

การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา
สังกัดเมืองพัทยา

นางสาวจุไรพร เสนาะ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3313-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY ON THE STATE AND PROBLEMS OF INSTRUCTIONAL MANAGEMENT FOR PRESCHOOL
CHILDREN IN PATTAYA PUBLIC SCHOOLS UNDER THE PATTAYA CITY

Miss Juraiporn Sanor

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Early Childhood Education

Department of Elementary Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-3313-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัย
อนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา
โดย นางสาวจุไรพร เสนาะ
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.อรชชา ตูลานันท์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยไวยโรจน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.อรชชา ตูลานันท์)

สภามหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณีรัตน์ สุขโชติรัตน์)

จุไรพร เสนาะ : การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล
ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา (A STUDY ON THE STATE AND PROBLEMS OF
INSTRUCTIONAL MANAGEMENT FOR PRESCHOOL CHILDREN IN PATTAYA PUBLIC
SCHOOLS UNDER THE PATTAYA CITY) อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. อรชา ตูลานันท์ ,
259 หน้า. ISBN 974-17-3313-3

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลใน
โรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการ
จัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 449 คน เป็นผู้บริหาร
โรงเรียน 10 คน ครูชั้นอนุบาล 49 คน และผู้ปกครองเด็กอนุบาล 390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหา
ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ด้านการใช้หลักสูตร ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ใช้แนวการจัดประสบการณ์ของสำนักบริหารการ
ศึกษาท้องถิ่น ร่วมกับหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 มีส่วนร่วมในการวางแผนใช้หลักสูตรโดยเป็นผู้ให้
ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการพัฒนาหลักสูตรโดยการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ
สภาพของเด็กและสภาพของท้องถิ่น

2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวางแผนจัดการเรียนการสอน
โดยกำหนดนโยบาย จัดทำแผนปฏิบัติงาน และมีการจัดสรรงบประมาณ ครูผู้สอนเตรียมการสอนโดย จัดทำแผน
การสอน สื่อการสอนที่ใช้ คือ สื่อประเภทของจริงและรูปภาพ มีการจัดมุมหนังสือไว้ในห้องเรียน ครูวัดและ
ประเมินพัฒนาการเด็กโดยการสังเกตพฤติกรรม

3) ด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน มีการจัดเตรียมและ
พัฒนาบุคลากร โดยจัดครูเข้าสอนพิจารณาจากวุฒิทางการศึกษา การพัฒนาบุคลากรโดยให้เข้ารับการอบรม
สัมมนา มีการนิเทศการสอนภายในแบบไม่เป็นทางการโดยการสังเกตการสอนและผู้บริหารเป็นผู้นิเทศการสอน
มีการจัดบริการวัสดุหลักสูตร และสื่อการสอน มีการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ โดยจัดอาคารเรียนเป็น
เอกเทศ จัดห้องพิเศษให้ทำกิจกรรม จัดให้มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นสนาม มีการอำนวยความสะดวกและ
จัดบริการ โดยจัดอาหารว่าง และอาหารกลางวัน มีการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียนโดยผู้ปกครองบริจาค
ทรัพย์เพื่อสนับสนุนการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน

ปัญหาที่พบ ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร ขาดแคลนงบประมาณ
ในการจัดการเรียนการสอน บุคลากรไม่เพียงพอ การนิเทศการสอนที่ไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ การจัดสนาม
เด็กเล่นและเครื่องเล่นสนามไม่เป็นสัดส่วนและไม่เพียงพอ

ภาควิชา ประถมศึกษา

สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4283684227 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD PRESCHOOLERS / INSTRUCTIONAL MANAGEMENT

JURAIORN SANOR : A STUDY ON THE STATE AND PROBLEMS OF INSTRUCTIONAL
MANAGEMENT FOR PRESCHOOL CHILDREN IN PATTAYA PUBLIC SCHOOLS UNDER
THE PATTAYA CITY : THESIS ADVISOR : DR. ORACHA TULANANDA, PhD . 259pp.
ISBN 974-17-3313-3

The purpose of this research was to study state and problems of instructional management for preschool children in Pattaya public schools under the Pattaya City. The research emphasized on 3 areas : curriculum implementation, learning activities, and state and environmental management to support in classroom instruction. The data were collected from 449 subjects, including 10 school administrators, 49 kindergarten teachers and 390 preschool parents. The research data was collected through questionnaires, interview, observation, and surveying, The data were analyzed by frequency distribution and percentage.

The findings of the study indicated that; 1) Curriculum implementation. It was found that most teachers performed their teaching in terms of experience management set by local administration agency in cooperation with preschool curriculum BE.2540. Most teachers were participated in planning the curriculum by giving information related to learning activities, In addition the curriculum was development by providing activities in accordance with children and local state.

2) Instructional activity. In the most schools, there were instructional planning school policy, specifying operational plan and budget allocation. The teachers, however had prepared themselves for media included both real objects and pictures, for lesson plans teaching, In most schools books were available at the classroom corner. Teachers measured and evaluated children development by observation.

3) State and environmental management to support instructional activities. There were personal preparation and development. Teachers were assigned according to their education qualifications. Orientations and seminar were conducted for personal benefits. Non - formal supervisor unit with in schools were set up. Administrators acted as teaching supervisors. Materials, curriculum and media supplied. Surrounding and learning sources, were specifically provided in special rooms. Playgrounds were available. Facilities, break and lunch services were supplied. Parents supported school activities through donations.

The problems included teacher's lack of curriculum understanding, inadequate budget and personal, and non – system and discontinue of teaching supervision. Insufficient and non-specified playgrounds were also reported.

Department	Elementary Education	Student's signature.....
Field of study	Early Childhood Education	Advisor's signature.....
Academic year	2002	Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดีจากอาจารย์ ดร. อรชชา ตูลานันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้ข้อคิด และคำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งและประทับใจความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยไวยโรจน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณีนรัตน์ สุกโชติรัตน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับวิธีการวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง โรงเรียนเมืองพญาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้โอกาสผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขออนุโมทนาพระสรวาฐ เสนาะ ขอขอบคุณ คุณนาฏอนงค์ ภิญญโชติ ภารดี วงศ์บุญเกิด นิตยา แข่งขัน วัลยา เกษมศิริ สุภานันท์ ไหลวารินทร์ วิไลพร เรือนศรี คำผอง ไตรยวงศ์ รวมทั้งเพื่อน ๆ และน้อง ๆ สาขาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านและคุณสมบัติ คนหลัก ที่คอยเป็นกำลังใจคอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษากับผู้วิจัยตลอดมา

เหนือสิ่งอื่นใดที่จะหาเปรียบได้ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อบุญรักษ์ เสนาะ ผู้ล่วงลับ และคุณแม่บุญเลื่อน เสนาะ ที่ได้ให้ชีวิต คอยสนับสนุนในทุกด้านและให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าตลอดมาจนประสบความสำเร็จในวันนี้

จุไรพร เสนาะ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
การจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยอนุบาล.....	15
หน่วยงานที่จัดการศึกษาให้กับเด็กวัยอนุบาล.....	19
การจัดการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา.....	24
หลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์.....	32
หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540.....	38
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	42
การจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน.....	62
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	84
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	86
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	101

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	172
สรุปผลการวิจัย.....	174
การอภิปรายผลการวิจัย.....	183
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	184
รายการอ้างอิง.....	189
ภาคผนวก.....	195
ภาคผนวก ก.....	196
ภาคผนวก ข.....	197
ภาคผนวก ค.....	257
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	259

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1	จำนวนประชากรจำแนกตามโรงเรียน.....84
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....86
3	กรอบความคิดของการวิจัย.....88
4	โครงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....90
5	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง.....98
6	สถานที่ และ วัน เดือน ปี ในการเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจ.....99
7	จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามสถานภาพ.....104
8	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพ.....107
9	การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน.....111
10	การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน.....113
11	จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการใช้หลักสูตร.....116
12	จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการเตรียมการสอน.....120
13	จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการจัดกิจกรรมประจำวัน.....122
14	จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการใช้สื่อการสอน.....130
15	จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการวัดและประเมินพัฒนาการ.....133
16	การสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการเตรียมการสอน.....140
17	การสังเกตการจัดกิจกรรมการสอนในการจัดกิจกรรมประจำวัน.....139
18	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองเด็กอนุบาลจำแนกตามด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่สนับสนุนการเรียนการสอน.....143
19	จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพ แวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน.....146
20	การจัดห้องเรียน.....149
21	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองเด็กอนุบาลจำแนกตามการจัดสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้.....150
22	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามการจัดบุคลากร.....153

23	จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามปัญหาด้านการใช้หลักสูตร.....	158
24	จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามปัญหาด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน.....	160

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
25 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตร.....	158
26 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามปัญหาด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการ	
สอน.....	160.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาให้กับเด็กวัยอนุบาลเป็นการเริ่มต้นที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการช่วยเหลือเด็กให้ได้เกิดการพัฒนาในทุกด้าน และต้องดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไปที่ละขั้นตอน ดังพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ความว่า “การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูเด็กมีความสำคัญมาก เนื่องจากพัฒนาการทุกด้านที่เติบโตสมวัยจะเป็นพื้นฐานที่ดีของบุคคล ครอบครัว และสังคม” (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2538 อ้างถึงใน อภิสมัย วุฒิพรพงษ์, 2540)

เด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความหมายต่ออนาคตของประเทศชาติมากที่สุดเนื่องจากบุคคลในชาติจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับพื้นฐานการอบรมสั่งสอน การให้การศึกษาดูแลจนชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมตั้งแต่วัยเด็กโดยหลักการที่ว่าหากเด็กได้รับการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมกับการเปิดโอกาสให้เขาได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ตามวัยเด็กก็ย่อมจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ (ประดิษฐ์ อูปรมย์, 2524) ซึ่งนักจิตวิทยาและนักการศึกษาต่างได้ให้ความสำคัญของเด็กกว่าวัยเด็กเป็นวัยที่สำคัญที่สุดสำหรับพัฒนาการของชีวิตมนุษย์ เยาวภา เดชะคุปต์ (2542) กล่าวว่า สิ่งที่เกิดได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้ในช่วง 5 ปี แรกของชีวิตจะมีผลต่อการวางรากฐานสำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กที่จะเจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต และตรงกับหลักจิตวิทยาว่าในช่วงระยะต้นของชีวิตตั้งแต่แรกเกิดไปจนถึง 6 ปีนั้นเป็นช่วงระยะสำคัญที่สุดของการวางรากฐานการพัฒนาศักยภาพบุคคล เนื่องจากเป็นระยะเวลาที่มีการเจริญเติบโตทางร่างกายและระบบประสาทอย่างรวดเร็ว มีความอ่อนไหวต่ออิทธิพลของสิ่งแวดล้อมมากกว่าในช่วงอายุอื่น ๆ ของชีวิต ดังนั้นถ้าเด็กไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่และจัดประสบการณ์ที่ถูกต้องในช่วงนี้ก็จะส่งผลให้เด็กไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ หรืออาจเกิดปัญหาทางพัฒนาการซึ่งยากแก่การแก้ไขได้ในภายหลัง (สุทธิลักษณ์ มณีศรี, 2537)

การที่เด็กได้รับการศึกษาที่ถูกต้องจึงนับได้ว่าเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กได้เจริญเติบโตเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้ในการจัดการศึกษาจะต้องอาศัยระบบการจัดการศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพในทุกระดับการศึกษา และอาจกล่าวได้ว่าการจัด

การศึกษาให้แก่เด็กวัยอนุบาลก็จัดได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และการจัดการศึกษาให้กับเด็กวัยอนุบาลนั้นเป็นเรื่องที่นักการศึกษาและนักจิตวิทยาให้ความสนใจศึกษาค้นคว้ามาเป็นเวลานาน โดย บลูม (Bloom 1964,อ้างถึงใน มัณฑนา ทับทิม, 2540) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาให้กับเด็กวัยอนุบาลว่า ปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญของชีวิต เพราะเป็นช่วงที่เด็กจะมีพัฒนาการทางความสามารถด้านการเรียนรู้มากที่สุด เด็กจะเกิดการเรียนรู้เรื่องทั่วไปและเฉพาะเรื่องได้ดีซึ่งจากงานวิจัยที่พบว่า เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 4 ขวบจะมีพัฒนาการทางสติปัญญาได้ถึงร้อยละ 50 และจาก 4 - 8 ขวบ จะพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 30 และที่เหลืออีกร้อยละ 20 จะอยู่ในช่วง 8-17 ปี แสดงให้เห็นว่ามนุษย์เรามีพัฒนาการทางสติปัญญามากที่สุดในช่วงวัยอนุบาล

รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาในวัยเด็กและการจัดให้การศึกษาดังจะเห็นได้จากในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ 2540-2544) ที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาโดยให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและให้ความสำคัญแก่การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ได้มีการกำหนดนโยบายที่จะส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเพื่อให้เด็กวัยอนุบาลได้พัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามศักยภาพ ให้มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความพร้อมในการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน จึงมีการส่งเสริมการจัดการศึกษาในระดับนี้มากขึ้นโดยเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งที่เป็นของรัฐบาลและเอกชนเข้ามาดำเนินการและเน้นให้การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537)

การพัฒนาเด็กเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายในสังคมที่จะต้องร่วมกันดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องไปตลอดชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้อง และการให้การศึกษแก่เด็กจะเป็นพื้นฐานอันมีค่ากับตัวเด็กโดย ซึ่งการให้การศึกษาระดับนี้ เป็นการศึกษาระยะต้นของชีวิต เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปูพื้นฐานที่ดีให้กับเด็ก สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา โดยถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาตลอดชีวิตและเป็นช่วงเวลาสำคัญสำหรับการพัฒนาการทางสมองของบุคคล โดยหลักการจัดการศึกษาระดับนี้มุ่งเน้นเพื่อเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2542)

ประเทศไทยได้จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาอย่างต่อเนื่องกันมาควบคู่กับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และได้จัดขึ้นในหลายรูปแบบ เช่น จัดเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์

เด็กปฐมวัยและโรงเรียนอนุบาลมีผู้รับผิดชอบดำเนินงานหลายฝ่ายหลายหน่วยงานโดยต่างฝ่ายก็ได้มีการดำเนินงานจัดทำไปตามความสามารถและงบประมาณของตนเอง แต่การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลของหน่วยงานต่าง ๆ นั้นล้วนมีจุดประสงค์ที่คล้ายคลึงกัน คือ ต้องการพัฒนาเด็กทางร่างกายและจิตใจให้มีการเจริญเติบโตสมวัย เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับ และกิจกรรมการสอนที่จัดขึ้นในสถานศึกษาต่าง ๆ นั้นก็มีความแตกต่างกันไปบ้างขึ้นอยู่กับลักษณะและรูปแบบของหน่วยงานที่จัดการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 289 ที่ได้ระบุบทบาทของการปกครองท้องถิ่นในการจัดการศึกษากำหนดว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษา อบรมและฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ” โดย สาระในรัฐธรรมนูญดังกล่าวนำไปสู่การจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เปรียบเสมือน กฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของชาติและมีผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา อันเป็นวาระสำคัญแห่งชาติโดยสาระทุกหมวดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งสู่แนวทางการจัดการศึกษาที่เน้น “ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” โดยให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 หมวด 1 มาตราที่ 8 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตให้คุณค่าแก่การพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม สามารถดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ กระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาโดยเน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ” ซึ่งการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาของชาติ และได้ระบุบทบาทในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในมาตรา 41ว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2543)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมี 4 รูปแบบ คือองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดการศึกษาได้แก่ กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลและเมืองพัทยา

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่กำกับ ดูแล ให้ท้องถิ่นดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา และส่งเสริมให้โรงเรียนจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตามนโยบายของรัฐและจากมติรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2531 มีว่านอกเหนือจากกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ แล้ว ให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น จัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตั้งแต่วัยแรกเกิดจนกระทั่งถึงวัยก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยเด็กกลุ่มอายุ 4 - 5 ปีให้จัดและสนับสนุนขึ้นเป็นการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและลักษณะนิสัยต่าง ๆ เด็กกลุ่มอายุมากกว่า 5 ปี ให้จัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา ทั้งความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจและความพร้อมด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ให้จัดทำเป็นแผนงาน โครงการโดยให้ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จต่อไป (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น, 2532)

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง ได้ริเริ่มการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาหรือชั้นเด็กเล็กในเขต 5 จังหวัดภาคใต้ เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาแก่เด็กซึ่งจะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการประเมินผลเด็กที่ผ่านมา พบว่า ผลของการเตรียมความพร้อม เด็กมีพัฒนาการและสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น จึงกำหนดเป็นนโยบายให้เทศบาลและเมืองพัทยาเปิดการสอนระดับก่อนประถมศึกษาขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายในการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก โดยเทศบาลและเมืองพัทยาจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในรูปแบบและลักษณะต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและความพร้อมของแต่ละแห่ง โดยการดำเนินการพัฒนาคุณภาพประชาชนและการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษานั้นมีจุดมุ่งหมาย และมีแนวทางในการปฏิบัติ คือ

1. จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

1.1 เพื่อให้เด็กที่ด้อยโอกาสในเขตเมืองได้มีการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

1.2 เพื่อแบ่งเบาภาระในการเลี้ยงดูเด็กให้แก่ผู้ปกครองในท้องถิ่น

1.3 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของท้องถิ่น

เมืองพัทยาเป็นหน่วยงานราชการปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ที่มีระบบการปกครองรูปแบบพิเศษ (City Manager) มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีองค์ประกอบ 2 ส่วนได้แก่ สภาเมืองพัทยาทำหน้าที่วางนโยบาย พิจารณา อนุมัติ ร่างบัญญัติและควบคุมการปฏิบัติราชการของเมืองพัทยา และปลัดเมืองพัทยาทำหน้าที่บริหารกิจการเมืองพัทยาให้เป็นไปตามนโยบายของสภาเมืองพัทยาซึ่งเมืองพัทยามีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาในท้องถิ่นของตนโดยมีการจัดการศึกษาสายสามัญ และมีการจัดการศึกษาให้กับเด็กตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเมืองพัทยา เช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่ง ภาระกิจดังกล่าวได้ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติเทศบาลและเมืองพัทยา พ.ศ. 2496 โดยมีหน้าที่ด้านการศึกษาเช่นเดียวกับเทศบาลนครและอยู่ในความควบคุม ส่งเสริมด้านธุรการของกระทรวงมหาดไทย โดยเมืองพัทยาจะได้รับงบประมาณอุดหนุนจากส่วนกลางแต่จะไม่ครบทุกหมวดงบประมาณ (สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์, 2523)

การจัดการศึกษาของเมืองพัทยาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของประชาชนที่ด้อยโอกาสในเขตเทศบาลเมืองและท้องถิ่นของตนเพื่อให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพให้เป็นการสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติโดยยึดแผนการศึกษาแห่งชาติและหลักสูตรประถมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและ นโยบายของกระทรวงมหาดไทยเป็นหลักซึ่งกรมการปกครองได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นไว้ดังนี้ คือ

1. สนับสนุนให้มีการเพิ่มปริมาณนักเรียนในสังกัดโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยาเร่งพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในเขตเทศบาลที่มีจำนวนนักเรียนลดลงในขณะเดียวกันก็เร่งยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา

2. ส่งเสริมให้เทศบาลและเมืองพัทยาดำเนินการศึกษาก่อนเกณฑ์ประถมศึกษา เพื่อลดภาระของผู้ปกครอง และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น, 2534) ดังนั้นการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงนับได้ว่าเป็นมีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาซึ่งเป็นพื้นฐานอันดับแรกของการจัดการศึกษาก่อนภาคบังคับ

จากแนวการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาดังกล่าว เทศบาลและเมืองพัทยาได้ดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการในการจัดการเรียนการสอน เริ่มดำเนินการในรูปแบบของชั้นเด็กเล็กใช้เวลาเรียน 1 ปี โดยได้เริ่มดำเนินการ

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2529 และในรูปของชั้นอนุบาล ใช้เวลาเรียน 2 ปี โดยได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2532 ต่อมากรมการปกครองได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้เป็นไปในแนวทางและมาตรฐานเดียวกัน จึงกำหนดให้มีแนวปฏิบัติในการจัดประสบการณ์แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษา เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2534 และกำหนดให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ในรูปของอนุบาลศึกษา เป็นการศึกษาระดับอนุบาล 1 ปี และการศึกษาระดับอนุบาล 2 ปี คือสถานที่ที่จัดการศึกษาระดับอนุบาล 1 ปี ให้ใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ส่วนสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาล 2 ปี ให้ใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 แก่นักเรียนชั้นอนุบาล 1 และใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 แก่นักเรียนชั้นอนุบาล 2 ซึ่งสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นกรมการปกครองได้จัดแนวการจัดประสบการณ์ไว้แล้ว นอกจากนี้ยังได้กำหนดคำขวัญเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาไว้ว่า “เด็กเล็กเบิกบาน วิชาการก้าวหน้า เยาวชนพัฒนา ปวงประชาร่วมใจ” (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น ,2532)

เมืองพัทยามีการจัดการศึกษาส่วนท้องถิ่นในระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีสถานศึกษาที่อยู่ในเขตที่เป็นทั้งของรัฐบาลและเอกชนทั้งหมดจำนวน 20 แห่ง โดยมีโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดเมืองพัทยาจำนวน 10 โรงเรียน เปิดทำการสอน มีจำนวนเด็กนักเรียนทั้งหมด 19,985 คน เปิดทำการสอน ชั้นอนุบาลในโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 9 โรงเรียน และชั้นเด็กเล็ก จำนวน 1 โรงเรียน (สำนักการศึกษาเมืองพัทยา,2545) ในปีการศึกษา 2545 มีจำนวนพนักงานครูทั้งหมด 385 คน จำแนกเป็นครูประจำการ 345 คนและครูอัตราจ้าง 45 คน มีจำนวนห้องเรียน 285 ห้องจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,1031 คน (กองวิชาการเมืองพัทยา, 2545) ซึ่งทั้งหมดนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักการศึกษาเมืองพัทยา

จากการที่โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยาได้มีการจัดการศึกษาให้กับเด็กในระดับต่าง ๆ นั้น เท่าที่ผ่านมาผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยายังไม่สามารถจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในเมืองพัทยาเท่าที่ควร ซึ่งจะเห็นได้จากการสำรวจสภาพปัญหาและข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ในสภาพปัจจุบันจากความคิดเห็นของประชาชนและของผู้บริหารเมืองพัทยาของกองวิชาการและแผนงานเมืองพัทยา (สำนักการศึกษาเมืองพัทยา, 2545) พบว่ามีจำนวน 14 ปัญหาหลักของเมืองพัทยาที่ต้องเร่งให้มีการปรับปรุงและดำเนินการแก้ไขโดยเร็วที่สุด โดยจากสภาพปัญหาของเมืองพัทยาที่กำลังประสบนั้น ปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยานั้นอยู่ในลำดับที่ 8 ซึ่งสาเหตุของปัญหาและผลกระทบคือ

ปัจจุบันเมืองพัทยามีพนักงานครูต่ำกว่าเกณฑ์ตามแบบ จ.1-จ.4 ที่กรมการปกครอง กำหนดซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาโดยส่วนรวม ตลอดจนสภาพความเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจและสังคม ความเจริญเติบโตของเมืองพัทยา ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การอพยพของประชาชนที่เข้ามาทำมาหากินและขายแรงงานในเมืองพัทยามีผู้ปกครองนำบุตรหลานมาฝากเข้าเรียนและย้ายระหว่างปีเป็นจำนวนมาก ทำให้ห้องเรียนและวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอในการรองรับนักเรียนทำให้มีผลต่อคุณภาพทางการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว คุณภาพของนักเรียนที่จบการศึกษายังไม่สอดคล้องกับความต้องการและยังไม่มีความรู้ความสามารถพื้นฐานที่จะไปประกอบอาชีพได้อย่างเพียงพอเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานโดยปัญหาทางการศึกษานั้นครอบคลุมในโรงเรียนเมืองพัทยาทั้งหมด (กองวิชาการและแผนงานเมืองพัทยา,2545) ซึ่งปัญหาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเมืองพัทยา เท่าที่สำรวจพบมีดังนี้

1. ปัญหาด้านบุคลากรทางการศึกษา บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ ขาดแคลนบุคลากรเฉพาะด้านสาขาวิชาเอก เช่น ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ ซึ่งจำเป็นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และสาขาวิชาเอกบริหารการศึกษา สำหรับผู้บริหารการศึกษา ครูมีอัตราการรับผิดชอบต่อจำนวนของเด็กมาก ครูมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการสอนและนวัตกรรมทางการสอนไม่เพียงพอทำให้คุณภาพการศึกษายังไม่ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพการเจริญเติบโตของเมืองพัทยารวมทั้งครูผู้สอนขาดความรักและความศรัทธาในอาชีพ

2. ด้านนักเรียน นักเรียนมีสุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรง และสภาพสถานะทางบ้านของเด็ก เช่น ครอบครัวแตกแยก เป็นเด็กกำพร้าบิดามารดามีบุตรหลายคนซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพความพร้อมทางร่างกายและจิตใจของเด็กและมีผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

3. ด้านผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีฐานะขาดส่นไม่สามารถสนับสนุนบุตรหลานให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าที่ควร และค่านิยมที่ให้บุตรหลานช่วยประกอบอาชีพมากกว่าที่จะให้ศึกษาเล่าเรียน รวมทั้งค่านิยมที่มีต่อโรงเรียนใดมากพยายามที่จะให้บุตรหลานศึกษาในโรงเรียนนั้น แม้ว่าระยะทางจะไกลโดยไม่คำนึงว่ามีโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยาอยู่ในบริเวณใกล้เคียงทำให้เกิดปัญหาเด็กล้นห้องเรียนในบางโรงเรียน

4. อาคารสถานที่ การขยายห้องเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำเป็นต้องใช้ห้องเรียนเพิ่มขึ้นซึ่งในปัจจุบันมีห้องเรียนไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

5. วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนเมื่อมีการขยายห้องเรียนเพิ่มขึ้นทำให้เกิดปัญหา

ขาดได้จะ- เก้าอี้ อุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา หนังสือสำหรับการค้นคว้าในระดับมัธยมศึกษา เครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นเทคโนโลยีทางการศึกษา

6. ด้านสิ่งแวดล้อม การจัดสภาพแวดล้อมสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียน การสอน มีน้ำท่วมขังเวลาฝนตกและบริเวณโรงเรียนคับแคบไม่สะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน สิ่งแวดล้อมภายนอกโรงเรียน ส่งผลกระทบต่อการศึกษา เช่น การก่อสร้างโรงกลึง อุโมงค์รถไฟ ที่มีการใช้เครื่องจักร หรือเครื่องยนต์ ทำให้การจัดการเรียนการสอนถูกรบกวนจากภาวะเสียงดัง มากเกินไป

7. ขาดการพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

8. ขาดการบริหารจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เช่น การบริหารงาน วิชาการ การบริหารงานบุคลากร การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การบริหารงานกิจการ นักเรียน การบริหารงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การบริหารงานธุรการ ซึ่งส่ง ผลให้คุณภาพทางวิชาการและคุณลักษณะของเด็กและเยาวชนที่จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่สอดคล้องกับความต้องการทางสังคม (กองวิชาการและ แผนงานเมืองพัทยา, 2545)

สภาพภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจของเมืองพัทยาในฐานะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง มี ประชากรหนาแน่น และมีอัตราของย้ายถิ่นฐานเพื่อมาประกอบอาชีพในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ประกอบด้วยประชาชนที่ย้ายมาทำงานหลายอาชีพและมีความแตกต่างกัน ส่งผลให้สภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านบวกและลบ และเกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น เกิดชุมชนแออัด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณีและปัญหาเด็กเร่ร่อน จากปัญหาดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อคุณภาพประชากรของเมืองพัทยามากซึ่งการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมก็จะสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

จากสภาพปัญหาของเมืองพัทยาโดยทั่วไปที่กล่าวมาและปัญหาทางการศึกษาของเมือง พัทยาที่กำลังประสบอยู่นั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541) ที่ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของการปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า การจัดการศึกษาของ องค์การปกครองท้องถิ่นได้แก่เทศบาลและเมืองพัทยานั้น ยังขาดอิสระทั้งด้านแผนงาน การพัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณและการเงิน เนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอกับการบริหารท้องถิ่น ยิ่งคงพึ่งพางบประมาณและรายได้จากส่วนกลาง รวมทั้งไม่มีอิสระในการจัดเก็บรายได้ที่ชัดเจน มีความไม่เท่าเทียมกันในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อ การจัดการศึกษาระหว่างส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น

นายกเทศมนตรีมีอำนาจโยกย้ายบุคลากรเพียงระดับ 4 ลงมาทำให้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไม่คล่องตัว ขาดประสิทธิภาพ และการจัดการศึกษาในท้องถิ่นยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่มีคณะกรรมการบริหารการศึกษาของท้องถิ่นเป็นการเฉพาะ และการบริหารตัดสินใจขึ้นอยู่กับคณะกรรมการบริหารของท้องถิ่น ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาเท่าที่ควรเพราะส่วนใหญ่ไม่ใช่พนักงานการศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาน้อยกว่าเศรษฐกิจและการปกครอง ซึ่งต่างจากระบบการปกครองของเมืองพัทยาที่มีการปกครองรูปแบบพิเศษ และปกครองตนเองภายใต้การบริหารงานของสภาเมืองพัทยา

ดังนั้นจากสภาพดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา ซึ่งการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้กับเด็กอนุบาลนี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาและส่งผลต่อการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา และในระดับอื่น ๆ โดยจะศึกษาในด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมานั้นยังไม่มีผู้ใดศึกษาและทำการวิจัยอย่างจริงจังเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยาโดยจะศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาท และความสำคัญต่อการบริหารงานและดำเนินการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเมืองพัทยาและศึกษาจากครูผู้สอนชั้นอนุบาลซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโดยตรงรวมทั้งจากผู้ปกครองเด็กอนุบาล ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา เพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่มีคุณภาพนั้นจะเป็นกระบวนการที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาเด็กไปในทิศทางที่เหมาะสมเพื่อให้เติบโตเป็นเยาวชน และพลเมืองที่มีคุณภาพของท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยาในด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูชั้นอนุบาล และผู้ปกครองเด็กอนุบาล ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา จำนวน 10 โรงเรียน
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา ปีการศึกษา 2545 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 การใช้หลักสูตร
 - 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.3 การจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ข้อตกลงเบื้องต้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สามารถให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยศึกษาได้เท่าเทียมกัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยาใน 3 ด้าน คือ ด้านการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

การใช้หลักสูตร หมายถึง การใช้แนวการจัดประสบการณ์เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมให้กับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์หรือการจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยอนุบาลเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการจัดการเรียนการสอน การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมประจำวัน การใช้สื่อการสอน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนและการวัดและประเมินพัฒนาการ

การจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดเตรียมและพัฒนาบุคลากร การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน การนิเทศการสอน การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ การอำนวยความสะดวกและจัดบริการอื่น ๆ และการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน

ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยาที่กำหนดไว้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน

เด็กวัยอนุบาล หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่าง 4 – 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีการศึกษา 2545 ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ครูชั้นอนุบาล หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติการสอนในระดับอนุบาลของโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่หรือผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ หรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็กและทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูแก่เด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล ปีการศึกษา 2545 ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

โรงเรียนเมืองพัทยา หมายถึง โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยาที่มีการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล ปีการศึกษา 2545

เมืองพัทยา หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดการปกครองรูปแบบพิเศษในรูปแบบเมืองพัทยาและมีฐานะเป็นนิติบุคคลเทียบเท่าเทศบาลนครมีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1.1 ศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาลจากเอกสาร ตำรา วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา

เรียนเมืองพัทยา ได้แก่ แผนพัฒนาการศึกษาเมืองพัทยา ธรรมนูญโรงเรียน แผนปฏิบัติงาน ปฏิทินปฏิบัติงาน บันทึกการนิเทศการสอน บันทึกการประชุม แผนการสอนและบันทึกการสอน เพื่อนำมาใช้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.3 สัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลของโรงเรียนเมืองพัทยา เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตั้งและการดำเนินงานในโรงเรียนเมืองพัทยา เพื่อนำมาเป็นกรอบการวิจัย

1.4 ศึกษาดูงานอย่างไม่เป็นทางการในโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อสังเกตสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนำข้อมูลมากำหนดกรอบในการวิจัย

1.5 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมืองานวิจัยจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นโครงสร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจและแบบสังเกต

2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูชั้นอนุบาล และผู้ปกครองเด็กอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา ซึ่งรวมทั้งสิ้น 10 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน 10 คน ครูชั้นอนุบาล 49 คน และผู้ปกครองเด็กอนุบาล 390 คน ในโรงเรียนเมืองพัทยาสังกัดเมืองพัทยา ปีการศึกษา 2545

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 4 ประเภท ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสำรวจ และแบบสังเกต รวมทั้งหมด 6 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ชุดที่ 3 แบบสอบถามครูชั้นอนุบาลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ชุดที่ 4 แบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ชุดที่ 5 แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นอนุบาล

ชุดที่ 6 แบบสำรวจสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

4. เก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้วิจัยให้บริการทางไปรษณีย์และเก็บรวบรวมด้วยตนเองในบางส่วนสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แบบสำรวจและแบบสังเกต ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. วิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

5.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสำรวจ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ด้วยโปรแกรม SPSS +PC แล้วนำเสนอด้วยตารางประกอบความเรียง

5.3 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต ทำการวิเคราะห์โดยการนำข้อมูลมาสรุปรวบรวม เรียบเรียง จัดหมวดหมู่แล้วเสนอด้วยการบรรยายสรุปความเรียงตามประเด็นต่างๆ ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

2. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในการวางแผนเตรียมการและดำเนินการแก้ไขปัญหารวมทั้งหาแนวทางอันจะเป็นข้อมูลในพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล โดยนำเสนอเนื้อหาและสาระของข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยอนุบาล
 - 1.1 ความสำคัญของเด็กวัยอนุบาล
 - 1.2 ความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา
 - 1.3 นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาระดับอนุบาล
 - 1.4 หน่วยงานที่จัดการศึกษาให้กับเด็กวัยอนุบาล
2. การจัดการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา
3. หลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. การจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน
 - 5.1 การจัดเตรียมและพัฒนาบุคลากร
 - 5.2 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน
 - 5.3 การนิเทศการสอน
 - 5.4 การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้
 - 5.5 การอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ
6. สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล

1. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยอนุบาล

เด็กวัยอนุบาลเป็นวัยพื้นฐานของชีวิตมนุษย์ที่จะพัฒนาขึ้นเป็นผู้ใหญ่หรือทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของประเทศ ถ้าเด็กวัยอนุบาลได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่ให้มีความเจริญงอกงามในพัฒนาการทุก ๆ ด้านก็จะสามารถพัฒนาขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ แต่ถ้าเด็กวัยอนุบาลไม่ได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญงอกงามในทุกด้านเท่าที่ควรก็จะกลายเป็นปัญหาของสังคมต่อไป

1.1 ความสำคัญของเด็กวัยอนุบาล

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาต่างได้ให้ความสำคัญกับเด็กวัยอนุบาลดังจะขอลกล่าวถึงนักการศึกษาบางท่านที่ได้ให้ความสำคัญกับเด็กวัยอนุบาล ดังนี้

คอมินิอุส (Comenius, 1592-1670 อ้างถึงใน หรรษานิลวิเชียร, 2535) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน เขาเชื่อว่าเด็กอนุบาลเป็นวัยที่ง่ายต่อการบ่ม เด็ก ๆ ควรได้เรียนโดยการกระทำและเรียนโดยการเล่น การศึกษาเป็นกระบวนการที่เริ่มตั้งแต่แรกเกิดไปจนตลอดชีวิต

เฟอเบรล (Froebel ,1852 อ้างถึงใน หรรษานิลวิเชียร, 2535) เชื่อว่าการเล่นเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ของเด็ก และถือว่าเด็กทุกคนมีความสามารถภายใน ซึ่งจะแสดงออกเมื่อได้รับการสนับสนุน โดยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นธรรมชาติที่สุด

ฟรอยด์ (Freud, 1951 อ้างถึงใน หรรษานิลวิเชียร, 2535) นักจิตวิเคราะห์ ที่เชื่อว่าพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กสำคัญที่สุด เพราะพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคลในระยะ 6 ปีแรกของชีวิต เป็นระยะที่สำคัญที่สุด พัฒนาการของเด็กในวัยนี้จะมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพัฒนาการในวัยต่อ ๆ มา

บลูม (Bloom, อ้างถึงใน โสภิตอนงค์ บุญช่วย, 2531) กล่าวว่า เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 4 ขวบ จะพัฒนาด้านสติปัญญาได้ถึงร้อยละ 50 และจาก 4 -8 ขวบ จะพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 30 และที่เหลืออีกร้อยละ 20 จะอยู่ในช่วง 8- 17 ปี และได้ให้ความเห็นอีกว่าการศึกษาในช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของชีวิต เพราะเป็นช่วงที่เด็กพัฒนาความสามารถที่จะเรียนรู้มากที่สุดนั่นคือในช่วงนี้ที่บ้านและโรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมที่สร้างเสริมการเรียนรู้ เด็กจะเกิดการเรียนรู้ทั้งโดยทั่วไปและการเรียนรู้เฉพาะอย่างได้ดีที่สุดด้วย

เป็เยเจท์(Piaget ,1976อ้างถึงใน บรรเจิด ท้าวเพชร, 2537) ให้ความเห็นว่า พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กเป็นไปตามลำดับขั้น และพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กจะเป็นรากฐาน

ให้กับการพัฒนาทางสติปัญญาในระดับต่อไป ดังนั้นการจัดสิ่งแวดล้อมให้กับเด็กจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงความสามารถทางสติปัญญาของเด็กวัยนี้ด้วย

สรุปได้ว่า วัยเด็กอนุบาล ซึ่งมีอายุแรกเกิดถึง 6 ปี จะมีอัตราของการพัฒนาในทุกด้าน อยู่ในช่วงที่เร็วมาก โดยเฉพาะทางด้านร่างกายและสติปัญญา ซึ่งในช่วงดังกล่าวนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งของระยะเริ่มแรกของชีวิต เพราะเด็กจะมีอัตราการเจริญเติบโตในส่วนต่างๆ ของร่างกาย โดยเฉพาะสมอง เจริญรวดเร็วมากที่สุดในระยะนี้ถ้าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง และจัดประสบการณ์อย่างเหมาะสม ก็จะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการในทุกๆ ด้านให้เป็นไปด้วยดี

1.2 ความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา

การจัดการศึกษาให้กับเด็กวัยอนุบาล เป็นการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมของเด็กทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคมเพื่อรับการศึกษาในระดับต่อไป (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535) ดังมีผู้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาไว้ดังนี้

เฮฟเฟอร์แมน (Hefferman, อ้างถึงใน สมร ทองดี , 2537) ได้กล่าวถึงความสำคัญของช่วงก่อนประถมศึกษาว่า ไม่มีช่วงเวลาของการพัฒนาในช่วงใดที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วแก่เด็กในด้านภาษาและความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ มากเท่าช่วงนี้

จินตนา หมู่ผึ้ง (2525) กล่าวว่า เป็นที่ยอมรับกันดีว่า องค์ประกอบทางความเจริญอกงามของเด็กประกอบด้วยพันธุกรรมหรือความสามารถที่มีมาแต่กำเนิดกับสิ่งแวดล้อม และองค์ประกอบที่ส่งผลถึงเด็กมากที่สุดคือสิ่งแวดล้อม เพราะเป็นสิ่งที่ควบคุมและเสริมสร้างได้เมื่อเด็กเกิดมา สิ่งแวดล้อมจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับเด็กตลอดชีวิตสำหรับเด็กสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุด คือ การอบรมเลี้ยงดู ดังนั้น เราอาจจะกล่าวได้ว่าเด็กที่ยังไม่เข้าโรงเรียนจะได้รับสิ่งแวดล้อมเลี้ยงดูภายในครอบครัว ซึ่งผิดกับเด็กที่เข้าโรงเรียนจะได้รับสิ่งใหม่ ๆ แปลก ๆ และมีสิ่งแวดล้อมที่เด็กจะต้องเรียนรู้ไปที่ละน้อย ๆ โดยครูหรือผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลเป็นผู้อบรมสั่งสอนให้ถูกต้องตามหลักวิธีการ

Schwinhart และ Weikart (อ้างถึงใน สุรศักดิ์ หลาบมาลา, 2530) ได้เสนอผลการทดลองการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียนในเด็กยากจน ในปี 1980 ว่า

- 1) เด็กยากจนที่เข้าเรียนในโครงการที่มีการพัฒนาความพร้อมในการเรียนต่อประถมศึกษา มีความพร้อมในการพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคมดีกว่าเด็กในกลุ่มควบคุม
- 2) จำนวนเด็กในโครงการที่เป็นกลุ่มทดลองตกซ้ำชั้น และถูกจัดเป็นเด็กมีปัญหาในการเรียนจนต้องจัดเข้าชั้นพิเศษ มีน้อยกว่าเด็กกลุ่มควบคุม
- 3) เมื่อติดตามเด็กกลุ่มนี้จนกระทั่งอายุครบ 19 ปี พบว่าการก่อปัญหาต่างๆ การพึ่ง

สวัสดิการสังคมเพื่อการยังชีพ การว่างงาน และการตั้งครมโดยไม่มีผู้ครอง มีอัตราน้อยกว่าเด็กกลุ่มควบคุม

ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับอนุบาลจึงถือเป็นการจัดให้แก่เด็กอายุ 3- 6 ปี เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กและเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม และจริยธรรมให้แก่เด็กก่อนเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา อาจจัดในรูปแบบของชั้นเด็กเล็ก ชั้นอนุบาลศึกษา หรือในรูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กประเภทต่างๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

1.3 นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาให้เด็กอนุบาล

กมล รอดคล้าย (2537) ได้สรุปนโยบายและแนวทางในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้ “การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมของเด็ก ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม เพื่อรับการศึกษาระดับต่อไป การจัดการศึกษาระดับนี้ อาจจัดในรูปแบบของชั้นเด็กเล็ก อนุบาลศึกษาหรือ ศูนย์พัฒนาเด็กประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย” จากแผนการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ได้มีการกำหนดนโยบายและแนวทางจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาไว้โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. นโยบายการพัฒนาเด็กก่อนประถมศึกษา

1.1 พยายามให้มากและเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะยิ่งช้ามากเท่าไรเด็กเหล่านี้ก็จะยิ่งด้อยและพลาดโอกาสมากเท่านั้น ซึ่งจากข้อมูลพบว่าประเทศไทยจัดได้น้อยกว่าประเทศที่กำลังพัฒนาอื่น ๆ

1.2 จุดเน้นในช่วงนี้ จะเน้นไปที่เด็ก 3 กลุ่มก่อน คือ กลุ่มเด็กยากจน กลุ่มเด็กพิการ และกลุ่มเด็กด้อยโอกาส สำหรับกลุ่มอื่น ๆ ให้จัดไปตามปกติ

1.3 อายุเด็กจะเน้นตามลำดับ อายุ 5 ปีจะเป็นผู้ที่มีอายุที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง เด็กอายุ 5 ปี ควรจะได้เรียนทุกคนโดยเร็วที่สุด เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับก่อนประถมศึกษาต่อไปนี้ อายุ 4 ปี ในอันดับรองลงมา อายุ 3 ปี จะจัดเป็นอันดับต่อมา หากมีทรัพยากรเหลือ

2. รูปแบบในการพัฒนา เนื่องจากประเทศไทยมีทั้งชุมชนเมืองและชนบท ดังนั้นรูปแบบในการจัดควรมีหลาย ๆ รูปแบบตามความเหมาะสม

3. เนื่องจากจัดเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กวัยนี้ยังจัดได้เพียงร้อยละ 42.6 ของประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปี ส่วนที่ยังเหลือไม่มีโอกาส ดังนั้นจำเป็นที่จะต้องใช้หน่วยงานหลายหน่วยงาน และหลายองค์กรมาร่วมมือกันโดยมีหน่วยงานของรัฐเป็นแกนหลัก แต่หน่วยงานของรัฐมีข้อ

จำกัดหลายอย่าง เพราะฉะนั้นโรงเรียนเอกชนต้องเข้ามาเสริม นอกจากนี้องค์การศาสนา องค์การเอกชน อาสาสมัคร ต้องเพิ่มบทบาทมากขึ้น

4. รูปแบบการดำเนินงาน โดย รัฐจัดเอง และรัฐอุดหนุน หมายความว่า ถ้าหน่วยงานที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐจัดรัฐจะอุดหนุนตามจำนวนการลงทุนตามค่าใช้จ่ายแต่ละรูปแบบที่จัด ซึ่งแตกต่างกับที่เคยทำมา กล่าวคือ รัฐจะจ่ายเงินให้เฉพาะในส่วนที่รัฐจัดเองกับส่วนที่โรงเรียนเอกชนจัดเท่านั้น

5. เป้าหมายจำนวนนักเรียน จากสถิติปีการศึกษา 2535 จัดได้เพียง 1.5 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 42.6 ของประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปี จึงได้กำหนดว่าจะจัดให้แก่กลุ่มเด็ก 3-5 ปี ในแต่ละปีจนกระทั่งสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 7 โดยควรจะจัดการศึกษาระดับนี้ให้แก่เด็กได้อย่างน้อยร้อยละ 88 ของเด็กกลุ่มอายุ 3 - 5 ปี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2529) กำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางมาตรการที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) นโยบาย : เร่งขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนทั้งมวลมุ่งให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวาง โดยเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

2) วัตถุประสงค์ : เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคน ได้รับการจัดบริการทางการศึกษาที่ครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมความพร้อมก่อนที่จะมีครอบครัว เด็กแรกเกิดที่ควรได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้อง อันเป็นการศึกษาของเด็กชั้นปฐมวัย เรื่อยมาจนถึงระดับมัธยมศึกษา ที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางโดยเท่าเทียมกัน

3) เป้าหมาย: เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างน้อย 1 ปี ก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ก่อนปี 2544 และขยายปริมาณการเข้าถึงบริการการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของเด็กปฐมวัย (3-5 ปี) จากร้อยละ 65 เป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ในปี พ.ศ. 2544

แนวทาง / มาตรการ

1) จัดกิจกรรมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับชีวิตครอบครัว การวางแผนครอบครัว วิธีการเลี้ยงดูลูกอย่างถูกวิธีเหมาะสมกับคู่สมรส พ่อแม่และสมาชิกครอบครัว ผ่านสื่อต่างๆ อย่างกว้างขวางโดยให้หน่วยงานทางการศึกษาประสานงานและร่วมมือกับสื่อมวลชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง อีกทั้งจัดกิจกรรมรณรงค์ทางสังคม เพื่อให้เกิดความตระหนักว่าการลงทุนพัฒนาเด็กในช่วงนี้ เป็นการลงทุนขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาในช่วงวัยต่อไปเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2) รัฐและองค์กรทางสังคมสนับสนุนให้เด็กได้รับอาหารหลัก อาหารเสริม และนม

อย่างเพียงพอและมีคุณภาพ โดยมีมาตรการเสริมเป็นพิเศษสำหรับเด็กที่อยู่ในภาวะทุพโภชนาการ และเด็กที่ด้อยฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

3) ส่งเสริม สนับสนุนการเตรียมพร้อม อย่างมีมาตรฐานแก่เด็กปฐมวัยในรูปแบบที่หลากหลาย โดยดำเนินการเป็นกระบวนการร่วมกันระหว่างหน่วยงานรัฐ ชุมชน และครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กด้อยโอกาสให้ได้รับบริการแบบได้เปล่า

สรุป นโยบายและแนวทางในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการบริการเตรียมความพร้อมและบริการการศึกษาสำหรับเด็กให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยมุ่งการอบรมป่มนิสัยและการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และบุคลิกภาพอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ภายใต้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาระดับนี้ของหน่วยงานของรัฐ ชุมชน องค์กร เอกชน และครอบครัว เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่จะให้เด็กมีความพร้อมทุกด้านก่อนที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาต่อไป

1.4 หน่วยงานที่จัดการศึกษาให้กับเด็กวัยอนุบาล

สมร ทองดี (2537) ได้แบ่งประเภท ของหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้กับเด็กวัยอนุบาล ตามวัตถุประสงค์ในการจัดบริการไว้ 2 ประเภทดังนี้

1) หน่วยงานที่ให้การศึกษา และการพัฒนาเด็กระดับก่อนประถมศึกษา เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาในแง่ที่มุ่งพัฒนางานด้านวิชาการเตรียมให้เด็กมีความพร้อมทางด้านวิชาการที่เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งจัดในรูปแบบของโรงเรียนอนุบาล 3ปี หน่วยงานประเภทนี้ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลต่าง ๆ ที่ดำเนินการโดยรัฐบาลและเอกชน นอกจากนี้ยังมีโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการสอนเด็กวัยก่อนเรียนในวัด

2) หน่วยงานที่มุ่งพัฒนาเด็กในด้านการส่งเสริมการอบรมเลี้ยงดู เพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ และเพื่อแบ่งเบาภาระของบิดามารดาหน่วยงานดังกล่าว ได้แก่ โครงการพัฒนาเด็กเล็กของกรมการพัฒนาชุมชน ศูนย์โภชนาการเด็กของกรมอนามัย สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันของกรุงเทพมหานคร และสถานรับเลี้ยงเด็กของเอกชน ภายใต้การควบคุมของกรมประชาสงเคราะห์

คณะกรรมการจัดทำแนวดำเนินการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา (2536) ได้สรุปการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเกี่ยวกับหน่วยงานที่จัดแนวทางในการดำเนินงานและรูปแบบการจัด ว่ามีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1) กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาของชาติ ได้ดำเนินการจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนวัยเรียนในสถานศึกษาสังกัดกรมต่าง ๆ ดังนี้

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินงาน

จัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ให้กับเด็กวัยก่อนเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ กลุ่มอายุ 4 – 6 ปี โดยจัดประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างให้เกิดพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เต็มศักยภาพและให้มีความพร้อมในการเรียนในระดับประถมศึกษา โดยจัดเป็น 2 หลักสูตร คือหลักสูตรอนุบาล 2 ปี จัดในโรงเรียนอนุบาลในเมือง จังหวัดละ 1 โรงเรียน และระดับอำเภอละ 1 โรงเรียน เพื่อเป็นตัวอย่างและศูนย์กลางการพัฒนารับเรียนการสอน รวมทั้งจัดในพื้นที่ที่มีปัญหาทางภาษา และพื้นที่ที่มีความพร้อมหลักสูตรเด็กเล็ก 1 ปี จัดในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทุกพื้นที่

1.2 กรมการศาสนา ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา นอกระบบโรงเรียน โดยจัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ที่จะเข้ารับการศึกษาระดับภาคบังคับตามกฎหมายทั้งชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปี ถึงย่างเข้าปีที่ 6 สำหรับแนวการจัดประสบการณ์ได้ใช้แนวการจัดประสบการณ์และแนวการวัดผลระดับอนุบาลของกรมสามัญศึกษา

1.3 กรมการฝึกหัดครู ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ในระบบโรงเรียน ในโรงเรียนสาธิตของวิทยาลัยครู โดยจัดให้แก่เด็กอายุ 3 – 6 ปี ในหลักสูตรอนุบาล 3 ปี หลักสูตร อนุบาล 2 ปี และหลักสูตรเด็กเล็ก 1 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา และเพื่อแบ่งเบาภาระของอาจารย์และข้าราชการในวิทยาลัยครูรวมทั้งเป็นแหล่งฝึกงานสำหรับนักศึกษา เอกอนุบาล และเป็นแหล่งศึกษาเกี่ยวกับความเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก

1.4 กรมสามัญศึกษา มีกองการศึกษาพิเศษเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษาสงเคราะห์และการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน การศึกษาสงเคราะห์ที่กองการศึกษาพิเศษดำเนินการจัดในปัจจุบันคือการศึกษสำหรับเด็กขาดโอกาสที่จะเรียนในโรงเรียนปกติ เช่น เด็กพิการ เด็กยากจนที่ไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนตามปกติ เด็กกำพร้า เด็กที่มีปัญหาทางสังคม หรือเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ในลักษณะอื่น ๆ ส่วนการศึกษาพิเศษเป็นการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสอันเนื่องมาจากความพิการ ทางด้านต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาจากเด็กเจ็บป่วยเรื้อรัง ในโรงพยาบาล การจัดการศึกษาในลักษณะหลักสูตรอนุบาลศึกษา 2 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาโดยใช้เกณฑ์การจัดของกรมสามัญศึกษา

1.5 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาในระบบโรงเรียนจัดให้เด็กวัยก่อนประถมศึกษาวัยก่อนเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับกลุ่มอายุ 3-5 ปี โดยจัดประสบการณ์ให้นักเรียนมีความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยให้มีความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา

2) ส่วนราชการอื่น ๆ มีหน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมดำเนินการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาดังนี้

2.1 กระทรวงมหาดไทย

2.1.1 กรมการปกครอง มีสำนักงานการศึกษาท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้แก่เด็ก วัย 4 – 5 ปี หรือเด็กวัยก่อนเกณฑ์ศึกษาภาคบังคับ ในเขตเทศบาลและเมืองพัทยา เพื่อพัฒนาการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคมแบบเตรียมความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษาต่อไปโดยจัดเป็น 2 หลักสูตร คืออนุบาล 2 ปี (ส่วนมาก) และหลักสูตรเด็กเล็ก 1 ปี (ส่วนน้อย)

2.1.2 กรมตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้ประชาชนที่อยู่ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาเป็น 2 รูปแบบ

1) จัดการศึกษาในระบบโรงเรียน โดยจัดให้กับเด็กอายุ 3 – 6 ปี หลักสูตรเด็กเล็ก 1 ปี เตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนยากจนไกลคมนาคม และส่งเสริมสุขภาพอนามัยตลอดจนโภชนาการที่ถูกต้องในเด็ก

2) จัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนโดยจัดบริการการศึกษาแก่เด็กอายุ 2-6 ปี ที่ไม่สามารถรับบริการการศึกษาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาโดยตรงในเขตพื้นที่ที่เป็นชายแดน และมีกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนตั้งอยู่ในพื้นที่เป้าหมายเพื่อความมั่นคงตามแผนมหาดไทยแม่บทฉบับที่ 4 การจัดบริการนี้จะอยู่ในรูปของสถานสงเคราะห์เด็กก่อนวัยเรียน ในลักษณะศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

2.1.3 กรมประชาสงเคราะห์ ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาเป็น 2 รูปแบบ

1) จัดการศึกษาในระบบโรงเรียน โดยจัดให้เด็กแก่ อายุ 3 – 6 ปี ในโรงเรียนหมูชาวไทยต่างวัฒนธรรม และสถานสงเคราะห์เด็กเป็นการดูแลเด็กกำพร้าหรือเด็กถูกทอดทิ้ง โดยมุ่งหวังให้เด็กได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม และสติปัญญา โดยการเลี้ยงดูแก้ไขปัญหา ให้การศึกษา เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศ โดยจัดเป็นหลักสูตรอนุบาล 2 ปี และหลักสูตรเด็กเล็ก 1 ปี สำหรับหน่วยงานที่จัดได้แก่กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น

2) จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาแก่เด็กมีปัญหาทางด้าน การเลี้ยงดูจากพ่อแม่และเด็กพิการ โดยจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็กก่อนให้อุปการะเด็ก

ชาย หญิง อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี โดยมุ่งหวังให้เด็กได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม และสติปัญญา สำหรับหน่วยงานที่จัด ได้แก่ กองสงเคราะห์เด็กและกลุ่มคนวัยรุ่น กองนิคมสร้างตนเอง กองสงเคราะห์ชาวเขา และกองบริการชุมชน

2.1.4 กรมพัฒนาชุมชน มีกองพัฒนาตรี เด็กและเยาวชน เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสถานอกระบบโรงเรียน โดยได้ดำเนินการพัฒนาเด็กในชนบทตั้งแต่อายุแรกเกิด – 6 ปี เพื่อให้มีความเจริญเติบโตทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างถูกต้องโดยให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนสนับสนุนให้องค์กรท้องถิ่นเข้าใจและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาเด็ก โดยมีแนวทางการดำเนินงาน 2 รูปแบบคือ

1) การพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานโดยการสนับสนุนจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบล หมู่บ้านเพื่อรับเลี้ยงดูเด็กอายุระหว่าง 3 – 6 ปี ให้มีพัฒนาการทั้ง ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การเตรียมความพร้อมแก่เด็กในลักษณะเล่นปนเรียนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กมีผู้ดูแลเด็กทำหน้าที่เป็นผู้เลี้ยงดู โดยได้รับค่าตอบแทนจากกรมพัฒนาชุมชน ผู้ปกครอง หรือชุมชน เป็นอัตราส่วนผู้ดูแลเด็ก

1 คน ต่อเด็ก 20 – 25 คน และคณะกรรมการการพัฒนาเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กภายใต้การดูแลของคณะกรรมการหมู่บ้านและสภาตำบล

2) การพัฒนาเด็กนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินงานพัฒนาเด็กแรกเกิด – 6 ปีที่ขาดโอกาสเข้ารับการเลี้ยงดูในศูนย์ให้มีโอกาสได้รับการพัฒนาเช่นเดียวกับการให้เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมุ่งให้องค์กรท้องถิ่น อาสาสมัคร พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้รับผิดชอบแนวทางในการจัดกิจกรรม แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี 2 รูปแบบ คือ กิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเคลื่อนที่ กิจกรรมการพัฒนาเด็กโดยครอบครัวและ กิจกรรมการผลิตและใช้สื่อเพื่อพัฒนาเด็ก

2.2 กรุงเทพมหานคร ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาเป็น 2 รูปแบบ คือ

1) จัดการศึกษาในระบบโรงเรียน มีสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินงานจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาเพื่อให้เด็กที่มีอายุ 5 ปี ได้รับการดูแลพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อเตรียมพร้อมเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยเด็กที่มีบิดามารดาฐานะยากจนได้มีโอกาสได้รับการศึกษา โดยจัดหลักสูตรเป็นสูตรเด็กเล็ก 1 ปี

2) จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีสำนักพัฒนาชุมชนและสำนักอนามัยเป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินการจัดบริการในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน ณ ศูนย์บริการ

สาธารณสุข และศูนย์พัฒนาเด็กในชุมชนแออัด

2.3 กระทรวงสาธารณสุข มีกองโภชนาการ กรมอนามัย เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาบนอกระบบโรงเรียน ได้ให้ความสำคัญอย่างมากในด้านสุขภาพและจิตใจของเด็กก่อนวัยเรียน รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้สมวัย เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ในปัจจุบันได้จัดตั้งศูนย์โภชนาการเด็กเพื่อแก้ไขภาวะโภชนาการในเด็ก โดยรับเด็ก 2 – 5 ปี

2.4 ทบวงมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ในระบบโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยเป็น 2 ลักษณะคือ โรงเรียนอนุบาลได้ดำเนินการให้การศึกษแก่เด็กอายุ 3 – 6 ปี ในรูปแบบของชั้นอนุบาลในโรงเรียนอนุบาลโรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ใช้เวลาจัด 2 – 3 ปี ในลักษณะเดียวกับโรงเรียนอนุบาลทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าในด้านการเรียนการสอน และชั้นเตรียมประถมศึกษา ให้การศึกษแก่เด็กอายุ 5– 6 ปี ในรูปแบบของชั้นเด็กเล็ก ใช้เวลาการจัด 1 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าในด้านการเรียนการสอนการวิจัยการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กเพื่อเข้าเรียนระดับประถมศึกษา

2.5 องค์การเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศมากขึ้น ตั้งแต่ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ 2530–2534) และคณะรัฐมนตรีในขณะนั้นก็อนุมัติให้จัดตั้งสภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชนขึ้น ประกอบด้วยองค์กรสมาชิก 50 องค์กร ให้มีหน้าที่ประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในภาคเอกชน ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมและเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านเด็กและเยาวชนของเอกชน ด้วย นอกจากสภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชนแล้ว ยังมีคณะทำงานด้านเด็กซึ่งประกอบด้วยองค์กรต่าง ๆ ดังนี้คือ มูลนิธิเด็ก มูลนิธิเพื่อพัฒนาการเด็ก พิริยานุเคราะห์มูลนิธิ สหทัยมูลนิธิ สมาคมสงเคราะห์เด็กกำพร้าแห่งประเทศไทย มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัม มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภากาชาดไทย มูลนิธิมิตรมวลเด็ก โสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิแสงสวรรค์สงเคราะห์ มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าอนาถา นครเชียงใหม่มูลนิธิ มูลนิธิเด็กกำพร้าอีสาน มูลนิธิภารดรบำเพ็ญเพื่อเด็กกำพร้าบ้านศรีธรรมสาร และโรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน เป็นต้น โดยมีเป้าหมายหลักในการทำงานเพื่อพัฒนาเด็กโดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยง เด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ เด็กเร่ร่อน เด็กถูกทารุณกรรม ถูกทอดทิ้ง ฯลฯ

2.6 องค์กรระหว่างประเทศ ให้ความสำคัญสนับสนุนด้านเงินทุน วิชาการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทย เพื่อดำเนินการพัฒนาเด็กก่อนเรียนด้วยเช่นกัน

จากที่นำเสนอมาทั้งหมดนี้ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบและรูปแบบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาก่อนระดับประถมศึกษาอย่างหลากหลายทั้งนี้เป็นเพราะนโยบายของรัฐที่จะขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาให้ครอบคลุมพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความพร้อมทุกด้านให้แก่เด็กวัยก่อนประถมศึกษา เพื่อให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมในการปฏิบัติ และเป็นการประสานความร่วมมือของงานภาครัฐ และเอกชน และองค์กรเอกชนต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นการระดมสรรพกำลังเพื่อให้จัดการศึกษาระดับนี้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล เป็นการปกครองท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีงบประมาณ ทรัพย์สิน และอำนาจเป็นของตนเอง ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2476 เพื่อฝึกฝนให้ประชาชนรู้จักปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย การจัดองค์การของเทศบาลจึงเหมือนกับรัฐบาล คือมีฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภาเทศบาล มีฝ่ายบริหาร ได้แก่ คณะเทศมนตรี ขอบเขตและการจัดตั้งเทศบาล จัดตั้งได้ตามความเจริญของท้องถิ่น ซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งได้รับการพิจารณาว่าควรจะต้องเป็นเทศบาลได้ เช่น มีประชากรหนาแน่นพอสมควร มีความสามารถที่จะปกครองตนเองได้ และมีรายได้พอสมควรที่จะเลี้ยงตนเองได้

เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นที่มีชุมชนที่มีประชากรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยแล้วไม่ต่ำกว่าสามพันคนต่อหนึ่งตารางกิโลเมตร มีรายได้พอสมควรที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องกระทำตามกฎหมายกำหนดให้

เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยแล้วไม่ต่ำกว่าสามพันคนต่อหนึ่งตารางกิโลเมตร มีรายได้พอที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องกระทำตามกฎหมายกำหนดให้

2.1 หลักการจัดการศึกษาท้องถิ่น

หลักการจัดการศึกษาของท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาได้ยึดหลักการเดียวกันกับที่รัฐบาลได้ใช้ในการกำหนดนโยบายกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาประชาบาลให้ท้องถิ่นจัด ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจในการจัดการการศึกษาท้องถิ่น ซึ่งเดิมได้รวมอำนาจไว้ในราชการส่วนกลางให้ไปอยู่กับราชการส่วนท้องถิ่น

2. หลักการมอบภาระหน้าที่ในการจัดการการศึกษาท้องถิ่นให้อยู่ในความรับผิดชอบของท้องถิ่นและประชาชน ดังที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงวางรากฐานการประถมศึกษาไว้แต่เดิม

3. หลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาท้องถิ่น รัฐบาลจะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องเฉพาะในสิ่งที่ท้องถิ่นและประชาชนยังช่วยตนเองไม่ได้เท่านั้น

2.2 วิธีจัดการการศึกษาท้องถิ่น

เพื่อให้การบริหารการศึกษาของท้องถิ่นเป็นไปโดยเหมาะสม ทางราชการจึงได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาท้องถิ่นไว้ โดยทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

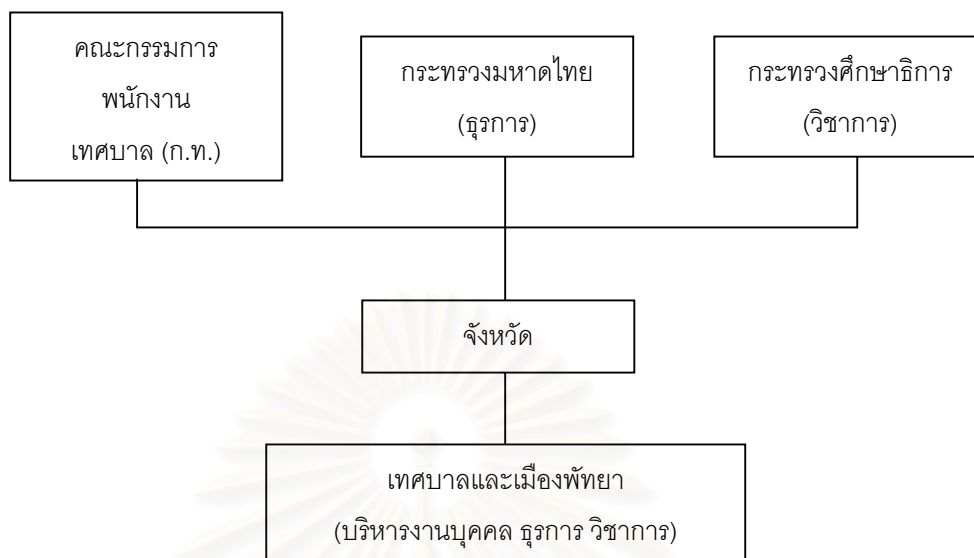
1. กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมและส่งเสริมงานด้านวิชาการ และมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับวุฒิครุ คุณภาพการศึกษาการกำหนดหลักสูตรแบบเรียน แนวการสอนตลอดจนการวัดผลการศึกษาและช่วยเหลือในด้านการนิเทศการศึกษา

2. กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการควบคุมส่งเสริมในด้านที่เกี่ยวกับนโยบายและการจัดการศึกษาในท้องถิ่นให้เป็นไปตามเป้าหมาย จัดสรรเงินอุดหนุนจากสำนักงานงบประมาณ เป็นค่าก่อสร้าง ค่าเงินเดือนและสวัสดิการครู ค่าเครื่องเขียนแบบเรียนและค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานงบประมาณ เป็นค่าก่อสร้าง ค่าเงินเดือนและสวัสดิการครู ค่าเครื่องเขียนแบบเรียน และค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนเป็นหน่วยประสานงานกับส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง และช่วยเหลือหน่วยการปกครองท้องถิ่น แก้ปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย

3. คณะกรรมการพนักงานเทศ (ก.ท.) มีหน้าที่ส่งเสริมและวางนโยบายด้านการบริหารงานบุคคล เช่น การบรรจุแต่งตั้ง การกำหนดตำแหน่งของพนักงานครูท้องถิ่น

จากวิธีการจัดการศึกษาท้องถิ่นที่ได้กล่าวมานี้ เห็นได้ว่าการบริหารการศึกษาส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานราชการดังแผนภูมิต่อไปนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่น

(สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น, 2532)

2.3 การบริหารการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา

เนื่องจากรัฐบาลได้มอบหมายเรื่องการจัดการประถมศึกษาให้เทศบาลรับผิดชอบในการดำเนินการดังกล่าวอย่างเต็มที่ โดยถือปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายดังกล่าวแล้วข้างต้น ทั้งนี้ยังคงถือปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการประถมศึกษาในเขตเทศบาล ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2478 ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. มีหน้าที่เป็นผู้จัดการประถมศึกษา
2. จัดให้เด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์ในเขตเทศบาล ได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง
3. เป็นผู้จัดตั้งและดำรงโรงเรียนเทศบาล
4. ควบคุมและบริหารโรงเรียนเทศบาลในเขตของตน (ข้าเลียง วุฒิจันทร์, 2516)

การบริหารงานการศึกษาของเทศบาลนั้น เทศบาลเป็นผู้บริหารงานและดำเนินการโดยตรง โดยที่กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการมิได้เข้าไปเกี่ยวข้องในรายละเอียด เพียงแต่ให้การสนับสนุนส่งเสริมให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุผลดียิ่งขึ้นไป เทศบาลจึงมีอำนาจที่จะใช้ดุลยพินิจตัดสินใจดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้อย่างเต็มที่

ภายในขอบเขตที่กฎหมายได้กำหนดไว้

2.4 การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา

1) ให้อำนาจรัฐจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาตั้งแต่วัยแรกเกิดจนกระทั่งถึงวัยก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดย

1.1 กลุ่มอายุ 1-3 ปี ให้จัดบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยและโภชนาการของเด็ก โดยให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองเป็นผู้อบรมเลี้ยงดูและหน่วยงานของรัฐ อันได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และทบวงมหาวิทยาลัย รวมทั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่น องค์การเอกชน เป็นผู้ให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกต้อง เหมาะสมและดูแลรักษาสุขภาพอนามัย ตลอดจนภาวะโภชนาการของเด็ก

1.2 กลุ่มอายุ 4-5 ปี จัดและสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทางด้านร่างกาย จิตใจ และลักษณะนิสัยต่าง ๆ โดย

1.2.1 สนับสนุนให้หน่วยงานเอกชนจัดการศึกษาให้แก่เด็กกลุ่มที่อยู่ในชุมชนเมือง

1.2.2 สนับสนุนให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นผู้จัด/หรือร่วมประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มอายุ 4-5 ปี โดยเน้นกลุ่มเด็กที่ด้อยโอกาสต่าง ๆ ทั้งในชุมชนเมืองและในชนบท ทั้งนี้มีหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการและทรัพยากร

1.3 กลุ่มอายุมากกว่า 5 ปี ให้จัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาทั้งความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ และความพร้อมด้านอื่น ๆ การจัดการศึกษาประเภทนี้ให้จัดระยะเวลาการเรียนการสอนไม่เกิน 1 ปี โดยให้โรงเรียนประถมศึกษาทั้งของรัฐ หน่วยการปกครองท้องถิ่น และเอกชนเป็นผู้จัด

2) ให้อำนาจรัฐให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการช่วยเหลือให้มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาแก่เด็กที่ด้อยโอกาส เช่น กลุ่มเด็กที่เสียเปรียบทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มเด็กยากจน กลุ่มเด็กในชุมชนแออัด กลุ่มเด็กที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล กลุ่มเด็กที่มีปัญหาพิเศษทางด้านสังคม วัฒนธรรม หรือภาษา เป็นต้น

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการจัดทำแผนงานโครงการการจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา และเร่งรัดระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้มีการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชัดเจนในการสนับสนุนการศึกษาของเด็กก่อนประถมศึกษาให้กว้างขวางมากขึ้น

2.5 นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยอนุบาลของเทศบาลและเมือง พัทธยา ก่อนประถมศึกษาของกรมการปกครอง

1) ความเป็นมา : การเตรียมความพร้อม ประมาณ พ.ศ. 2526 ได้ริเริ่มจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาหรือชั้นเด็กเล็กในเขต 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาแก่เด็ก ซึ่งจะเข้าเรียนในชั้น ป.1 จากการประเมินผลเด็กที่ผ่านมาเตรียมความพร้อมสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น จึงกำหนดเป็นนโยบายให้เทศบาลและเมืองพัทธยาเปิดการสอนระดับก่อนประถมศึกษาขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กโดยเทศบาลและเมืองพัทธยาจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในรูปแบบและลักษณะต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและความพร้อมของแต่ละแห่ง

2) การดำเนินการ : การพัฒนาคุณภาพประชาชนและการศึกษา

3) จุดมุ่งหมาย ในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของกรมการปกครอง

3.1 เพื่อให้เด็กที่ด้อยโอกาสในเขตเมืองได้มีการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

3.2 เพื่อแบ่งเบาภาระในการเลี้ยงดูเด็กให้แก่ผู้ปกครอง

3.3 เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของท้องถิ่น

4) นโยบายของกรมการปกครองในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

4.1 สนับสนุนให้เทศบาลและเมืองพัทธยาจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา

4.2 ส่งเสริมให้เทศบาลและเมืองพัทธยา พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (สนธิ เหลืองภิรมย์ และคณะ, 2537)

ดังนั้นสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงได้ดำเนินตามนโยบายของกรมการปกครองโดยให้โรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทธยา จัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา โดยสอนการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนต่อในระดับชั้นประถมศึกษาในรูปของชั้นอนุบาล 1 ปี และชั้นอนุบาล 2 ปี (สำนักบริหารศึกษาท้องถิ่น, 2532)

2.6 นโยบายและมาตรการของแผนพัฒนาการศึกษาของเมืองพัทยา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2539-2544)

กรมการปกครอง ในฐานะเป็นหน่วยงานในการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแล การศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยาให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลได้กำหนดภารกิจและ หน้าที่ให้ท้องถิ่นดำเนินการในด้านการศึกษา 2 ประการ คือ

1) การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในโรงเรียน เทศบาลและเมืองพัทยาโดยการจัดการศึกษาเป็น 3 ระบบ คือ

1.1 จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในหลักสูตรอนุบาลศึกษาเพื่อ ให้เด็กก่อนประถมศึกษาในกลุ่มอายุ 3 - 5 ปี ได้รับโอกาสพัฒนาการความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคมเต็มศักยภาพ และมีความพร้อมในการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2531

1.2 จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ได้แก่ เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การ ศึกษาภาคบังคับตาม พ.ร.บ.ประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ให้ได้รับการศึกษา เรียนจบและมีคุณภาพ ตามหลักสูตรประถมศึกษากำหนด

1.3 จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อให้เด็กในเขตเทศบาลที่ เรียนจบชั้นป. 6 ได้รับโอกาสศึกษาต่อเพิ่มขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล

2) การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนตามกลุ่ม เป้าหมายต่างๆ เป็นการศึกษาที่ต้องการให้เป็นวิถีชีวิตแก่ชุมชน เช่น การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์เยาวชน การอบรมให้ความรู้เฉพาะกลุ่ม การกีฬา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.1 เพื่อให้เด็กที่อยู่ในวัยก่อนประถมศึกษาได้รับการส่งเสริมพัฒนาการ และเตรียมความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัยให้เป็นไป อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม ระเบียบวินัยและมีความ พร้อมในการเข้าเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับรวมทั้งพัฒนาคุณภาพประสิทธิภาพการจัดการ ศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยาให้สามารถบริการประชาชนในเขตเทศบาลและเมืองพัทยาได้ อย่างเสมอภาค

2.2 เพื่อให้เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทุกคนในเขตเทศ บาลและเมืองพัทยาได้รับบริการศึกษาขั้นพื้นฐานครบหลักสูตรและสูงขึ้นอย่างเสมอภาคเท่าเทียม กัน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา

2.3 เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับพื้นฐานให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และมีศักยภาพตรงตามความต้องการของบุคคล ท้องถิ่น และประเทศโดยมุ่งพัฒนาให้เกิดความ

สมดุลทั้งทางด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย สังคม ระดับความคิด ค่านิยม และพฤติกรรม โดยเน้นวิธีการและกระบวนการเรียนรู้ ให้เป็นผู้ใฝ่การเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ให้เหตุและผล มีความคิดรวบยอด มีจินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัย ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม รู้คุณค่าของวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์ของไทย พร้อมทั้งให้คนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ เช่น ความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีใหม่ๆ

2.4 เพื่อให้เยาวชนในเขตเทศบาลและเมืองพัทยา มีสถานที่ที่เป็นจุดศูนย์รวมในการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประกอบกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ในกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายเป็นประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม มีส่วนร่วมในการพัฒนาและสร้างประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และสังคมโดยพัฒนาให้เยาวชนเป็นนักอนุรักษ์ นักประชาธิปไตยและมีความเป็นไทย

2.5 เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะกลุ่มประชาชนผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม โดยฟื้นฟูสภาพร่างกาย จิตใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กไปในแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนการส่งเด็กเข้ารับการศึกษาหรือฝึกอาชีพ เพื่อไม่ให้เด็กไปมั่วสุมกับสิ่งเสพติดจนก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม ตลอดจนให้ผู้พิการได้เข้ารับการศึกษาในระบบโรงเรียน ส่งเสริมการประกอบอาชีพให้มีความทำไม่เป็นภาระแก่สังคม

2.7 แนวทางในการพัฒนาการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา

เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่นในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) แผนมหาดไทย ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2540-2544) และนโยบายกรมการปกครอง พ.ศ. 2542-2544 ได้มีแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน กรมการปกครองในฐานะผู้รับผิดชอบในการดูแลส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาท้องถิ่นของเทศบาลและเมืองพัทยา จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไว้ 12 นโยบาย แต่จะขอกล่าวเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ดังนี้

2.7.1 นโยบายการศึกษาในระบบโรงเรียน

เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับหลักวิชาการ กระบวนการความต้องการของบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศโดยให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกด้านเพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพและสมรรถนะของคนในท้องถิ่นให้เป็นคนดีมีคุณธรรม มีความรู้ ความสามารถ มีระเบียบวินัยมีสุขภาพพลานามัยที่ดีและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้

1) การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาโดยเร่งรัดพัฒนาให้เด็กวัยก่อนประถมศึกษาได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ประถมศึกษา

1.1 เป้าหมายคือให้เด็กอายุ 3 -5 ปี ในเทศบาลได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างน้อย 2 ปี ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95

1.2 เด็กวัยอนุบาลที่ผ่านการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2) ปรับปรุง พัฒนาและขยายการจัดบริการการจัดการศึกษาแก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาให้เพียงพอ เพื่อให้โอกาสแก่เด็กในเขตเทศบาลและเมืองพัทยาได้เข้ารับการศึกษอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน โดยการระดมทรัพยากรทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น ภาคเอกชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด

3) ปรับปรุง พัฒนาแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล และดำเนินการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กโดยการจัดการศึกษาในรูปอนุบาล 2 ปี เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ระดับประถมศึกษาอย่างครบถ้วนและเหมาะสมกับวัยด้วยกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

4) จัดอัตรากำลังครูผู้สอนให้เหมาะสมต่อจำนวนห้องเรียน นักเรียนและพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

5) ส่งเสริม สนับสนุนโภชนาการเพื่อสุขภาพอนามัยของเด็ก ตลอดจนสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ และวัสดุครุภัณฑ์ทางการศึกษาให้เพียงพอ

จากที่ได้กล่าวมาเกี่ยวกับแนวนโยบายการพัฒนาการศึกษาและแนวทางในการจัดการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา แล้วยังมีส่วนของแผนการจัดการศึกษาเมืองพัทยาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ดังนี้ (กองวิชาการเมืองพัทยา, 2545)

2.7.2 แผนการจัดการศึกษาเมืองพัทยา ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคลและครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่นมีสิทธิร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

1) เป้าหมาย คือ เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

2) มาตรการ โดยจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียนหรือศูนย์การเรียนรู้ และดำเนินการและหรือส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชนองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา จริยธรรมและสามารถจัดการศึกษาปฐมวัยได้ตามที่ต้องการและเหมาะสม

สรุปได้ว่า รัฐได้เห็นความสำคัญต่อการพัฒนาและการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยอนุบาลเป็นอย่างยิ่ง โดยได้กำหนดเป็นเป้าหมาย นโยบาย และมาตรการในดำเนินการไว้ในแผนงาน นโยบายของรัฐในระดับต่าง ๆ เพื่อมุ่งพัฒนาและจัดการศึกษาให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาตั้งแต่อายุ 0 – 5 ปีโดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทห่างไกลและชุมชนแออัดทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ชั้นเด็กเล็ก ชั้นอนุบาลศึกษาหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและซักจุงหรือให้สิ่งจูงใจให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น ตลอดจนการเพิ่มปริมาณและพัฒนาคุณภาพของครู และผู้ดูแลเด็กให้มีประสิทธิภาพให้มากขึ้น

3. หลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์

หลักสูตรเป็นสิ่งของครุคิดเกี่ยวกับเด็กและการจัดประสบการณ์ การทำให้บรรลุเป้าหมายระยะยาวของหลักสูตรขึ้นอยู่กับการวางแผนหลักสูตร การวางแผนหลักสูตรหมายถึงกิจกรรมวิธีการเรียนการสอน และวัสดุที่ใช้ เนื่องจากเด็กวัยอนุบาลเรียนรู้จากทุกประสบการณ์ หลักสูตรสำหรับเด็กวัยอนุบาลจึงรวมถึงเทคนิคการสร้างระเบียบวินัย กิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมประจำวันและคุณลักษณะอื่น ๆ ของเด็กแต่ละวันที่โรงเรียน (Decker and Decker, 1992)

3.1 ความหมายของหลักสูตร

หรรษา นิลวิเชียร (2535) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นมวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดเตรียมไว้ให้เด็กได้มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม

และสติปัญญา โดยมวลประสบการณ์นั้นเชื่อมต่อการให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคล และเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมที่มีการวางแผนไว้

กิติมา บรีดีดีลิก (2532) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารที่กำหนดโครงการศึกษาของผู้สอนโดยกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา เนื้อหาความรู้และประสบการณ์ที่จะจัดให้แก่ผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล

ธำรง บัวศรี (2507) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทางการศึกษาที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้รับการฝึกฝนอบรมในด้านต่าง ๆ อย่างดีที่สุดจนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของตนอย่างมีความสุข สามารถประกอบอาชีพได้ตามความปรารถนา

สุมิตร คุณานุกร (2520) กล่าวว่า หลักสูตร ระดับโรงเรียนในความหมายกว้างคือโครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ตามเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สวัสดิ์ จงกล (2521) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ข้อกำหนดที่ว่าด้วย จุดมุ่งหมายของการศึกษา แนวทางการดำเนินงาน เนื้อหาสาระซึ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา

กู๊ด (Good,1973) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ความหมายคือ

1. กลุ่มวิชาที่จัดให้ผู้เรียนได้เรียนตามความต้องการจนสำเร็จการศึกษา
2. โครงการทั่วไปของเนื้อหาวิชาทั้งหมดที่โรงเรียนจัดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาจนสำเร็จหรือสามารถออกไปประกอบอาชีพได้
3. กลุ่มวิชาและประสบการณ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษา

สโปคเด็ค (Spokdec,1985) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ที่จัดเตรียมไว้สำหรับเด็กได้เรียนรู้ ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะที่มีรูปแบบหรือไม่มีรูปแบบเป็นทางการก็ได้

จะเห็นได้ว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษารวมถึงมวลกิจกรรมประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

3.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรทำให้สามารถเห็นโครงสร้างของหลักสูตรทั้งระบบได้ และทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กาญจนา คุณารักษ์ (2527) ได้เสนอ องค์ประกอบของหลักสูตร ไว้ดังนี้

- 1) ความมุ่งหมายของหลักสูตร
- 2) เนื้อหาวิชาและประสบการณ์

- 3) วิธีสอนและการจัดดำเนินการ
- 4) วัสดุอุปกรณ์การสอน
- 5) กิจกรรมการเรียนการสอน
- 6) การประเมินผล

สุมิตร คุณานุกร (2535) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบคือ

- 1) ความมุ่งหมาย
- 2) เนื้อหา
- 3) การนำหลักสูตรไปใช้
- 4) การประเมินผล

ถำรง บัวศรี (2532) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตรควรประกอบไปด้วย

- 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 2) วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน
- 3) เนื้อหาและประสบการณ์
- 4) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน
- 5) วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน
- 6) การประเมินผล

สรุปได้ว่า หลักสูตรประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์เนื้อหา วิธีการสอน และการประเมินผลหลักสูตร

3.3 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ และนักเรียนให้ได้รับความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนเป็นอย่างดี หลักสูตรที่จะได้ผลตามความมุ่งหมายทางการศึกษานั้นจำเป็นต้องมีข้อกำหนดซึ่งตอบสนองต่อนโยบายทางการศึกษาของชาติ รวมทั้งตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจและวัยของผู้เรียนตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและสังคม (สันต์ ธรรมบำรุง, 2527)

ฐูลี ช่วยเชื้อ (2533) กล่าวว่าไว้ว่า “ หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาทุกระดับชั้น เนื่องจากหลักสูตรเป็นตัวกำหนดจุดหมายปลายทางและแนวทางการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น คุณภาพของการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของหลักสูตร

แจ๊คแมน (Jackman, 2001) กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตร ดังนี้

- 1) หลักสูตร คือ ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางหรือการเริ่มรับรู้ของเด็กโดยการส่งเสริมพัฒนาการไปตามลำดับชั้นอายุ ประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล

- 2) หลักสูตรเป็นการเตรียมการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยการวางแผนการจัดประสบการณ์จากความรู้ความสามารถของเด็กเอง
- 3) หลักสูตรส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติผ่านประสบการณ์ การสำรวจ การควบคุมตนเอง และเชื่อมั่นในความคิดของตัวเอง
- 4) หลักสูตรส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กมีวัฒนธรรม และความหลากหลายของภาษาอย่างเหมาะสม
- 5) หลักสูตรก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ โดยการแสดงออกอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการทำกิจกรรมที่ตอบสนองความคิดสร้างสรรค์ของเด็กแต่ละคน

จะเห็นว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในทุกๆระดับ เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดแนวทางที่จะจัดให้ผู้เรียนพัฒนาไปในทางด้านใดด้านหนึ่ง และทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

3.4 การวางแผนใช้หลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523) ได้กล่าวถึง การวางแผนการใช้หลักสูตรว่า ต้องมีการเตรียมการจัดอบรมครูเพื่อการใช้หลักสูตร การจัดทำตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การบริการวัสดุอุปกรณ์ ประกอบหลักสูตร และสื่อการสอน การจัดสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่และเลือกโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร

บราวเวอร์ (Brewer, 1995) ได้กล่าวว่า การวางแผนการใช้หลักสูตรมักจะชี้เฉพาะเจาะจงขอบเขตของการเรียนรู้และความต่อเนื่องของการเกิดการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งมีลักษณะเหมือนการออกแบบงานศิลปะ มีขั้นตอนดังนี้

- 1) กำหนดเป้าหมาย
- 2) วิเคราะห์สิ่งที่มีให้เลือก
- 3) เลือกเฟ้นโครงสร้างรูปแบบ
- 4) สร้างรูปแบบ
- 6) ประเมินรูปแบบ ซึ่งเป็นการวัดว่ามีคุณสมบัติถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่

ความเห็นของ Brewer สอดคล้องกับความเห็น บุญมี เณรยอด (ม.ป.ป.) ที่ได้กล่าวว่าการวางแผนการใช้หลักสูตร ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และการสอนมีจุดประสงค์ที่แท้จริงคืออะไร และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนเพียงใด การนำหลักสูตรมาปรับใช้นั้นทางโรงเรียนมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง วัสดุประกอบหลักสูตรและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำเข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาหลักสูตรนั้นจะจัดหาได้

อย่างไร และโดยวิธีใด งบประมาณอาคารสถานที่ พอเพียงหรือไม่ การเตรียมบุคลากรในการใช้หลักสูตรจะทำโดยวิธีใดจึงจะให้เข้าใจหลักสูตรอย่างแท้จริง

จะเห็นได้ว่า การวางแผนการใช้หลักสูตรเป็นขั้นตอนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนซึ่งมีความสำคัญมาก ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องวิเคราะห์หลักสูตรให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ จึงจะช่วยให้ผู้ใช้หลักสูตร สามารถนำหลักสูตรไปพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เพราะแม้ว่าจะพิจารณาว่าหลักสูตรไว้ดีหรือสมบูรณ์เพียงใด หากมีความผิดพลาดในขั้นตอนนี้แล้วก็จะไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และในการนำหลักสูตรไปใช้สามารถทำได้หลายวิธีการตามแนวคิดและทฤษฎีของนักการศึกษาต่าง ๆ ดังเช่น

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวไว้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะถ้าไม่มีการนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรนั้น ๆ ก็ไม่มีความหมาย

วินัย สมมิตร และคณะ(2527) ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่า หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียน และครูนำเอาโครงการของหลักสูตรที่เป็นรูปเล่มเหล่านั้นไปปฏิบัติให้เกิดผลรวมถึงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูและนักเรียนสามารถสอนและเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

สุมิตร คุณานุกร (2523) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ มีกิจกรรม 3 ประเภท คือ

- 1) การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
- 2) การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมาย
- 3) การสอนของครู
- 4) การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึง การตีความหมายและการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรเพื่อไปใช้ในชั้นปฏิบัติคือใช้สอนเนื่องจากหลักสูตรมักจะทำหน้าที่กำหนดความมุ่งหมายของเนื้อหาวิชาที่จะสอน กิจกรรมประกอบการเรียนการสอน และการประเมินผลไว้อย่างกว้าง ๆ

ประภาพรรณ เขียมสุภาษิต (2528) กล่าวถึงการดำเนินการใช้หลักสูตร ดังนี้

- 1) อบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลังจากทำหลักสูตรแล้วควรจะได้จัดอบรมบุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ให้เด็กเพื่อจะได้เข้าใจหลักการ จุดมุ่งหมาย และวิธีดำเนินการอย่างถูกต้องและตรงกันนอกจากนั้นจะต้องมีการจัดทำแผนการสอนด้วย เพื่อจะได้สอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2) การสังเกตพฤติกรรมการสอนในชั้นเรียนจะทำให้ทราบว่าเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ว่าบรรลุเจตนารมณ์หรือไม่ ในการสังเกตนั้นไม่บังคับให้ครูปฏิบัติตามกิจกรรมเช่นนั้นเสมอไปแต่จะเป็นการเปิดโอกาสให้ครูเลือกกิจกรรมมาให้กับเด็กได้บ้างบางส่วนซึ่งในการจัดยังคงยึดหลักตามเป้าหมายที่วางไว้อยู่

3) การประเมินหลักสูตร มีความสำคัญอย่างมากที่จะทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่จัดทำไว้บรรลุเป้าหมายหรือไม่ในการประเมินหลักสูตรนั้นเป็นการรวบรวมข้อมูลซึ่งจะนำมาใช้ช่วยในการตัดสินใจการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงเป้าหมาย เนื้อหา และกิจกรรม

บุญมี เณรยอด (2534) ได้กล่าวเกี่ยวกับองค์ประกอบในการนำหลักสูตรไปใช้จัดการศึกษาทุกระดับว่าจะประกอบด้วย

1) การแปลงหลักสูตรสู่การสอน คือ การจำแนกหลักสูตรเป็นรายละเอียดต่าง ๆ ก่อนจะนำไปสู่การปฏิบัติโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรได้เข้าใจตรงกัน และไปในทิศทางเดียวกันอาจจะประกอบด้วยกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง เช่น การจัดทำเอกสาร หลักสูตรชนิดต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น แผนการสอน คู่มือครู คู่มือการใช้หลักสูตร เป็นต้น กิจกรรมอีกอย่างที่นิยมทำคือ การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร มักจะจัดในรูปแบบของการอบรม ประชุมปฏิบัติการ

2) การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ได้แก่ วัสดุ หลักสูตรและวัสดุการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ ครุภัณฑ์ ตลอดจนอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ซึ่งนอกจากจะจัดให้มีแล้วยังครอบคลุมถึงการรักษาสภาพให้พร้อมที่จะใช้ประโยชน์ได้อย่างเพียงพอ ความสะดวกในการใช้และการใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า

3) การสอนของครู เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพของครูกับการปฏิบัติงานของครู สมรรถภาพเกี่ยวกับความรู้ในเนื้อหาวิชา สมรรถภาพในการถ่ายทอดและสมรรถภาพในการบริหาร การสอน การสอนนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนต้องรอบรู้และรู้รอบในวิชาที่ตนเองสอน ส่วนสมรรถภาพในการถ่ายทอดนั้น หมายถึงวิถีทางหรือวิธีการที่ผู้สอนใช้ในการกำหนดเนื้อหาไปสู่ผู้เรียน สมรรถภาพการบริหารการสอน คือ การวางแผนและการเตรียมการ ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมหลักสี่ประการ คือ การเตรียมการสอน การสอน การวัดผลการสอน และการสอนซ่อมเสริม สำหรับการปฏิบัติงานของครูหรือผู้สอนเป็นการนำเอาสิ่งที่เตรียมการไว้ หรือมีอยู่ในตัวผู้สอนออกมาสู่การปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผล

จากที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผนในการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมการใช้หลักสูตรเพื่อทำให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3.6 หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540

เป็นหลักสูตรที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ สามารถนำไปปรับใช้ให้กับเด็กทุกประเภท ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษในทุกหน่วยงาน รวมทั้งปรับให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

1) **ปรัชญาการจัดการศึกษา** เป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา กำหนดไว้ว่า “เป็นการศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูเด็กบนพื้นฐานที่สนองความต้องการของเด็กที่ต้องการความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ และความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างสมดุลต่อเนื่องไปพร้อมกันทุก ๆ ด้าน ประสบการณ์ที่จัดให้จะเป็นประสบการณ์ตรงที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ทั้งนี้เป็นไปเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความสุขกับการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน โดยอาศัยความร่วมมือกันระหว่างบ้าน สถานศึกษา และชุมชน เพื่อพัฒนาเด็กให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าต่อไป” (กรมวิชาการ, 2540)

2) **หลักการ** เป็นการจัดโดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาแก่เด็กอายุ 3 – 6 ปี ทุกคน ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ เพื่อให้เด็กพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการเล่นที่เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและเป็นการร่วมมือกันระหว่างบ้าน สถานศึกษา และชุมชน

3) **จุดมุ่งหมาย** มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 10 ประการ ดังนี้

1. มีสุขภาพดี เจริญเติบโตตามวัย และมีพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม
2. ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. ร่าเริง แจ่มใส มีความสุข และมีความรู้สึกที่ดีต่อเองและผู้อื่น
4. มีคุณธรรมและจริยธรรม มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบ
5. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับสภาพและวัย
6. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมในท้องถิ่น และความเป็นไทย

8. ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
9. มีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหาให้เหมาะสมกับวัย และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ
10. มีจินตนาการ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

4) **การจัดชั้นหรือกลุ่มเด็ก** ให้ยืดอายุของเด็กเป็นหลัก และอาจเรียกชื่อแตกต่างกันไปตามหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล

- 4.1 กลุ่มเด็กที่มีอายุ 3 – 4 ปี อาจเรียกชื่อ อนุบาล 1 ขวบ หรืออนุบาล 3 ขวบ
- 4.2 กลุ่มเด็กที่มีอายุ 4 – 5 ปี อาจเรียกชื่อแต่ละกลุ่มว่า อนุบาล 2
- 4.3 กลุ่มเด็กที่มีอายุ 5 – 6 ปี อาจเรียกชื่อว่า อนุบาล 3 หรือเด็กเล็ก

5) **ระยะเวลาเรียน** ใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ให้เด็ก 1 – 3 ปี การศึกษา

6) **แนวการจัดกิจกรรม** เพื่อให้การจัดประสบการณ์และกิจกรรมบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย จึงกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
2. จัดให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
3. ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และเปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรมของตนเอง โดยครูเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
4. จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และมีบรรยากาศที่อบอุ่น เพื่อให้เด็กมีความสุข
5. จัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการ โดยคำนึงถึงพัฒนาการทุกด้าน
6. จัดประสบการณ์ตรง ให้เด็กเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีโอกาสสังเกตสำรวจเล่น ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง
7. จัดให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ กับเด็ก และกับผู้ใหญ่
8. จัดให้มีความสมดุล มีทั้งกิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม กิจกรรมในห้องเรียนและนอก ห้องเรียน กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบ
9. จัดให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่
10. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมากกว่าผลผลิต
11. จัดให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น และเอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

12. จัดกิจกรรมให้เด็กมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อส่วนรวม รักธรรมชาติและรักท้องถิ่น
13. จัดให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผน ลงมือปฏิบัติ และยกผลการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองและผู้อื่นได้
14. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
15. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

7. เนื้อหา เนื้อหาแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

7.1 ประสบการณ์สำคัญ เป็นประสบการณ์ที่ครูควรนำไปใช้จัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้ครอบคลุมทั้ง 9 ข้อ ดังนี้ การสื่อความคิดที่เป็นการกระทำ การใช้ภาษา การเรียนรู้ทางสังคม การเคลื่อนไหว ดนตรี การจำแนกและการเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่ / ระยะเวลา) เวลา

7.2 เนื้อหาและแนวคิด เนื้อหาในส่วนนี้กำหนดเฉพาะหัวข้อไม่มีรายละเอียด ให้แต่มีแนวคิดในแต่ละหัวข้อ ทั้งนี้เพื่อประสงค์ให้ผู้สอนกำหนดรายละเอียดขึ้นเอง ให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของเด็กได้โดยง่าย สามารถยืดหยุ่นเนื้อหาเหล่านี้ได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ส่วนแนวคิดเป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับเด็กหลังจากที่จัดประสบการณ์หรือกิจกรรมให้เด็กปฏิบัติแล้ว ดังนั้นจึงไม่ต้องการให้นำเนื้อหาและแนวคิดไปให้เด็กท่องจำ หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด มีดังนี้ ตัวเรา ครอบครัว โรงเรียนของฉัน บุคคลต่าง ๆ วันสำคัญ ธรรมชาติรอบตัว การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การคมนาคมและการสื่อสาร สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

8) กิจกรรมประจำวัน การจัดกิจกรรมประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันจึงต้องให้ครอบคลุมต่อไปนี้คือ

1. การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่
2. การเคลื่อนไหวและความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ ควบคุมกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอย่างมีอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี ฯลฯ
3. การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้ได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ

เนื้อเด็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตาจึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

4. การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว อาจจัดกิจกรรมโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก

5. การพัฒนาการคิด เพื่อให้ได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ทำศนศึกษา ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อยกลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

6. การส่งเสริมให้เด็กได้เลือกและตัดสินใจ เพื่อให้ได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกเล่นหรือทำกิจกรรมอย่างเสรีตามความสนใจ และความต้องการของตนเอง จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในภายนอกห้องเรียน

7. การส่งเสริมลักษณะนิสัยและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อให้มีสุขนิสัยที่ดีแสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองได้ในกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น การรับประทานอาหาร การพักผ่อนนอนหลับ การขับถ่าย การทำความสะอาดร่างกาย การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น การปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม การเก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

9) การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี สามารถนำมาจัดลงในตารางกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งครูและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร โดยมีหลักการจัดดังนี้

- 1) กำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก
- 2) จัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- 3) กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาเกินกว่า 20 นาที
- 4) กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง เด็กมักจะสนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่เบื่อหน่ายง่าย อาจใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาที
- 5) กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กกิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม และบุคลากรเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่สงบกับเคลื่อนไหว จัดให้ครบทุกประเภท กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังกายมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยมากเกินไป

10) การประเมินพัฒนาการ

การประเมินเด็กอายุ 3 – 6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กโดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูลจากการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้พัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการที่เร็วช้าต่างกัน และสามารถพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายได้ ถ้าเด็กได้รับประสบการณ์เสริมสร้างอย่างเพียงพอและเหมาะสม

4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

คีลา จายนีโยธิน (2527) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาลแม้ไม่ได้อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ควรจะต้องมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน เพื่อความเป็นเอกภาพ และเพื่อให้เยาวชนที่จะเข้าศึกษาต่อในระบบการศึกษาภาคบังคับมีพื้นฐานที่ดีใกล้เคียงกัน ไม่ว่าโรงเรียนที่จัดการศึกษาจะเป็นโรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนเอกชนก็ตามการให้การศึกษาคควรทำไปด้วยความรอบคอบ ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย ราษฎร์ศิริ (2524) ว่า การเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่ควบคู่กันไป การเรียนเป็นกิจกรรมที่เด็กทำเป็นสิ่งที่กระทำเพื่อให้ตนเองเกิดการเรียนรู้ ส่วนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูทำเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การเรียนการสอนจึงถือว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในกระบวนการใช้หลักสูตรซึ่งจะมีบทบาททำให้หลักสูตรประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวได้ ในทำนองเดียวกัน บันลือ พฤษะวัน (2525) ให้ความหมายของการสอนไว้ว่า การสอน คือกรรมวิธีในการจัดกิจกรรม วัสดุ และแนะแนวทางที่จะให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นทั้งการศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ซึ่งต้องอาศัยหลัก

การและวิธีการต่าง ๆ ที่ต้องศึกษาเล่าเรียนและฝึกฝนกันพอสมควร (ปรีชา นิพนธ์พิทยา, 2524) และการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของการเรียนรู้และการสอน (สุพิน บุญชูวงศ์, 2531)

- 1) การเตรียมการสอน ประกอบด้วย การทำบันทึกการสอน การนำหลักสูตรไปใช้ การใช้แผนการสอน คู่มือครู
- 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอน ประกอบด้วย พฤติกรรมการเรียนรู้ หลักการเกี่ยวกับพัฒนาและใช้วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เทคนิคการประเมินผลผู้เรียน การเขียนข้อสอบจากวัตถุประสงค์
- 3) การเลือกวิธีการและเทคนิคการสอนประกอบด้วย วิธีสอน การนำเข้าสู่บทเรียน การตั้งคำถาม การสร้างความสนใจ
- 4) การผลิตและใช้สื่อการสอน ประกอบด้วย การเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา วิธีการเก็บรักษาสื่อการสอน การผลิตสื่อการสอนแบบง่าย ๆ
- 5) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ประกอบด้วย การเลือกรูปและวิธีการประเมินผล การสร้างและเลือกใช้เครื่องมือทดสอบชนิดต่างๆ การออกข้อสอบปรนัยและอัตนัย
- 6) การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ประกอบด้วย การสอนซ่อมเสริม การให้การปฐมนิเทศ การจัดมุมหนังสือ การใช้กิจกรรมเสริม

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์หรือสภาพการณ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนซึ่งเป็นผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญหรือทักษะ และทัศนคติ มีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4.1 การวางแผนจัดการเรียนการสอน

การวางแผนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการวางแผนการเรียนการสอนเป็นการคิดล่วงหน้าอย่างรอบคอบว่าจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร (สัจด์ อูรานันท์, 2529) และยิ่งถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะในการจัดการศึกษานั้นมิได้มุ่งที่ปริมาณเพียงอย่างเดียวแต่มุ่งในคุณภาพด้วย การวางแผนการเรียนจึงมีบทบาทสำคัญอยู่ 2 ประการ คือการกระทำเพื่อให้การดำเนินการเรียนการสอนของโรงเรียนไปให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้และมีบทบาทในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนด้วย (ปรีชา คัมภีร์ปรกรณ์, 2534)

องค์การ อินทรมพรรย์ (2528) กล่าวถึง การวางแผนจัดการเรียนการสอนว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดการศึกษา โดยนำปรัชญา วัตถุประสงค์ เป้าหมาย นโยบาย และแผนพัฒนาของ

กรมกองที่โรงเรียนสังกัดมาสู่ภาคปฏิบัติ จะต้องจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียนให้เป็นที่น่าสนใจ และต้องจัดหลักสูตร แผนการสอน วิธีการสอน กิจกรรมต่าง ๆ ให้มีคุณค่าต่อการพัฒนาเด็ก

ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2531) ที่กล่าวว่า งานที่ผู้บริหารส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนที่ดีภายในโรงเรียน ได้แก่ การมีแผนงานโครงการ และแผนปฏิบัติการประจำปี การมีตารางสอนรวมและปฏิทินการปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษา การมีข้อมูลและสถิติสำหรับการวางแผน การครูผู้สอนจัดทำจุดประสงค์ของการเรียนการสอนเพื่อนำไปวางแผนการสอน และยังคงคำนึงถึงการนำครูที่ดีมาทำการสอน การจัดปฐมนิเทศครูใหม่ การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนอีกด้วย

สรุปได้ว่า ความหมายของการวางแผนนั้นจะหมายถึงการเลือกวิธีการที่จะปฏิบัติในอนาคต เพื่อให้ทราบว่า จะทำอะไร เมื่อไร ตามวัตถุประสงค์นั้น ๆ

4.2 การเตรียมการสอน

การเตรียมการสอน คือ การที่ครูวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะสอนเรื่องอะไร จะใช้เวลามากเท่าใดจะมีกิจกรรมอะไรในการสอนเรื่องนั้น ๆ จะต้องใช้อุปกรณ์การสอนอะไรบ้าง (องค์การ อินทร์พรวรรย์, 2528) เป็นการศึกษาแผนการศึกษาและคู่มือครูก่อนสอนทุกครั้งของครู รวมทั้งจัดทำแผนการสอนย่อย จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ควรใช้ จัดเตรียมสื่อการสอน และเครื่องมือวัดผล ประเมินผล(สุมน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ, 2531) จึงอาจกล่าวได้ว่าการเตรียมการสอนของครูเป็นการเตรียมตัวจัดกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้าเพื่อที่จะดำเนินการไปตามนั้น

ความสำคัญของการเตรียมการสอน

การเตรียมการสอนนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะทำให้ครูสามารถรวบรวมและเลือกข้อมูลหรือเนื้อหาสาระของบทเรียน ช่วยสร้างและเลือกใช่วิธีการสอนสื่อการเรียนการสอนและแบบวัดประเมินผลได้ถูกต้อง ช่วยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเป็นไปตามลำดับขั้นตอน สามารถป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งยังช่วยให้สามารถติดต่อประสานงานกับบุคลากรและแหล่งวิทยากรอื่นได้ดี และครูคนอื่นสามารถนำแผนการสอนที่เตรียมไว้ไปใช้สอนแทนได้เมื่อมีเหตุจำเป็น (สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528)

นอกจากนี้การเตรียมการสอนยังเป็นการสร้างความมั่นใจและช่วยให้ครูวิเคราะห์ข้อบกพร่องหรือปัญหาต่างๆที่ผ่านมาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนช่วยให้ครูมีความรอบคอบ

เกี่ยวกับการเลือกความมุ่งหมายและกิจกรรมการเรียน เป็นการเตรียมการที่สนองความต้องการและความสนใจของเด็กได้เหมาะสมทำให้ประสบการณ์การเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ช่วยให้ครูมีเวลาเตรียมสื่อการเรียนการสอนและยังช่วยให้การประเมินผลการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย (น้อมฤดี จงพยุงะ, 2534)

การเตรียมการสอนของครูมี 2 ลักษณะ คือ

1. การเตรียมตัวในระยะยาวหรือการเตรียมตัวโดยทั่วไป ซึ่งครูจะต้องเตรียมในเรื่องการศึกษาถึงหลักสูตร การศึกษาเอกสารอื่น ๆ ที่ประกอบเป็นตัวหลักสูตร เช่น แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน แบบฝึกหัด สื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ และการศึกษาวิธีการวัดและการประเมินผลการเรียน ตลอดจนการใช้แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามหลักสูตรใหม่

2. การเตรียมตัวในระยะสั้นหรือการเตรียมตัวเพื่อที่จะสอนในแต่ละวัน ซึ่งครูจะต้องทำการกำหนดการสอนและตารางสอนก่อน เพราะจะทำให้ครูประหยัดเวลา ลดข้อผิดพลาดและเกิดความมั่นใจในการสอนมากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2525)

องค์การ อินทรมพรรย์ (2528) กล่าวถึงสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการเตรียมการสอนได้แก่

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรให้เข้าใจ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนงาน โดยอาจจะจัดทำแผนงานระยะยาว ระยะสั้น รายวัน หรือแต่ละคาบเวลาก็ได้ ซึ่งการที่ครูศึกษาเอกสารหลักสูตรให้เข้าใจนี้จะให้ครูทราบว่า มีเรื่องอะไรบ้างที่จะต้องสอน ใช้เวลามากน้อยเพียงใด มโนคติของเรื่องนั้นมีอะไรบ้าง มีจุดประสงค์ว่าอย่างไร เนื้อหาวิชามีอะไรบ้าง ใช้กิจกรรมใดในการสอน ควรใช้สื่อการสอนอะไรบ้าง และจะวัดผลประเมินผลด้วยวิธีใดบ้าง

2. การเตรียมการสอนระยะสั้นเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อที่จะสอนในแต่ละวันตามกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในตารางสอน เริ่มตั้งแต่เตรียมจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เตรียมเนื้อหา เตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน เตรียมสื่อการเรียนการสอน เตรียมการวัดและประเมินผล และเตรียมตัวผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528)

ดังนั้น การเตรียมการสอนจึงเป็นวิธีการเตรียมตัวทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนเพื่อให้นักเรียนผู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพสูงสุด การเตรียมการสอนมีความสำคัญมากต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการเตรียมการวางแผนล่วงหน้าของครู สร้างความมั่นใจในการสอนให้กับครูในการที่จะนำหลักสูตรไปสู่การสอนที่มีประสิทธิภาพ และช่วยให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่นและต่อเนื่อง

4.3 การจัดทำแผนการสอน

การจัดทำแผนการสอนในระดับอนุบาลศึกษา เรียกว่า แผนการจัดประสบการณ์ นอกจากการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์แล้วควรมีการเตรียมสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดและเตรียมการประเมินผลไว้ด้วย

แผนการจัดประสบการณ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประกอบด้วยกิจกรรมที่ปรากฏในตารางกิจกรรมประจำวัน ได้แก่ การเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ การเล่นตามมุม กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เกมการศึกษา และกิจกรรมที่ไม่ปรากฏในตารางประจำวัน ได้แก่ การเล่านิทาน การร้องเพลง การท่องคำคล้องจอง การทัศนศึกษา การปฏิบัติการทดลอง และการเตรียมเด็กให้สงบ (การเก็บเด็ก)

ตอนที่ 2 แผนการจัดประสบการณ์ประกอบด้วย หน่วยการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดปีการศึกษา ในแต่ละหน่วยจะมีรายละเอียดของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล

ตอนที่ 3 รายการประสบการณ์และเนื้อหาของแผนการจัดประสบการณ์ ซึ่งจะกล่าวถึงพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ที่ปรากฏในแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนได้นำไปใช้ในการปรับหรือปรับเปลี่ยนหน่วยการจัดประสบการณ์ในระดับห้องถิ่นหรือโรงเรียน และสิ่งที่คำนึงถึงเมื่อมีการปรับเปลี่ยนหน่วยการจัดประสบการณ์ สิ่งที่จะต้องคงไว้ตามเดิมคือ จุดประสงค์ทางคณิตศาสตร์ ทั้งนี้เพราะได้เรียงลำดับความยากง่ายไว้แล้ว

4.4 การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ประจำวัน

การจัดและประสบการณ์ให้แก่เด็กกิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและจัดให้สอดคล้องกัน คือให้เด็กได้รับการพัฒนาในทุกด้านในทุกวันและทุกประสบการณ์ การสอนในระดับอนุบาลศึกษาจึงเป็นการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้กระทำเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของตนทุกด้าน โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรม แต่เด็กจะเป็นผู้เลือกและลงมือกระทำด้วยตนเอง (ศิริพรรณ ยิ้มย่อง, 2541) การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาล จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาการทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาการเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดแต่ละวัน จึงต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่
2. การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก
3. การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

4. การพัฒนาการคิด
5. การส่งเสริมให้เด็กได้เลือกและตัดสินใจ
6. การส่งเสริมลักษณะนิสัยและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2540)

4.4.1 หลักในการจัดกิจกรรม

กิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่让孩子ทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดควรมีความสมดุล คือ ให้มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบ กิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัย มีการยืดหยุ่นได้ ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก กิจกรรมที่จัดควรเน้นให้มีสื่อของจริงให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเองมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และผู้ใหญ่

4.4.2 ประเภทของจัดกิจกรรมตามตารางประจำวัน

1) กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมการเล่นหรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ ที่จัดไว้ภายในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบ้าน มุมร้านค้า เป็นต้น มุมต่าง ๆ เหล่านี้ เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย กิจกรรมเสรี นอกจากให้เด็กเล่น ตามมุมแล้ว อาจให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่ครูจัดเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส กิจกรรมสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ

2) กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การวาดภาพระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์ และเหมาะสมกับพัฒนาการ เช่น การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ การสร้างรูปจากกระดาษปักหมุด ฯลฯ

3) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่น ๆ มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้

4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนา

ทักษะ การเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัด มุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความ คิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น สนทนา อภิปราย สาธิต ทดลอง เล่านิทาน เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง ศึกษาออกสถานที่ เชิญ วิทยากรมาให้ความรู้ ฯลฯ

5) กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอก ห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความ สามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก เช่น การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นน้ำ เล่นทราย เป็นต้น

6) เกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์ กติกาต่าง ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผลและ เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ ระยะเวลา เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 3-6 ปี เช่น เกมจับคู่ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ เป็นต้น

4.4.3 ตารางกิจกรรมประจำวัน

ในการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ควรมีตารางการ ดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยให้ทราบว่าในแต่ละวันทำกิจกรรมอะไรบ้าง เมื่อใด และอย่างไร (เยาวภา เดชะคุปต์, 2525) โดยมีจุดมุ่งหมายในการจัดตารางกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- 1) ช่วยให้ครูได้ทราบการจัดกิจกรรมในแต่ละวัน
- 2) เพื่อช่วยให้เด็กเรียนรู้ระเบียบวินัย
- 3) ให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสนุกสนานและสนใจ
- 4) ช่วยให้เด็กปรับตัวเข้าสังคมได้ง่าย

ราศี ทองสวัสดิ์ (2538) กล่าวถึงความสำคัญในการจัดตารางกิจกรรมประจำวัน ว่า จัดทำขึ้นเพื่อ

- 1) การกำหนดตารางกิจกรรมประจำวันที่สอดคล้องกับแผนการจัด ประสบการณ์และนโยบายของรัฐที่จะฝึกเด็ก ว่าต้องการให้เป็นคนแบบไหน จะช่วยวางรากฐานให้ ไปสู่เป้าหมายนั้นได้เป็นอย่างดี
- 2) การกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมให้เด็กได้ทราบนั้น จะช่วยให้เด็ก ได้ทราบว่าเวลาใดจะต้องทำอะไร ช่วยให้เกิดความสบายใจ และช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

กรมวิชาการ ได้กำหนดตัวอย่างตารางกิจกรรมเพื่อเป็นแบบอย่างในการจัดกิจกรรมประจำวัน แต่สามารถปรับปรุงหรือยืดหยุ่น ได้ดังนี้

ตารางกิจกรรมประจำวัน

08.00	-	08.30	รับเด็ก
08.30	-	08.45	เคารพธงชาติ
08.45	-	09.00	ตรวจสุขภาพ ไปห้องน้ำ
09.00	-	09.20	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
09.20	-	10.20	กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี
10.20	-	10.30	พัก (ของว่างเช้า)
10.30	-	10.45	กิจกรรมเสริมประสบการณ์
10.45	-	11.30	กิจกรรมกลางแจ้ง
11.30	-	12.00	พัก (รับประทานอาหารกลางวัน)
12.00	-	14.00	นอนพักผ่อน
14.00	-	14.20	เก็บที่นอน ล้างหน้า
14.20	-	14.30	พัก (ของว่างบ่าย)
14.30	-	14.50	เกมการศึกษา
14.50	-	15.00	เตรียมตัวกลับบ้าน

การจัดลำดับขั้นตอนของกิจกรรมนั้น อาจเรียงลำดับใหม่ตามความสนใจของเด็ก เช่น อาจทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์ก่อนแล้ว จึงทำกิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง ครูสามารถปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพชุมชนได้ แต่ควรมีกิจกรรมครบทุกประเภท ฯลฯ (กรมวิชาการ, 2540) หรือหากมีเหตุการณ์อื่นที่เด็กสนใจ ครูอาจนำมาสอนได้ทันที ในการจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรมสำหรับเด็กวัยอนุบาลนั้น ควรจัดในรูปแบบบูรณาการที่สามารถสร้างให้เด็กเรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง และควรคำนึงถึงความพร้อมของเด็ก โดยครูจะต้องจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อความเจริญงอกงามทุกๆ ด้านของเด็ก การจัดประสบการณ์ที่มีคุณค่าหรือกิจกรรมที่เปิดกว้างจะช่วยกระตุ้นให้เด็กได้คิดและเกิดพัฒนาการในด้านต่างๆ (ศรีนวล รัตนานนท์, 2539)

4.5 สื่อการเรียนการสอน

สื่อการสอน เป็นสิ่งสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2533) กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนการเรียนรู้และพัฒนาตามจุดมุ่งหมายได้นั้น ครูจำเป็นต้องเตรียมสื่อที่เป็นตัวกลางถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และทักษะไปสู่นักเรียน สิ่งที่ครูนำมาใช้เรียกว่า สื่อการสอน ส่วนสื่อที่ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เรียกว่าสื่อการเรียน ดังนั้นจึงรวมเรียกสื่อตัวกลางที่ครูนำมาสอน และสื่อตัวกลางที่ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ว่า สื่อการเรียนการสอน

กรมวิชาการ (2521) และชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิคม ทาแดง (2528) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ใกล้เคียงกันว่า สื่อการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ซึ่งเป็นเครื่องมือและเทคนิคต่าง ๆ ที่จะเป็นตัวกลางช่วยสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถส่งหรือถ่ายทอดไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งเร้าใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้ต่อไป เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้อย่างดีและรวดเร็วยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า สื่อการสอน หมายถึง เครื่องมือที่ช่วยให้เด็กได้พัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สื่อช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์โดยตรงผ่านประสาทสัมผัส คือ การสัมผัส การชิม การดม การฟัง และการมอง นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และบางชนิดยังเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกคิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการอีกด้วย

4.5.1 ความสำคัญของสื่อการสอน

จันทร์ฉาย เตมียาการ (2533) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการสอนไว้ดังนี้

- 1) สื่อกับผู้สอน
 - 1.1 ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอน
 - 1.2 ช่วยให้ผู้สอนสนุกสนานไปกับการสอน
 - 1.3 เป็นแรงผลักดันให้ผู้สอนตื่นตัวในการผลิตอุปกรณ์อยู่เสมอ
 - 1.4 ช่วยให้ผู้สอนมีความเชื่อมั่นในการสอน
 - 1.5 ช่วยให้ผู้สอนมีโอกาสสร้างประสบการณ์เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) สื่อกับผู้เรียน
 - 2.1 กระตุ้นและสร้างความสนใจให้ผู้เรียน
 - 2.2 ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อนและทำให้เกิดมโนทัศน์อย่างถูกต้องและรวดเร็ว
 - 2.3 ช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล
 - 2.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

- 2.5 ช่วยตั้งประสบการณ์จากภายนอกห้องเรียนให้ผู้เรียนรับรู้
- 3) สื่อกับการศึกษาระบบอื่น
- 3.1 ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- 3.2 เปิดโอกาสทางการศึกษามากขึ้น
- 3.3 เป็นแหล่งวิชาการเพื่อชุมชน

4.5.2 ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

ประภาพันท์ นิลอรุณ (2529) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอนว่า สื่อการเรียนการสอนสำหรับระดับชั้นอนุบาล จัดแบ่งได้ 2 ประเภทคือ

1. ประเภทวัสดุ เช่น สี กระดาษ ชอล์ก ภาพยนตร์ แผ่นภาพ เปลือกหอย หนังสือ นิทาน ฯลฯ
2. ประเภทอุปกรณ์ คือ สื่อที่เป็นเครื่องมือ เช่น วิทยุ เครื่องฉาย วิดีโอ กระดานดำ ป้ายนิเทศ เครื่องใช้ประจำห้องเรียน เป็นต้น
3. ประเภทวิธีการ กระบวนการจัดกิจกรรม ได้แก่ การสาธิต ทดลอง เล่นเกม เล่นบทบาทสมมติ จัดสถานการณ์จำลอง เช่น จัดมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2531) ได้แบ่งสื่อที่ใช้ในระดับอนุบาลนี้ได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. สื่อประกอบการสอน ได้แก่สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในแนวและแผนการจัดประสบการณ์ เช่น ภาพสิ่งที่มีตามธรรมชาติ สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ สื่อประเภทนี้มักใช้ในกิจกรรมในวงกลม
2. ของเล่นตามมุมเล่นและมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน เช่น มุมบ้าน มุมหมอมุมบล็อก มุมหนังสือฯลฯ ให้เด็กได้มีโอกาสเล่นร่วมกันแสดงบทบาทสมมติเลียนแบบสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เล่นทดแทนสิ่งที่ขาดไป
3. เกมการศึกษา ช่วยฝึกสังเกตความเหมือนความแตกต่าง การจัดหมู่ การเน้นความสัมพันธ์ความเข้าใจเรื่องจำนวน ฯลฯ
4. เครื่องเล่น มีทั้งเครื่องเล่นในร่มและกลางแจ้ง ที่จัดทำได้ด้วยวัสดุราคาถูกหาง่าย เช่น ลูกบอลหญ้า ตุ๊กตาเศษผ้า หน้ากาก ยางรถยนต์ที่ไม่ใช้แล้วมาทำชิงช้า ใช้กระดานข้ามไปมาใช้ทำอุโมงค์ ฯลฯ ล้วนเป็นเครื่องเล่นที่ช่วยในการพัฒนาทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์จิตใจ และสังคมอย่างดี
5. เครื่องดนตรี ใช้ฝึกการฟัง จัดหาหรือทำขึ้นได้ง่าย ๆ เช่น ฝาน้ำอัดลม

ทำเครื่องเคาะจังหวะ ไม้ไผ่ทำกรับทำเกราะ ฝากระป๋องทำฉาบ กระจ่างใส่เม็ดกรวด ทราย เมล็ดพืช ทำเครื่องเขย่า ฯลฯ

4.5.3 วิธีการเลือกสื่อการสอน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540) ได้เสนอวิธีการเลือกสื่อดังนี้

- 1) เลือกให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน
- 2) เลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
- 3) เลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เด็กอยู่หรือสถาน

ภาพของโรงเรียน

- 4) มีวิธีการใช้ง่าย และนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม
- 5) มีความถูกต้องตามเนื้อหาและทันสมัย
- 6) มีคุณภาพดี เช่น ภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม ไม่ใช่สีสะท้อนแสง
- 7) เลือกสื่อที่เด็กเข้าใจง่ายในเวลาสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน
- 8) เลือกสื่อที่สามารถสัมผัสได้
- 9) เลือกสื่อเพื่อใช้ฝึก และส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น และกล้าแสดง

ความคิดเห็นด้วยความมั่นใจ

4.5.4 การจัดเตรียมสื่อการสอน

โดยคำนึงถึงสื่อต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537)

- 1) เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก
- 2) ขนาดจับต้องได้ง่าย
- 3) ชิ้นส่วนไม่มากนัก
- 4) สามารถดัดแปลงรูปแบบได้หลายอย่าง เช่น บล็อก
- 5) ทนทาน ปลอดภัย ไม่มีคม แข็งแรง มีคุณภาพดี
- 6) ควรเป็นของเด็กที่มีโอกาสได้เล่นร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยบ้าง
- 7) ลักษณะประหยัดหรือทำขึ้นเองได้
- 8) ปริมาณเพียงพอและมีหลากหลาย เด็กสามารถหยิบใช้ได้เอง

4.5.5 การใช้สื่อการสอน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540) ได้เสนอขั้นตอนในการดำเนินการใช้สื่อสำหรับเด็กวัยอนุบาลไว้ดังนี้

1) การเตรียมความพร้อมก่อนใช้สื่อ มีขั้นตอน คือ

1.1 เตรียมตัวครู ครูจะต้องศึกษาจุดมุ่งหมายและวางแผนจัดกิจกรรมเตรียมจัดหาสื่อและศึกษาวิธีการใช้สื่อ เตรียมสื่อและวัสดุอื่น ๆ ที่ต้องใช้ร่วมกัน ทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง

1.2 เตรียมตัวเด็ก ครูจะต้องศึกษาความรู้พื้นฐานของเด็กให้สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน ได้รับความสนใจให้เด็ก โดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ให้เด็กมีความรับผิดชอบ รู้จักใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่ทำลาย เล่นแล้ว เก็บที่ เตรียมสื่อให้พร้อมก่อนนำไปใช้ จัดลำดับการใช้สื่อ เพื่อความสะดวกในการนำไปใช้ ตรวจสอบและเตรียมเครื่องมือให้พร้อม เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับสื่อ

4.5.6 ข้อควรคำนึงในการใช้สื่อการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล

เบญญา แสงมะลิ (2527) ได้สรุปถึงข้อควรคำนึงในการใช้สื่อการสอนสำหรับเด็กอนุบาล ดังนี้คือ

1. สื่อที่ง่าย อยู่รอบ ๆ ตัวเด็ก เหมาะสมที่เด็กจะเรียนรู้ เช่น สิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน และสถานศึกษา เครื่องเล่น หรือสิ่งซึ่งอยู่แวดล้อมตัวเด็ก
 2. สื่อที่มีความปลอดภัย ประหยัดทั้งราคา เวลา เช่น ตุ๊กตา ลูกบอล ไม้บล็อก รถลากเล็ก ๆ ซึ่งมีขายอยู่ทั่วไป
 3. สื่อที่ตรงกับเป้าหมายในการใช้สื่อเพื่อจัดประสบการณ์ ความพร้อมของแต่ละด้าน เช่น กลอง ใช้สำหรับจัดประสบการณ์ทางหู ผ้าสีต่าง ๆ สำหรับจัดประสบการณ์ทางตา
 4. สื่อที่สะดวกในการนำมาใช้สอย เช่น หุ่นจำลอง เสื้อ รูปภาพข้างแทนข้างสื่อและการใช้ควรสอดคล้องกับวัยและความสามารถของเด็ก
 5. สื่อชนิดเดียวอาจจัดประสบการณ์หลายด้านก็ได้ เช่น ไม้ บล็อกสีใช้ฝึกประสาททางตา ด้านสี ฝึกประสาทสัมผัสเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ ฝึกประสาทหูโดยการเคาะให้เกิดเสียง
 6. สื่อชนิดเดียวใช้จัดประสบการณ์นำไปสู่วิชาต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันได้
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540) ระบุว่า การเลือกสื่อการเรียนการสอนและวัสดุครุภัณฑ์นั้นไม่จำเป็นจะต้องเลือกสิ่งที่มีราคาแพงควรเป็นสิ่งที่หาง่ายในท้องถิ่น และควรพิจารณารายละเอียดในเรื่องต่อไปนี้

- 1) ใช้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กทุกด้าน
- 2) มีความเหมาะสมกับขนาดและวัยของเด็ก

- 3) มีคุณภาพดี และราคาถูก
- 4) มีความแข็งแรง ทนทาน ปลอดภัย
- 5) ใช้ประโยชน์ได้หลายครั้งหลายโอกาส
- 6) ดึงดูดความสนใจของเด็ก

สรุปได้ว่า สื่อการสอน มีคุณประโยชน์อย่างยิ่ง จึงมีความจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับชั้นอนุบาลซึ่งเด็กในวัยนี้จะมีความเข้าใจในสิ่งที่เป็นรูปธรรมได้ดีกว่าสิ่งที่เป็นนามธรรม จึงจำเป็นต้องใช้สื่อการสอนในการดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยพัฒนาความพร้อมด้านต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา

4.6 การวัดและประเมินพัฒนาการ

คลีค (Click, 1981) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กวัยอนุบาลไว้ว่าเป็นวิธีการประเมินลำดับขั้นของการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการของเด็กตามที่คาดหวังไว้ โดยผู้ประเมินใช้วิธีการทดสอบหลายวิธี ได้แก่ การสังเกต การเก็บสะสมผลงาน การสุ่มตัวอย่างพฤติกรรม การสอบถามผู้ปกครอง และการสัมภาษณ์ผู้ปกครองหรือเด็ก

ฟรอสต์ และคริสซิงเจอร์ (Frost and Kissinger, 1974) กล่าวว่า การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพควรประเมินผลอย่างเป็นระบบ และเป็นกระบวนการต่อเนื่องการประเมินผลควรเป็นทั้งส่วนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน

การวัดและประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กวัยอนุบาล หมายความว่า การประเมินว่าเด็กมีความพร้อมทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญาเพียงใด จุดมุ่งหมายของการประเมินพัฒนาการมี 2 ประการคือ

- 1) การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน คือการประเมินหลังจากการเรียนจบไปตอนหนึ่งหรือหน่วยหนึ่งหรือในระหว่างภาคการศึกษาหรือปลายภาคการศึกษา แต่ละภาค ยกเว้นภาคเรียนสุดท้าย เมื่อพบว่าเด็กคนใดบกพร่องครูก็จะปรับปรุงการเรียนการสอนควรให้เด็กผู้ผลการประเมินด้วยเพื่อจะได้รู้ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเขาด้วย โดยมีได้มุ่งจะเป็นการตัดสินใจว่าเด็กพร้อมหรือไม่ แต่มุ่งเพื่อให้ครูปรับปรุงการเรียนการสอน

- 2) การประเมินผลเพื่อสรุปผลการเรียนการสอน การประเมินจะครอบคลุมพฤติกรรมที่สำคัญ ๆ ในแต่ละจุดประสงค์ โดยจะประเมินตอนปลายปีของอนุบาลปีที่ 2 เท่านั้น เพื่อประเมินผลว่าเด็กมีความพร้อมที่จะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หรือไม่ (สมใจ ทิพย์ชัยเมธา และ พิศเพลิน เขียวหวาน ,2527)

4.6.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540) ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการประเมินพัฒนาการดังนี้

- 1) การประเมินพัฒนาการเด็กอนุบาลเป็นการประเมินรายพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนโดยครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา
- 2) การประเมินพัฒนาการเด็กอนุบาล เป็นกระบวนการ ต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน
- 3) การประเมินพัฒนาการควรวีธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม ความสามารถของเด็กอย่างสม่ำเสมอเพื่อสรุปพัฒนาการและนำข้อมูลมาจัดประสบการณ์ให้เหมาะสม สอดคล้องความสามารถของเด็กแต่ละคน
- 4) การประเมินพัฒนาการ มิได้มุ่งนำผลการประเมินมาตัดสิน การเลื่อนชั้นของเด็ก ทั้งนี้เพราะเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการเร็วหรือช้าต่างกัน และสามารถพัฒนาไปตามจุดประสงค์ได้ ถ้าครูจัดประสบการณ์เสริมสร้างอย่างเพียงพอและเหมาะสม
- 5) ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ได้ผลทุกด้านนั้น ครูต้องทราบว่าเด็กมีพัฒนาการอยู่ในระดับใด เพื่อจะได้จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ครูจึงต้องรู้วิธีการประเมินพัฒนาการอยู่ในระดับใด เพื่อสามารถจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความสามารถของเด็กแต่ละคน
- 6) เมื่อถึงปลายปีสุดท้ายของระดับอนุบาลครูควรนำผลการประเมินมาพิจารณาสรุปตัดสินว่า เด็กพร้อมที่จะเลื่อนชั้นเรียนไปเรียนในระดับประถมศึกษาหรือไม่ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539)

4.6.2 หลักในการประเมินพัฒนาการ

หลักในการประเมินพัฒนาการเด็กวัยอนุบาลครูผู้สอนควรปฏิบัติดังนี้
(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539)

- 1) ศึกษาพัฒนาการของเด็กระดับปฐมวัยให้เข้าใจก่อนทำการประเมินพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กวัยนี้
- 2) สังเกตพัฒนาการทุกด้านของเด็กแต่ละคน ขณะที่ทำกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวันทั้งภายในและนอกห้องเรียน
- 3) บันทึกพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนทุกภาคเรียนและสิ้นปีการศึกษา

4.6.3 ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

ในการวัดผลและประเมินพัฒนาการของเด็กจะต้องมีแบบบันทึกพัฒนาการ และเครื่องมือซึ่งรวบรวมพฤติกรรมที่สำคัญของเด็กแต่ละวัยที่สามารถทำได้ เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กมีความสามารถด้านต่าง ๆ เร็วหรือช้ากว่าขั้นพัฒนาการเพียงไร จะได้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมต่อไป ในการประเมินพัฒนาการจะต้องดำเนินการตามขั้นตอน 4 ขั้นตอนดังนี้

- 1) ขั้นศึกษาพฤติกรรมเด็กจะต้องศึกษาพฤติกรรมเด็กบ่อย ๆ และสม่ำเสมอจนมั่นใจว่า เด็กมีความสามารถเพียงใด
- 2) ขั้นบันทึกและสรุปพฤติกรรมเด็ก ครูควรจดบันทึกพฤติกรรมที่ได้สังเกตการสนทนา หรือผลงานเด็ก โดยไม่ใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้บันทึกเพื่อนำผลการสังเกตไปสรุปเพื่อสรุปเพื่อพัฒนาการต่อไป
- 3) ขั้นบันทึกแบบประเมินพัฒนาการและส่งเอกสารแบบประเมินให้ผู้ปกครองทราบ

4.6.4 วิธีการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กอนุบาล(กรมวิชาการ, 2540)

เด็กวัยอนุบาลเป็นเด็กที่จัดอยู่ในวัยกลุ่มก่อนประถมศึกษาที่มีอายุระหว่าง 4 – 6 ปี เป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโต ความสามารถ และการแสดงออกอาจเปลี่ยนแปลงตามสิ่งแวดล้อมการวัดผลเป็นเรื่องของการวัดความพร้อมและพัฒนาการด้านอารมณ์ ร่างกาย สังคม และสติปัญญา เพื่อสนองความมุ่งหมายที่วางไว้ ไม่ใช่วัดเพื่อตัดสินได้หรือตก การวัดผลในระดับอนุบาลนี้ควรใช้หลาย ๆ วิธีดังต่อไปนี้

- 1) การสังเกต ครูสังเกตเด็กขณะเล่น เรียน ทำงาน ควรสังเกตโดยสม่ำเสมอ ทั้งเป็นหมู่คณะ เป็นรายบุคคล เพื่อทราบความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการต่าง ๆ เมื่อมีอะไรผิดปกติขึ้นในตัวเด็ก ครูจะได้ทราบเข้าใจสาเหตุและแก้ปัญหาได้ ดังนั้นครูควรใช้วิธีสังเกตเป็นพื้นและควรจดบันทึกไว้เพื่อกันลืม เนื่องจากเด็กวัยนี้ยังไม่สามารถเข้าใจตนเองพอที่จะบอกเล่าความต้องการอันแท้จริงให้ผู้ใหญ่เข้าใจได้ และควรสังเกตเด็กเป็นรายบุคคลทุกครั้ง ที่จัดประสบการณ์ให้แก่เด็กควรมีแบบบันทึกการสังเกต โดยมีรายการเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ควรสังเกตของเด็กแต่ละคนไว้ด้วยควรบันทึกข้อบกพร่อง ข้อดี และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขหรือส่งเสริมพฤติกรรมของเด็กไว้ด้วย
- 2) การสนทนา วิธีนี้ใช้ได้ตั้งแต่เริ่มต้น กำลังสอน และหลังจากสอนแล้วซักถามเรื่องราวและประสบการณ์ที่เด็กได้พบเห็น ถ้าจะวัดผลการสนทนา ควรจะจัดเป็นอันดับ ดีมาก ดี พอใช้ เด็กคนใดที่จะต้องแก้ไขหรือส่งเสริม ควรบันทึกไว้ในช่องหมายเหตุ
- 3) การตรวจผลงาน วิธีนี้ได้จากการนำผลงานของเด็ก เช่น

สมุดทำงานภาพเขียน สิ่งประดิษฐ์ ฯลฯ มาตรวจ ทั้งนี้โดยการจัดเป็นกลุ่มตามอันดับคุณภาพของงาน ควรมี 3 – 5 อันดับดีมาก ดี ปานกลาง อ่อน อ่อนมาก หรือดี ปานกลาง อ่อน การจัดอันดับคุณภาพเพื่อจะได้ดูความเคลื่อนไหวทางการพัฒนาการของเด็ก ถ้าเด็กอยู่ในอันดับดีแสดงว่าการเรียนมีผลดีเป็นที่ต้องการ ตรงข้ามถ้าเด็กอยู่ในอันดับต่ำ ครูต้องแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน ควรจะได้เก็บผลงานของเด็กไว้เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กแต่ละครั้งด้วย

4) การใช้ข้อสอบปากเปล่าวิธีนี้เหมาะกับเด็กอนุบาล ซึ่งยัง

อ่อนและเขียนหนังสือไม่ได้ ครูควรสร้างบรรยากาศให้สนุกสนาน น่าสนใจ เป็นกันเอง และควรเตรียมข้อสอบไว้ล่วงหน้าว่าจะถามอะไรและอย่างไร ข้อสอบอาจเป็นรูปภาพหรือของจริง ทั้งนี้ก็เพื่อความยุติธรรม จะได้ถามเด็กในเนื้อหาชุดเดียวกันควรลำดับเนื้อเรื่องให้เป็นที่น่าสนใจและต่อเนื่องกันด้วย และควรใช้วิธีนี้อย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง เพื่อทราบผลพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็ก

5) การบันทึกการวัดผลใช้แบบการจัดคุณภาพ การใช้ข้อทดสอบ

ใช้ข้อสอบเด็กเพื่อบันทึกคะแนนไว้เป็นหลักฐาน ควรใช้วิธีนี้อย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง และควรจัดข้อสอบให้มีคุณภาพเหมาะสมกับเด็ก และควรคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้คือภาพชัดเจน เนื้อหาตรงกับวัตถุประสงค์ที่สอน

การวัดผลระดับอนุบาลนั้นจะเลือกใช้วิธีวัดผลแบบไหนขึ้นอยู่กับลักษณะวิชา วัยของเด็ก ตลอดจนความมุ่งหมายของการวัดผลแต่ละคราว ซึ่งควรพิจารณานำวิธีวัดผลมาใช้ให้เหมาะสม ควรใช้วิธีสังเกต สนทนา และตรวจผลงานให้มาก สำหรับข้อทดสอบควรใช้น้อยที่สุด และควรใช้ในบางวิชาเท่านั้น

สรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการเด็กระดับอนุบาลเป็นภาระหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องประเมินเด็กแต่ละคนอย่างต่อเนื่องทุกระยะเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการของเด็กแต่ละด้าน แล้วนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาการหรือแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กแต่ละคนให้ดียิ่งขึ้น และสามารถที่จะเสนอผลการพัฒนาของเด็กให้ผู้ปกครองทราบ พร้อมทั้งให้ความรู้ แนวทางการพัฒนาเด็กและความร่วมมือของผู้ปกครองในการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการในทุกด้านหรือแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อเด็กจะได้มีพัฒนาการสูงสุดและพร้อมที่จะเรียนในระดับประถมศึกษาต่อไป

4.5 การจัดบรรยากาศในห้องเรียน

องค์ประกอบสำคัญอันดับแรกของการเรียนการสอนคือ การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ครูจะต้องสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่สะดวกสบายและน่ารื่นรมย์ เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและมีความต้องการที่จะเรียนรู้ ซึ่งอาจจะเป็นพื้นฐานให้นักเรียนได้รับสัมฤทธิ์ผลในการเรียน

สูงต่อไป (อุมา สุขคนสมาน,2526) ปรีชา นิพนธ์พิทยา (2524)กล่าวว่า การจัดบรรยากาศ หมายถึง การจัดสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวให้ผู้ที่ได้สัมผัส มีความโน้มเอียงไปกับสภาพแวดล้อมนั้น

สรุปได้ว่า การจัดบรรยากาศในห้องเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนเพื่อช่วยเสริมให้บรรยากาศการเรียนเป็นที่น่าสนใจและจูงใจให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนและยังช่วยแก้ปัญหาในการปกครองชั้นเรียนอีกด้วย

4.6.1 หลักในการจัดห้องเรียนเด็กอนุบาล

เนื่องจากห้องเรียนเป็นสถานที่สำคัญที่เด็กจะได้รับการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวันที่เด็กมาโรงเรียน เพราะเด็กจะอยู่ในห้องเรียนมากกว่าอยู่ห้องเรียนการจัดบรรยากาศในห้องเรียนจึงควรให้เด็กมีโอกาสได้เล่าเรียนและพักผ่อนสลับกันไป โดยควรจะมีหลักในการจัดห้องเรียนดังนี้

- 1) ห้องเรียนควรจัดให้มีการเปลี่ยนแปลงและยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม สามารถจัดห้องแบบต่าง ๆ ได้และเปลี่ยนกิจกรรมต่าง ๆ ได้ง่าย
- 2) ห้องเรียนควรจัดให้มีสิ่งแวดล้อมเพื่อให้คุณค่าทางการศึกษาจึงควรจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ เช่น มุมวิทยาศาสตร์ มุมอ่าน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่กำลังเรียนอยู่
- 3) ห้องเรียนควรจัดให้มีสภาพคล้ายบ้าน และตรงกับชีวิตความเป็นอยู่ของเด็ก ทำให้มีความหมายสำหรับเด็ก ตรงกับชีวิตจริง ความสนใจ และความต้องการของเด็กด้วย เช่น เด็กชอบเคลื่อนไหวจึงต้องมีอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการเล่น จัดให้มีสมุดภาพต่าง ๆ และจัดการสอนแบบเล่น เป็นต้น
- 4) ห้องเรียนควรจัดให้เด็กได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในงานต่าง ๆ ในด้านการรักษาความสะอาด การลบกระดานดำ การจัดให้มีหัวหน้าชั้น และการดูแลรักษาต้นไม้ เป็นต้น
- 5) ห้องเรียนควรจัดให้ต่อเนื่องกันไปตามลำดับบทเรียน เหตุการณ์ และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อย ๆ (สมนึก ลิ้มทอง และ ชาตรี อายุวัฒน์, 2522)

4.6.2 หลักเกณฑ์ในการจัดห้องเรียนสำหรับเด็กอนุบาล

- 1) ห้องเรียนระดับอนุบาลจะต้องสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอปลอดภัย และกว้างเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 1 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน
- 1) ครูภักษ์ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้ ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวเด็ก ชั้นวางของ ควรมีขนาดเหมาะสมเพียงพอต่อจำนวนเด็ก ควรเลือกใช้สีอ่อน ๆ หรือสีธรรมชาติ

- 2) สื่อหรือเครื่องเล่นภายในห้องเรียนต้องมีจำนวนพอเพียง ปลอดภัย และอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาระดับอนุบาล
- 3) การจัดแบ่งพื้นที่ในห้องเรียนให้มีมุมประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างน้อย 4-5 มุม เช่น มุมบ้าน มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ โดยมีสื่ออุปกรณ์ภายในมุมอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี สอดคล้องกับแนวและแผนการจัดประสบการณ์ และเด็กสามารถเคลื่อนที่จากมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างอิสระโดยไม่รบกวนเด็กคนอื่น ๆ
- 4) กำหนดพื้นที่สำหรับกิจกรรมให้เหมาะกับกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่มย่อย และกิจกรรมกลุ่มใหญ่ให้ชัดเจน จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในแนวการจัดประสบการณ์และแผนการจัดประสบการณ์
- 5) การจัดสภาพแวดล้อมทั่วไปในห้องเรียน ควรจัดให้มีสภาพและบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนบ้าน เพื่อสร้างความสนใจของเด็กให้กระตือรือร้นอยากมาโรงเรียน นอกจากนี้ยังสามารถใช้ประโยชน์ของห้องเรียนได้หลายอย่าง เช่น ใช้เป็นทั้งห้องในการจัดกิจกรรม ห้องรับประทานอาหาร ห้องพักผ่อน
- 6) บุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและเข้าใจธรรมชาติเด็ก
- 7) การจัดป้ายนิเทศ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของกิจกรรมในห้องเรียนและส่งเสริมให้เกิดประโยชน์กับเด็กโดยตรง ความสูง และขนาดของป้ายนิเทศควรอยู่ในระดับสายตาเด็กเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดป้ายนิเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540)

4.6.3 การจัดชั้นเรียนในระดับอนุบาล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดชั้นเรียนในระดับอนุบาล ดังนี้คือ

- 1) จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน ควรมีจำนวน 15 – 30 คน
- 2) กรณีมีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 15 คน ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้
อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด
- 3) กรณีมีจำนวนนักเรียนมากกว่า 30 คนแต่ไม่เกิน 35 คนให้อยู่ในดุลย
พินิจของผู้บริหารโรงเรียน
- 4) ถ้าจำเป็นต้องรับนักเรียนเกิน 35 คน ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้
อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด

4.6.4 ลักษณะของห้องเรียนที่ดี

การสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ดีของห้องเรียนมีผลต่อพัฒนาการ ลักษณะนิสัยเจตคติที่ดีของนักเรียนเป็นอย่างมาก ห้องเรียนจึงควรมีลักษณะยืดหยุ่น ควรเปิดในเรื่องของเสรีภาพและควรจัดสื่อการสอนโสตทัศนูปกรณ์ และหนังสือบางประเภทไว้ในห้องเรียน ห้องเรียนที่ดีจึงมีลักษณะดังนี้ (สุมน อมรวิวัฒน์ และ สมพงษ์ จิตระดับ, 2531)

1) ห้องเรียนควรมีสีสันที่น่าดู สบายตา มีอากาศถ่ายเทได้ดี แสงสว่างเพียงพอไม่มีเสียงรบกวน อากาศไม่เป็นพิษ ไม่ร้อนจนเกินไป มีต้นไม้ ดอกไม้ประดับ และมีขนาดกว้างขวางอย่างเพียงพอ

2) สะอาดถูกสุขลักษณะ เป็นระเบียบเรียบร้อย น่าอยู่ มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมคล้ายคลึงกับชีวิตในบ้าน ในครอบครัวของนักเรียน

3) สิ่งที่อยู่ในห้องเรียนไม่ว่าจะเป็น โต๊ะ เก้าอี้ มุมหนังสือ ป้ายนิเทศ สื่อการสอน ประเภทต่าง ๆ สามารถเคลื่อนไหว เคลื่อนที่ได้ ไม่เป็นอันตราย สามารถจัดหาหรือตัดแปลงห้องเรียนให้มีลักษณะเอื้ออำนวยต่อการสอนและกิจกรรม

4) ประเภทต่าง ๆ ได้ เช่น จัดโต๊ะ เป็นรูปวงกลม รูปครึ่งวงกลมและรูปตัวแอล เป็นต้น

5) นักเรียนได้เรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข มีอิสระเสรีภาพในเรื่องของการเรียนรู้ และในขณะเดียวกันก็มีวินัยในการดูแลตนเองและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนกับครู นักเรียนกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี ทั้งส่งเสริมบรรยากาศและมีความเข้าใจในบทบาทของตนเองด้วย

6) จัดมุมหนังสือ มุมประสบการณ์ สื่อการสอนบางประเภทให้เพียงพอและมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

7) ห้องเรียนที่ดีไม่จำกัดเฉพาะในห้องสี่เหลี่ยมที่กำหนดให้เท่านั้นแต่ยังมีชั้นเรียนแบบเปิด แบบธรรมชาติ การศึกษานอกชั้นเรียนที่นักเรียนมีความต้องการและสนใจเช่นเดียวกัน

8) การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม เนื้อหาสาระ กระบวนการ เรียนรู้ต้องกระทำอยู่เสมอตามเหตุการณ์ ข่าวคราวความเคลื่อนไหว สิ่งที่น่าสนใจ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน

9) ควรมีการจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้งเพื่อพัฒนาทักษะสำคัญ ๆ บางประการ เช่น การทำงานกลุ่ม การอภิปรายกลุ่มย่อย การแสดงละคร การโต้วาที การสาธิต การทดลอง เป็นต้น

10) ห้องเรียนที่ดีควรใช้ประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด นอกจากใช้ประกอบ

การเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว ครูอาจดัดแปลงเป็นห้องอาหารชั่วคราว ห้องประชุม ห้องฉายภาพยนตร์ และอื่น ๆ

11) ครูต้องระมัดระวังและควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกให้ดี ไม่ก้าวร้าว แสดงอาการไม่พอใจให้เกิดขึ้นในห้องเรียนเป็นอันขาด เพราะการแสดงดังกล่าวมีผลต่อบรรยากาศ ความรู้สึก ความกลัวของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง

4.6.5 การจัดมุมการเล่นสำหรับเด็กอนุบาล

การจัดมุมการเล่นสำหรับเด็กอนุบาลมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ การเรียนรู้กฎเกณฑ์ ความรับผิดชอบ มีวินัย อดทน รอคอย เสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ตลอดจนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะพื้นฐานทางด้านภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และคุณลักษณะที่ดีทางสังคม

รูปแบบการจัดมุมควรจัดให้สนองต่อพฤติกรรม ความต้องการ ความสนใจ และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ ควรจัดหาสื่อเครื่องเล่น วัสดุอุปกรณ์ จัดวางไว้ในมุมการเล่นตามลักษณะประเภทของการเล่น โดยให้เด็กทุกคนมีโอกาสเลือกเล่นอย่างอิสระได้กระทำกิจกรรมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน พร้อม ๆ กับการได้พัฒนาความร่วมมือในด้านต่าง ๆ

สมใจ ทิพย์ชัยเมธา (2528) ได้เสนอ การจัดมุมความสนใจ ซึ่งหมายถึง การจัดแหล่งรวมสื่อต่าง ๆ ไว้เป็นหมู่ พวก กลุ่ม เพื่อให้เด็กวัยอนุบาลได้เลือกเล่นตามความสนใจโดยสามารถจัดมุมความสนใจนอกห้องเรียน หรือมุมความสนใจในห้องเรียนก็ได้ โดยแบ่งมุมความสนใจออกตามลักษณะของกิจกรรมที่เด็กทำเป็น 3 ประเภท คือ

1) มุมความสนใจเลียนแบบชีวิต เช่น มุมทำครัว มุมรับแขก มุมหมอ มุมพยาบาล เป็นต้น

2) มุมความสนใจที่เด็กทำกิจกรรมโดยอิสระ เช่น มุมเล่นกับน้ำ มุมหนังสือ มุมวาดภาพ มุมเล่นกับทราย มุมพลาสติกสร้างสรรค์ เป็นต้น

3) มุมความสนใจเพื่อสร้างเสริมความรู้ที่เหมาะสมกับวัย เช่น มุมสัตว์เลี้ยง มุมสวนครัว มุมเกมการศึกษา มุมร้านค้า เป็นต้น

โดยการจัดมุมจะต้องคำนึงถึง การดึงดูดความสนใจเด็กความสะดวกในการทำกิจกรรม ความเป็นระเบียบสวยงาม สถานที่เก็บ ความปลอดภัย ซึ่งลักษณะของมุมที่ดีจะต้องจัดตั้งในที่ที่เหมาะสม มีสิ่งจูงใจดึงดูดและมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก และสอดคล้องกับบทเรียน

ข้อควรคำนึงในการจัดมุมการเล่นสำหรับเด็กวัยอนุบาล

1. การจัดมุมให้ดำเนินการตามคำแนะนำในแผนการจัดประสบการณ์
2. การจัดมุมบางมุมอาจมีสื่อ-เครื่องเล่น จัดไว้ในมุมเกินกว่า 1 ประเภท เช่น มุมบล็อก สื่อหรือเครื่องเล่นประเภทเครื่องเล่นแบบสัมผัสบางชนิดอยู่ในมุมนี้ได้ เช่น ค้อนตอก ลูกกลิ้ง กล่องหยอดรูปทรงเรขาคณิต พลาสติกสร้างสรรค์
3. การกำหนดบริเวณพื้นที่สำหรับจัดวางสื่อ เครื่องเล่นในแต่ละมุมควรคำนึงถึงลักษณะการเล่นของแต่ละกิจกรรม การใช้เสียงหรือต้องการความสงบเงียบ เช่น มุมหนังสือ ควรอยู่ห่างจากมุมบล็อก เป็นต้น
4. โต๊ะ ตู้ ชั้นที่นำมาสำหรับจัดวางสื่อ-เครื่องเล่นควรจัดไว้ในสภาพที่เด็กสามารถหยิบมาเล่นได้สะดวกด้วยตนเอง ในกรณีที่ไม่มีของใช้ดังกล่าว อาจใช้กล่อง ลัง เสื้อ ฯลฯ จัดวางแทนได้

ดังนั้น การจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนจึงนับได้ว่า มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูผู้สอนจึงควรจัดสภาพการณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด โดยจัดให้เหมาะสมกับความสนใจและวัยของนักเรียน รวมทั้งเหมาะสมกับสัปดาห์ประสงค์ของบทเรียนด้วย

5. การจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

จากที่กล่าวมาแล้วว่างานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นเป็นงานหลักของโรงเรียน ส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้น เป็นการจัดเพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายเท่านั้น ในที่นี้จะกล่าวถึงการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลดังนี้

5.1 การจัดเตรียมและพัฒนาบุคลากร

การดำเนินงานใด ๆ ก็ตามปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง คือบุคลากร ซึ่งนับได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าที่สุดของหน่วยงาน ฉะนั้น หากได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดบุคลากรเป็นอย่างดีแล้ว ย่อมจะเป็นหลักประกันได้ถึงความสำเร็จของงานได้

5.1.1 การเตรียมบุคลากร

การเตรียมบุคลากร เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสรรบุคลากรที่เหมาะสม

สำหรับปฏิบัติงานในหน้าที่ การเตรียมความพร้อมบุคลากรในด้านความรู้ความเข้าใจในงาน เช่น การชี้แจงนโยบาย วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการปฏิบัติและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การเตรียมความพร้อมบุคลากรในด้านความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน (วาณี เอี่ยมศรีทอง, 2529)

5.1.2 การจัดครูเข้าสอน

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ (2532) กล่าวว่า การจัดบุคลากรเข้าสอนนั้นจะต้องพิจารณาถึงคุณลักษณะบางประการของผู้สอน เช่น ความรู้ความสามารถในการสอน ประสบการณ์ในการสอน ความสนใจ คุณสมบัติพิเศษเฉพาะบางวิชาสิ่งเหล่านี้ผู้บริหารจะต้องทราบเพื่อจะได้จัดครูเข้าสอนให้กับวิชาที่ต้องการทั้งนี้เพื่อที่จะได้ให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529) กำหนดไว้ว่า การจัดครูเข้าสอนจำเป็นต้องพิจารณาคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับระดับชั้นเรียนบรรจุเข้าเป็นครูประจำชั้น โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความถนัด อารมณ์และนิสัยใจคอของครูว่าเหมาะสมที่จะเข้าทำการสอนชั้นใด หรือใกล้ชิดกับเด็กวัยใด และได้เสนอแนะหลักการไว้ดังนี้

1. ใจถึง หมายถึง เป็นผู้สมัครใจสอน เชื่อกันว่าตนเองสอนได้ดี รักเด็กอย่างทั่วถึง ให้ความยุติธรรมกับนักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน อดทนต่อความยากลำบาก เสียสละ และมีความรับผิดชอบสูง
2. มือถึง กล่าวคือ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ดี มีความสามารถในการสอน ปรับตัวเองได้ดี มีความรู้และจิตวิทยาเด็ก มีความสามารถในการปกครองนักเรียน แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี เล่านิทานเก่ง และยังเป็นผู้หมั่นศึกษาค้นคว้า หาความรู้เทคนิคใหม่ ๆ อยู่เสมอ รวมทั้งมีความสามารถในการปรับบรรยากาศภายในห้องและนอกห้องเรียนได้ดี
3. สุขภาพถึง ต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บป่วย มีสุขภาพจิตที่ดี มีอารมณ์ขันอยู่เสมอ ไม่โกรธง่าย มีอารมณ์เยือกเย็น ยิ้มเสมอ และมีมนุษยสัมพันธ์ดี
4. ถึงหลักสูตร ต้องเป็นผู้เข้าใจจุดหมาย หลักการและโครงสร้างของหลักสูตร เป็นผู้เข้าใจแผนการสอน มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และเป็นผู้มีความพร้อมที่จะปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น โรงเรียนและนักเรียน

สำหรับวิธีการจัดครูเข้าสอน เพื่อให้ครูได้สอนตามความสามารถ และความถนัดของผู้สอนนั้น คณะกรรมการหรือหัวหน้าสถานศึกษาอาจเลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีดังนี้

- 1) สอบถามความสมัครใจ
- 2) คณะกรรมการหรือโรงเรียนใช้วิธีขอร้อง ขอความร่วมมือโดยตรง

- 3) วิธีขอร้องเกมบังคับ
- 4) จับฉลาก ในกรณีที่วิธีทั้ง 3 ใช้ไม่ได้ผล

คลิก (Click, 1981) เสนอว่า ในกรณีที่ต้องการบุคลากรใหม่หรือรับสมัครเพิ่ม ผู้บริหารจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดคุณสมบัติของตำแหน่งที่รับสมัครโดยกำหนดคุณลักษณะพิเศษ ความสามารถที่ต้องการ งานที่ต้องควบคุมดูแล
- 2) ประกาศรับสมัครอย่างเป็นทางการ ซึ่งต้องเขียนอย่างกะทัดรัดชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับชื่อโรงเรียน ที่อยู่ของโรงเรียน รายละเอียดเกี่ยวกับงานอย่างย่อ ๆ การตกลงเรื่องเวลา อัตราเงินเดือน คุณสมบัติ ชื่อและเบอร์โทรศัพท์ของบุคคลที่จะติดต่อ วิธีการรับสมัคร และวันที่จะเริ่มดำเนินงาน
- 3) กระจายข่าวไปให้กว้างที่สุดเท่าที่จะทำได้
- 4) การคัดเลือก จะต้องคัดเลือกบนพื้นฐานของคุณสมบัติที่เปิดสมัคร
- 5) การสัมภาษณ์ซึ่งการสัมภาษณ์ควรมีผู้สัมภาษณ์มากกว่า 1 คน และเปิดโอกาสให้ผู้สมัครได้ถามคำถามเกี่ยวกับตำแหน่งงานที่รับสมัคร
- 6) การประเมินผู้สมัคร จะต้องประเมินความเหมาะสมกับงานของผู้สมัครจากภูมิหลัง ประสบการณ์ การตอบข้อสัมภาษณ์ มารยาทและลักษณะท่าทางของผู้สมัคร
- 7) การประกาศผลไม่ควรเกินกว่า 2 สัปดาห์หลังจากการสัมภาษณ์

5.1.3 การจัดครูเข้าสอนชั้นอนุบาล

การจัดครูเข้าสอนในระดับชั้นอนุบาลนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรที่จะสำรวจหรือศึกษาคุณสมบัติของบุคลากร ในด้านวุฒิการศึกษา ความรู้ ความสามารถ ความถนัด บุคลิกภาพ อุปนิสัยและการดูแลเอาใจใส่เด็กให้มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540) ได้กล่าวถึงบทบาทที่สำคัญของครูชั้นอนุบาลไว้ดังนี้

- 1) บทบาทในการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การจัดประสบการณ์ โดยจะต้องตระหนักว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เด็กเป็นผู้ลงมือกระทำและมีโอกาสริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมที่จัดต้องเน้นกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งขึ้นอยู่กับศักยภาพของเด็กแต่ละคน และการพัฒนาเด็กต้องพัฒนาเป็นองค์รวม
- 2) บทบาททั่วไป ได้แก่
 1. บทบาทต่อเด็ก กล่าวคือ จัดสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศที่ดี

จัดประสบการณ์และกิจกรรมให้เหมาะสมแก่วัยของเด็ก โดยศึกษาทำความเข้าใจจากหลักสูตร จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ประกอบการจัดประสบการณ์ให้พอเพียง ประเมินพัฒนาการเด็กให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน จัดทำงานธุรการชั้นเรียนให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

2. บทบาทต่อผู้ปกครอง กล่าวคือ ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองเชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างเหมาะสมกับวัยของเด็ก และถูกต้องตามหลักวิชาการ ครูและพ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องทำงานร่วมกัน ประชาสัมพันธ์ และให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน

สรุป การจัดครูเข้าสอนนั้นโดยเฉพาะในระดับอนุบาลจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยจะต้องพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ ความถนัด และอุปนิสัยใจคอของครูแต่ละคน รวมทั้งพิจารณาถึงความเข้าใจจิตวิทยาของเด็ก มีความรักความเข้าใจ และความยุติธรรมให้แก่เด็ก และยังคงเป็นผู้ที่หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ มีบุคลิกภาพดี เป็นที่เคารพรักและศรัทธาของนักเรียน

5.1.4 การพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการส่งเสริมให้บุคคลได้พัฒนาตนเองในด้านวิชาการซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างมาก โรงเรียนนั้นมีกิจกรรมที่สำคัญ คือ การเรียนการสอน ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง คือ ครู อาจารย์ ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษานั้น ควรมุ่งพัฒนาตัวครูอาจารย์เป็นสำคัญ ได้มีผู้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

ภิญญา สารธร (2526) ให้ความหมายของคำว่า การพัฒนาบุคลากรว่า หมายถึง กระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และความสามารถของบุคคล

สมพงษ์ เกษมสิน (2526) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง วิธีการต่างๆ ที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมุ่งพัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปในทางที่ดี มีกำลังใจ รักงาน มีขวัญในการปฏิบัติงาน และมีความคิดริเริ่มที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

กิตติมา ปรีดีดิถ (2532) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาบุคลากรว่าสามารถจัดหรือกระทำได้หลากหลายรูปแบบ ดังนี้

- 1) กำหนดขอบเขตและทิศทางของการพัฒนาบุคลากร
- 2) วางแผนพัฒนาบุคลากรตามกำหนดขอบเขตหรือนโยบายของหน่วยงานนั้น
- 3) จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากร ได้แก่

- 3.1 การปฐมนิเทศ
- 3.2 การสอนงาน
- 3.3 การมอบอำนาจให้ปฏิบัติงาน ให้รู้จักกับขอบงาน
- 3.4 การสับเปลี่ยนโยกย้ายหน้าที่
- 3.5 การหาพี่เลี้ยงช่วยสอนงานให้
- 3.6 การให้ทำหน้าที่ผู้ช่วยงาน
- 3.7 การให้รักทำหน้าที่ผู้ช่วยงาน
- 3.8 การให้รักษาการแทน
- 3.9 การส่งไปศึกษาดูงาน
- 3.10 การจัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรม
- 3.11 การส่งเข้าประชุมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงาน
- 3.12 จัดเอกสารทางวิชาการให้เพียงพอ
- 3.13 จัดคู่มือการปฏิบัติงานให้พอใช้
- 3.14 การอ่านแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฟังปาฐกถาทางวิชาการ
- 3.15 ให้ทำการทดลอง วิจัย โดยเฉพาะวิจัยในงานที่ทำอยู่เป็นประจำ
- 3.16 ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน
- 3.17 ให้มีการปรึกษาก่อนเปิดโรงเรียน
- 3.18 การนิเทศของครูใหญ่

4) ประเมินผลการพัฒนาบุคลากรโดยพิจารณาผลของการปฏิบัติงานว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด โดยดูผลที่เกิดแก่ผู้รับการฝึกอบรม ผลที่เกิดแก่ตำแหน่งงาน และผลที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาบุคลากร ควรดำเนินการไปเพื่อส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนหรือการเรียนการสอนเป็นสำคัญ โดยควรประกอบไปด้วยการวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลการพัฒนาบุคลากร นอกจากนี้ การพิจารณาว่าใครควรจะได้รับพัฒนานั้น เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานกับทุก ๆ ฝ่ายแล้ว ผู้บริหารควรพิจารณาให้ทุก ๆ คนได้รับการพัฒนาที่ทัดเทียมกัน นอกจากนี้ พี่จะระลึกเสมอว่า ทุก ๆ หน่วยหรือทุก ๆ จุดในหน่วยงาน ควรจะได้รับการพัฒนาที่ทันสมัยและสอดคล้องกัน การพัฒนาโรงเรียนจึงจะดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

5.2 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนแก่ครูนั้นถือได้ว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ที่จะต้องจัดบริการให้แก่ครู เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมาย

5.2.1 การจัดบริการสื่อการสอน

การจัดและบริการสื่อการสอนแก่ครูนั้นถือได้ว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ที่จะต้องจัดบริการให้แก่ครู เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมาย

สมบุรณ์ สงวนญาติ (2534) เสนอหลักในการจัดและบริการสื่อการสอน ดังนี้

1. การให้บริการต้องสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนหรือสถาบัน
2. มีความคล่องตัวในการบริการ โดยมีระบบการควบคุมตรวจเช็ค และติดตามเพื่อไม่ให้เกิดความสูญหาย
3. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้พร้อมเพียง
4. มีสื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ ครบ และมีจำนวนเพียงพอ
5. มีการวางแผนระยะยาว เพื่อเตรียมงบประมาณ และเตรียมสิ่งที่จะให้บริการเพื่อไม่ให้เกิดความขลุกขลัก และเป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้บริการ

รูปแบบการจัดให้บริการสื่อการสอน (สมบุรณ์ สงวนญาติ ,2534)

1. จัดสถานที่สำหรับใช้ไว้เป็นแหล่งกลาง โดยจัดเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกไว้ให้พร้อมเพียง ผู้ใช้เพียงแต่มาบอกให้ทราบล่วงหน้า วิธีนี้เหมาะสำหรับการใช้เครื่องมือที่ค่อนข้างยุ่งยาก เคลื่อนย้ายไม่สะดวก เช่น การใช้เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ फिल्मสตริฟ เครื่องเทปบันทึกภาพ เป็นต้น โดยมีแบบฟอร์มให้ผู้ใช้บริการมาจองล่วงหน้า
2. ให้ผู้สอนใช้ไปตามห้องเรียน มีแบบฟอร์มการยืม โดยกำหนดระเบียบการยืมที่รัดกุม ระบุหมายเลขทะเบียนของสื่อการสอน วันยืม สถานที่ใช้และวันส่งคืน พร้อมทั้งชื่อและลายเซ็นผู้ยืม

การเก็บรักษาสื่อการสอน เพื่อให้สื่อการสอนที่จัดมาหรือผลิตขึ้นมา มีอายุการใช้งานนานขึ้น คุ่มค่า กับการลงทุนและสะดวกรวดเร็วในการนำไปใช้ ควรจะมีการจัดเก็บให้เป็นระบบ วนิดา นิมเสมอ (2532) ได้ให้หลักการในการเก็บรักษาสื่อซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ความสนใจต่อการใช้งาน ต้องจัดให้ดูสวยงาม เป็นระเบียบ ตู้และชั้นสำหรับวางของ ควรออกแบบให้สวยงามและเหมาะสมกับประเภทของสื่อ นั้น ๆ และเหมาะสมกับการใช้งาน

2. ความสะดวกรวดเร็วในการใช้งานและความสะดวกในการเคลื่อนย้ายวัสดุ ควรเก็บสื่อแต่ละประเภทใส่ตู้หรือชั้นให้เรียบร้อย อาจเก็บตามชนิด ประเภทหรือรูปแบบและขนาดของสื่อ

3. ความปลอดภัยในทุก ๆ ด้าน เช่น ความปลอดภัยจากการเคลื่อนย้าย การโจรกรรม จากความร้อน ความชื้น ฝุ่นละออง จากสารเคมี เป็นต้น

การจัดบริการสื่อการสอน นับได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียน การสอน จะขาดเสียมิได้ ดังนั้นการจัดบริการสื่อการสอนจึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากที่สุด

5.2.2 การจัดบริการวัสดุหลักสูตร

เอกสารประกอบหลักสูตร เป็นเอกสารที่บอกแนวทางในการจัดการศึกษาและนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ได้แบ่ง เอกสารประกอบหลักสูตรเป็น 2 ประเภท คือ

1) เอกสารประกอบหลักสูตรสำหรับครู เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นให้ครูผู้สอนได้ใช้เป็นคู่มือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน คู่มือประเมินผล ฯลฯ

2) เอกสารประกอบหลักสูตรสำหรับนักเรียน ได้แก่ หนังสือเรียน สมุด แบบฝึกหัด บัตรงาน ฯลฯ

วรารักษ์ ศุภาลักษณ์ (2535) กล่าวถึงความหมายของเอกสารประกอบหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ได้แก่ แผนการสอน หนังสือคู่มือครู หนังสือแบบเรียน ที่กระทรวงศึกษาธิการจัดทำขึ้นเพื่อการเรียนการสอน หนังสือแบบฝึกหัด และหนังสืออ้างอิง ซึ่ง ปรีชา นิพนธ์พิทยา (2537) กล่าวว่า ถ้าหลักสูตรไม่มีเอกสารประกอบหลักสูตรเพิ่มเติมจะเป็นเรื่องยากที่ครูจะนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมวิชาการจึงจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรหลายอย่างที่จะเป็นเครื่องมือช่วยให้ครูผู้สอนบรรลุเป้าหมาย เช่น การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียนและอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ แล้วเผยแพร่ความรู้ โดยการจัดอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการหรือประชุมสัมมนาในปัจจุบัน นับได้ว่าครูสามารถนำหลักสูตรไปสู่การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ สุมน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ (2531) ได้ระบุไว้ว่า เอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรทุกประเภท มีดังนี้

1) หลักสูตรแม่บท ในหลักสูตรจะประกอบด้วยหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา การเรียนการสอน เวลาเรียน การวัดผลและประเมินผล และการติดตามผล

2) คู่มือการใช้หลักสูตร เป็นเอกสารที่เขียนขึ้นควบคู่กับหลักสูตรแม่บทเพื่อใช้ประกอบกัน และยังใช้เป็นเอกสารสำคัญในการชี้แจง ขยายความเพิ่มเติมแนวทางการปฏิบัติ สำหรับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องของการอบรมครูให้มีความเข้าใจเบื้องต้น เกี่ยวกับหลักสูตร จุดหมาย โครงสร้าง วิทยะเรียน และอื่น ๆ นอกจากนี้หนังสือคู่มือการใช้หลักสูตร ยังได้มีการอธิบายสาระสำคัญ ความหมายของคำใหม่ ๆ การจัดตารางโปรแกรมการฝึกอบรม วิธีการนิเทศติดตามผล ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร ครูใหญ่ ครูประจำการในการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน การจัดเตรียมโรงเรียน การจัดกิจกรรมและบริการที่จำเป็น และรวมถึงแนวทาง การตอบปัญหาและข้ออุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ เป็นต้น

2) แผนการสอน เป็นเอกสารที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างและแนวทางของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แผนการสอนเป็นข้อกำหนดและวิธีการที่สร้างขึ้นเพื่อให้ครูใช้สอน จะมีรายละเอียดเพิ่มเติมในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นความคิดรวบยอด จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม เวลา สื่อการสอน การวัดและประเมินผลและอื่น ๆ

3) คู่มือครู เป็นเอกสารที่มีจำนวนมาก ซึ่งสร้างขึ้นในลักษณะของหลักการแนวคิดและวิธีการเดียวกันกับแผนการสอน เป็นหนังสือที่ครูจำเป็นต้องอ่านศึกษา ค้นคว้าและจัดทำขึ้นใหม่เช่นเดียวกัน

4) ระเบียบการวัดผล เป็นเอกสารที่ทำความเข้าใจและเสนอแนะแนวทางในการประเมินผลการเรียนการสอนให้หลาย ๆ ลักษณะ

จะเห็นได้ว่า เอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ นั้น มีความสำคัญต่อการนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรเตรียมให้พร้อมและเพียงพอต่อบุคลากรของ โรงเรียน ก่อนที่จะมีการเริ่มใช้หลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรส่วนใหญ่เป็นเอกสารที่กรมวิชาการได้จัดทำไว้เพื่อสนองความต้องการและเป็นแนวทางให้กับผู้ใช้หลักสูตรที่จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจเอกสารต่าง ๆ ให้ชัดเจน ตลอดจนนำไปใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงจะบรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด

5.3 การนิเทศการสอน

การนิเทศการสอน คือ กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งได้แก่ ครูระดับอนุบาลเพื่อให้ได้มาซึ่งความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาของเด็กอันเป็นจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.2529)

5.3.1 วัตถุประสงค์ของการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนระดับอนุบาลศึกษา มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือและนำครูให้ปรับปรุงการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับเด็ก โดยอาศัยความร่วมมือจากครูกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่าย ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาการแก่เด็ก

พัชรี ผลโยธิน (2529) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการสอนระดับอนุบาลศึกษา ไว้ดังนี้คือ

1) การนิเทศการสอนมีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่ตลอดเวลาทำให้เกิดพัฒนาการทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและการวิเคราะห์หรือการอภิปราย มักมีประโยชน์และให้ข้อคิดแก่ครูซึ่งการนิเทศการสอนระดับก่อนประถมศึกษา สามารถบริการได้

2) การนิเทศการสอนมีความจำเป็นต่อการเจริญงอกงามของครูถึงแม้ครูจะได้รับการฝึกฝนมาแล้วเป็นอย่างดีแต่ก็จำเป็นจะต้องปรับปรุงฝึกฝนอยู่เสมอในขณะที่ทำงาน

3) การนิเทศการสอนมีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครู ให้จัดเตรียมกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสามารถและความแตกต่างของเด็กแต่ละคนได้เป็นอย่างดี

5.3.2 กิจกรรมการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนระดับชั้นอนุบาล เป็นการพัฒนาคูณาภาพการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย จำเป็นต้องพัฒนาทั้งระบบที่สัมพันธ์กัน และเกี่ยวเนื่องกัน คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ทั้ง 3 กระบวนการได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องและถูกต้องแล้ว การยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนย่อมเพิ่มขึ้นตามลำดับ และให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา จะเรียกการใช้กิจกรรมนิเทศแบบใดก็ได้ตามความเหมาะสมและโอกาส โดยใช้นิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งมีหลายอย่าง เลิศลักษณ์ สุขแก้ว (2533) ได้กล่าวไว้ว่า อาจใช้กิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

(1) การประชุมนิเทศ เป็นการประชุมครั้งแรกเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ความรู้ความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติ และมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อม

(2) การประชุมปรึกษาหารือ เพื่อหารือและเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องการแก้ปัญหาข้อเสนอนั้น

(3) การอบรมสัมมนา เป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา เช่น กิจกรรมที่ช่วยให้ครูมีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในหมู่เพื่อนครู

(4) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นวิธีการนิเทศที่ทำให้ครูได้รับความรู้จากวิทยากร

(5) การพบปะสนทนา เป็นการนิเทศที่เปิดโอกาสให้ครูได้รับคำแนะนำอย่างใกล้ชิดเมื่อเกิดปัญหาทางวิชาการ เป็นการสร้างบรรยากาศที่ดี

(6) การสังเกตการสอน เป็นการให้คำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะแก่ครูได้ถูกต้องมิใช่เป็นการจับผิดครูผู้สอน

(7) การสาธิตการสอน มีจุดมุ่งหมายให้ครูได้เห็นตัวอย่างที่ดีเกี่ยวกับวิธีการสอนและเทคนิคการสอน

(8) การศึกษานอกสถานที่ที่มีจุดมุ่งหมายให้ครูได้เห็นวิธีการสอนที่นอกเหนือจากที่โรงเรียนที่ตนเองสอนอยู่ เพื่อกระตุ้นให้ครูได้มีข้อเปรียบเทียบมาปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพ

(9) การบรรยายหรือปาฐกถา คือ เชิญบุคคลต่าง ๆ ที่เป็นผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ มาบรรยายพิเศษเกี่ยวกับปัญหา หรือเรื่องที่ครูสนใจ

(10) การแจกเอกสาร เป็นที่นิยมวิธีหนึ่ง เพราะครูจำใช้ นำเอกสารที่ได้รับการเผยแพร่มาเป็นคู่มือจัดกิจกรรมและเป็นความรู้

สรุปว่า การนิเทศการสอนระดับอนุบาลมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแนะนำครูให้ปรับปรุงการจัดกิจกรรม สื่อการเรียน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ถูกต้องและเหมาะสมให้กับเด็กโดยอาศัยความร่วมมือจากครูบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่าย ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญอกงามและพัฒนาการแก่เด็ก

5.4 การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนระดับอนุบาลศึกษา มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ดังนั้น การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็กมาก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเด็ก (กรมวิชาการ, 2540)

การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความสะอาด ความปลอดภัย
2. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น

3. ความสะอาดในการทำกิจกรรม

4. ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องส้วม สนาม เด็กเล่น ฯลฯ
5. ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น
6. บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540) เสนอว่าการจัดอาคารสถานที่เพื่อใช้เป็นห้องเรียน ห้องประกอบ และการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับชั้นอนุบาลควรคำนึงถึงความเหมาะสมดังนี้

1. อาคารเรียนต้องเป็นอาคารตามมาตรฐานระดับก่อนประถมศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด ควรเป็นอาคารชั้นเดียว กรณีที่เป็นอาคารหลายชั้น ห้องเรียนชั้นอนุบาล ควรอยู่ชั้นล่าง พร้อมทั้งมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย อุบัติภัย และความปลอดภัยอื่น ๆ เช่น การป็นป้ายหน้าต่างระเบียง ฯลฯ

2. ห้องเรียน_ห้องเรียนแต่ละห้องควรมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 48 ตารางเมตร มีหน้าต่างเพียงพอภายในแต่ละห้องเรียนควรมีห้องส้วมอย่างน้อย จำนวน 1 ที่ อ่างล้างมือจำนวน 1 ที่

3. ห้องประกอบ ห้องประกอบที่จำเป็นต้องมี ได้แก่

1) ห้องน้ำห้องส้วม ในกรณีที่ไม่สามารถจัดห้องน้ำห้องส้วมให้อยู่ในห้องเรียนได้ ก็ควรจัดให้อยู่ใกล้ห้องเรียน ขนาดโถส้วมต้องเหมาะสมกับวัยของเด็กและมีระดับเสมอฟัน ถ้าเป็นโถแบบชักโครกเมื่อเด็กนั่งแล้วต้องให้เท้าแตะพื้น มีอ่างล้างมือ และที่สำหรับอาบน้ำเด็ก

2) ห้องพยาบาล ควรอยู่ใกล้ห้องเรียน ขนาดของห้องกว้างพอที่จะตั้งเตียงพยาบาลได้ มีเวชภัณฑ์ที่จำเป็นพอเพียง หรือถ้าไม่สามารถจัดเป็นห้องพยาบาลได้ก็ควรจัดเป็นมุมพยาบาล มีเตียงพยาบาลและเวชภัณฑ์พร้อม

3) ห้องนอน ห้องนอนสำหรับเด็กควรมีสัดส่วนพื้นที่ต่อเด็กไม่น้อยกว่า 1.2 ตารางเมตรต่อคน หรืออาจใช้ห้องเรียนเป็นห้องนอนด้วยก็ได้ แต่ต้องจัดให้มีเครื่องนอนด้วย

4) ห้องรับประทานอาหาร มีพื้นที่เพียงพอกับจำนวนเด็กและอุปกรณ์เครื่องใช้ที่สะอาด มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก หรือจะใช้ห้องเรียนเป็นที่รับประทานอาหารก็ได้

4. สนามเด็กเล่น มีบริเวณสำหรับเล่นที่ปลอดภัย มีไม้ดอกไม้ประดับ และมีต้นไม้ให้ร่มเงาพอเหมาะกับบริเวณที่เด็กจะได้รับแสงแดด ควรมีสวนและเครื่องเล่นสนามที่มีขนาดเหมาะสมกับวัยเด็กและเป็นเครื่องเล่นที่มีประโยชน์ ช่วยส่งเสริมพัฒนาการ เช่น จักรยานสามล้อ ลูกบอล ฯลฯ มีสื่ออุปกรณ์อื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความคิดสร้างสรรค์ เช่น ที่เล่นน้ำ ที่เล่นทราย ฯลฯ

5.5 การอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ

การอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ หมายถึงการจัดบริการสิ่งต่าง ๆ ในโรงเรียนและการประสานสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักคือการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลให้มีประสิทธิภาพ

แฮร์ริส (Harris, 1985) ได้กล่าวว่า การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกหมายถึงการวางแผนการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งการจัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาคุณลักษณะของเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

วิลส์ (Wiles, 1967) ได้วิจัยพบว่าสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้ครูรักงาน รักโรงเรียน และมีกำลังใจในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยสิ่งอำนวยความสะดวกดังต่อไปนี้

1. สถานที่ที่มีชีวิตชีวา สวยงาม สะดวกสบาย
2. มีเครื่องมือเครื่องใช้พอต่อความต้องการ

ภิญโญ สาร (2523) ได้เสนอโครงการที่เอื้ออำนวยต่อความสะดวกสบาย เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. จัดหาสถานที่ทำงานและอุปกรณ์ทำงานให้ได้รับความสะดวกสบายและเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบตามความจำเป็นของหน่วยงานและบุคลากร เท่าที่โรงเรียนสามารถอำนวยความสะดวกให้ได้
2. จัดห้องสมุดวิชาการทำเป็นศูนย์วิชาการสำหรับครูได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ประสบการณ์ และพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า
3. จัดหางบประมาณซ่อมแซมที่อยู่อาศัย และบ้านพักให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน
4. จัดหาสถานที่ ห้องน้ำ ห้องสุขาและสนามพักผ่อนหย่อนใจให้กับครูในเวลาว่าง

5.5.1 บริการที่ทางโรงเรียนจัดให้นักเรียน

โรงเรียนที่เปิดสอนชั้นเด็กอนุบาลส่วนมากจะมีการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ มีสิ่งของเครื่องใช้จำเป็นที่จัดเพื่อบริการเด็กให้ได้รับประโยชน์ให้มากที่สุด ในการพัฒนาสุขภาพร่างกาย จิตใจสังคม และสติปัญญา เครื่องใช้ในที่นี้จะเน้นการสร้างเสริมสุขภาพและความปลอดภัยที่โรงเรียนควรจัดให้มี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2526)

1. เครื่องใช้ในการพักผ่อน
2. ก้อนน้ำดื่ม ควรจะมีความสูงเหมาะกับเด็ก ครูควรสอนเด็กไม่ให้นำปากไปจ่อติดก้อนน้ำหรืออมก้อนน้ำ แต่ควรจะใช้แก้ว
3. ที่เก็บของซึ่งควรมีแพะตัวเด็กเพื่อเก็บเครื่องมือเครื่องใช้ส่วนตัว

4. เครื่องตกแต่งห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ความสูงต่ำเหมาะกับเด็ก และให้เด็กได้นั่งอย่างสบาย
5. เครื่องเล่นของเด็กมีส่วนที่ทำให้เกิดอันตราย เช่น เครื่องเล่นซำรูด ไม้บล็อกลื่นเหล่านี้ควรซ่อมแซมเก็บให้เรียบร้อยหลังจากการใช้แล้ว ครูมีหน้าที่สอดส่องดูแลมิให้เกิดอันตรายต่อเด็ก

บริการที่ทางโรงเรียนควรพิจารณาจัดให้เด็กอนุบาลในโรงเรียนได้แก่

1. การจัดอาหารกลางวันและอาหารว่าง
2. การช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. การช่วยเหลือนักเรียนยากจน
4. การจัดบริการเกี่ยวกับความปลอดภัยต่าง ๆ เช่น จัดให้มีน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาด จัดให้การปฐมพยาบาล อุปกรณ์ เครื่องเวชภัณฑ์ จัดให้มีการปลูกฝั่ ฉีดยาป้องกันโรคติดต่ออย่างสม่ำเสมอ จัดให้ครูดูแลความปลอดภัยของนักเรียนขณะอยู่ในโรงเรียน ไปและกลับ จัดให้มีเครื่องหมายจราจร เขตจอดรถรับส่ง เขตจอดรถครู ตลอดจนช่องทางเดินเท้าของนักเรียนที่ปลอดภัย จัดให้มีช่องทางข้ามถนนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จัดให้มีที่นั่งพักสำหรับรอคอยผู้ปกครอง
5. จัดให้มีการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงเป็นรายเดือน
6. มีการตรวจสุขภาพอนามัย ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

การบริการด้านสุขภาพนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งของโรงเรียน เพราะจะช่วยให้นักเรียนได้เจริญเติบโตและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2528) ได้แนะนำการจัดบริการไว้ 4 ประการ คือ ประการแรก การตรวจสุขภาพเด็ก ทำโดยครูฝ่ายหนึ่ง และผู้มีความรู้ในการตรวจสุขภาพ ประการที่สอง จัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมที่จะพัฒนาสุขภาพอนามัยเด็ก ประการที่สาม การดูแลเอาใจใส่เด็กที่มีปัญหาด้านสุขภาพ และประการที่สี่ การจัดหาอาหารให้ได้รับประทานครบตามหลักโภชนาการและเพียงพอ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528) ได้ให้แนวทางปฏิบัติในการบริการสุขภาพนักเรียนไว้ดังนี้ จัดตั้งและประชุมคณะทำงาน จัดห้องพยาบาล จัดหาและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีการตรวจสุขภาพของเด็กตอนเช้า ให้บริการน้ำสะอาด ให้บริการตรวจวัดสายตา ให้ที่การชั่งน้ำหนักและส่วนสูง

การบริการอาหารกลางวัน การเตรียมความพร้อมด้านร่างกายของเด็กวัยระดับอนุบาล มีความสำคัญมาก โรงเรียนต้องเป็นผู้ดูแล ให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันทุกวัน อาจให้เด็กนำอาหารมาจากบ้าน หรือโรงเรียนจัดเตรียมให้ หากโรงเรียนจัดก็ควรจัดทำในราคาที่เหมาะสม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2528) เน้นว่าไม่เพียงเป็นการเลี้ยงอาหารให้เด็กอิ่มท้องเท่านั้น สิ่งสำคัญคือจะต้องสอนเด็กควบคู่กันไปด้วย ได้แก่ การสอนเรื่องมารยาทในการรับประทานอาหาร การรักษาความสะอาด การรู้จักลำดับก่อนหลัง และการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

พนัส หันคารินทร์ (2524) ยังได้กล่าวถึงการบริการว่าจะต้องจัดครูผู้ทำหน้าที่นี้มีความรู้ทางโภชนาการ จัดหาเครื่องใช้ให้เพียงพอ ต้องมีการควบคุมทางการเงินและยังต้องกำหนดเวลารับประทานอาหาร เพื่อตรวจมารยาทของเด็กขณะรับประทานอาหาร และยังต้องกำหนดเวลารับประทานอาหาร และวิธีแจกจ่ายอาหารไว้ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528) ได้กำหนดแนวปฏิบัติในเรื่องการจัดอาหารกลางวัน ไว้ดังนี้คือต้องสำรวจจำนวนนักเรียนที่ใช้บริการอาหารกลางวัน และจัดหาวัสดุที่จำเป็นให้จัดกิจกรรมวิชาการเกษตรเพื่อนำผลผลิตมาใช้และกำหนดวิธีการประเมินผลด้วย

6. สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการศึกษาระดับอนุบาลผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วปรากฏว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

6.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

วิไลพร เรือนศรี (2544) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนมีเป้าหมายในการใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัย ความสนใจ ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก มีการเตรียมบุคลากรโดยจัดครูที่มีประสบการณ์เข้าสอนและได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมีการจัดบริการเอกสารและคู่มือหลักสูตรให้ใช้ และจัดบริการสื่อเครื่องเล่นให้แก่เด็ก มีการจัดอาคารสถานที่และใช้แหล่งวิทยาการในห้องเรียน ในด้านการนิเทศการและติดตามผลการใช้หลักสูตรโดยการประชุมครูเพื่อซักถามข้อคิดเห็น ด้านการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรครูผู้สอนมีการวางแผนและจัดเตรียมการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยเด็กโดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องตามตารางกิจกรรมประจำวัน ใช้สื่อการสอนประเภทสื่อของจริงและสื่อธรรมชาติในการประกอบการจัดกิจกรรมและมีการประเมินพัฒนาการเด็กด้วยการสังเกตและจดบันทึก

ชูลี ช่วยเอื้อ (2533) ได้ศึกษาการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล สังกัดคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่คัดเลือกครูเข้าสอนชั้นอนุบาลโดยวิธีพิจารณาผู้ที่มีวุฒิต่างด้านอนุบาลศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้ให้การนิเทศ กิจกรรมที่ใช้มากที่สุดคือการประชุมปรึกษาหารือและนิเทศกลวิธีสอนที่ครูใช้มากที่สุด คือการให้เด็กทำงานเป็นกลุ่ม ในด้านการจัดการประสบการณ์และกิจกรรมชั้นอนุบาลศึกษา ส่วนใหญ่

จัดกิจกรรมตามที่กำหนดในแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนต้องรับภาระงานศูนย์พัฒนาการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ครูผู้สอนมีพื้นฐานความรู้ด้านอนุบาลศึกษาแตกต่างกัน โรงเรียนไม่มีแนวทางการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน จำนวนเด็กในชั้นเรียนมากเกินไป ครูขาดแหล่งความรู้เพิ่มเติม และไม่ได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมประชุมอบรม หรือสัมมนา ศึกษานิเทศก์ไม่สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือครูอนุบาลได้

ชบา พันธุ์ศักดิ์ (2541) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล 3 ขวบ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นแนวทางดำเนินงานโดยมีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยนี้ทั้ง 4 ด้าน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีวิธีการเตรียมตัวใช้หลักสูตรด้วยการเข้ารับการอบรม และเตรียมผู้ปกครองเพื่อให้มีความเข้าใจในการใช้หลักสูตรด้วยการปฐมนิเทศ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการจัดบริการเอกสารและสื่อการเรียนการสอนและประเมินผลการใช้หลักสูตรภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยการสังเกตการสอน การตรวจเอกสารธุรการชั้นเรียนและเป็นผู้นิเทศการสอนตามความเหมาะสม การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรโดยประชุมครู ประชุมผู้ปกครองและผู้ที่ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตร คือ ครูผู้สอน โดยการเลือกประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของท้องถิ่นซึ่งได้สำรวจจากความคิดเห็นของผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมได้กำหนดตารางกิจกรรมประจำวัน โดยปรับปรุงจากแนวการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบตามความเหมาะสม ดำเนินการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน ซึ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ใช้มากที่สุด คือ กิจกรรมการฝึกสมาธิ และสื่อการสอนที่นำมาใช้จัดกิจกรรม คือ รูปภาพและของเล่นเพื่อการศึกษา มีการจัดมุมประสบการณ์ไว้ภายในห้องเรียน ประเมินพัฒนาการโดยการสะสมผลงานเด็ก การสังเกตพฤติกรรม นอกจากนี้ ทั้งครูและผู้บริหารโรงเรียนยังไม่มีประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างจริงจัง

6.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาล

โสภิตอนงค์ บุญช่วย (2531) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร และศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา พบว่า สภาพการเรียนการสอนมีการกำหนดนโยบายและปฏิบัติตามนโยบายบรรลุผลปานกลาง การจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชามากกว่าการเตรียมความพร้อม โดยการใช้แนวการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเอง มีการนิเทศภายใน สื่อที่ใช้อยู่ในสภาพดี แต่เครื่องเล่นมีจำนวนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ครูไม่มี

เวลาและขาดเครื่องมือในการวัดผลประเมินผล ส่วนการจัดกิจกรรมนักเรียนและบริหารด้านอาคารสถานที่โรงเรียนจัดทำได้ดี ในด้านความคิดเห็นของผู้ปกครองมีความเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ได้ตามความต้องการของผู้ปกครองแต่ขอให้โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมากขึ้น และเหตุผลที่ผู้ปกครองใช้เลือกโรงเรียนคือ เดินทางไปกลับสะดวกและโรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน

ทัศนีย์ เขี่ยมลอบ (2531) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของเด็กเล็กในโรงเรียน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 6 พบว่า ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กต้องการการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในด้านเอกสารประกอบการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการนิเทศด้านเอกสารประกอบการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กที่มีประสบการณ์สอน และวุฒิการศึกษาต่างกัน ตลอดจนครูผู้สอนที่เคยได้รับการอบรมและไม่เคยได้รับการอบรมในแต่ละด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

วรดี เลิศไกร (2533) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามแผนการจัดประสบการณ์ มีพัฒนาการทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาสูงขึ้น เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์มีพัฒนาการทุกด้านดังกล่าว สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามแผนการจัดประสบการณ์ แต่เมื่อพิจารณาพัฒนาการแต่ละด้านพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์มีพัฒนาการด้านร่างกายสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้รับการจัดประสบการณ์ที่ไม่เป็นไปตามแผนการจัดประสบการณ์ ปัญหาที่พบ คือ สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ มีจำนวนไม่เพียงพอ เอกสารเกี่ยวกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาได้รับล่าช้าและมีจำนวนไม่ เพียงพอ

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (2531) ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนระดับอนุบาลศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทุกคน และเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ในจำนวน 6 ห้องเรียน คือ โรงเรียนอนุบาลสามเสน โรงเรียนอนุบาลวัดปรีดาภิเษก โรงเรียนอนุบาลพิบูลย์เวศม์ โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ และโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน การจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอนของครู การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครู เด็กกับครู พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อยู่ในเกณฑ์ดีโดยเฉลี่ยทุกด้าน

ปรีชา เสนารัตน์ (2533) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าสภาพการจัดการศึกษาพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดห้องเรียนชั้นเด็กเล็กและอนุบาลในอาคารเรียนถาวรร่วมกับห้องเรียนชั้นอื่น ๆ โดยมีห้องเรียนเป็นเอกเทศเป็นของตนเอง สนามเด็กเล่นและที่ออกกำลังกายอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องแก้ไข ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีประสบการณ์บริหารงานการศึกษาระดับชั้นอนุบาลระหว่าง 1-6 ปี และเคยผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว ทางด้านครูผู้สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอนในระดับชั้นอนุบาลอยู่ระหว่าง 1-4 ปี เคยผ่านการฝึกอบรมต้องมีการจัดทำบันทึกการสอน สมุดประจำตัวนักเรียนและสมุดประจำชั้น ส่วนระเบียบพฤติกรรมมีการจัดทำระดับน้อย สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ได้จากการจัดสรรงบประมาณ โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการประชุมชี้แจง นโยบายแนวทางการจัดการศึกษาให้ชุมชนทราบ และได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่อนามัยในการตรวจสุขภาพนักเรียน มีการบริการอาหารกลางวันแก่นักเรียน โดยวิธีการขายอาหารให้นักเรียน และนักเรียนส่วนใหญ่นำอาหารมาจากบ้าน ในด้านปัญหาของการจัดการศึกษาในระดับชั้นอนุบาล ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่ามีปัญหาเกี่ยวกับครุภัณฑ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้นักเรียนไม่เพียงพอ เป็นต้น ครูขาดความรู้ ความเข้าใจหลักการจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาล ครูขาดทักษะในการผลิตและใช้สื่อ และปัญหาได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณไม่เพียงพอ ผลการประเมินการจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาล สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ประสบการณ์และความรู้ของบุคลากร ความพร้อมของโรงเรียน และการสนับสนุนจากโรงเรียนและการสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานราชการอื่น ๆ เชื้อต่อการจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาลอยู่ในระดับ ปานกลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบความพร้อมของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีคะแนนสูงสุดในด้านภาษาและการฟัง

วรเพชร ชัยสงค์ (2536) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ด้านสภาพทั่วไปพบว่า ด้านสถานที่ตั้งของโรงเรียนโดยทั่วไปส่วนมากอยู่ในเขตชุมชน ด้านสาธารณูปโภคส่วนมากมีไฟฟ้าและแหล่งน้ำใช้ ด้านห้องเรียนชั้นเด็กเล็กส่วนมากแยกเป็นเอกเทศ บุคลากรมีหญิงมากกว่าบุคลากรชายและมีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด ด้านนักเรียนส่วนมากเป็นนักเรียนชายและมีอายุ 6 ปี ครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการศึกษาชั้นเด็กเล็กในจังหวัดลำปางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการศึกษาชั้นเด็กเล็กทุกด้านว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางประเด็นที่เป็นปัญหาคือ ความไม่เพียงพอด้านงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการจัดการและการซื้อวัสดุอุปกรณ์ สนามเด็กเล่น ยังไม่ได้จัดเป็นเอกเทศและมีสัดส่วนอันเหมาะสม ห้องประกอบ เช่น ห้องนอน ห้องน้ำห้องส้วม และห้องครัว ยังไม่ถูกสุขลักษณะ ครูผู้สอนไม่มีวุฒิทางด้านอนุบาลโดยตรง และการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กไม่ตรงตามตารางการจัดกิจกรรมประจำวัน

วาสนา มีลาภ (2536) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี พบว่า

1. การเตรียมการดำเนินงาน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีส่วนร่วมเตรียมการดำเนินงานด้านกำหนดนโยบาย โดยกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารคัดเลือกครูผู้สอนที่มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กและมีความสมัครใจ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และได้รับการสนับสนุนจากการบริจาค สำหรับคู่มือ/เอกสารหลักสูตร ได้รับจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด โรงเรียนรับนักเรียนเข้าเรียนได้ตามเป้าหมาย ด้านการประสานงานมีการประสานกับหน่วยงานราชการด้วยตนเอง และประสานงานกับผู้ปกครองด้วยวิธีประชุมและติดต่อพูดคุย

2. การดำเนินงาน ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูจัดประสบการณ์ สภาพแวดล้อม ทำสื่อเตรียมความพร้อมวัดและประเมินความพร้อมและจัดทำ งานธุรการประจำชั้น ครูแกนนำจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และมีการวัดและประเมินความพร้อมของนักเรียนด้วยการสังเกตมีการนำผลการประเมินไปรายงานให้ผู้บริหาร ผู้ปกครองเด็กทราบและส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเอง

3. การติดตามประเมินผล โรงเรียนแกนนำมีเครื่องเล่นสนามไม่เพียงพอ และไม่ครบทุกประเภท ไม่มีห้องน้ำห้องส้วมเป็นสัดส่วนเฉพาะนักเรียนอนุบาล ครูจัดประสบการณ์เน้นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนแต่ผู้ปกครองต้องการให้สอนหนังสือ ผู้บริหารนิเทศไม่ตรงเวลาและไม่มีเวลานิเทศ

ศิริวรรณ ปักซี่ (2537) ได้ศึกษา การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลและโรงเรียนเมืองพัทธยา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ได้ดำเนินการจัดการศึกษา ระดับชั้นอนุบาล ทั้ง 6 ด้าน คือ แนวการจัดประสบการณ์การสอน การจัดสภาพแวดล้อมภายในและนอกห้องเรียนและการอำนวยความสะดวกและการจัดบริการอื่น ๆ และการประเมินผล ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาล ส่วนใหญ่ มีปัญหามาจากการขาดบุคลากรและงบประมาณ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการศึกษาระดับนี้

สุชาติ ตันติมาลา (2538) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานทั้ง 6 งาน ในระดับปานกลางและมาก โดยระดับมากได้แก่ การสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมฝึกอบรมสัมมนาทางวิชาการ การเสริมสร้างให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การบริการอาหารเสริมสำหรับนักเรียน การให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ การจัดสนามที่เล่นกลางแจ้ง การอาศัยความร่วมมือของคณะกรรมการการศึกษาประจำ

โรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับน้อยและไม่มีปัญหาในการบริหารงานทั้ง 6 งาน

สมชาย อรุณัญญา (2539) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้านโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้วในด้านการบริหารงานวิชาการพบว่า

1. ด้านการจัดทำและการนำแนวการจัดประสบการณ์ไปใช้ มีปัญหาในด้านเอกสารแนวการจัดประสบการณ์มีไม่เพียงพอ
2. ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ปัญหาที่พบคือ ไม่สามารถปรับเปลี่ยนการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นได้
3. ด้านการสุ่มบริเวณชายแดน พบว่า ครูผู้สอนระบุว่าไม่มีปัญหา แต่ในกลุ่มผู้บริหารส่วนใหญ่ระบุว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือผู้ปกครองเป็นห่วงความปลอดภัยของนักเรียน
4. ด้านการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ให้ตรงกับจุดประสงค์การจัดประสบการณ์ เรียนรู้ ปัญหาที่พบคือ ขาดงบประมาณในการสนับสนุน
5. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนปัญหาที่พบคือ สื่อ วัสดุอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล ปัญหาที่พบคือ ครูไม่สามารถสร้างเครื่องมือวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ครบทุกด้านตามที่เสนอแนะไว้ในแผนการจัดประสบการณ์
7. ด้านการจัดมุมสำหรับนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาในห้องสมุด ปัญหาที่พบคือ ขาดวัสดุ อุปกรณ์ และห้องในการจัดมุมสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา

สมพร ทิตากร (2538) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนอนุบาลศึกษาของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานครได้จัดการศึกษาครบทั้ง 6 ด้าน คือ มีการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน จัดนิเทศการศึกษาและพัฒนาบุคลากร มีการใช้สื่อการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อม มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการอื่น ๆ และดำเนินการประเมินผลการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ส่วนปัญหาและอุปสรรคทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับน้อย

บุษบา ลอชชัยรังษี (2539) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่าแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาลในทรรคนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า มีความเห็นว่า มีการปฏิบัติมากทุกด้าน สำหรับปัญหาการจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาลของผู้

บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมประสบการณ์ไม่ตรงตามแผนการจัดประสบการณ์ เตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ด้านการสอนระดับอนุบาล งบประมาณมีน้อยไม่เพียงพอต่อการนำมาพัฒนาการเรียนการสอน อาคารสถานที่คับแคบ นักเรียนมีฐานะยากจน ทำให้มีผลกระทบต่อการทำงาน และเข้าร่วมกิจกรรม ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือและไม่เข้าใจนโยบายการจัดการศึกษา

อังคณา ปุตุชากุล (2541) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง ผลการศึกษา พบว่า

1.ปัญหาการจัดประสบการณ์ระดับชั้นอนุบาลศึกษาของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยคือ ด้านแนวการจัดประสบการณ์ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.ปัญหาการจัดประสบการณ์ระดับชั้นอนุบาลศึกษาของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง ของครูที่อยู่ในเขตเมืองน้อยกว่าอยู่นอกเขตเมือง

3.ปัญหาการจัดประสบการณ์ระดับชั้นอนุบาลศึกษาของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยองของครูที่มีประสบการณ์สอนมากไม่น้อยไปกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย

4.ปัญหาการจัดประสบการณ์ระดับชั้นอนุบาลศึกษาของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยองของครูที่สำเร็จวิชาเอกทางการอนุบาล น้อยกว่าครูที่สำเร็จวิชาอื่น ๆ

เกรียงศักดิ์ เรืองศรี (2544) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนอนุบาลอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่รับนโยบายการจัดการเรียนการสอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติโดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างมาตรฐานและคุณภาพในการจัดการศึกษา มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยคำนึงถึงบรรยากาศในการเรียนรู้ที่สะอาดและปลอดภัย มีการจัดและพัฒนาบุคลากรโดยจัดครูที่มีประสบการณ์เข้าสอนในระดับก่อนประถมศึกษา และส่งให้เข้าฝึกอบรมและศึกษาดูงานนอกสถานที่ ครูผู้สอนมีการปรับใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 ในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น ครูมีการวางแผนการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับตารางกิจกรรมประจำวัน ใช้สื่อการสอนที่สามารถฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเองและจัดประสบการณ์ให้เด็กด้วยการให้ปฏิบัติจริง และประเมินพัฒนาการเด็กด้วยการจดบันทึก ผู้บริหารให้การนิเทศการสอนโดยการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการใช้หลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายที่กำหนดไว้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็กวัยอนุบาลให้มีความพร้อมทุกด้าน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง จะต้องเตรียมการวางแผนในด้านต่าง ๆ ให้มีความพร้อมก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน โดยมีการเตรียมบุคลากรสำหรับใช้หลักสูตรด้วยการจัดครูเข้าชั้นเรียนโดยพิจารณาจากวุฒิทางด้านอนุบาลศึกษาหรือจัดตามความสมัครใจ และส่งครูเข้ารับการอบรมสัมมนา รวมทั้งจะต้องเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือครูในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนด ติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนด้วยการปฐมนิเทศ มีการจัดบริการเอกสารหลักสูตรและสื่อการสอน และจัดห้องเรียนให้เด็กอนุบาลได้อยู่ในอาคารเรียนชั้นล่าง นิเทศการสอนโดยใช้วิธีการเยี่ยมห้องเรียนประชุมปรึกษาหารือและประเมินผลการเรียนการสอนภาคเรียนละ 1 ครั้ง ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ครูส่วนใหญ่ใช้แผนการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตรส่วนกลางที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติหรือกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัดทำขึ้นมาดำเนินการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน ซึ่งการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่เน้นการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างต่อเนื่องกันไปโดยผ่านกิจกรรมการเล่นที่หลากหลายและสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนวัยเด็กเป็นศูนย์กลาง ในการจัดกิจกรรมสามารถจัดได้ทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน ใช้สื่อธรรมชาติ สื่อของจริง สื่อจำลองและรูปภาพมาประกอบการจัดกิจกรรม จัดมุมประสบการณ์อย่างน้อย 3 – 5 มุม และทำการประเมินพัฒนาการเด็กโดยส่วนใหญ่ใช้การสังเกตพฤติกรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการใช้หลักสูตรของครูไปสู่การปฏิบัติ เพื่อไปสู่เป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันนวัตกรรมการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล โดยมีรายละเอียดขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน

1. ศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลจากตำรา หนังสือ วารสาร เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี รูปแบบการจัดการเรียนการสอน และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน สำหรับจัดการเรียนการสอนให้เด็กวัยอนุบาล
3. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ได้แก่ แผนพัฒนาการศึกษาเมืองพัทยา แผนปฏิบัติงานประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน บันทึกการนิเทศ และแผนการสอน
3. สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลของโรงเรียนเรียนสังกัดเมืองพัทยา เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดตั้งและดำเนินงานจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน
4. ศึกษาและดูงานในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยาอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อสังเกตการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดเมืองเทศบาลและเมืองพัทยาจำนวน 3 แห่ง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. **ประชากร** ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูชั้นอนุบาลและผู้ปกครองของเด็กอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา มีจำนวนทั้งหมด 10 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลมี 3 กลุ่ม แบ่งออกเป็น

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน

1.2 ครูชั้นอนุบาล จำนวน 49 คน

1.3 ผู้ปกครองเด็กอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา จำนวน 1,672 คน

รวมประชากรทั้งหมด 1,731 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ผู้ปกครอง	รวม
1.เมืองพัทยา 1 (เจริญพิศลยราษฎร์บำเพ็ญ)	1	4	21	26
2. เมืองพัทยา 2 (เจริญราษฎร์อุทิศ)	1	6	86	93
3. เมืองพัทยา 3 (สว่างฟ้าพุทธมาราม)	1	7	228	236
4. เมืองพัทยา 4 (วัดหนองใหญ่)	1	4	149	154
5 เมืองพัทยา 5 (บ้านเนินพัทธยาเหนือ)	1	4	150	155
6. เมืองพัทยา 6 (วัดธรรมสามัคคี)	1	5	159	165
7. เมืองพัทยา 7 (บ้านหนองพังแค)	1	8	251	264
8. เมืองพัทยา 8 (พัทธยานุกุล)	1	2	94	97
9. เมืองพัทยา 9 (วัดโพธิ์สัมพันธ์)	1	7	257	265
10.เมืองพัทยา 10 (บ้านเกาะล้าน)	1	2	77	80
รวม	10	49	1,672	1,731

2. **กลุ่มตัวอย่าง** คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน ครูชั้นอนุบาล จำนวน 49 คน และผู้ปกครองเด็กอนุบาล จำนวน 390 คน รวมทั้งสิ้น 449 คน ซึ่งได้มาโดยการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

กลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

2.1.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูชั้นอนุบาล ได้แก่ ครูชั้นอนุบาลทุกคนในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา ซึ่งมีทั้งสิ้น 49 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองเด็กอนุบาลซึ่งมีทั้งหมด 1,672 คน ใช้การประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากตารางของ Krejciec และ Morgan (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 390 คน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากรายชื่อเด็กอนุบาล ในสัดส่วนร้อยละ 25 เพื่อให้ได้ผู้ปกครอง จำนวน 390 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

รวมกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 439 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนได้จากโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา 10 โรงเรียนละ 1 คน ได้ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 10 คน

2.2.2 ครูชั้นอนุบาลเป็นครูที่ผู้บริหารโรงเรียนเลือกโดยเลือกโรงเรียนละ 1 คน โดยมีหลักเกณฑ์ คือ เป็นหัวหน้าชั้นอนุบาลหรือเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัยหรือสาขาอื่นที่สอนชั้นอนุบาลหรือจบการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรีที่สอนประจำชั้นอนุบาลเป็นเวลานานที่สุดในโรงเรียน ได้ครูชั้นอนุบาล 10 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสัมภาษณ์

รวมกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์จำนวนทั้งสิ้น 20 คน

2.3 ผู้วิจัยใช้ครูชั้นอนุบาลซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ (ข้อ 2.2.2) เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 10 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวนทั้งสิ้น 10 คน

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

โรงเรียน	แบบสอบถาม		แบบสัมภาษณ์		แบบสังเกต
	ครู	ผู้ปกครอง	ผู้บริหาร	ครู	ครู
เมืองพัทยา 1	4	24	1	1	1
เมืองพัทยา 2	6	40	1	1	1
เมืองพัทยา 3	7	48	1	1	1
เมืองพัทยา 4	4	32	1	1	1
เมืองพัทยา 5	4	32	1	1	1
เมืองพัทยา 6	5	32	1	1	1
เมืองพัทยา 7	8	92	1	1	1
เมืองพัทยา 8	2	20	1	1	1
เมืองพัทยา 9	7	54	1	1	1
เมืองพัทยา 10	2	16	1	1	1
รวม	49	390	10	10	10

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรอย่างครบถ้วน และมีความเหมาะสมตามสภาพความเป็นจริงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ประเภท 6 ชุด ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามครูชั้นอนุบาลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา
2. แบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา
3. แบบสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา
4. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

5. แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

6. แบบสำรวจสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมืองานวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย และการจัดการเรียนการสอนด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลจากตำรา เอกสาร บทความ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนงานศึกษาดูงาน และสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

องค์ประกอบ	กรอบแนวคิด
1. การใช้หลักสูตร	1.1 การวางแผนการใช้หลักสูตร 1.2 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร 1.3 การนำหลักสูตรไปใช้
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน 2.1.1 การกำหนดนโยบายในการเรียนการสอน 2.1.2 การจัดทำแผนปฏิบัติงานและโครงการสอน 2.1.3 การจัดสรรงบประมาณในการเรียนการสอน 2.2 การเตรียมการสอน 2.2.1 การเตรียมการจัดกิจกรรม 2.2.2 การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์ 2.2.3 การจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน

ตารางที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย (ต่อ)

องค์ประกอบ	กรอบแนวคิด
	2.3 การจัดกิจกรรมประจำวัน
	2.3.1 แนวทางในการจัดกิจกรรม
	2.3.2 การจัดกิจกรรมตามตารางประจำวัน
	2.3.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ
	2.3.4 หลักในการจัดกิจกรรม
	2.3.5 การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน
	2.3.6 เทคนิคและวิธีการสอน
	2.4 การใช้สื่อการสอน
	2.4.1 หลักในการเลือกสื่อการสอน
	2.4.2 การใช้สื่อประกอบการสอน
	2.4.3 ประเภทของสื่อการสอน
	2.4.4 การผลิตและการจัดหาสื่อการสอน
	2.4.5 การจัดเก็บรักษาและซ่อมแซมสื่อการสอน
	2.5 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
	2.5.1 การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน
	2.5.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและครู
	2.6 การวัดและประเมินพัฒนาการ
	2.6.1 วิธีการวัดและประเมินพัฒนาการ
	2.6.2 เอกสารที่ใช้วัดและประเมินพัฒนาการ
	2.6.3 การดำเนินการหลังการวัดและประเมินผล
3. การจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน	3.1 การจัดเตรียมและพัฒนาบุคลากร
	3.1.1 การเตรียมบุคลากรในการสอน
	3.1.2 การจัดครูเข้าสอน
	3.1.3 กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร
	3.1.4 การสร้างขวัญและกำลังใจ

ตารางที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย (ต่อ)

องค์ประกอบ	กรอบแนวคิด
	3.2 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน
	3.2.1 การจัดเตรียมวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน
	3.2.2 การให้บริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน
	3.2.3 การเก็บรักษาวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน
	3.2.4 การจัดซื้อ จัดหา และการสนับสนุน
	3.3 การนิเทศการสอน
	3.3.1 รูปแบบในการนิเทศการสอน
	3.3.2 การดำเนินการนิเทศการสอน
	3.3.3 ผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน
	3.4 การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้
	3.4.1 การจัดอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน
	3.4.2 การใช้อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้
	3.4.3 การปรับปรุง ดูแลอาคารสถานที่
	3.5 การอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ
	3.5.1 ประเภทของการจัดบริการ
	3.5.2 ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดบริการ
	3.6 การสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน
	3.6.1 รูปแบบและวิธีการให้การสนับสนุน
	3.6.2 บุคคลและหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน

3. กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ และแบบสังเกต ดังรายละเอียดตารางที่ 4

ตารางที่ 4 โครงสร้างของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล				
	แบบสอบถาม		แบบสัมภาษณ์		แบบสังเกต
	ครู	ผู้ปกครอง	ผู้บริหาร	ครู	สภาพแวดล้อม
1. ด้านการใช้หลักสูตร					
1.1 การวางแผนการใช้ หลักสูตร	/		/		
1.2 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร	/		/	/	
1.3 การนำหลักสูตรไปใช้				/	
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
2.1 การวางแผนจัดการเรียนการสอน			/		
2.2 การเตรียมการสอน	/		/	/	/
2.3 การจัดกิจกรรมประจำวัน	/		/	/	/
2.4 การใช้สื่อการสอน	/		/	/	/
2.5 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	/		/	/	/
2.6 การวัดและประเมินพัฒนาการ	/		/	/	/
3. ด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน					
3.1 การจัดเตรียมและพัฒนาบุคลากร	/	/	/	/	
3.2 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน		/	/	/	/
3.3 การนิเทศการการสอน	/		/	/	
3.4 การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้	/	/	/	/	/
3.5 การอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ	/	/	/	/	
3.6 การสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน	/	/	/	/	

4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามกรอบแนวคิดในการวิจัยและโครงสร้างของเครื่องมือแบ่งออกเป็น 6 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถามครูชั้นอนุบาลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน สำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 77 ข้อ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามคำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิดจำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา รวม 9 ด้าน คือ 1) การใช้เอกสารหลักสูตร 2) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร 3) การเตรียมการสอน 4) การจัดกิจกรรมประจำวัน 5) การใช้สื่อการสอน 6) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 7) การวัดและประเมินพัฒนาการ 8) การนิเทศการสอน 9) การสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 40 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา จำนวน 18 ข้อ เป็นปัญหาด้านการใช้หลักสูตร 2 ข้อ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 10 ข้อ และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน 6 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยาในด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งเป็นคำถามลักษณะแบบปลายเปิด

ชุดที่ 2 แบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน สำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน ประกอบด้วยคำถามจำนวน 51 ข้อ คำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและปลายเปิด จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 12 ข้อ และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน 28 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา จำนวน 3 ข้อ

ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาล เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แนวการสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาลเป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับสัมภาษณ์รายบุคคล ประกอบด้วยแนวการสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาลด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอนจำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นการสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ชุดที่ 4 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 แนวการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยาเป็นแบบสัมภาษณ์รายบุคคล ประกอบด้วยแนวการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอนจำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นการสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ชุดที่ 5 แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นอนุบาลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ถูกสังเกตเป็นการบันทึกข้อมูลส่วนตัวของครูชั้นอนุบาล ได้แก่ ชื่อ -นามสกุล เพศ ระดับชั้นที่สอน และ วัน/ เวลาในการสังเกต

ตอนที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นอนุบาลเป็นการจดบันทึกพฤติกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นอนุบาล

ตอนที่ 3 แนวในการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 แบบสำรวจพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยาของครูชั้นอนุบาลเป็นการสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยาของครูชั้นอนุบาล

ชุดที่ 6 แบบสำรวจสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสำรวจการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

ตอนที่ 3 แบบสำรวจการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

ตอนที่ 4 แผนผังการจัดอาคารสถานที่ เป็นการบันทึกแผนผังการจัดอาคารสถานที่

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือการวิจัยได้ดำเนินการสร้างจากกรอบแนวคิดการวิจัยดังมีรายละเอียดของการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือชุดแบบสอบถาม ประกอบด้วย แบบสอบถามครูชั้นอนุบาล และแบบสอบถามผู้ปกครองเด็กอนุบาล เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยาโดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษารายละเอียด หลักการ แนวคิด และข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาล ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน และสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย
2. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสร้างแบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นโครงสร้างของแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดงานวิจัย

3. กำหนดกรอบแนวคิด ประเด็นคำถามและรูปแบบข้อคำถามของแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยาใน 3 ด้านซึ่งได้แก่ 1) การใช้หลักสูตร 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

4. กำหนดโครงสร้างแบบสอบถาม แล้วนำโครงสร้างแบบสอบถามและกรอบแนวคิดของการวิจัยไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข

5. สร้างแบบสอบถาม โดยมีข้อคำถามตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

4.1 ข้อคำถามตามกรอบแนวคิดของแบบสอบถามครูชั้นอนุบาลเกี่ยวกับด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

4.2 ข้อคำถามตามกรอบแนวคิดของแบบสอบถามผู้ปกครองเด็กอนุบาลเกี่ยวกับด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

5. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเหมาะสมของการใช้ภาษา

5.2 นำผลการตรวจสอบและคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียน ครูชั้นอนุบาล และผู้ปกครองเด็กอนุบาลในโรงเรียนเทศบาลเมืองศรีสะเกษที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเจียงอีศรีมงคลวราราม) โรงเรียนเทศบาล 2 (รัชมังคลาอนุสรณ์) และโรงเรียนเทศบาล 3 ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน 3 คน ครูชั้นอนุบาล 3 คน และผู้ปกครองเด็กอนุบาล 15 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการใช้จริง ความชัดเจนของคำถาม และช่วงเวลาที่ใช้ในการตอบและความครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

6. นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และดำเนินการจัดพิมพ์ให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การสร้างแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและแบบสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาล เรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษารายละเอียด หลักการ แนวคิด และข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร คู่มือ

วารสาร งานวิจัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลในด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอนเพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย

2. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำมาเป็นโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดงานวิจัย

3. กำหนดลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์รายบุคคล มีการจัดทำแนวการสัมภาษณ์และข้อคำถามไว้เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยาใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการใช้หลักสูตร 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

4. สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยสร้างประเด็นสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยกำหนด

5. หาคุณภาพของเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรง และความเหมาะสมของการใช้ภาษา

6. นำผลการตรวจแก้ไขและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัย

7. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณา แก้ไขไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียนครูชั้นอนุบาลในโรงเรียนเทศบาลเมืองศรีสะเกษที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเจียงอีศรีมิ่งควรราราม) โรงเรียนเทศบาล 2 (รัชมังคลานุสรณ์) และโรงเรียนเทศบาล 3 ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน และครูชั้นอนุบาลซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับที่ตอบแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของการใช้ภาษา เวลาที่ใช้ และความครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา เพื่อความเหมาะสมในการวิจัย

6. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การสร้างแบบสังเกต

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสังเกตการจัดการจัดการเรียนการสอนของครูชั้นอนุบาลมีลักษณะเป็นแบบสังเกตที่มีโครงสร้าง โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดแนวคิด หลักการ และข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเด็กวัยอนุบาล

2. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสร้างแบบสังเกต เพื่อนำมาจัดทำเป็นโครงสร้างของแบบสังเกตตามกรอบแนวคิดงานวิจัย

3. กำหนดรูปแบบของการบันทึกในแบบสังเกตเป็นแบบจดบันทึก (Anecdotal)

4. กำหนดกรอบแนวคิดในการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. กำหนดแนวทางในการสังเกต คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่
 - 5.1 การจัดชั้นเรียน จัดให้เหมาะกับการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การจัดมุมเล่นต่าง ๆ เป็นสัดส่วน และการใช้พื้นที่ในห้องเพื่อป้องกันปัญหาจากการจัดกิจกรรมในห้องเรียน
 - 5.2 การจัดเตรียมสื่อการสอน จัดเตรียมสื่อที่หลากหลาย ให้เด็กทำกิจกรรมได้ตามความสนใจ และสื่อที่ใช้ในสอน เป็นสื่อเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ และมีความหมายกับเด็ก
 - 5.3 การจัดกิจกรรมประจำวัน จัดกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรม ตามความสนใจ ความสามารถของเด็ก
 - 5.4 เทคนิคและวิธีสอน มีเทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย ใช้คำถามที่กระตุ้นให้เด็กเกิดกระบวนการคิด และใช้เทคนิคในการเก็บเด็กเหมาะสม
 - 5.5 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและครู เช่น ครูมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กปฏิบัติกับเด็กทุกคนอย่างยุติธรรม เปิดให้โอกาสเด็กทำกิจกรรมอย่างเสมอภาคสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายเป็นกันเอง และฝึกให้เด็กได้รู้บทบาทและทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง
 - 5.6 การวัดและประเมินพัฒนาการ มีการวัดและประเมินผลให้ผลย้อนกลับกับเด็ก และประเมินพัฒนาการเด็กอย่างแท้จริง
6. ดำเนินการสร้างแบบสังเกตตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้
7. หาคุณภาพของเครื่องมือโดยนำแบบสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นอนุบาลไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมรายการพฤติกรรมความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมของการใช้ภาษา
8. นำผลการตรวจพิจารณาและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อปรับปรุงแบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ให้สามารถวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย
9. นำแบบสังเกตที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นอนุบาลในโรงเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเจียงอีศรีมงคลวราราม โรงเรียนเทศบาล 2 (รัชมังคลาานุสรณ์) และโรงเรียนเทศบาล 3 ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับผู้ที่ทดลองใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ครูชั้นอนุบาล 4 คนเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการใช้แบบสังเกตจริง
10. นำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตให้เป็นฉบับสมบูรณ์และดำเนินการจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูชั้นอนุบาลกลุ่มเดียวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ต่อไป

การสร้างแบบสำรวจ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสำรวจสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนโดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดแนวคิด หลักการ ข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาล และการสร้างแบบสำรวจ
2. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสร้างแบบสำรวจเพื่อนำมาจัดทำเป็นโครงสร้างของแบบสำรวจตามกรอบแนวคิดงานวิจัย
3. กำหนดลักษณะของการบันทึกในแบบสำรวจ ให้เป็นแบบตรวจสอบรายการ
4. กำหนดกรอบแนวคิดในการสำรวจ คือ การจัดอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนและการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน
5. ดำเนินการสร้างแบบสำรวจตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้
6. หาคุณภาพของแบบสำรวจสภาพแวดล้อม โดยนำแบบสำรวจไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแบบสำรวจตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
7. นำแบบสำรวจที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองสำรวจการจัดอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและครูชั้นอนุบาลในโรงเรียนเทศบาลเมืองศรีสะเกษที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเจียงอีศรีมงคลวราราม) โรงเรียนเทศบาล 2 (รัชมังคลานุสรณ์) และโรงเรียนเทศบาล 3 เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการวิจัยก่อนนำไปใช้จริง
8. นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแบบสำรวจแล้วจัดพิมพ์แบบสำรวจให้เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยเข้าไปติดต่อกับสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยาซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลและรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่สังกัดเมืองพัทยาเพื่อขอข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเมืองพัทยา ได้แก่ ประวัติ ความเป็นมา วัตถุประสงค์ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน นโยบายการจัดการศึกษาของเมืองพัทยา รายชื่อโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา รวมทั้งข้อมูลของบุคลากร และจำนวนเด็กอนุบาลในแต่ละโรงเรียน และขอความร่วมมือในการทำวิจัยในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

2.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสำนักบริหารการการศึกษาท้องถิ่น เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักบริหารการการศึกษาท้องถิ่น ถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษาเมืองพัทยาเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามโดยใช้บริการทางไปรษณีย์ และนำส่งด้วยตนเองถึงครูชั้นอนุบาล จำนวน 49 ฉบับ และผู้ปกครองเด็กอนุบาล จำนวน 390 ฉบับ พร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือจากสำนักบริหารการการศึกษาท้องถิ่น และมีซองเปล่าติดแสตมป์แนบไปด้วย เพื่อความสะดวกในการส่งกลับทางไปรษณีย์ และบางส่วนผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

2.4 สำหรับโรงเรียนที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยใช้วิธีการโทรศัพท์สอบถามและขอความร่วมมือในการส่งกลับและถ้าโรงเรียนใดที่ไม่มีโทรศัพท์ผู้วิจัยใช้วิธีการส่งจดหมายติดตามและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่ส่งไปให้อีกครั้ง โดยได้จัดส่งแบบสอบถามและและแนบซองติดแสตมป์ให้อีกหนึ่งชุด เพื่อความสะดวกในการส่งแบบสอบถามกลับหากเกิดการสูญหายจากการจัดส่งในครั้งแรก โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 439 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามครูชั้นอนุบาล จำนวน 49 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามผู้ปกครอง จำนวน 390 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และใช้ในการวิจัยทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาและแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวนที่ส่ง (ฉบับ)	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ปกครอง	390	390	100	390	100
ครูชั้นอนุบาล	49	49	100	49	100
รวม	439	439	100.00	439	100.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกต และการสำรวจ

1. กำหนดแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.1 ผู้วิจัยมีการเตรียมตัวเพื่อทำการสังเกตและสำรวจโดยการนำเครื่องมืองานวิจัยไปทดลองใช้พร้อมกับผู้ช่วยวิจัยในโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา 3 แห่ง ก่อนทำการเก็บข้อมูลจริงเพื่อให้ผู้วิจัยมีความเที่ยงในการทำการสังเกตและการสำรวจ

1.2 ผู้วิจัยโทรศัพท์ติดต่อกับโรงเรียนเมืองพัทยาทั้ง 10 แห่ง และนำส่งจดหมายขอความร่วมมือในการวิจัยถึงผู้บริหารโรงเรียน เพื่อขออนุญาตเข้าไปเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกต และการสังเกต พร้อมทั้งทำการนัดหมายวันเวลาที่จะไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3 กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจ โดยมีตารางการในการเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนเมืองพัทยาจำนวน 10 โรงเรียนละ 2 - 3 วัน ได้ข้อมูลครบถ้วน ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สถานที่ วัน เดือน ปี ที่เก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตและ แบบสำรวจ

ชื่อโรงเรียน	วัน/เดือน/ปี ที่เก็บข้อมูล
เมืองพัทยา 1 (เจริญ พิศลยบุตรราชานุรักษ์บำรุง)	2 - 3 ธันวาคม 2545
เมืองพัทยา 2(เจริญราษฎร์อุทิศ)	4 - 6 ธันวาคม 2545
เมืองพัทยา 3 (สว่างฟ้าพุทธาราม)	9 - 11 ธันวาคม 2545
เมืองพัทยา 4 (วัดหนองใหญ่)	12 -13,16 ธันวาคม 2545
เมืองพัทยา 5(บ้านเนินพัทธยาเหนือ)	17 - 19 ธันวาคม 2545
เมืองพัทยา 6 (วัดธรรมสามัคคี)	20,23 - 24 ธันวาคม 2545
เมืองพัทยา 7 (บ้านหนองพังแค)	25 - 27 ธันวาคม 2546
เมืองพัทยา 8 (พัทธยานุกูล)	6 - 8 มกราคม 2546
เมืองพัทยา 9 (วัดโพธิ์สัมพันธ์)	15 - 17 มกราคม 2546
เมืองพัทยา 10 (บ้านเกาะล้าน)	22 - 24 มกราคม 2546

1.4 ก่อนเริ่มทำการสัมภาษณ์ การสังเกตและการสำรวจ ผู้วิจัยได้เข้าไปสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัยและการรายงานผลการวิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลทราบว่า จะไม่มีการระบุชื่อของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายบุคคล และข้อมูลที่ได้จะนำมาประมวลในภาพรวม และนำเสนอเป็นผลการวิจัยเพื่อการพัฒนาโรงเรียนเท่านั้น

1.5 ผู้วิจัยนัดหมายวันและเวลาในการสัมภาษณ์ โดยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนตามวันเวลาที่ผู้บริหารโรงเรียนสะดวกและทำการสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาลในช่วงเวลาที่เด็กนอนหลับพักผ่อนจนถึงช่วงเย็นโดยไม่ได้กำหนดว่าจะต้องเก็บข้อมูลจากผู้ใดก่อนเพื่อความสะดวกของผู้ให้ข้อมูล

1.6 ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นอนุบาลในวันที่ไปสัมภาษณ์จากโรงเรียนเมืองพัทยา 10 โรงเรียนละ 1 คน รวมครูชั้นอนุบาลทั้งหมด 10 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวกับ (ข้อ 1.5) โดยสังเกตการสอนในช่วงเวลาตั้งแต่เด็กเริ่มเข้าเรียน 9.00 น. และในขณะที่มีการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน จนกระทั่งเวลาที่เด็กนอนหลับพักผ่อน เป็นการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) ใช้เวลา 2 วันในการเก็บข้อมูล

1.7 การสำรวจการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในทุกช่วงเวลาที่สะดวกและเหมาะสม

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นอนุบาล ผู้วิจัยได้ศึกษาคำชี้แจงการใช้แบบสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวคำถามในการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล โดยใช้การจดบันทึกสั้น ๆ ลงในแบบสัมภาษณ์ และขออนุญาตบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อความต่อเนื่องในการให้สัมภาษณ์

2.2 ในการสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นอนุบาล ผู้วิจัยได้ศึกษาคำชี้แจงในแบบสังเกต และทำการสังเกตการจัดกิจกรรมโดยการจดบันทึกแบบบรรยายพฤติกรรมการสอนของครูชั้นอนุบาลลงในแบบสังเกตตามกรอบแนวคิดของการสังเกตและบันทึกผลลงในแบบสำรวจพฤติกรรมในภายหลัง โดยเข้าไปสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมในเหตุการณ์หรือกิจกรรม โดยการใช้เครื่องมือการสังเกตแบบสำรวจรายการนั้น ผู้วิจัยจะบันทึกการกระทำที่เกิดขึ้นว่าครูได้ “ปฏิบัติ” รายการในแต่ละข้อที่กำหนดไว้ในแบบสำรวจพฤติกรรมหรือไม่ สิ่งที่ครูกระทำจะถูกบันทึกเพียงครั้งเดียว และขออนุญาตทำการถ่ายภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องสำหรับโรงเรียนที่อนุญาตให้ถ่ายภาพได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทั้งหมด แล้วนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ
2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์เป็นรายข้อโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ด้วยโปรแกรม SPSS+PC
3. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ นำมาสรุปรวบรวม เรียบเรียงแยกคำตอบต่าง ๆ ให้เป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดแต่ละด้านที่กำหนดไว้ วิเคราะห์เนื้อหาโดยการแจกแจงความถี่
4. ข้อมูลจากแบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนำมาวิเคราะห์เนื้อหาโดยสรุปตามประเด็นที่กำหนด
5. ข้อมูลจากแบบสำรวจการจัดสภาพแวดล้อมวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ
6. นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ นำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยายและความเรียง โดยนำเสนอตามกรอบแนวคิด ทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้หลักสูตร 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง(ตารางที่ 7-8)

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

2.1 สภาพแวดล้อมของโรงเรียน (ตารางที่ 10 -11)

2.2 ด้านการใช้หลักสูตร

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.4 ด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

3.1 ปัญหาด้านการใช้หลักสูตร

3.2 ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.3 ปัญหาด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูชั้นอนุบาล ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองเด็กอนุบาล ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 สถานภาพของของครูชั้นอนุบาล (นำเสนอตั้งตารางที่ 7)
- 1.2 สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน
- 1.3 สถานภาพของผู้ปกครอง (นำเสนอตั้งตารางที่ 8)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1 สถานภาพของครูชั้นอนุบาล
 ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	-	-
หญิง	49	100
2. อายุ		
20 – 30 ปี	16	32.65
31 – 40 ปี	21	42.86
40 – 50 ปี	13	26.53
51 ปีขึ้นไป	2	4.08
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	18.38
ปริญญาตรี	40	81.63
ปริญญาโท	2	4.08
4. ครูประจำชั้น		
อนุบาล 1	25	1.02
อนุบาล 2	23	46.94
อื่น ๆ	1	2.00

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
5.ประสบการณ์ในการสอนชั้นอนุบาล		
1 - 5 ปี	11	22.45
6 - 10 ปี	32	65.30
11 - 15 ปี	2	4.08
16 ปีขึ้นไป	4	8.16
6.จำนวนนักเรียนในชั้นเรียน		
ต่ำกว่า 30 คน	8	16.33
31 - 39 คน	30	61.22
40 - 49 คน	5	10.20
50 คนขึ้นไป	6	12.24
7.ห้องเรียนมีครูพี่เลี้ยง/ผู้ดูแลเด็ก		
ไม่มี	46	93.88
มี	3	6.12
8.หน้าที่อื่นที่รับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน		
ไม่มี	27	55.10
มี	22	44.90
9.การเข้ารับการอบรมสัมมนา/ประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนเด็กอนุบาล		
ไม่เคย	10	20.41
เคย	39	79.59
10.ประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการเรียนการสอนเด็กอนุบาล		
ไม่เคย	9	18.37
เคย	40	81.63
11.ความพอใจในการสอนระดับอนุบาล		
พอใจ	45	91.84
ไม่พอใจ	4	8.16

จากตารางที่ 7 พบว่า ครูชั้นอนุบาลโรงเรียนเมืองพญาเป็นเพศหญิงทั้งหมด ส่วนใหญ่ร้อยละ 42.86 มีอายุระหว่าง 31- 40 ปี รองลงมา คือ อายุระหว่าง 20–30 ปี คิดเป็น ร้อยละ 32.65 และ ร้อยละ 26.53 มีอายุระหว่าง 40 –50 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 81.63 และ ร้อยละ 14.38 มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และร้อยละ 4.08 มีวุฒิปริญญาโท มีประสบการณ์ในการสอนชั้นอนุบาลระหว่าง 6–10 ปี จำนวนร้อยละ 65.30 รองลงมา ร้อยละ 22.45 มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 1-5 ปี และมากกว่า 16 ปี ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 8.16

ครูชั้นอนุบาลรับผิดชอบเด็กในห้องเรียนโดยเฉลี่ยประมาณ 31–39 คน คิดเป็นร้อยละ 61.22 โดยทำหน้าที่ที่รับผิดชอบเป็นครูประจำชั้นร้อยละ 100 และร้อยละ 93.88 มีพี่เลี้ยงเด็กในห้องเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 55.10 ไม่มีหน้าที่อื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือการสอน

ครูชั้นอนุบาลเคยเข้ารับการอบรม/สัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเด็กอนุบาล คิดเป็น ร้อยละ 79.59 และไม่เคยเข้ารับการอบรมเลย คิดเป็นร้อยละ 20.41 และมีผู้ที่มีประสบการณ์ในการไปศึกษาดูงานการจัดการเรียนการสอนเด็กอนุบาลคิดเป็นร้อยละ 81.63 ครูชั้นอนุบาลโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 91.84 มีความพึงพอใจในการสอนชั้นอนุบาล

จากการสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาลจำนวน 10 คน ได้แก่ ครูชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 5 คน ครูชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 5 คน เป็นหญิงทั้งหมด มีอายุระหว่าง 26 –30 ปี 3 คน อายุระหว่าง 31– 40 จำนวน 3 คน และอายุ 41 ปีขึ้นไป 4 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาอื่น ๆ 6 คน จบปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย 3 คน และจบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัย 1 คน มีประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพครู 5–10 ปี 4 คนและ 10 ปีขึ้นไปมี 6 คน มีประสบการณ์ในการสอนเด็กอนุบาล 3– 5 ปี 3 คน 6–10 ปี 3 คน และ 10 ปีขึ้นไปจำนวน 3 คน

1.2 สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนที่ให้การสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 10 คน เป็นชาย 7 คน หญิง 3 คน มีอายุระหว่าง 46-50 ปี 5 คน อายุระหว่าง 51-55 ปี 3 คน และอายุมากกว่า 55 ปี 2 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาอื่น ๆ 8 คน และจบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา 2 คน ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ 8 คน อาจารย์ใหญ่ 2 คน มีประสบการณ์ในการบริหารงานระดับอนุบาลศึกษา 1– 0 ปี 3 คน และมากกว่า 11 ปีจำนวน 7 คน

1.3 สถานภาพของผู้ปกครอง

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (N=390)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	150	38.46
หญิง	240	61.54
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	8	2.05
20 – 29 ปี	79	20.26
30 – 39 ปี	34	60.00
40 – 49 ปี	66	16.92
50 ปีขึ้นไป	3	0.77
3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	4	1.03
จบระดับประถมศึกษา	140	35.90
จบระดับมัธยมศึกษา	148	37.95
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	79	20.36
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	18	40.26
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.26
4. อาชีพ		
รับจ้างทั่วไป	126	32.31
ค้าขาย / ทำธุรกิจส่วนตัว	118	30.26
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	10	2.56
รับราชการ	13	3.33
เกษียณ		
พนักงานบริษัทห้างร้าน	99	25.38
พ่อบ้าน แม่บ้าน	21	5.38

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N=390)	ร้อยละ
4. ครอบครัวมีรายได้เดือนละ		
ต่ำกว่า 2,000 บาท	2	0.51
2,000 – 4,000 บาท	68	17.49
4,001 – 6,000 บาท	186	47.69
สูงกว่า 6,000 บาท	134	34.36
5. ความสัมพันธ์กับเด็ก		
บิดา	137	35.13
มารดา	216	55.38
บุคคลอื่นที่รับเป็นผู้ปกครอง	16	4.10
ญาติพี่น้อง(ไปรตระบุ เช่น ปู่ ย่า ลุง น้ำ)	21	5.38
7. ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กในความดูแลของท่าน		
เพศ		
หญิง	264	67.69
ชาย	126	32.07
ระดับชั้นเรียน		
อนุบาลศึกษาปีที่ 1	193	49.49
อนุบาลศึกษาปีที่ 2	197	50.51
เด็กเป็นบุตรคนที่ (รวมทั้งตัวเด็กด้วย)		
บุตรคนที่ 1	188	53.70
บุตรคนที่ 2	127	36.34
บุตรคนที่ 3	35	10.04
8. สาเหตุที่นำบุตรหลานมาเข้ารับการศึกษาในโรงเรียน		
สะดวกแก่การรับ – ส่งและการเดินทาง	131	33.59
มีสวัสดิการและการบริการที่ดี	26	6.67
ค่าใช้จ่ายไม่สูงจนเกินไป	154	34.49
โรงเรียนมีชื่อเสียงในการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก	79	20.26

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.54 เป็นเพศหญิง ผู้ปกครอง ร้อยละ 60.00 มีอายุระหว่าง 30–39 ปี รองลงมา ร้อยละ 10.26 มีอายุระหว่าง 20–29 ปี และ ผู้ปกครองเด็กอนุบาลร้อยละ 0.77 ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 37.95 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 35.90 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและผู้ปกครองเด็กอนุบาล ร้อยละ 0.26 ที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.31 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมา ร้อยละ 30.26 ประกอบอาชีพค้าขายหรือทำธุรกิจส่วนตัว และผู้ปกครองเด็กอนุบาลจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 0.51 ประกอบอาชีพเกษตรกร

รายได้ของผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.69 มีรายได้ 4,001– 6,000 บาท ต่อเดือน รองลงมา ร้อยละ 34.36 มีรายได้สูงกว่า 6,000 บาท และผู้ปกครองเด็กอนุบาล จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.14 มีรายได้ต่ำกว่า 2,000บาท

ความสัมพันธ์กับเด็ก พบว่า ผู้ปกครองเด็กส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.38 เป็นมารดาของเด็ก และมีผู้ปกครองจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.14 เป็นบุคคลที่รับเป็นผู้ปกครองเด็กอนุบาล

ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กในความดูแลส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.69 เป็นเด็กหญิง มีเด็กอนุบาล ร้อยละ 50.51 ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 49.49 โดยเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.70 เป็นบุตรคนที่ 1

ผู้ปกครองเด็กอนุบาลได้ให้เหตุผลในการนำเด็กมาเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 34.49 เห็นว่าโรงเรียนมีค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงเกินไป รองลงมา ร้อยละ 33.59 มีความเห็นว่าจะสะดวกแก่การรับส่งและการเดินทาง และผู้ปกครองจำนวนที่น้อยที่สุด ร้อยละ 5.64 ที่เห็นว่าโรงเรียนมีสวัสดิการและการให้บริการด้านต่าง ๆ ดี

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมือง พัทธยา สังกัดเมืองพัทธยา

2.1 การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

2.1.1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจการจัดสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนเมืองพัทธยาทั้ง 10 โรงเรียน พบว่า โรงเรียนเมืองพัทธยาที่จัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลทั้ง 10 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลเมืองพัทธยาจำนวน 9 โรงเรียน และมี 1 โรงเรียน ตั้งอยู่บนเกาะล้าน อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีซึ่งอยู่นอกเขตสุขาภิบาลเมืองพัทธยา โรงเรียนทั้ง 10 โรงเรียน เป็นโรงเรียนสังกัดเมืองพัทธยา สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 7 โรงเรียน ขนาดกลาง 2 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 1 โรงเรียน เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 โรงเรียน และเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษา 7 โรงเรียน โรงเรียนทั้ง 10 แห่งนั้นมีห้องเรียนอนุบาลทั้งหมด 49 ห้องชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 25 ห้อง และชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 24 ห้อง มีจำนวนเด็กอนุบาลทั้งหมด 1,672 คนและมีครูชั้นอนุบาลรวมทั้งสิ้น 49 คน มีการจัดบริการให้แก่เด็กอนุบาลในด้านสุขภาพอนามัย ได้แก่ การฉีดวัคซีนคุ้มกันโรค การอมฟลูออไรด์ทุกวัน และมีการตรวจสุขภาพเด็กจากสำนักอนามัยและสิ่งแวดล้อมเมืองพัทธยา การจัดบริการด้านโภชนาการ ได้แก่ การจัดอาหารว่างตอนเช้าและในตอนบ่ายโดยอาหารว่างที่จัดได้แก่นมโรงเรียนและมีขนมเพิ่มเป็นประจำ 9 แห่ง อีก 1 แห่ง จะเป็นขนมและผลไม้ตามฤดูกาล โรงเรียนมีการจัดบริการด้านสวัสดิการและความปลอดภัยให้แก่เด็ก ทั้ง 10 แห่งโดยได้จัดให้มีครูเวรดูแลเด็กในแต่ละวันตามหน้าที่และความรับผิดชอบ

2.1.2 สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

ตารางที่ 9 การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

รายการ	ผลการสำรวจ	
	พบ	ไม่พบ
	(N=10)	
บริเวณโรงเรียน		
โรงเรียนตั้งอยู่ในบริเวณที่ไม่เสี่ยงอันตรายและอบายมุข	7	3
บริเวณโรงเรียนสะอาด ร่มรื่น และเป็นระเบียบ	10	-
มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมและการเล่น	7	3
มีอาณาเขตแบ่งเป็นสัดส่วนให้ทำกิจกรรมแต่ละประเภท	6	4
อาคารเรียนและห้องเรียน		
ห้องเรียนชั้นอนุบาลจัดไว้ล่างสุดของอาคารหรือแยกเป็นเอกเทศ	10	-
ภายในอาคารมีพื้นที่ใช้สอยที่สะอาดและปลอดภัย	9	1
ห้องเรียนใช้ประโยชน์ได้หลายทาง เช่น จัดกิจกรรม ห้องนอน	10	-
มีห้องน้ำและอ่างล้างหน้าอยู่ใกล้ห้องเรียนของเด็ก	6	4
สนามเด็กเล่น และเครื่องเล่นสนาม		
พื้นสนามที่ราบเรียบไม่เป็นหลุมบ่อ ขรุขระ	6	4
มีบริเวณที่จัดเป็นสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นเฉพาะเด็กอนุบาล .	5	5
เครื่องเล่นสนามอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดีและปลอดภัย	3	7
เครื่องเล่นสนามมีจำนวนเพียงพอเหมาะสมในการทำกิจกรรม	4	6
การจัดบริเวณและห้องประกอบอื่น ๆ		
มีการจัดห้องสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะ เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องดนตรี เป็นต้น	10	-
มีห้องน้ำห้องส้วม อ่างล้างมือ ที่ล้างหน้าที่มีขนาดเหมาะสมกับ เด็กและสามารถใช้ได้อย่างสะดวก	6	4
มีระบบดูแลความปลอดภัย เช่น รั้วกั้นบริเวณ เครื่องดับเพลิง	8	2

จากตารางที่ 9 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดบริเวณโรงเรียน นั้นมีโรงเรียนจำนวน 7 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่ไม่เสี่ยงต่ออันตรายและอบายมุข และโรงเรียนทั้ง 10 โรงเรียนมีการจัดบริเวณโรงเรียนที่สะอาด สวยงาม ร่มรื่นและเป็นระเบียบ มีโรงเรียน 7 โรงเรียนที่ได้จัดให้มีพื้นที่เพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมและการเล่น และโรงเรียน 6 โรงเรียนมีอาณาเขตที่แบ่งเป็นสัดส่วนให้เด็กได้ทำกิจกรรมแต่ละประเภทได้เป็นอย่างดี

การจัดอาคารเรียนและห้องเรียน พบว่า โรงเรียนทั้ง 10 โรงเรียน มีการจัดห้องเรียนอนุบาลไว้ล่างสุดของอาคารเรียนหรือมีการแยกเป็นเอกเทศ โดยภายในอาคารมีพื้นที่ใช้สอยที่สะอาดและปลอดภัย 9 โรงเรียน และห้องเรียนนั้นสามารถใช้ประโยชน์ได้หลายทางทั้งเป็นห้องกิจกรรมและห้องนอนซึ่งส่วนใหญ่จำนวน 6 โรงเรียนจะมีห้องน้ำอยู่ใกล้ห้องเรียนของเด็ก

โรงเรียนมีการจัดสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นสนามโดยมีบริเวณที่จัดเป็นสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นเฉพาะเด็กอนุบาล 5 โรงเรียน และพื้นที่ของสนามเด็กเล่นนั้นราบเรียบไม่เป็นหลุมบ่อและขรุขระ จำนวน 6 โรงเรียน และพบว่าเครื่องเล่นสนามอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี และปลอดภัยกับเด็กอนุบาล 3 โรงเรียน โดยเครื่องเล่นสนามภายในโรงเรียนจำนวน 4 โรงเรียน ที่มีจำนวนที่เพียงพอเหมาะสมในการเล่นและทำกิจกรรม

โรงเรียนทั้ง 10 โรงเรียน มีห้องสมุด ห้องพยาบาล เพื่อบริการและประกอบการจัดการเรียนการสอน และโรงเรียน 7 โรงเรียน มีห้องน้ำห้องส้วม อ่างล้างมือ ที่ล้างหน้าที่มีขนาดเหมาะสมกับเด็กและสามารถใช้ได้อย่างสะดวก โดยมีโรงเรียนจำนวน 8 โรงเรียน ได้จัดให้มีระบบดูแลความปลอดภัยให้แก่เด็ก ได้แก่ การมีรั้วกั้นอาณาเขต มีเครื่องดับเพลิงประจำอาคารเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน

รายการ	ผลการสำรวจ	
	พบ (N=10)	ไม่พบ
การจัดห้องเรียน		
สถานที่ตั้งของห้องเรียนเหมาะสมปราศจากกลิ่น คว้นและเสียง	6	4
ห้องเรียนมีแสงสว่างพอเพียง และอากาศถ่ายเทสะดวก	5	5
ห้องเรียนมีความสะอาดและปลอดภัย	9	1
จัดพื้นที่ในห้องให้เด็กนั่งและเคลื่อนไหวเพื่อปฏิบัติกิจกรรมได้สะดวก	4	6
มีการแบ่งพื้นที่ในการทำกิจกรรมเป็นสัดส่วน เช่น พื้นที่สำหรับกิจกรรมส่วนตัว และกิจกรรมกลุ่ม พื้นที่เสียงดังและเงียบ	6	4
มีการจัดตกแต่งห้องเรียนด้วยป้ายนิเทศและผลงานของเด็ก	5	5
กระดานดำ ป้ายนิเทศ ที่แสดงผลงานจัดไว้ในระดับสายตาของเด็ก	8	2
วัสดุอุปกรณ์และเครื่องใช้		
มีการเลือกใช้สื่อ วัสดุครุภัณฑ์ที่มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก	7	3
มีที่วาง/ชั้นสำหรับเก็บสื่อ อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมแก่การหยิบใช้	6	4
การเก็บของใช้ส่วนตัว		
มีตู้ หรือที่สำหรับเก็บวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องใช้ส่วนตัวของครู	8	2
มีที่เก็บของใช้ส่วนตัว เครื่องนอนสำหรับเด็กแต่ละคนไม่ปะปนกัน	6	4
มีที่เก็บผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล	8	2
ที่เก็บของใช้มีสภาพแวดล้อมน่าสนใจมีภาพวาด สัญลักษณ์ หรือข้อความที่มีความหมายต่อเด็ก	6	4
การจัดวางสื่อการสอน		
สื่อและเครื่องเล่นสามารถหยิบใช้ และจัดเก็บได้สะดวกด้วยตนเอง	5	5
จัดวางสื่อในมุมต่างเป็นระบบและหมวดหมู่ แสดงให้เห็นชัดเจน	5	5

จากตารางที่ 10 พบว่า การจัดห้องเรียนสำหรับเด็กอนุบาลนั้นมีโรงเรียน 6 โรง ที่มีสถานที่ตั้งของห้องเรียนปราศจากกลิ่น ควัน และเสียงรบกวน และมีความสะอาดและปลอดภัย 9 โรง โดยภายในห้องเรียนจำนวน 5 โรง ที่มีแสงสว่างพอเพียง และอากาศถ่ายเทสะดวก มีการจัดพื้นที่ในห้องเรียนเพื่อให้เด็กนั่งและเคลื่อนไหวเพื่อปฏิบัติกิจกรรมได้สะดวก 4 โรง

ภายในห้องเรียนมีการแบ่งพื้นที่ในการทำกิจกรรมเป็นสัดส่วน 6 โรง เช่น พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมส่วนตัวและกิจกรรมกลุ่ม พื้นที่ใช้เสียงดังและเงียบ และมีการจัดตกแต่งห้องเรียนด้วยป้ายนิเทศและผลงานของเด็ก 5 โรง ส่วนกระดานดำและป้ายนิเทศ และที่แสดงผลงานจัดไว้ในระดับสายตาของเด็กจำนวน 8 โรง

โรงเรียนมีการเลือกใช้สื่อวัสดุครุภัณฑ์ที่มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก 7 โรง และภายในห้องเรียนมีที่วางและชั้นสำหรับเก็บสื่อ อุปกรณ์ประกอบการสอนที่เหมาะสมแก่การหยิบใช้ 6 โรง รวมทั้งมีตู้หรือที่เก็บวัสดุอุปกรณ์และเครื่องใช้ส่วนตัวของครูทั้ง 10 โรง ส่วนการเก็บของใช้ส่วนตัวนั้นพบว่าโรงเรียน 7 โรงมีที่สำหรับของใช้ และเครื่องนอนส่วนตัวเฉพาะของเด็กแต่ละคนโดยที่ไม่ปะปนกัน และจัดให้มีที่เก็บผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล 8 โรง พร้อมทั้งมีการใช้ภาพวาด สัญลักษณ์หรือข้อความที่มีความหมายต่อเด็กจำนวน 6 โรง ภายในห้องเรียนมีการจัดวางสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องเล่นให้เด็กสามารถหยิบใช้ และจัดเก็บได้สะดวกด้วยตนเอง 5 โรง และมีการวางสื่อในมุมต่างๆ ไว้อย่างเป็นระบบและหมวดหมู่ แสดงให้เห็นชัดเจน 5 โรง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากข้อสังเกตที่พบเพิ่มเติมจากการจัดชั้นเรียนของครูชั้นอนุบาล จำนวน 10 คน พบว่า ครูชั้นอนุบาลจัดชั้นเรียนโดยมีการแบ่งพื้นที่ของห้องเรียนออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนด้านหน้าของห้องเรียน โดยจัดไว้เป็นพื้นที่ว่างสำหรับทำกิจกรรมได้ทุกกิจกรรม ส่วนพื้นที่ด้านหลังของห้องเรียนจัดวางโต๊ะและเก้าอี้ไว้อย่างถาวร สำหรับให้เด็กทำกิจกรรมบางกิจกรรม (7 คน) จัดโต๊ะและเก้าอี้วางเรียงชิดกันไว้หลังห้องเรียนหรือข้างห้องเรียนเมื่อต้องการใช้ทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง จึงนำออกมาจัดให้กับเด็กเสร็จแล้วเก็บไว้ที่เดิม (2 คน) และจัดให้มีพื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและมีโต๊ะและที่ว่างอุปกรณ์การสอนโดยเฉพาะ

ครูจัดให้มีที่แสดงผลงานของเด็กเป็นแผ่นป้ายนิเทศ(4คน)มีที่แขวนผลงานของเด็ก (3 คน) จัดให้มีทั้งป้ายนิเทศและที่แขวนผลงาน(3 คน) จัดเก็บผลงานของเด็กใส่กล่องเป็นรายบุคคล (3 คน) เก็บผลงานใส่ช่องของเด็กแต่ละคน (3 คน) เก็บใส่แฟ้มผลงานเป็นรายบุคคล (3 คน)

จัดให้มีที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก เช่น แก้วน้ำ แปรงสีฟัน ถุงใส่เครื่องนอน โดยทำเป็นช่องเก็บตามจำนวนเด็ก (3 คน) จัดช่องเก็บให้เด็กใส่เฉพาะเครื่องนอน ส่วนผ้าขนหนู แก้วน้ำและแปรงสีฟัน ครูจัดแขวนไว้บนที่แขวนอีกที่หนึ่ง (7คน) ครูจัดเก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของครู เช่น อุปกรณ์การสอน ของใช้ส่วนตัว โดยจัดเก็บไว้บนชั้นสำหรับวางอุปกรณ์ต่าง ๆ (4 คน) จัดเก็บไว้ในตู้ (3คน) และจัดเก็บไว้ทั้งบนชั้นวางและในตู้ (3คน)

ครูจัดให้มีป้ายนิเทศที่ตกแต่งไว้อย่างถาวรในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว (6 คน) และจัดให้มีป้ายนิเทศที่ถาวรกับป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ (4 คน)

บริเวณรอบ ๆ ห้องเรียน ครูจัดมุมเล่นไว้อย่างน้อย 2- 3 มุม (5 คน) ซึ่งมีครูที่จัดมุมที่มีเสียงดังติดกับมุมที่ต้องการใช้ความสงบ เช่น จัดมุมหนังสือติดกับมุมพลาสติกสร้างสรรค์ (3คน) และจัดแยกมุมที่มีเสียงดังออกจากมุมที่ต้องการใช้ความสงบ (2 คน) ห้องเรียนส่วนใหญ่อากาศถ่ายเทได้สะดวกและมีแสงสว่างส่องเข้ามาอย่างเพียงพอ (6 คน) ส่วนห้องน้ำสำหรับเด็กอนุบาลจะมีอยู่ทั้งภายในตัวอาคารเรียน (2 คน) อยู่ภายนอกตัวอาคารเรียน (6คน)

2.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการใช้หลักสูตร

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการใช้หลักสูตร

การใช้หลักสูตร	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
1. มีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาหลักสูตร		
เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาล	34	69.39
เป็นคณะกรรมการโรงเรียนวางแผนการใช้หลักสูตร	2	4.08
นำข้อมูลที่ได้จากการอบรม สัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติการมาเสนอ	15	30.61
2. การใช้แนวการจัดประสบการณ์ของหน่วยงานประกอบการจัดกิจกรรม		
สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	39	79.59
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	10	20.40
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	2	4.08
กลุ่มโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาจัดทำขึ้นเอง	33	67.35
3. จุดมุ่งหมายในการนำหลักสูตรมาใช้จัดการเรียนการสอน		
ส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ และสติปัญญา	44	89.80
ให้เด็กมีความสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น อย่างมีความสุข และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	39	79.59
ปลูกฝังให้เด็กมีพื้นฐานที่ดีทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม	40	81.63
ปลูกฝังการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมในท้องถิ่น และความเป็นไทย	33	67.35
มุ่งเน้นให้เด็กมีความรู้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	16	32.65
4. การได้รับหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรมาโดยวิธี		
สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นจัดส่งให้	27	55.10
สำนักการศึกษาเมืองพัทยาจัดหาให้	22	44.90
โรงเรียนจัดหามาให้	15	30.61

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการใช้หลักสูตร (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
การเข้าประชุม อบรม สัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการ	20	40.82
อื่น ๆ	7	14.29
5. เอกสารประกอบหลักสูตรที่ใช้เป็นแนวทางในจัดกิจกรรม		
แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา	36	73.47
คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 กรมวิชาการ	31	63.27
เอกสารหลักสูตรที่โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา จัดทำขึ้นเอง	19	38.78
เอกสารและคู่มืออื่น ๆ จากสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น	6	12.24
เอกสารจากหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ เช่น สปช. และสช.	4	8.16
6. วัตถุประสงค์ในการนำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร มาใช้ในการจัดกิจกรรม		
เป็นแนวทางในการเขียนแผนการสอน/บันทึกการสอน	36	73.47
เลือกประสบการณ์สำคัญให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอน	37	75.51
วางแผนจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน	27	55.10
ศึกษาเทคนิควิธีการจัดกิจกรรม	28	57.14
เป็นแนวทางจัดเตรียมสภาพแวดล้อม	19	38.78
วางแผนการวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก	12	24.49
7. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น		
ไม่มี	-	-
มีการพัฒนา โดย	49	100
ปรับวัตถุประสงค์ตามสภาพความต้องการและความจำเป็น ของท้องถิ่น	26	53.06
จัดลำดับ/เลือกกิจกรรมประสบการณ์ให้สอดคล้องกับสภาพ ของเด็กและความจำเป็นของท้องถิ่น	41	83.67
ประเมินพัฒนาการเด็กที่แสดงออกแล้วนำมาวิเคราะห์ปรับปรุงการ จัดกิจกรรม	26	53.06

จากตารางที่ 11 พบว่า ครูชั้นอนุบาล ส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.39 มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตรโดยเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเรียนการสอนระดับอนุบาล รองลงมา ร้อยละ 30.61 มีส่วนร่วมโดยนำข้อมูลที่ได้รับการอบรม สัมมนา และประชุมเชิงปฏิบัติการมานำเสนอ

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.59 ใช้แผนการจัดประสบการณ์ของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย รองลงมา ร้อยละ 67.35 ใช้เอกสารประกอบหลักสูตรของกลุ่มโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาที่จัดทำขึ้นเอง ครูอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.80 มีจุดมุ่งหมายในการนำหลักสูตรมาใช้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา รองลงมา ร้อยละ 81.63 เพื่อปลูกฝังให้เด็กมีพื้นฐานที่ดีทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม

เอกสารประกอบหลักสูตรส่วนใหญ่ที่ครูชั้นอนุบาลใช้ในการจัดกิจกรรมได้รับมาโดยสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นจัดส่งให้คิดเป็น ร้อยละ 55.10 รองลงมา คือ สำนักการศึกษาเมืองพัทยาจัดหาให้คิดเป็น ร้อยละ 44.89 และได้รับโดยการเข้าประชุม การอบรม สัมมนา และประชุมเชิงปฏิบัติการคิดเป็น ร้อยละ 40.82

ด้านเอกสารประกอบหลักสูตรที่ครูชั้นอนุบาลนำไปใช้ประกอบการสอนมากที่สุด ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา ร้อยละ 73.50 รองลงมาคือ คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 คิดเป็น ร้อยละ 63.39 มีวัตถุประสงค์ในการนำเอกสารประกอบหลักสูตรมาใช้เพื่อเลือกเนื้อหาและประสบการณ์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนคิดเป็น ร้อยละ 77.51 และรองลงมา ร้อยละ 73.47 เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการสอน และจัดทำบันทึกการสอน

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.67 มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น โดยปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรด้วยการจัดลำดับและเลือกกิจกรรม ประสบการณ์ให้สอดคล้องกับสภาพของเด็กและความจำเป็นของท้องถิ่น และร้อยละ 53.06 ที่ครูชั้นอนุบาลปรับตัวอุปสงค์ตามสภาพความต้องการของท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาลจำนวน 10 คนในด้านการใช้เอกสารหลักสูตร พบว่าเอกสารหลักสูตรที่ช่วยให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของ

เด็กวัยอนุบาล คือ แผนการจัดประสบการณ์ของ สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นโดยใช้ร่วมกับหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พ.ศ 2540 ของกรมวิชาการ (10 คน)

เอกสารประกอบหลักสูตรที่ครูชั้นอนุบาลใช้เพื่อเป็นแนวทางในการสอน ได้แก่ คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (4 คน) แนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (3 คน) และเอกสารที่ได้รับจากการเข้าอบรมสัมมนา (3 คน)

การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรนั้น ครูชั้นอนุบาลไม่ได้มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง (5 คน) ส่วนที่มีการพัฒนาหลักสูตรนั้นครูอนุบาลได้ศึกษาสภาพของท้องถิ่นและชุมชนให้สัมพันธ์สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม (3 คน) ศึกษาหลักสูตรและทำการสำรวจสภาพท้องถิ่นและดำเนินการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของเด็กได้ (2 คน)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 10 คน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีเป้าหมายในการใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก (5 คน) มุ่งเน้นให้เด็กมีความรู้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (3 คน) และเพื่อปลูกฝังให้เด็กมีพื้นฐานที่ดีทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม (2 คน)

จุดมุ่งหมายในการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กวัยอนุบาลได้พัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง (6 คน) เพื่อตอบสนองนโยบายของสำนักการศึกษาเมืองพัทยา และสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (4 คน)

ส่วนการพัฒนาหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล และตามสภาพของท้องถิ่นในบางส่วนและมีการเตรียมการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ครบทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา (10 คน) คือ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กอนุบาลมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบตลอดจนสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข (10 คน)

2.3 สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการเตรียมการสอน

การเตรียมการสอน	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
1.การเตรียมการสอนก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		
ศึกษาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร	27	55.10
จัดทำกำหนดการสอนที่ได้วางแผนไว้ตลอดภาค/ปีการศึกษา	21	42.86
จัดทำแผนการสอน/บันทึกการสอนย่อยรายวัน	21	42.86
วางแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัยและ พัฒนาการของเด็ก	41	83.67
จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน	24	49.98
จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน	23	46.93
2.หลักในการเลือกเนื้อหาประสบการณ์มาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยอนุบาล		
ตามที่จัดเรียงไว้ในหน่วยการเรียนรู้	20	40.82
ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก	41	83.67
ตามสภาพฤดูกาลและการเปลี่ยนแปลงของสภาพชุมชนและท้องถิ่น	38	77.55
เลือกเนื้อหาประสบการณ์จากเรื่องใกล้ตัวเด็กไปสู่เรื่องไกลตัว	34	69.39
เลือกเนื้อหาประสบการณ์จากเรื่องที่ย้ายไปหาเรื่องที่ยาก	34	69.39
คำนึงถึงพัฒนาการและประสบการณ์เดิมของเด็ก	20	40.82
เลือกตามความพร้อมและความถนัดของครู	9	18.37
3.การจัดทำบันทึกการสอน/แผนการสอน		
ไม่มีการจัดทำ	4	8.16
มีการจัดทำ ดังนี้	45	91.84
จัดทำแผนการสอน แต่ไม่มีบันทึกการสอนเป็นรายวัน	20	48.88
จัดทำแผนการสอนและมีบันทึกการสอน	14	31.11
มีการจัดทำแผนการสอนร่วมกันของครู แต่ทำบันทึกการสอนด้วยตนเอง	31	68.89

จากตารางที่ 12 พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมประจำวันครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่มีการเตรียมการสอนโดยวางแผนในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 83.67 รองลงมา คือ ทำการศึกษาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 55.10 ส่วนการเตรียมการสอนคิดเป็น ร้อยละ 42.86 เท่ากัน คือการจัดกำหนดการสอนที่ได้มีการวางแผนไว้ตลอดปีการศึกษาและการจัดทำแผนการสอนหรือบันทึกการสอนย่อยเป็นรายวัน

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.67 มีหลักการในการเลือกเนื้อหาประสบการณ์มาจัดกิจกรรม โดย เลือกตามความต้องการและความสนใจของเด็ก รองลงมา ร้อยละ 77.55 คือ เลือกตามสภาพฤดูกาลการเปลี่ยนแปลงของสภาพชุมชนและท้องถิ่น และเลือกเนื้อหาจากเรื่องที่ย้ายไปหาเรื่องที่ยาก คิดเป็น ร้อยละ 69.39 เท่ากัน กับการเลือกเนื้อหาประสบการณ์จากเรื่องที่ใกล้ตัวเด็กไปสู่เรื่องไกลตัว

การจัดทำบันทึกการสอนและแผนการสอนของครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 91.84 มีการจัดทำแผนการสอน จัดทำโดยมีการจัดทำแผนการสอนร่วมกันของครู แต่ทำบันทึกการสอนด้วยตนเอง คิดเป็น ร้อยละ 68.89 รองลงมา ร้อยละ 48.88 มีการจัดทำแผนการสอนแต่ไม่มีการบันทึกการสอนรายวัน

จากการสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาลจำนวน 10 คน ในการเตรียมการสอนนั้นครูอนุบาลได้มีการเตรียมการสอน ในเรื่อง การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรโดยการอ่านรายละเอียดของหลักสูตรและคู่มือประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ (4 คน) และมีการเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดอบรม (2 คน) สนทนาและพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครู (4 คน)

การจัดทำแผนการสอน ครูชั้นอนุบาลมีการจัดเตรียมทำแผนการสอนล่วงหน้าหนึ่งสัปดาห์ โดยนำไปให้ผู้บริหารตรวจ แล้วนำมาจัดเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมสำหรับจัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำต่อไป (5 คน) โดยมีการจัดทำแผนการสอนจากเรื่องที่เด็กสนใจ โดยทำการซักถาม และสนทนาเรื่องที่เด็กสนใจอยากเรียน ในวันศุกร์ และจัดเตรียมทำแผนการสอนล่วงหน้าก่อน 2 วัน คือ วันเสาร์และวันอาทิตย์ (4 คน) การจัดเตรียมแผนการสอนของครูในสายชั้นอนุบาล มีการจัดทำแผนการสอนโดยวิธีการคือจัดทำแผนการสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก (4 คน) เตรียมการจัดทำแผนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ (3 คน) จัดทำโครงการสอนล่วงหน้า 1 ภาคเรียน (3 คน)

การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์สำคัญโดยครูชั้นอนุบาลจะเป็นผู้เลือกเนื้อหาให้เด็กทำกิจกรรม (2 คน) เลือกเนื้อหาจากความสนใจของเด็กส่วนใหญ่ (4 คน) เลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับความต้องการและพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย (2 คน) และเลือกเนื้อหาตามความสนใจของเด็ก สลับกับเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงเหตุการณ์ปัจจุบัน (2 คน)

ตารางที่ 13 จำนวนค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมประจำวัน	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
1.หลักในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กวัยอนุบาล		
จัดกิจกรรมตามแผนการสอนอย่างครบถ้วน	6	12.24
จัดกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจและวัยของเด็ก	45	91.84
จัดกิจกรรมที่จัดมีความสมดุล คือ มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้อง เรียนในอัตราส่วนที่เหมาะสม กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบและเป็น กิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม	25	51.02
จัดกิจกรรมที่เน้นให้มีสื่อของจริงที่เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตัวเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กและผู้ใหญ่ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะเด็ก มีการยืดหยุ่นตามความต้องการและความสนใจของเด็ก	27	42.85
29	59.18	
3.ลักษณะของการจัดกิจกรรมประสบการณ์ให้กับเด็กวัยอนุบาล		
จัดบูรณาการเนื้อหาวิชา	40	81.63
จัดบูรณาการกิจกรรมเป็นหน่วยการเรียนรู้	38	77.55
แยกสอนเป็นรายวิชา	12	24.49
4.การจัดกิจกรรมหลักให้กับเด็กวัยอนุบาล		
การเคลื่อนไหวและจังหวะ	39	79.59
กิจกรรมเสริมประสบการณ์	43	87.76
กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี	35	71.43
กิจกรรมกลางแจ้ง	27	55.10
เกมการศึกษา	22	44.90

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการจัดกิจกรรมประจำวัน (ต่อ)

การจัดกิจกรรมประจำวัน	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
5. การจัดกิจกรรมตามขั้นตอนในแผนการสอนหรือตารางกิจกรรมประจำวัน		
ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ครบตามที่กำหนดไว้	6	12.24
จัดกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ได้ครบทุกกิจกรรม	9	18.37
จัดกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ได้บางกิจกรรม	10	20.40
มีการจัดกิจกรรมโดยยืดหยุ่นตามสภาพเหตุการณ์ในแต่ละวัน	47	95.92
6. การจัดเวลาให้เด็กวัยอนุบาลมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน		
ให้เวลาเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมในห้องมากกว่านอกห้อง	16	32.65
ให้เวลาเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมในห้องใกล้เคียงกับนอกห้อง	25	51.02
ให้เวลาเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมในห้องน้อยกว่านอกห้อง	8	16.33
ให้เวลาเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมในห้องเท่านั้น	-	-
7. การใช้เทคนิควิธีการสอนในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้กับเด็ก		
สนทนา พูดคุย และอภิปราย	45	91.84
การสาธิต / การทดลองหรือปฏิบัติจริง	40	81.63
เล่านิทาน/เรื่องราวต่าง ๆ	44	89.80
ท่องคำคล้องจอง	33	67.35
แสดงบทบาทสมมติ/ละคร	22	44.90
การร้อง / ฟังเพลง / ดนตรี / เสียงต่าง ๆ	34	69.39
เชิญวิทยากรมาให้ประสบการณ์พิเศษ	5	10.20
จัดศูนย์การเรียนรู้/ มุมกิจกรรม/ห้องสมุดของเด็กเล่น	29	59.18
พาเด็กไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	16	32.65
8. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายให้กับเด็กวัยอนุบาล		
กิจกรรมกลางแจ้งที่เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่	41	83.67
กิจกรรมสร้างสรรค์ที่เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กและประสาทสัมผัส	45	91.83
กิจกรรมการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระตามจินตนาการที่มีการใช้จังหวะ เพลง และดนตรี	45	91.83
กิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร	30	61.22

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการจัดกิจกรรมประจำวัน (ต่อ)

การจัดกิจกรรมประจำวัน	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
9.การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจให้กับเด็กอนุบาล		
กิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความซาบซึ้งทางศิลปะ เช่น การวาดภาพ พิมพ์ภาพ การปั้น การร้อยและการเคลื่อนไหวตาม จินตนาการ การเล่นละครสร้างสรรค์ เล่นบทบาทสมมติ	47	95.91
กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรี การร้องเพลง ฟังนิทาน และเรื่องราวต่างๆ คำคล้องจอง	40	81.63
กิจกรรมให้เด็กรู้จักการควบคุมตนเองในการเล่น ทำงานและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	35	71.43
กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เปิดโอกาสให้พูด/แสดงออก	38	77.45
10.การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมให้กับเด็กวัยอนุบาล		
กิจกรรมให้เด็กได้บำเพ็ญประโยชน์และช่วยเหลือโรงเรียน เช่น การเก็บขยะ การทำความสะอาดห้องเรียน	48	97.96
กิจกรรมการเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น เล่นกลางแจ้ง การเล่นตามมุม	38	77.55
กิจกรรมฝึกความมีระเบียบวินัยและการรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ เช่น ปฏิบัติตามกฎของห้องเรียน	44	89.80
กิจกรรมที่ส่งเสริมบุคลิกภาพและการแสดงออกทางวัฒนธรรมไทย	26	53.06
กิจกรรมที่ให้เด็กรู้จักสื่อความหมายกับผู้อื่นและรับรู้ความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น	26	53.06
11. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา		
กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา ได้แก่การเล่าเหตุการณ์ ข่าว เล่านิทาน สนทนา ซักถาม การใช้นิ้วนี้มือ เพลง คำคล้องจอง	48	97.96
กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านคณิตศาสตร์ เช่น การส่งเสริมการคิด ให้เหตุผล เช่นการแยกประเภท การแบ่ง การนับ การชั่ง การตวง และกิจกรรมการเล่นทราย เล่นน้ำ	40	81.63

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการจัดกิจกรรมประจำวัน (ต่อ)

การจัดกิจกรรมประจำวัน	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
12.การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต		
กิจกรรมที่ส่งเสริมการรักษาความปลอดภัยและสุขอนามัยของตนเอง	42	85.71
กิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติให้ถูกต้องในการรักษาสุขภาพอนามัย เช่น ล้างมือ แปรงฟัน ออกกำลังกาย	43	87.76
กิจกรรมที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของโรงเรียน บ้าน และสาธารณสมบัติ	35	71.43
กิจกรรมที่เกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่มีคุณค่า และอาหารที่มีประโยชน์	40	81.63
กิจกรรมที่เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับเวลา ฤดูกาล ธรรมชาติรอบตัว และเหตุการณ์ต่าง ๆ	36	73.47
กิจกรรมที่พัฒนาการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 เช่น ฝึกสังเกตสิ่งที่หายไป สิ่งสัมผัสกัน ฟังเสียงดนตรี แยกประเภท ความเหมือน ความต่าง และการทดลอง	25	51.02
กิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษานอกสถานที่ หรือนอกห้องเรียน	27	55.10
กิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น เก็บขยะบริเวณห้องเรียน โรงเรียน ปลูกต้นไม้ การใช้น้ำอย่างประหยัด การปิดไฟทุกครั้งที่ไม่ใช้ การใช้สิ่งของอย่างประหยัดได้คุ้มค่า	31	63.27
อื่น ๆ	5	10.20
13. การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนที่ไม่ได้กำหนดในตารางกิจกรรม		
ฝึกสมาธิ	37	75.51
ดนตรี	29	59.18
ภาษาอังกฤษ	30	61.22
ทัศนศึกษานอกสถานที่ เช่น สวนสัตว์ แหล่งเรียนรู้และสถานที่สำคัญ	18	36.73
จัดประกวดหรือแข่งขันทักษะต่าง ๆ เช่น วาดภาพ ระบายสี ร้องเพลง มารยาทไทย	23	46.90
จัดวันกีฬาเด็กอนุบาลหรือแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน	39	79.59
นำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หรือประเพณีต่าง ๆ กับชุมชน เช่น วันลอยกระทง ฯลฯ	26	53.61

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการจัดกิจกรรมประจำวัน (ต่อ)

การจัดกิจกรรมประจำวัน	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
14 .การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล		
การสนับสนุนด้านงบประมาณ	37	75.51
คำแนะนำในการจัดกิจกรรม	28	59.18
เอกสารและคู่มือประกอบการจัดกิจกรรม	28	57.14
การให้บริการด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม	30	36.73
การบริการด้านสถานที่และแหล่งเรียนรู้	-	-
15.การจัดให้มีมุมเล่น/ศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียน		
จัดเป็นมุมเล่นถาวรไว้ ได้แก่ มุมบล็อก มุมบ้าน	47	95.92
จัดมุมเวียนไปตามหน่วยการเรียนรู้ทุกสัปดาห์	2	4.08
ไม่มีการจัดมุมเล่น/ศูนย์การเรียนรู้	2	4.08
16. การได้รับงบประมาณในการตกแต่งและจัดห้องเรียน		
ไม่ได้รับ	4	17.8.2
ได้รับ จากที่ใด	45	91.84
การจัดสรรงบประมาณค่าวัสดุ ครุภัณฑ์จากโรงเรียน	40	81.63
ขอรับบริจาคจากผู้ปกครองของเด็ก	9	18.37
ขอรับบริจาคจากสมาคม มูลนิธิ ชุมชมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	6	12.20

จากตารางที่ 13 พบว่า การจัดกิจกรรมประจำวันของครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.63 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้กับเด็กอนุบาลในลักษณะบูรณาการเนื้อหาวิชา รองลงมา ร้อยละ 77.55 มีการจัดกิจกรรมประสบการณ์ที่บูรณาการกิจกรรมเป็นหน่วยการเรียนรู้ ส่วนครูชั้นอนุบาล ร้อยละ 24.49 มีการจัดกิจกรรมประสบการณ์ที่แยกสอนเป็นรายวิชา

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 91.84 มีหลักในการจัดกิจกรรม คือ จัดกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจและวัยของเด็ก รองลงมา คือ จัดกิจกรรมที่มี

ความสมดุล คิดเป็น ร้อยละ 59.18 และ กิจกรรมที่ดำเนินถึงระยะเวลาในการจัดกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก โดยมีการยืดหยุ่นตามความต้องการและความสนใจ คิดเป็น ร้อยละ 59.18

กิจกรรมหลักในตารางประจำวันที่ครูจัดให้เด็กในแต่ละวันส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.76 เป็นกิจกรรมเสริมประสบการณ์ และ ร้อยละ 79.59 คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ส่วนกิจกรรมสร้างสรรค์และเสรีนั้น พบว่าครูชั้นอนุบาลจัดกิจกรรม คิดเป็น ร้อยละ 71.43 ส่วนกิจกรรมเกมการศึกษา ครูชั้นอนุบาลจัดให้เด็กน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.90

การจัดเวลาให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันของครูชั้นอนุบาล พบว่าครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.02 ที่ได้ให้เวลาเด็กในการทำกิจกรรมในห้องใกล้เคียงกับนอกห้องเรียน แล ร้อยละ 32.65 ที่ครูให้เวลาเด็กทำกิจกรรมในห้องมากกว่านอกห้องเรียน

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.92 สามารถจัดกิจกรรมได้ตามแผนการสอนหรือตารางกิจกรรมประจำวัน โดย มีการจัดกิจกรรมโดยยืดหยุ่นตามสภาพเหตุการณ์ในแต่ละวัน และสามารถจัดกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ได้บางกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 20.40

ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.63 ใช้เทคนิคและวิธีการสอน โดยการสาธิตทดลอง หรือปฏิบัติจริง รongลงมาเป็นเทคนิคและวิธีการสอนโดยการท่องคำคล้องจอง และการเล่านิทาน และเรื่องราวต่าง ๆ คิดเป็น ร้อยละ 67.35 และ 89.80 ตามลำดับส่วนครูชั้นอนุบาลส่วนน้อยคิดเป็น ร้อยละ 32.65 ที่ใช้เทคนิควิธีการสอนโดย พาเด็กไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายให้แก่เด็กของครูชั้นอนุบาล ส่วนใหญ่ ร้อยละ 91.83 จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กและประสาทสัมผัส ซึ่งเท่ากันกับการจัดกิจกรรมที่เป็นการเคลื่อนไหวเป็นอิสระตามจินตนาการ มีการใช้จังหวะ เพลง ดนตรี รongลงมา ร้อยละ 83.67 ส่วนร้อยละ 61.22 เท่ากันคือจัดกิจกรรมที่เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ และกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจให้กับเด็ก ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.91 จัดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความซาบซึ้งทางศิลปะ รongลงมา ได้แก่

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับดนตรี การร้องเพลง ฟังนิทาน เรื่องราวต่าง ๆ และคำคล้องจอง คิดเป็นร้อยละ 81.63

การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสังคมครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.96 ที่จัดกิจกรรมที่让孩子ได้บำเพ็ญประโยชน์และช่วยเหลือโรงเรียน และ ร้อยละ 89.80 ที่เป็นการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกความมีระเบียบวินัยและการรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ ส่วนกิจกรรมที่จัดน้อยที่สุด ร้อยละ 53.06 เท่ากัน คือ กิจกรรมที่ส่งเสริมบุคลิกภาพและการแสดงออกทางวัฒนธรรมไทย และกิจกรรมที่让孩子รู้จักสื่อความหมายกับผู้อื่นและรับรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตให้กับเด็กวัยอนุบาล ร้อยละ 87.76 จัดกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตนให้ถูกต้องในการรักษาสุขภาพอนามัย รองลงมา ร้อยละ 85.71 ได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการรักษาความปลอดภัยและสุขอนามัยให้แก่ตนเอง และครูชั้นอนุบาลจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 55.10 ที่จัดกิจกรรมพัฒนาการการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ให้กับเด็ก

การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้การสอนที่ไม่ได้กำหนดไว้ในตารางกิจกรรมที่ครูชั้นอนุบาลจัดให้เด็กวัยอนุบาลมากที่สุด คือ ร้อยละ 79.59 ได้แก่ จัดกิจกรรมวันกีฬาสำหรับเด็กอนุบาล หรือจัดแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน รองลงมา คือกิจกรรมฝึกสมาธิ คิดเป็นร้อยละ 75.51 และกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 61.22 ส่วนกิจกรรมที่ครูชั้นอนุบาลจัดน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมทัศนศึกษาออกสถานที่ ร้อยละ 36.70

การให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้การสอนของครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.51 ได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ รองลงมา ร้อยละ 57.14 เท่ากัน คือ สนับสนุนด้านเอกสารและคู่มือประกอบกิจกรรมและการให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรม

การจัดมุมประสบการณ์หรือมุมเล่นที่จัดส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.92 เป็น มุมหนังสือ มุมบล็อก และมุมบ้าน รองลงมา ร้อยละ 4.08 คือ จัดศูนย์หรือมุมเล่นหมุนเวียนไปตามหน่วยการเรียนรู้ทุกสัปดาห์ การได้รับงบประมาณในการตกแต่งและจัดห้องเรียน ของครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.63 ได้รับการสนับสนุนจากการจัดสรรงบประมาณค่าวัสดุครุภัณฑ์จากโรงเรียน รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 18.37 ที่ได้รับจากการขอรับบริจาคจากผู้ปกครองของเด็กและน้อยที่สุด ร้อยละ 12.20 คือ การขอรับบริจาคจากสมาคม มูลนิธิ ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่เหลือมีเพียง ร้อยละ 8.12 ที่ไม่ได้รับการสนับสนุนแต่อย่างใด

จากการสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาล จำนวน 10 คน ในด้านการจัดกิจกรรมประจำวันนั้นพบว่า ครูชั้นอนุบาลได้นำหลักสูตรมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยอนุบาล คือ จัดกิจกรรมโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ตามาความพร้อมของเด็กและกระตุ้นให้เด็กเกิดการพัฒนาครบทุกด้าน และสอนให้เด็กเป็นคนดีมีคุณธรรม (9 คน) โดยนำกิจกรรมที่สำคัญและเด็กสนใจไปจัดกิจกรรมให้กับเด็ก (3 คน) จัดกิจกรรมให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนดและให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก (3 คน) จัดกิจกรรมโดยใช้หลักสูตรใหม่ร่วมกับแผนการจัดประสบการณ์เดิม (2 คน)

การจัดมุมเล่นในห้องเรียน ครูชั้นอนุบาลจัดเป็นมุมต่าง ๆ อย่างน้อย 3 มุม ได้แก่ มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมบล็อก (5 คน) จัดมุมประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก สามารถหยิบเล่นได้ สะดวกและมีความปลอดภัย(4 คน) จัดมุมเล่นที่จำเป็นและสำคัญกับตัวเด็ก (1 คน)

การจัดกิจกรรมตารางกิจกรรมประจำวัน ครูชั้นอนุบาลดำเนินการจัดกิจกรรมประจำวันโดยจัดกิจกรรมตามตารางของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง (5 คน) โดยจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวันที่ระบุไว้ในแผนการสอน ที่สามารถยืดหยุ่นเวลาในการจัดกิจกรรมได้ (3 คน) ปรับตารางกิจกรรมประจำวันในแผนการสอนให้เหมาะสมกับเวลาเข้าเรียนและเวลาเลิกเรียนของทางโรงเรียน (2 คน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการใช้สื่อการสอน

การใช้สื่อการสอน	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
1.หลักในการเลือกสื่อในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวัยอนุบาล		
มีขนาดเหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก	35	71.43
สามารถพัฒนาเด็กได้ครอบคลุมทุกพัฒนาการ	5	10.20
สอดคล้องและเหมาะสมเนื้อหาและวัตถุประสงค์	26	53.06
หาง่ายในท้องถิ่น ใกล้ตัวเด็กและประหยัด	47	95.92
สื่อมีความแข็งแรง ทนทานและปลอดภัยสำหรับเด็ก	48	97.96
ตอบสนองความต้องการและความสนใจของเด็กตามวัย	40	81.63
2. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นสื่อประเภท		
สื่อการสอนที่เป็นของจริง	47	95.92
สื่อธรรมชาติที่มีในท้องถิ่น	43	87.76
สื่อการสอนสำเร็จรูป	45	91.84
สื่อการสอนที่ผลิตขึ้นเอง	22	44.90
อื่น ๆ	8	16.33
3.การใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรม		
ใช้เป็นประจำทุกครั้งทุกกิจกรรม	44	89.79
ใช้เป็นบางครั้ง	29	59.18
ใช้เฉพาะบางกิจกรรมที่เรียนรู้ได้ยาก	40	81.63
ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาประสบการณ์	48	97.95
4.วิธีการจัดหาสื่อการเรียนการสอน		
นำความรู้จากการเข้าอบรมมาผลิตและจัดทำสื่อขึ้นเอง	34	69.39
ครูในสายชั้นอนุบาลร่วมกันจัดทำ	16	32.65
สำนักการศึกษาเมืองพัทยาจัดหาสื่อมาให้	5	10.20
โรงเรียนจัดสรรงบประมาณจัดซื้อให้	45	91.83
จัดหาสื่อจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	9	18.37
ขอยืมสื่อจากโรงเรียนอื่น	3	6.12
ขอบริจาคจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	6	12.22

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการใช้สื่อการสอน (ต่อ)

การใช้สื่อการสอน	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
5. วิธีดำเนินการซ่อมแซมสื่อการสอน		
ตรวจสอบหลังการใช้ และทำการซ่อมแซมด้วยตนเอง	44	89.79
มีการแบ่งการรักษาและซ่อมแซมตามระดับชั้น	4	8.16
จัดเป็นศูนย์สื่อและมีผู้รับผิดชอบดำเนินการซ่อมแซมเป็นระบบ	5	10.20
อื่น ๆ	3	6.12

จากตารางที่ 14 พบว่า ครูชั้นอนุบาลมีหลักในการเลือกสื่อการสอนให้เหมาะสม เด็กอนุบาล ร้อยละ 98.00 คือ เลือกสื่อที่มีความแข็งแรงทนทาน และปลอดภัยสำหรับเด็ก รองลงมา 97.96 เป็นสื่อประเภทสื่อที่เป็นของจริง และสื่อการสอนสำเร็จรูปคิดเป็น ร้อยละ 95.92 และ 91.84 ตามลำดับ และน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 44.90 เป็นสื่อที่ครูชั้นอนุบาลผลิตขึ้นเอง

ครูชั้นอนุบาล ส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.95 ใช้สื่อในการประกอบการจัดกิจกรรมโดยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และเนื้อหาประสบการณ์ที่จัดให้เด็กและครูชั้นอนุบาล ร้อยละ 89.79 ที่จะใช้สื่อการสอนเป็นประจำทุกครั้ง และในทุกกิจกรรม

วิธีการในการจัดหาสื่อการสอนเพื่อประกอบการจัดกิจกรรมของครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 91.83 ได้จากการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนเมืองพัทยาจัดซื้อให้ ส่วนครูชั้นอนุบาล ร้อยละ 69.39 จะนำความรู้จากการเข้ารับการอบรมมาผลิตและจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง และร้อยละ 32.65 ที่เป็นการจัดหาสื่อการสอนโดยคณะครูในสายอนุบาลร่วมกันจัดทำ มีครูเพียง ร้อยละ 6.12 เท่านั้น ที่ขอยืมสื่อการสอนจากโรงเรียนแห่งอื่น

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่จำนวน ร้อยละ 89.79 มีวิธีการดำเนินการซ่อมแซมสื่อการสอนและตรวจสอบสื่อด้วยตนเองหลังจากที่ใช้สอนแล้ว ร้อยละ 10.24 ครูชั้นอนุบาลจะส่งมอบให้ศูนย์สื่อเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ในขณะที่ครูชั้นอนุบาล ร้อยละ 8.16 จะมีการแบ่งรักษาและซ่อมแซมสื่อการสอนตามระดับสายชั้นของตนเอง

จากการสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาล จำนวน 10 คน ในด้านการใช้สื่อการสอน พบว่า หลักในการจัดเตรียมสื่อการสอนประกอบการจัดกิจกรรม ครูชั้นอนุบาล ระบุว่า เลือกลูกสื่อที่มีความปลอดภัยต่อตัวเด็ก (4 คน) จัดหาสื่อที่เด็กสนใจและเน้นสื่อที่เป็นของจริงอยู่ใกล้ตัวเด็ก (3 คน) สื่อการสอนที่มีความหลากหลาย เด็กสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ตรงและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย (3 คน)

ในการจัดกิจกรรม ครูชั้นอนุบาลได้นำทรัพยากรในท้องถิ่นหรือวัสดุธรรมชาติมาเป็นสื่อการสอน และวัสดุอุปกรณ์ โดยนำไปประกอบการอธิบายในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (4 คน) นำไปให้เด็กได้เล่นในกิจกรรมกลางแจ้ง (3 คน) นำไปให้เด็กได้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ (2 คน)

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการวัดและประเมินพัฒนาการ

การวัดและประเมินพัฒนาการ	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
1. จุดประสงค์ในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก		
ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อรายงานพัฒนาการเด็ก	47	95.92
เพื่อทราบความก้าวหน้าและพัฒนาการของเด็ก	35	71.43
เป็นข้อมูลปรับปรุงการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็ก	36	73.47
บันทึกระเบียบสะสมเพื่อรายงานสำหรับครูประจำชั้นคนต่อไป	19	38.78
รายงานให้สำนักการศึกษาทราบ	3	6.12
ใช้เป็นสถิติข้อมูลของโรงเรียน	8	16.33
2. แนวทางในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กในห้องเรียน		
ประเมินพัฒนาการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย/แนวการจัดประสบการณ์	43	87.76
จัดเป็นกระบวนการ คือ ศึกษาพฤติกรรม จดบันทึกและสรุปพฤติกรรม	22	44.90
บันทึกแบบประเมินพัฒนาการ		
ประเมินพัฒนาการของเด็กให้ครอบคลุมทุกพัฒนาการ	32	65.30
ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ	26	53.06
ประเมินพัฒนาการตามสภาพที่แท้จริง	29	56.18
ประเมินพัฒนาการเพื่อทราบความก้าวหน้าและพัฒนาการของเด็ก	24	49.98

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามการวัดและประเมินพัฒนาการ(ต่อ)

การวัดและประเมินพัฒนาการ	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
3. เอกสารใดที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก		
บัตรบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียน (สศ.3)	39	79.60
บัญชีเรียกชื่อและสมุดบันทึกพัฒนาการเด็กอนุบาล (อ.02) ของ สนศท.	38	77.60
สมุดรายงานประจำตัวเด็กอนุบาล (อ.01) ของ สนศท.	44	89.80
แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก	12	24.49
แบบสรุปประเมินพัฒนาการเด็ก	15	30.61
ระเบียบสะสม	9	18.37

จากตารางที่ 15 พบว่า ในการวัดและประเมินพัฒนาการครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.92 มีจุดประสงค์เพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อรายงานพัฒนาการของเด็กวัยอนุบาล และรองลงมา คือ เพื่อเป็นข้อมูลปรับปรุงการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็ก และเพื่อทราบความก้าวหน้าและพัฒนาการของเด็ก คิดเป็น ร้อยละ 73.47 และ 71.43 ตามลำดับ

แนวทางที่ใช้ในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กในห้องเรียนของครูชั้นอนุบาล ส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.76 คือ ประเมินพัฒนาการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวการจัดประสบการณ์ ส่วนการประเมินพัฒนาการของเด็กให้ครอบคลุมทุกพัฒนาการ และประเมินเด็กตามสภาพที่แท้จริง คิดเป็น ร้อยละ 65.30 และ 59.18 ตามลำดับ

เอกสารที่ใช้ในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก ร้อยละ 89.80 ใช้สมุดรายงานประจำตัวเด็กอนุบาล (อ.01) บัตรบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียน (สศ.3) ร้อยละ 79.60 บัญชีเรียกชื่อและสมุดบันทึกพัฒนาการเด็กอนุบาล (อ.02) ร้อยละ 77.58 และใช้แบบสรุปประเมินพัฒนาการเด็กอนุบาล(อ.03) คิดเป็นร้อยละ 30.61 วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก ร้อยละ 91.92 คือ การสังเกตพฤติกรรม รองลงมา คือ การสนทนาและบันทึกพฤติกรรม ร้อยละ 77.55 ส่วนการ

ตรวจผลงาน หรือแบบฝึกหัดการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) และการใช้ข้อทดสอบปากเปล่าแล้วบันทึกคำตอบคิดเป็น ร้อยละ 75.55 ร้อยละ 53.06 และ 44.90 ตามลำดับ

หลังจากการประเมินและสรุปพัฒนาการของเด็กแล้ว ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.80 จัดทำรายงานผลลงในแบบประเมินพัฒนาการเด็ก เพื่อรายงานผลการประเมินไปให้ผู้ปกครองรับทราบและนำผลการประเมินพัฒนาการมาปรับปรุงกิจกรรมการสอนตามความแตกต่างของเด็ก คิดเป็น ร้อยละ 67.35 เท่ากัน

จากการสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาลจำนวน 10 คน ในด้านการวัดและประเมินพัฒนาการนั้น พบว่า ครูชั้นอนุบาลได้ศึกษาพฤติกรรมของเด็กด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อนำไปใช้ในการประเมินพัฒนาการของเด็ก ดังนี้ ศึกษาพฤติกรรมของเด็กเป็นรายบุคคล โดยศึกษาพฤติกรรมของเด็กโดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ สนทนาและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม(6 คน) ศึกษาพฤติกรรมของเด็กตามทฤษฎีพัฒนาการเด็กพร้อมนำประสบการณ์เดิมของตนเองมาประกอบการประเมินพัฒนาการเด็ก (2 คน) และศึกษาพฤติกรรมของเด็กจากหนังสือคู่มือต่าง ๆ หรือเอกสารจากการเข้าอบรม (2 คน) และครูชั้นอนุบาลประเมินพัฒนาการของเด็กด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีการต่อไปนี้

ด้านร่างกาย ครูชั้นอนุบาลประเมินพัฒนาการของเด็กด้วยวิธีการสังเกตจากการทำกิจกรรม (4 คน) การทดสอบจากการเดินทรงตัว การงอตัว การวิ่งและหยุด เป็นต้น (3 คน) การเล่นเครื่องเล่นสนาม (3 คน)

ด้านอารมณ์ จิตใจ ประเมินพัฒนาการของเด็กด้วยวิธีการสังเกตการทำกิจกรรม (5 คน) การเล่นร่วมกับเพื่อน (3 คน) การแสดงออกทางพฤติกรรม (1 คน) และการมีปฏิสัมพันธ์กับครูและผู้อื่น (1 คน)

ด้านสังคมประเมินพัฒนาการของเด็กด้วยวิธีการสังเกตจากการเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน (3 คน) การช่วยเหลือผู้อื่น (2 คน) การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (2 คน) การทำตามข้อตกลงของห้องเรียน (2 คน) และความกล้าแสดงออกมีความเชื่อมั่นในตนเอง (1 คน)

ด้านสติปัญญา ครูประเมินพัฒนาการของเด็กด้วยวิธีการสังเกตจากการเล่นเกมการศึกษา (2 คน) การร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (2 คน) การสนทนา ซักถาม (2 คน) การตอบคำถามของเด็ก (1 คน) ตรวจผลงานของเด็ก (1คน) การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบรูปภาพ (1 คน)

สำหรับการประเมินพัฒนาการของเด็ก ครูชั้นอนุบาลประเมินพัฒนาการของเด็กได้ครบทุกด้าน (10 คน) คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา และพัฒนาการที่ครูระดับอนุบาลประเมินมากที่สุด คือ พัฒนาการด้านร่างกายของเด็ก (4 คน)

ตารางที่ 16 การสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน ด้านเตรียมการสอน

การเตรียมการสอน	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ (N=10)
1.การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์		
ครูคำนึงถึงความพร้อมของเด็กตามวุฒิภาวะ	7	3
เลือกเนื้อหาโดยคำนึงถึงประสบการณ์พื้นฐานของเด็ก	8	2
จัดลำดับเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้จากง่ายไปยาก.	5	5
จัดเนื้อหาและประสบการณ์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายตาม หน่วยการเรียนรู้	10	-
จัดเนื้อหาและประสบการณ์สัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้ เช่น ทักษะการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ ฯลฯ	5	5
ครูจัดเนื้อหาและประสบการณ์ได้เหมาะสมกับเวลา ความสนใจ ของเด็ก และยืดหยุ่นเวลาได้	4	6
มีการจัดทำแผนการสอนแผนการสอนล่วงหน้า	10	-
2. การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน		
เตรียมสื่อการสอนไว้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม	4	6
เตรียมสื่อไว้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและจำนวนเด็ก	5	5
เตรียมสื่อไว้ในบริเวณที่เหมาะสมสะดวกต่อการนำมาใช้จัดกิจกรรม	8	2
ครูให้เด็กมีส่วนร่วมในการเตรียมการสอนแต่ละขั้นตอนตาม ความเหมาะสม	2	8

จากตารางที่ 16 พบว่าครูผู้สอนชั้นอนุบาลการเลือกเนื้อหาและประสบการณ์ โดยครูคำนึงถึงความพร้อมของเด็กตามวุฒิภาวะ(7คน)เลือกเนื้อหาโดยคำนึงถึงประสบการณ์พื้นฐานของเด็ก (8คน) จัดลำดับเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้จากง่ายไปยาก(5แห่ง)จัดเนื้อหาและ

ประสบการณ์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายตามหน่วยการเรียนรู้ (10คน) จัดเนื้อหาและประสบการณ์สัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้ (5 คน) ครูจัดเนื้อหาและประสบการณ์ได้เหมาะสมกับเวลาความสนใจ (4คน) มีการจัดทำแผนการสอนแผนการสอนล่วงหน้า (10คน)

ในการการจัดเตรียมสื่อการสอน พบว่าครูผู้สอนชั้นอนุบาลเตรียมสื่อการสอนไว้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม (4คน) เตรียมสื่อไว้อย่างเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและจำนวนเด็ก(5 คน) เตรียมสื่อไว้ในบริเวณที่เหมาะสมสะดวกต่อการนำมาใช้จัดกิจกรรม (8 คน) ครูให้เด็กมีส่วนร่วมในการเตรียมการสอนแต่ละขั้นตอนตามความเหมาะสม(2 คน)

ตารางที่ 17 การสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมประจำวัน (ต่อ)

การจัดกิจกรรมประจำวัน	ปฏิบัติ (N=10)	ไม่ปฏิบัติ
3.การจัดกิจกรรมประจำวัน		
มีตารางกิจกรรมประจำวัน	10	-
จัดกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์	5	5
ครูชี้แจงและบอกวัตถุประสงค์ให้เด็กทราบก่อนการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละครั้งว่าจะทำอะไร	7	3
มีลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ซึ่งได้แก่ ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรมและขั้นสรุป	9	1
มีการกำหนดข้อตกลงในการปฏิบัติกิจกรรมและปฏิบัติตน	10	-
เด็กและครูสนทนาวางแผนร่วมกันแล้วจึงมอบหมายงาน	9	1
ครูจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้จากบูรณาการนามธรรม	8	2
ติดตามแนะนำและให้ความสนใจเด็กตลอดเวลาขณะจัดกิจกรรม	6	4
4. กิจกรรมประจำวัน		
จัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน	4	6
จัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกิจกรรม	4	6
จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา	8	2

ตารางที่ 17 การสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน (ต่อ)

การจัดกิจกรรมประจำวัน	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ (N=10)
จัดกิจกรรมประสบการณ์แบบบูรณาการ	3	7
จัดกิจกรรมที่เด็กใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการปฏิบัติกิจกรรม	4	6
จัดกิจกรรมประสบการณ์ได้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้	9	1
จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยให้เด็กเลือกทำด้วยตนเองตามความสามารถของเด็ก	3	7
จัดกิจกรรมโดยมีการลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก	7	3
จัดกิจกรรมโดยการตั้งปัญหาให้เด็กคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง	4	6
จัดกิจกรรมที่ให้เด็กได้มีโอกาสแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4	6

จากตารางที่ 17 จากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนสอน พบว่า ในการจัดกิจกรรมประจำวันครูผู้สอนมีตารางกิจกรรมประจำวัน(10 คน) จัดกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์ (5 คน) ครูที่แจ่งและบอกวัตถุประสงค์ให้เด็กทราบก่อนการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละครั้ง (7คน) มีลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรม (9 คน) มีการกำหนดข้อตกลงในการปฏิบัติกิจกรรมและปฏิบัติตน (10คน) เด็กและครูสนทนาวางแผนร่วมกันแล้วจึงมอบหมายงาน (9 คน) ครูจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้จากรูปธรรมไปนามธรรม (8 คน) ครูติดตามแนะนำและให้ความสนใจเด็กตลอดเวลาขณะจัดกิจกรรม(6 คน)

การจัดกิจกรรมประจำวัน พบว่า ครูผู้สอนชั้นอนุบาล จัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน (4 คน) จัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม (4คน) จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก(8 คน) มีการจัดกิจกรรมประสบการณ์แบบบูรณาการ (3 คน) และจัดกิจกรรมที่เด็กใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการปฏิบัติกิจกรรม (4 คน) โดยจัดกิจกรรมประสบการณ์ได้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ (9 คน) จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยให้เด็กเลือกทำด้วยตนเองตามความสามารถ (3 คน) จัดกิจกรรมโดยมีการลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก (7 คน) จัดกิจกรรมโดยการตั้งปัญหาให้เด็กคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง (4 คน) และจัดกิจกรรมที่ให้เด็กได้มีโอกาสแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4 คน)

ตารางที่ 17 การสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและครู

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและครู	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
	(N=10)	
5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและครู		
ส่งเสริมให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก	8	2
ครูเป็นผู้คอยช่วยเหลือและชี้แนะเมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือมากกว่าเป็นผู้ออกคำสั่ง	7	3
ครูมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กทุกคน เช่น การโอบกอด การพูดชมเชย การเสริมแรง และซักถามกระตุ้นเด็ก ฯลฯ	5	5
แสดงความรักยิ้มแย้มแจ่มใสกับเด็กทั้งว้าจ่า ท่าทาง ไม่เครียด และมีอารมณ์มั่นคง	6	4
ให้ความสนใจเด็กทุกคน รับฟังเมื่อเด็กพูดหรือขอร้องและตอบคำถามที่เด็กถาม	7	3
ครูใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม สุภาพ ชัดเจนกับเด็ก	7	3
ปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างยุติธรรมและให้โอกาสเด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ เสมอภาคทุกคน	9	1
ครูยอมรับความคิดเห็นและให้กำลังใจแก่เด็ก	8	2
ให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ผลัดกันเป็นผู้นำ ผู้ตาม	4	6
ครูส่งเสริมให้เด็กช่วยเหลือตนเองอยู่เสมอ		
ให้การเสริมแรงแก่เด็กอย่างเหมาะสม เช่น ชมเชย ให้รางวัล	5	5
ครูมีเทคนิควิธีควบคุมเด็กให้สนใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมสม่ำเสมอ	5	5
ครูมีความเข้าใจและเป็นกันเองกับเด็กทุกคน	6	4
ใช้วิธีการที่เหมาะสมในการจูงใจให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรม	6	4
ครูควบคุมสถานการณ์ในห้องเรียนได้ดี โดยใช้เทคนิคในการเก็บเด็กได้อย่างเหมาะสม เช่น ใช้เพลง คำคล้องจอง	6	4
เด็กสามารถควบคุมตนเองได้ ในการเล่นทำงานร่วมกับผู้อื่น	7	3
เด็กร่าเริงแจ่มใส สนใจทำกิจกรรมต่าง ๆ และพูดคุยกับเพื่อน ๆ อย่างเป็นสุข	8	2

จากตารางที่ 17 จากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นอนุบาล พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและครู มีการส่งเสริมให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก (8 คน) ครูเป็นผู้คอยช่วยเหลือและชี้แนะเมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือ (7 คน) ครูมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กทุกคน เช่น การโอบกอด และการพูด(5 คน) แสดงความรักยิ้มแย้มแจ่มใสกับเด็กทั้ง วาจาท่าทาง ไม่เครียด(6 คน) ให้ความสนใจเด็กทุกคน รับฟังเมื่อเด็กพูดหรือขอร้องและตอบคำถาม ที่เด็กถาม(7 คน) ครูใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมสุภาพ ชัดเจนกับเด็ก(7 คน) ปฏิบัติต่อเด็กทุกคน อย่างยุติธรรมและให้โอกาสเด็กทำกิจกรรมอย่างเสมอภาคทุกคน (9 คน) ครูยอมรับความคิดเห็น และให้กำลังใจแก่เด็ก (8 คน) ให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ผลัดกันเป็นผู้นำ ผู้ตาม (4 คน)

ครูส่งเสริมให้เด็กช่วยเหลือตนเองอยู่เสมอ ให้การเสริมแรงแก่เด็กอย่างเหมาะสม (5 คน) ครูมีเทคนิควิธีควบคุมเด็กให้สนใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรม(5 คน) ครูมีความเข้าใจและเป็นกันเอง กับเด็กทุกคน (6 คน) ใช้วิธีการที่เหมาะสมในการจูงใจให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรม (6 คน) ครูควบคุม สถานการณ์ในห้องเรียนได้ดี โดยใช้เทคนิคในการเก็บเด็กได้อย่างเหมาะสม เช่น เพลง คำคล้องจอง (6 คน) เด็กสามารถควบคุมตนเองได้ ในการเล่นทำงานร่วมกับผู้อื่น (7 คน) และเด็กกล้าเรียงแจ่มใส สนใจทำกิจกรรมต่างและพูดคุยกับเพื่อน ๆ อย่างเป็นสุข (8 คน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 การสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ

การวัดและประเมินพัฒนาการ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
	(N=10)	
6. การวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก		
ครูมีวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการได้เหมาะสมกับกิจกรรม เวลาและตัวเด็ก	8	2
ครูวัดและประเมินพัฒนาการเด็กทุกด้านในแต่ละกิจกรรม มีการประเมินผลพัฒนาการของเด็กไปขณะการจัดกิจกรรม	4	6
ประเมินพัฒนาการของเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต พูดคุยและสนทนา ตรวจผลงาน แฟ้มสะสมผลงานฯลฯ	5	5
ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่องและเป็น ปัจจุบัน	4	6
จัดทำแบบบันทึกพัฒนาการของเด็กด้านต่าง ๆ และแจ้งให้ผู้ ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรือเป็นปัจจุบัน	4	6
ครูรายงานความก้าวหน้าของเด็กให้ทราบเป็นรายบุคคล	7	3
มีแผนภูมิแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กเป็นรายบุคคล	2	8
นำผลงานของเด็กทุกคนมาจัดแสดงไว้ตามมุม บอร์ดหรือ ป้ายแสดงผลงาน	5	5

จากตารางที่ 17 จากการสังเกตการจัดกิจกรรมการสอนของครูชั้นอนุบาล พบว่า ครูมีวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการได้เหมาะสมกับกิจกรรมเวลาและตัวเด็ก (8 คน) ครูวัดและประเมินพัฒนาการเด็กทุกด้านในแต่ละกิจกรรม (4 คน) มีการประเมินผลพัฒนาการของเด็กไปขณะการจัดกิจกรรม (6 คน) ประเมินพัฒนาการของเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย (5 คน) ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่องและเป็น ปัจจุบัน (4 คน) จัดทำแบบบันทึกพัฒนาการของเด็กด้านต่าง ๆ และแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรือเป็นปัจจุบัน (4 คน) ครูรายงานความก้าวหน้าของเด็กให้ทราบเป็นรายบุคคล (7 คน) มีแผนภูมิแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กเป็นรายบุคคล (2 คน) นำผลงานของเด็กทุกคนมาจัดแสดงไว้ตามมุม บอร์ดหรือป้ายแสดงผลงาน (5 คน)

จากข้อสังเกตที่พบเพิ่มเติมจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียนของครูชั้นอนุบาล พบว่าการเตรียมสื่อการสอน ในการทำกิจกรรมครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่จัดเตรียมสื่อไว้ให้เด็กได้ทำกิจกรรมอย่างเพียงพอ (4 คน) ครูใช้สื่อที่เป็นของจริง สื่อที่เป็นของจำลองรูปภาพ หรือสื่อจากธรรมชาติ สื่อในห้องเรียน สื่อการสอนที่ครูเตรียมไว้ มีทั้งสื่อใหม่และสื่อเก่าที่มีอยู่แล้ว (6 คน) ครูบางคนจัดสื่อได้หลากหลาย (4 คน) เด็กสามารถเลือกทำกิจกรรมได้ตามความสนใจ

การจัดกิจกรรมประจำวัน ครูชั้นอนุบาลฝึกให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออก เช่น เปิดโอกาสให้เด็กที่อยากเล่าเรื่อง ออกมาเล่าเรื่องให้เพื่อนฟัง (5 คน) ฝึกให้เด็กได้ทำงานเป็นกลุ่มและทำงานคนเดียว (5 คน) ครูให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมทุกคน (2 คน) เช่น กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ครูจะให้เด็กออกมาช่วยกิจกรรมกับครู โดยใช้วิธีหาอาสาสมัครหรือเรียกชื่อเด็กออกมาช่วยทำกิจกรรมโดยไม่ให้ซ้ำกัน

วิธีการจัดสอนเมื่อเด็กทำจะกิจกรรม ครูจะอธิบายและสาธิตแต่กิจกรรมใหม่ ส่วนกิจกรรมเก่า ครูไม่ได้อธิบายกิจกรรมจนครบทุกกิจกรรม (5 คน) อธิบายและสาธิตวิธีการทำกิจกรรมนั้นครบทุกกิจกรรมก่อนที่จะให้เด็กลงมือปฏิบัติ (5 คน) จากนั้นให้เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมจนครบทุกกิจกรรม (7 คน) กำหนดกิจกรรมให้เด็กทำอย่างน้อย 2 กิจกรรม (3 คน)

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและครู ครูชั้นอนุบาลตั้งกฎและกติกาของห้องไว้ว่า เมื่อเด็กทำงานที่ครูมอบหมายเสร็จแล้ว ให้นำงานนั้นไปพิมพ์สัญลักษณ์ของตนเองหรือเขียนชื่อ สกุล แล้วนำมาส่งครู จากนั้นไปเก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย (10 คน) และเมื่อเลิกเล่นกิจกรรมเสร็จหรือจะเปลี่ยนจากมุมเล่นหนึ่งไปยังอีกมุมหนึ่ง เด็กต้องเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อยก่อนที่จะเปลี่ยนไปยังมุมเล่นใหม่(10 คน) ครูให้เด็กช่วยกันเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อยหลังจากที่ทำกิจกรรมสร้างสรรค์เสร็จหรือ หลังจากเล่นกิจกรรมเสร็จ (7 คน) และจัดเด็กเป็นเวรรับผิดชอบในแต่ละวัน คอยช่วยครูแจกงานหรือช่วยเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย ในกรณีที่เพื่อนเก็บของเข้าที่ไม่หมด (3 คน) ครูให้เด็กปฏิบัติตามกฎและกติกาที่ช่วยกันสร้างขึ้นภายในห้องเรียน เช่น เดินเป็นแถวไปรับประทานอาหารหรือไปเล่นกิจกรรมกลางแจ้ง ไม่ส่งเสียงดังในห้องเรียน ไม่วิ่งเล่นในห้องเรียน เป็นต้น(5 คน) เมื่อครูพาเด็กออกไปศึกษานอกห้องเรียน ครูและเด็กสร้างข้อตกลงร่วมกันก่อนที่จะออกจากห้องไป เช่น ครูพาเด็กไปห้องสมุด เด็กต้องปฏิบัติตามกฎของห้องสมุดนั้น ๆ เป็นต้น (5 คน)

การวัดและประเมินพัฒนาการ ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ประเมินพัฒนาการเด็กจากการให้เด็กเล่าเรื่องจากภาพที่เด็กวาด แล้วครูบันทึกคำพูดของเด็กลงไปใ้ในภาพนั้น (10 คน)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน เกี่ยวกับการวางแผนการจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาลในโรงเรียน (8 คน) แต่จะไม่ใช่เป็นการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาลโดยตรง (7 คน) โรงเรียนส่วนใหญ่จะยึดแนวนโยบายตามสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นและนโยบายของเมืองพัทยาเป็นหลัก(7 คน) และจากความต้องการของสภาพชุมชนและท้องถิ่น(3 คน) ผู้ที่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายส่วนใหญ่ เป็นผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายอนุบาล (8 คน) และคณะกรรมการของเมืองพัทยา

โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานและโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กอนุบาล(10 คน) โดยมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรง ได้แก่ หัวหน้าสายอนุบาล (6 คน) และครูมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการและแผนงานร่วมกับหัวหน้าสายอนุบาลด้วย (4 คน)

ด้านงบประมาณที่ได้รับมาเพื่อใช้จัดการเรียนการสอนของโรงเรียนส่วนใหญ่จะได้รับมาจากเมืองพัทยา (6 คน) สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (3 คน) การบริจาคของชุมชน หน่วยงาน และผู้ปกครอง (1 คน) มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จัดหาวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนให้แก่ครูมากที่สุด (9 คน)

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เกี่ยวกับการเตรียมการสอนโดยจัดเตรียมเอกสารและคู่มือประกอบการสอนไว้ให้ (5 คน) จัดหาและเตรียมงบประมาณในการจัดซื้อ สื่อและวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการสอน (2 คน) จัดเตรียมเครื่องมือ/วัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตสื่อการสอนไว้บริการครูผู้สอน (2 คน) และสนับสนุนให้ครูอนุบาลจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เหมาะกับการเรียนรู้ของเด็กเช่น มีการจัดมุมเล่นในห้องเรียน และการจัดป้ายนิเทศด้วยผลงานของเด็ก (1คน)

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (N=390)			
	เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ
1. โรงเรียนมีการชี้แจงนโยบายและเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาลให้เข้าใจอย่างชัดเจน	309	79.23	81	20.77
2. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น	335	91.03	35	8.97
3. เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น คือ สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง	326	85.59	64	16.41
4. เด็กสามารถปรับตัวและเรียนรู้ที่จะอยู่กับเพื่อน ๆ และบุคคลอื่น ๆ ได้ดีขึ้น	349	89.49	41	10.51
5. เด็กปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยและสามารถทำกิจกรรมประจำวันได้ด้วยตนเอง	335	89.50	55	14.10
6. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้าเยี่ยมชมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของเด็กเสมอ	381	97.69	9	32.31
7. โรงเรียนได้จัดแสดงนิทรรศการและผลงานของเด็กอนุบาลให้ได้ชื่นชมและรับความรู้	375	96.15	15	3.85
8. โรงเรียนได้ให้ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือครูในการเตรียมกิจกรรมหรือดูแลเด็กขณะทำงาน เช่น จัดหาสื่อการสอน เป็นผู้ปกครองอาสา วิทยากรให้ความรู้เด็ก	311	79.74	79	20.26
9. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสอน เช่น การบริจาคทรัพย์ แรงงาน วัสดุครุภัณฑ์เพื่อให้ครูใช้ประกอบกิจกรรมการสอน	342	87.69	48	12.31
10. ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเด็กและครูที่โรงเรียนเนื่องในโอกาสพิเศษหรือวันสำคัญ เช่น วันเด็ก วันแม่	374	95.90	16	4.10
11. ครูจัดแสดงผลงานกิจกรรมของเด็กในห้องเรียนให้รับชมอย่างสม่ำเสมอ เช่น จัดให้มีที่แสดงผลงานของเด็กหรือจัดป้ายนิเทศด้วยภาพวาดของเด็ก	366	93.85	24	6.15

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน(ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (N=390)			
	เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ
12.ครูจัดเก็บดูแลรักษา และปรับปรุงสื่อ วัสดุอุปกรณ์การสอน ภายในห้องให้เป็นระเบียบ เรียบร้อย สะอาด สวยงาม และนำใ้ช้อยู่เสมอ	366	93.85	24	6.15
13. ครูจัดทำรายงานผลพัฒนาการและปัญหาเฉพาะด้านของเด็ก เช่น อุบัติเหตุให้รับทราบเสมอ	361	92.56	29	7.49
14.ครูอนุบาลมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครอง และชุมชน	385	98.72	5	1.28
15.ครูให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องการอบรมเลี้ยงดู/การแก้ไข ปัญหาพฤติกรรมเด็กกับผู้ปกครองเป็นประจำ	348	89.23	42	10.76

จากตารางที่ 18 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการชี้แจงนโยบายและเป้าหมายในการสอนเด็กอนุบาลให้ผู้ปกครองเข้าใจอย่างชัดเจน และผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 91.03 เห็นด้วยว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยมีผู้ปกครองเด็กอนุบาล ร้อยละ 85.59 เห็นด้วยว่าหลังจากที่เด็กเข้าโรงเรียนแล้ว เด็กวัยอนุบาลมีพัฒนาการด้านร่างกายที่ดีขึ้น คือ มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง และมีผู้ปกครองเด็กอนุบาล ร้อยละ 89.49 เห็นด้วยว่าเด็กสามารถปรับตัวในการเล่นและทำกิจกรรมกับเพื่อน ๆ ได้ดีขึ้น

สำหรับผู้ปกครองเด็กอนุบาล ร้อยละ 85.90 ที่มีความเห็นว่าเด็กสามารถปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพอนามัยและทำกิจวัตรประจำได้ด้วยตนเองมากขึ้น และมีผู้ปกครอง ร้อยละ 81.54 เห็นด้วยว่าเด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญาดีขึ้น คือ มีสมาธิและสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ ส่วนด้านการพัฒนาทางอารมณ์และจิตใจนั้น ผู้ปกครองเด็กอนุบาล ร้อยละ 91.79 เห็นด้วยว่าเด็กมีอารมณ์ที่มั่นคงมากขึ้น จิตใจ ว่างแจ่มใส ส่วนผู้ปกครองจำนวนที่น้อยที่สุด ร้อยละ 5.64 ที่ไม่เห็นด้วย

ผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 97.69 เห็นด้วยว่าโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าไปเยี่ยมชมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสมอ และผู้ปกครองร้อยละ 96.50 เห็นด้วยว่าโรงเรียนได้มีการจัดแสดงนิทรรศการและผลงานของเด็กให้ได้ชื่นชมและรับความรู้เป็นประจำ

สำหรับการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนนั้น ผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 79.79 เห็นด้วยว่าโรงเรียนได้ให้ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือครูในการเตรียมกิจกรรมหรือช่วยดูแลเด็กขณะที่ทำงานและมีผู้ปกครองที่เห็นด้วย ร้อยละ 87.69 ว่าโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสอนโดยการบริจาคทรัพย์ แรงงานและวัสดุครุภัณฑ์เพื่อให้ครูใช้ประกอบการสอน ส่วนเรื่องของการเข้าร่วมกิจกรรมในวันพิเศษในโรงเรียนนั้น ผู้ปกครองร้อยละ 95.90 เห็นว่าโรงเรียนได้ให้ผู้ปกครองเข้าร่วมในกิจกรรมเนื่องในโอกาสพิเศษหรือวันสำคัญ เช่น วันเด็ก วันแม่ เป็นต้น

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ร้อยละ 93.85 เห็นด้วยว่าครูอนุบาลได้จัดเก็บดูแลรักษาและปรับปรุงสื่อ วัสดุอุปกรณ์การสอนภายในห้องได้เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม นำไปใช้อยู่เสมอ ซึ่งคิดเป็นร้อยละเท่ากับกับเรื่องที่ครูชั้นอนุบาลได้มีการจัดแสดงผลงาน หรือกิจกรรมของเด็กอนุบาลในห้องเรียนให้ผู้ปกครองรับชมอย่างสม่ำเสมอ

การรายงานผลพัฒนาการของเด็กผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.56 เห็นด้วยว่าครูชั้นอนุบาลได้มีการจัดทำรายงานผลพัฒนาการและปัญหาของเด็ก เฉพาะด้านของเด็กให้รับทราบอยู่เสมอและมีผู้ปกครอง ร้อยละ 98.72 เห็นด้วยว่าครูชั้นอนุบาลมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและชุมชนส่วนผู้ปกครอง ร้อยละ 89.23 มีความเห็นว่าครูผู้สอนมีการให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูและการ แก้ไขปัญหาพฤติกรรมให้แก่ผู้ปกครองเป็นประจำ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4 ด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

การจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
1. การใช้แหล่งเรียนรู้ประกอบการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวัยอนุบาล		
พาเด็กไปศึกษากับบุคคลและสถานที่ในชุมชน	16	32.65
เชิญวิทยากรในชุมชนมาสาธิต ให้ความรู้และประสบการณ์พิเศษ	21	42.85
นำวัสดุในท้องถิ่นมาผลิตและใช้เป็นสื่อการสอนสำหรับเด็ก	28	57.14
2. การได้รับการนิเทศการสอนชั้นอนุบาล		
ศึกษานิเทศก์สำนักการศึกษาเมืองพัทยา	24	48.98
หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนเมืองพัทยา	20	40.81
ผู้บริหารโรงเรียน	33	67.35
หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียน	23	46.94
หัวหน้าสายชั้นอนุบาล	18	36.73
3. ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโดย		
บริจาคทรัพย์สินสนับสนุนการจัดซื้อ จัดหาสื่อการเรียนการสอน	25	51.02
ดำเนินการจัดหาสื่อ เครื่องเล่นมอบให้โรงเรียน	9	18.36
ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองที่มีความรู้มาเป็นวิทยากร	9	18.37
ดำเนินการจัดหาและมอบทุนการศึกษาให้แก่เด็ก	19	38.78
มีการติดต่อสื่อสารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนและพัฒนาการ ของเด็กอย่างสม่ำเสมอ	16	32.65
ยังไม่ได้รับการสนับสนุนแต่อย่างใด	12	24.49
อื่น ๆ	4	8.16

จากตารางที่ 19 พบว่า ด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน เกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ประกอบการจัดกิจกรรม ของครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.14 ที่มีการนำเอาวัสดุในท้องถิ่นมาผลิตและใช้เป็นสื่อการสอน รองลงมา ได้แก่ การเชิญวิทยากรในชุมชนมาสาธิต ให้ความรู้และประสบการณ์พิเศษแก่เด็กคิดเป็น ร้อยละ 42.85

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.55 ได้รับการนิเทศการสอนโดยวิธีการสังเกตการสอน รองลงมา ร้อยละ 57.41 คือการประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาหารือ ส่วนกิจกรรมการนิเทศที่ครูชั้นอนุบาล ได้รับการนิเทศน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 12.24 คือการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาบรรยายหรือปาฐกถา

การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนจากผู้ปกครองและชุมชนของครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.02 ได้รับการบริจาคทรัพย์สินสนับสนุนการจัดซื้อ สื่อการเรียนการสอน รองลงมา ร้อยละ 38.78 คือการดำเนินการจัดหาและมอบทุนการศึกษาแก่เด็ก

จากการสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาล จำนวน 10 คน เกี่ยวกับด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน พบว่า ในด้านการจัดเตรียมและพัฒนาบุคลากรนั้นโรงเรียน ได้มีการจัดส่งให้เข้ารับการสัมมนาอบรมเกี่ยวกับกับการจัดการเรียนการสอนเด็กอนุบาล (10 คน) และโดยส่วนใหญ่จะได้รับการอบรมในเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (6 คน) และในเรื่องของหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา (4 คน) การสร้างเสริมขวัญและกำลังใจจากผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่จะได้รับโดยการยกย่องชมเชยในที่ประชุม (7 คน) การมอบเกียรติบัตร (3คน)

การจัดให้เข้าสอนในชั้นอนุบาลจะได้รับการสำรวจความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพ และความถนัดในการสอนเด็ก (5 คน) และพิจารณาจากวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย (5 คน)

การนิเทศการสอนส่วนใหญ่จะได้รับการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน (10คน) ช่วงเวลาที่ได้รับการนิเทศการสอนส่วนใหญ่(8 คน) ภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยผู้ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศการสอน (6 คน) เป็นผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการของโรงเรียน (4 คน) วิธีการนิเทศการสอนส่วนใหญ่ เป็นการเยี่ยมชั้นเรียน (5 คน) และสังเกตการสอน (5 คน) เรื่องที่ได้รับการนิเทศการสอนมากที่สุดคือ เรื่องเทคนิคและวิธีการสอน (6คน) และเรื่องการจัดบรรยากาศในห้องเรียน (4 คน)

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนจากโรงเรียนส่วนใหญ่จะได้รับการให้บริการ เอกสารหลักสูตร (7 คน) วัสดุครุภัณฑ์ประจำห้องเรียน (3 คน) ความเพียงพอของการจัดให้บริการ ส่วนใหญ่เอกสารประกอบหลักสูตรจะเพียงพอ (6 คน) ส่วนการให้บริการวัสดุครุภัณฑ์ประจำห้องเรียนไม่เพียงพอ (4 คน) วัสดุครุภัณฑ์ที่จัดให้ส่วนใหญ่จะเป็น กระดานดำ โต๊ะครู เก้าอี้และโต๊ะสำหรับเด็ก ๆ นั่งเรียน (7 คน) การจัดเก็บ รักษาสื่อการสอนและวัสดุครุภัณฑ์ส่วนใหญ่เก็บรักษาไว้ภายในห้องเรียนของตนเอง (10 คน)

การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ส่วนใหญ่ครูชั้นอนุบาลได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ ในการดูแลเด็ก ๆ ขณะที่ใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน (8 คน) ติดต่อประสานงานกับวิทยากรหรือผู้รู้เพื่อ มาจัดกิจกรรมให้เด็ก (2 คน) ส่วนใหญ่ครูชั้นอนุบาลจะใช้แหล่งเรียนรู้เป็นสถานที่ภายในโรงเรียน (7 คน) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็ก

การอำนวยความสะดวกและจัดบริการอื่น ๆ ของครูชั้นอนุบาล ส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายให้ ดูแลเด็ก ๆ ในขณะที่ได้รับการบริการ (6 คน) และเป็นผู้ที่ติดต่อประสานงานในการขอรับบริการ จากศาลาว่าการเมืองพัทยา (4 คน)

การสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียนของครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ (7 คน) ได้รับการสนับสนุน ด้วยการบริจาคทรัพย์สินสำหรับจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน เช่น วันเด็ก วันกีฬา และได้รับ สนับสนุนโดยการบริจาคเป็นวัสดุ ครุภัณฑ์ในห้องเรียน (3 คน) ส่วนใหญ่ครูชั้นอนุบาลจะมีการ ประชาสัมพันธ์เพื่อขอรับการสนับสนุน (8 คน) โดยวิธีการสนทนาพูดคุย พบปะกับผู้ปกครองในขณะที่ มารับและส่งเด็ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ผลการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดห้องเรียน

การจัดห้องเรียน	ปฏิบัติ (N=10)	ไม่ปฏิบัติ
1.การจัดห้องเรียน		
จัดห้องเรียนถูกสุขลักษณะอนามัย เช่น อากาศถ่ายเทได้ดี แสงสว่างในห้องเพียงพอ ปราศจากสิ่งรบกวน ครวีน เสียง	7	3
มีการจัดมุมเล่นหรือศูนย์การเรียนภายในห้อง เช่น มุมบ้าน มุมบล็อกลมหนังสือ ฯลฯ	5	5
จัดใช้พื้นที่ว่างภายในห้องเรียนง่ายต่อการสังเกตเด็กสะดวกต่อ การเคลื่อนไหวและปฏิบัติกิจกรรม	8	2
ครูมีที่เก็บเอกสารของใช้ส่วนตัวและสื่อการสอนอย่างเป็นสัดส่วน	9	1
ชั้นวางของ โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดเหมาะสมกับเด็กและสภาพแวดล้อม ในห้องเรียน	5	5
ในห้องเรียนมีที่แขวน หรือเก็บของใช้ส่วนตัวของเด็กเป็นสัดส่วน	8	2
มีที่แสดงและเก็บผลงานเด็กเป็นรายบุคคล	6	4
จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในมุมเล่นหลากหลายและมีปริมาณเพียงพอ	4	6
มีการจัดตกแต่งห้องเรียนด้วยป้ายนิเทศและผลงานเด็กและ สัมพันธ์กับหน่วยการสอน	4	6
วัสดุอุปกรณ์และสื่อ เครื่องเล่นจัดเก็บเข้าที่เรียบร้อยหลัง จากใช้แล้ว	10	-

จากตารางที่ 20 ผลจากการสังเกต พบว่าครูชั้นอนุบาลจัดห้องเรียนถูกสุขลักษณะอนามัย อากาศถ่ายเทได้ดี แสงสว่างในห้องเพียงพอ ปราศจากสิ่งรบกวน ครวีน เสียง (7 คน) มีการจัดมุมเล่น หรือศูนย์การเรียนภายในห้อง (5 คน) จัดใช้พื้นที่ว่างภายในห้องเรียนง่ายต่อการสังเกตเด็กสะดวกต่อการเคลื่อนไหวและปฏิบัติกิจกรรม (8 คน) ครูมีที่เก็บเอกสารของใช้ส่วนตัวและสื่อการสอนอย่างเป็นสัดส่วน (9 คน) มีชั้นวางของ โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดเหมาะสมกับเด็กและสภาพแวดล้อมในห้องเรียน (5 คน) ในห้องเรียนมีที่แขวน หรือเก็บของใช้ส่วนตัวของเด็กเป็นสัดส่วน (8 คน) มีที่แสดงและเก็บผลงานเด็กเป็นรายบุคคล (6 คน) จัดวางสื่อวัสดุอุปกรณ์ในมุมเล่นหลากหลายและมีปริมาณเพียงพอ (4

คน) มีการจัดตกแต่งห้องเรียนด้วยป้ายนิเทศและผลงานเด็กและสัมพันธ์กับหน่วยการสอน (4 คน)
วัสดุอุปกรณ์และสื่อ เครื่องเล่นจัดเก็บเข้าที่เรียบร้อยหลังจากใช้แล้ว(10 คน)

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้	จำนวน N=390			
	เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ
การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน				
1.โรงเรียนตั้งอยู่ในทำเลการคมนาคมที่สะดวกไม่ห่างไกล จากย่านชุมชนที่พักอาศัย	389	99.70	11	0.26
2. โรงเรียนอยู่ในบริเวณที่ไม่เสียงอันตราย (โรงงาน,แหล่งบันเทิง/อบายมุข)	372	95.38	18	4.62
3. อาคารสถานที่ภายในโรงเรียนมีการตกแต่ง บำรุงรักษาให้สะอาด สวยงามร่มรื่น	376	96.00	4	3.59
4.บริเวณรอบๆ อาคารเรียนมีสภาพแวดล้อมถูกสุข ลักษณะ (ไม่มีน้ำขัง/สิ่งปฏิกูล)	376	96.41	14	3.59
5. โรงเรียนมีอาคารเรียน ห้องเรียนเพียงพอกับจำนวน เด็กอนุบาล	368	94.36	22	5.64
6. อาคารเรียนมีพื้นที่ใช้สอยที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับ ให้เด็กอนุบาลได้ทำกิจกรรม	360	92.31	30	1.69
7.โรงเรียนจัดให้มีห้องสุขา อ่างล้างมือและที่ล้างหน้า ที่สะอาดถูกสุขลักษณะเป็นส่วนแก่เด็กอนุบาล	289	74.10	101	25.40
8.โรงเรียนมีการจัดสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นไว้เป็นที่เล่น และพักผ่อนเฉพาะเด็กอนุบาลที่แยกเป็นส่วน จำนวน เพียงพอไม่รวมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา	239	61.28	151	38.72
9.สภาพของเครื่องเล่นทั้งในและนอกห้องเรียนอยู่ในสภาพ การใช้งานที่แข็งแรง ทนทานและปลอดภัยสำหรับเด็ก	281	72.05	109	27.95

จากตารางที่ 21 พบว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เกี่ยวกับเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเรียนนั้นผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 99.70 ที่เห็นด้วยว่าโรงเรียนนั้นตั้งอยู่ในทำเลการคมนาคมที่สะดวก ไม่ห่างไกลจากย่านชุมชนและที่พักอาศัยของเด็ก และมีเพียง ร้อยละ 0.26 ที่ไม่เห็นด้วย

ผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.38 ที่เห็นด้วยว่า โรงเรียนตั้งอยู่ในบริเวณที่ไม่เสี่ยงอันตราย โดยมีผู้ปกครอง ร้อยละ 96.14 เห็นว่าอาคารสถานที่ภายในโรงเรียนมีการตกแต่งบำรุงรักษาให้สะอาด สวยงามร่มรื่นและผู้ปกครองเด็กส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.36 ที่เห็นด้วยว่าบริเวณรอบ ๆ อาคารเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะ

ผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.36 เห็นด้วยว่าโรงเรียนมีอาคารเรียน ห้องเรียนที่เพียงพอกับจำนวนของเด็กอนุบาล และอาคารเรียนมีพื้นที่ใช้สอยที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับเด็ก ให้เด็กได้ทำกิจกรรม โดยเห็นว่าเหมาะสม ร้อยละ 92.31 สำหรับการจัดให้มีห้องสุขา อ่างล้างมือ และที่ล้างหน้าสะอาดถูกต้องลักษณะเป็นสัดส่วนแก่เด็กนั้นผู้ปกครองเด็กอนุบาลเห็นด้วย ร้อยละ 74.10

ผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.28 ที่เห็นด้วยว่าโรงเรียนมีการจัดให้มีสนามเด็กเล่นและมีเครื่องเล่นสนามไว้เป็นที่เล่นและพักผ่อนเฉพาะเด็กอนุบาลที่แยกเป็นสัดส่วนมีจำนวนเพียงพอไม่รวมกับชั้นประถมศึกษา สำหรับสภาพของเครื่องเล่นทั้งในและนอกห้องเรียนนั้นอยู่ในสภาพการใช้งานที่แข็งแรง และทนทานและปลอดภัยโดยมีผู้ปกครองเห็นด้วย ร้อยละ 72.05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้	จำนวน (N=390)			
	เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ
การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน				
1.บรรยากาศของห้องเรียนปราศจากกลิ่น เสียงรบกวน และมีแสงสว่างเพียงพอ	370	94.87	20	5.13
2.ห้องเรียนเด็กอนุบาลมีการจัดและตกแต่งสวยงาม น่าเรียน	375	96.75	15	3.85
3. มีการจัดมุมเล่นสำหรับเด็กไว้ในห้องเรียน (มุมบ้าน มุมบล็อก มุมหนังสือ)	292	87.00	98	25.13
4. โต๊ะ-เก้าอี้ มีจำนวนเพียงพอและมีขนาดเหมาะสม กับวัยของเด็กอนุบาล	344	85.21	46	1.79
5. ห้องเรียนมีตู้เก็บของใช้ / เอกสาร / ป้ายนิเทศ และที่สำหรับแสดงผลงานของเด็ก	336	86.15	54	13.85
6. ห้องเรียนจัดให้มีอุปกรณ์สำหรับให้เด็กนอนและพักผ่อน เช่น ที่นอน หมอน	365	93.59	25	6.41
7. ห้องเรียนจัดให้มีที่เก็บเครื่องใช้ประจำตัวเด็ก เช่น แปรงสีฟัน แก้วน้ำ ผ้าเช็ดตัวเป็นระเบียบเรียบร้อย	354	90.47	36	9.23
การจัดบุคลากร				
1. ครูระดับชั้นอนุบาลมีเพียงพอกับจำนวนห้องเรียนของเด็กอนุบาล	371	95.13	19	4.87
2.ครูปฏิบัติการสอนด้วยความกระตือรือร้น มีความตั้งใจ เอาใจใส่ และเสียสละ	359	92.05	31	7.95
4. ครูที่ทำการสอนมีบุคลิกภาพที่ดี ทั้งกิริยา ท่าทาง วาจา และการควบคุมอารมณ์	384	98.46	6	1.54
5. ครูแต่งกายเรียบร้อย สะอาด สุภาพและมีความเหมาะสมในการสอนเด็กอนุบาล	384	98.46	6	1.54

จากตารางที่ 21 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.87 เห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เรื่องบรรยากาศของห้องเรียนที่ปราศจากกลิ่นและมีเสียงรบกวนและมีแสงสว่างในห้องเพียงพอ สำหรับการจัดตกแต่งภายในห้องเรียนอนุบาลได้สวยงามน่าเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยถึงร้อยละ 96.75 โดยผู้ปกครองเด็กอนุบาลร้อยละ 87.00 เห็นด้วยว่าภายในห้องเรียนมีการจัดมุมต่าง ๆ ไว้สำหรับเด็กเล่นอย่างเพียงพอ

ผู้ปกครองเด็กอนุบาล ร้อยละ 85.21 ที่เห็นด้วยว่า โต๊ะและเก้าอี้ในห้องเรียนของเด็กมีจำนวนเพียงพอ และมีขนาดเหมาะสมกับวัยเด็กอนุบาลและมีผู้ปกครองเด็กอนุบาล ร้อยละ 86.50 ที่เห็นด้วยว่าภายในห้องเรียนอนุบาลได้จัดให้มีตู้สำหรับเก็บของใช้ เอกสาร และป้ายนิเทศต่าง ๆ โดยมีที่สำหรับแสดงผลงานของเด็กอนุบาลโดยเฉพาะ

ส่วนการจัดให้มีเครื่องนอนอุปกรณ์สำหรับให้เด็กนอนและพักผ่อนอย่างเพียงพอ นั้นผู้ปกครองเด็กอนุบาล ร้อยละ 93.59 ที่เห็นด้วย และร้อยละ 90.47 ที่เห็นด้วยว่าห้องเรียนได้จัดให้มีที่เก็บเครื่องใช้ประจำตัวเด็ก ไว้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

ด้านการจัดบุคลากรเข้าสอนชั้นอนุบาลนั้นผู้ปกครองส่วนใหญ่ร้อยละ 95.13 เห็นด้วยว่าครูที่สอนในชั้นอนุบาลมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนห้องเรียนของเด็ก ผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.05 มีความเห็นว่าครูที่สอนชั้นอนุบาลปฏิบัติการสอนด้วยความกระตือรือร้น มีความตั้งใจ เอาใจใส่และเสียสละ

ส่วนในเรื่องบุคลิกภาพของครูที่สอนเด็กอนุบาลนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าครูชั้นอนุบาลมีบุคลิกภาพที่ดีทั้งด้านกิริยา ท่าทาง วาจาและการควบคุมอารมณ์ รวมทั้งเรื่องการแต่งกายที่เรียบร้อย สะอาด สุภาพ และมีความเหมาะสมในการสอนเด็กอนุบาลโดยคิดเป็นร้อยละที่เท่ากันคือ ร้อยละ 98.46

ตารางที่ 22 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามการอำนวยความสะดวกและจัดบริการอื่น ๆ

การอำนวยความสะดวกและการจัดบริการอื่น ๆ	จำนวน (N=390)			
	เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ
การอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ				
1. มีการจัดบริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการให้แก่เด็ก	369	94.42	21	5.38
2. มีการจัดบริการอาหารเสริม เช่น นมกล่อง นมถั่วเหลือง	376	96.41	14	3.59
3. มีการจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดแก่เด็กอย่างเพียงพอ	348	89.23	42	10.77
4. โรงเรียนจัดให้มีบริการตรวจสุขภาพอนามัยให้แก่เด็ก เช่น ซั่งน้ำหนัก/ส่วนสูง ตรวจฟัน/ฉีดวัคซีนให้ภูมิคุ้มกันโรค	381	97.7	9	2.3
5. มีการจัดบริการด้านสวัสดิการและความปลอดภัยแก่เด็ก เช่น จัดครูเวรดูแลเด็กขณะเล่น / การดูแลปฐมพยาบาล เมื่อเด็กป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุ	353	90.50	37	9.50
6. โรงเรียนมีโครงการช่วยเหลือเด็กขาดแคลนและด้อยโอกาส เช่น จัดหาทุนการศึกษา แบบเรียนและเครื่องเขียน	346	88.72	44	11.28
7. โรงเรียนมีการจัดบริการสื่ออุปกรณ์/ของเล่น/หนังสือไว้ สำหรับเด็กและผู้ปกครองยืมกลับไปศึกษา	236	60.51	154	39.49
8. โรงเรียนมีการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวกับเด็ก ผู้ปกครอง เช่น การอบรมเลี้ยงดู การแก้ปัญหาพฤติกรรม	259	66.41	131	33.59
9. โรงเรียนจัดให้มีการบริการชุมชน เช่น การอำนวยความสะดวก ในการติดต่องาน การให้ใช้สถานที่ในการจัดงานพิธีต่าง ๆ	358	91.79	32	8.21

จากตารางที่ 22 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.42 มีความเห็นว่าโรงเรียนได้มีการจัดบริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการให้แก่เด็ก และโรงเรียนมีการจัดบริการอาหารเสริม เช่น นมกล่อง นมถั่วเหลืองที่เพียงพอแก่เด็ก ร้อยละ 96.41 รวมทั้งเห็นว่าโรงเรียนมีการจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดแก่เด็กอย่างเพียงพอ ร้อยละ 89.23

ผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 97.7 ที่เห็นด้วยว่าโรงเรียนได้จัดให้มีการบริการด้านสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กเสมอ และมีผู้ปกครองเด็กอนุบาลร้อยละ 90.50 ที่เห็นว่าโรงเรียนมีการจัดบริการด้านสวัสดิการและความปลอดภัยให้แก่เด็ก

ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดโครงการช่วยเหลือเด็กของโรงเรียนนั้นส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าโรงเรียนมีโครงการที่ช่วยเหลือเด็กขาดแคลนและด้อยโอกาสให้กับเด็กเสมอ คิดเป็นร้อยละ 88.72 และมีผู้ปกครองเด็กอนุบาลที่เห็นด้วยว่าโรงเรียนมีการจัดบริการด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ของเล่น หนังสือไว้สำหรับให้เด็กและผู้ปกครองเยี่ยมกลับไปศึกษาที่บ้าน ร้อยละ 60.51

ด้านการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในโรงเรียนนั้น พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลมี ร้อยละ 66.41 ที่เห็นด้วยว่าโรงเรียนได้จัดให้มีการอบรมให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเด็กให้กับผู้ปกครอง และมีผู้ปกครองเด็กอนุบาลร้อยละ 91.79 ที่เห็นว่าโรงเรียนได้จัดให้มีการบริการชุมชนส่วนผู้ปกครอง ร้อยละ 8.21 ที่ไม่เห็นด้วยว่าโรงเรียนได้มีการจัดบริการชุมชน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 10 คนพบว่าในการดำเนินการเตรียมบุคลากรก่อนที่สอนชั้นอนุบาลผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งครูเข้าอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาล (8 คน) และจัดหาคู่มือเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเด็กวัยอนุบาล ให้ครูศึกษาเอกสาร (2 คน) ซึ่งในการเข้ารับการอบรมนั้นโรงเรียนจะได้รับหนังสือจากสำนักการศึกษาเมืองพัทยาโดยให้โรงเรียนส่งครูเข้ารับการอบรมทางโรงเรียนจะส่งครูเข้ารับการอบรมทุกครั้ง แต่ถ้ามีการลงทะเบียนอบรมก็จะสอบถามความสมัครใจและผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากรในโรงเรียนคือ ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าสายอนุบาล (10 คน)

การจัดครูสอนชั้นอนุบาล จัดให้ตรงกับวุฒิการศึกษาที่จบทางด้านการศึกษาปฐมวัย (6 คน) จัดตามประสบการณ์ที่เคยสอนชั้นอนุบาล (2 คน) และจัดตามความสมัครใจหรือความสนใจของครู (2 คน) ซึ่งอัตราส่วนจำนวนครูชั้นอนุบาลต่อจำนวนเด็กอนุบาลใน 1 ห้องเรียนมีอัตราส่วน ครู 1 คน ต่อเด็ก 21 – 30 คน (6 แห่ง) ครู 1 คน ต่อเด็ก 31 – 40 (4 แห่ง)

ในกรณีที่ครูต้องรับผิดชอบสอนแทนที่ครูผู้สอนคนอื่นไม่มาส่วนใหญ่จะไม่มีการจัดสอนแทน (7 คน) และที่มีการดำเนินการคือการจัดให้ครูชั้นอนุบาลที่อยู่ห้องข้างเคียงช่วยดูแล (5 คน) ดำเนิน

การแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มแล้วให้ครูแต่ละคนรับผิดชอบเด็กร่วมกัน (2 คน) ให้ครูอัตราจ้างชั้นอื่นมาสอนแทน (1คน)

การนิเทศการสอน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 10 คน เกี่ยวกับการนิเทศการสอนชั้นอนุบาล พบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนจะเป็นการนิเทศภายในแบบไม่เป็นทางการ (10 คน) โดยผู้บริหารจะเป็นผู้ดำเนินการเอง (5คน)ผู้บริหารร่วมกับหัวหน้าสายอนุบาลนิเทศการสอน (5 คน) วิธีการนิเทศการสอนที่ใช้ คือ การเยี่ยมชั้นเรียน (6คน) การสนทนาปรึกษา (2คน) จัดประชุมบุคลากร (1คน) มีเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ คือ แบบบันทึกการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู (10 คน)

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 10 คน พบว่า วิธีการสำรวจสื่อการสอนได้ให้ครูชั้นอนุบาลเป็นผู้สำรวจและรายงานความต้องการไปยังผู้มีหน้าที่รับผิดชอบหรือผู้บริหารโรงเรียน (7คน) และให้หัวหน้าสายชั้นอนุบาลเป็นผู้สำรวจและรายงานผลให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ(3 คน) ได้ดำเนินการช่วยเหลือและสนับสนุนครูเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนโดยจัดหาคู่มือ เอกสารการใช้สื่อการสอน (10คน)

การให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนโดยโรงเรียนเป็นผู้สนับสนุนในการจัดหาเอง (8คน)และของงบประมาณสนับสนุนจากงบประมาณจากเมืองพัทยา (2 คน)มีหลักในการจัดหาและบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนโดย พิจารณาว่าสอดคล้องและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน(6 คน) ตลอดจนสื่อการสอนที่จัดบริการให้เด็กจัดให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นของเด็กอนุบาล (4คน) การดำเนินการบำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่อการสอน กำหนดให้ครูชั้นอนุบาลรักษาและซ่อมแซมด้วยตนเอง (9คน) โดยครูจะทำการซ่อมแซมทันทีเมื่อชำรุด (7คน) หรือซ่อมแซมหลังปิดภาคเรียน (3คน)

การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน 10 คน พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาลได้คำนึงถึงบรรยากาศในการเรียนรู้ ความสะอาด ความปลอดภัยและความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น มีห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ (5คน) การสนับสนุนให้ครูชั้นอนุบาล ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกท้องถิ่นไปในการจัดกิจกรรม เช่น ไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนเด็กดีเด่น (2คน)และนำ

เด็กไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น วัด ทะเล และสถานที่สำคัญในเมืองพัทยาเป็นต้น (2คน) และการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในบริเวณโรงเรียน เช่น จัดกิจกรรมให้กับเด็กในห้องสมุด (1คน)

การจัดอาคารสถานที่สำหรับเด็กวัยอนุบาลให้เอื้อต่อการเรียนการสอนนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้ห้องเรียนอนุบาลอยู่ชั้นล่างของอาคารเรียน (9คน) จัดเป็นอาคารเอกเทศชั้นเดียวสำหรับเด็กอนุบาล (1คน) งบประมาณที่ใช้ในการปรับปรุงสถานที่ อาคารเรียนส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา (8 คน) ได้รับการบริจาคของผู้ปกครอง (2คน)

การนำแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นมาใช้ ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ไม่ได้นำแหล่งเรียนรู้มาใช้ (7 คน) สำหรับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่ครูชั้นอนุบาลนำมาใช้ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ได้จากภายในโรงเรียน (4 คน) ใช้วัสดุในท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ (3 คน) และใช้ชุมชนใกล้โรงเรียนและบุคลากรในชุมชน (1คน) แหล่งเรียนรู้ที่นำมาจัดกิจกรรมในโรงเรียนส่วนใหญ่มอบหมายโดยให้ครูชั้นอนุบาลเป็นผู้ดำเนินการจัดหามาเอง (10คน) และแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ส่วนมากเป็นตัวบุคคล (3คน) และแหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่อและวัสดุอุปกรณ์ (7คน)

การอำนวยความสะดวกและจัดบริการอื่น ๆ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน 10 คน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดบริการให้เด็กได้แก่จัดอาหารกลางวันให้เด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการ (10 คน) จัดบริการอาหารว่างในตอนเช้า และตอนบ่าย ได้แก่ นมสด และนมถั่วเหลือง (10คน) มีการจัดนำดื่มที่สะอาดให้เด็ก (10 คน) และโรงเรียนมีการจัดห้องพิเศษต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาลเป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา
สังกัดเมืองพัทยา

3.1 ปัญหาด้านการใช้หลักสูตร

ตารางที่ 23 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามปัญหาด้านการใช้หลักสูตร

รายการ	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
1.ปัญหาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรมาใช้จัดกิจกรรม ในห้องเรียนเด็กวัยอนุบาล		
ไม่มีปัญหา	18	36.733
มีปัญหา	31	63.27
ปัญหา คือ	(N=31)	
ไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตร	12	38.71
ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนำหลักสูตรมาใช้	15	48.39
ไม่เข้าใจในหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร	13	41.39
เอกสารหลักสูตรที่กรมการปกครองกำหนดให้ใช้มีไม่เพียงพอ	10	32.25
เอกสารหลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น	9	29.03
อื่น ๆ	4	12.90
2.ปัญหาในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ ชุมชนและท้องถิ่น		
ไม่ประสบปัญหา	14	28.57
ประสบปัญหา	35	71.42
ปัญหา คือ	(N=35)	
ขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตร	22	62.85
ขาดเอกสาร/แนวทางในการพัฒนาหลักสูตร	5	14.28
ไม่มีบุคลากร / ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ	19	54.28
ภาระงานสอนมาก ไม่มีเวลาในการพัฒนา	15	42.85
ไม่ได้รับการอบรมในเรื่องการพัฒนาหลักสูตร	12	34.28
อื่น ๆ	3	8.57

จากตารางที่ 23 พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในด้านการใช้หลักสูตรของครูชั้น
อนุบาล พบว่า ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 63.27 พบปัญหาในการนำหลักสูตรและเอกสาร
ประกอบหลักสูตรมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กวัยอนุบาล ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ
ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนำหลักสูตรมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 48.38 รองลงมา ร้อยละ 41.93 คือ
ไม่เข้าใจในหลักการและจุดมุ่งหมายโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนด ร้อยละ 38.71 ไม่ได้มีส่วนร่วม
ในการวางแผนการใช้หลักสูตรและครูชั้นอนุบาล ที่เหลือ ร้อยละ 36.73 ที่เห็นว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับ
เรื่องของหลักสูตรและการนำหลักสูตรมาใช้ แต่อย่างไร

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่จำนวน ร้อยละ 71.42 มีปัญหาการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้
สอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ขาดความรู้ความเข้าใจและ
ประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 62.85 รองลงมาคือร้อยละ 54.28
ไม่มีบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ

จากการสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาล พบว่าส่วนใหญ่พบปัญหาในเรื่องการไม่ได้มีส่วนร่วมใน
การวางแผนการใช้หลักสูตร (6 คน) เอกสารหลักสูตรที่จัดให้ครูใช้มีจำนวนไม่เพียงพอ (5คน) ในเรื่อง
การพัฒนาหลักสูตร ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ขาดความรู้และความเข้าใจในการปรับปรุงและพัฒนา
หลักสูตร(7คน) และขาดเอกสารที่ใช้สำหรับเป็นแนวทางให้ศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร (3คน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามปัญหาด้านการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน

รายการ	จำนวน (N =49)	ร้อยละ
3.ปัญหาในการเตรียมการสอนสำหรับการจัดกิจกรรมให้เด็กอนุบาล		
ไม่ประสบปัญหา	34	69.38
ประสบปัญหา ได้แก่	15	30.61
ปัญหา คือ	(N=15)	
มีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน	9	60.00
ขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการสอน	14	93.33
ขาดเอกสารและคู่มือครูที่ใช้ประกอบการเตรียมการสอน	13	86.67
ขาดการประสานงานและให้ความร่วมมือ ระหว่างครูอนุบาลเพื่อเตรียมการสอน	13	86.67
ไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	6	40
อื่น ๆ	3	20
4.ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน / บันทึกการสอน		
ไม่มีปัญหา	22	44.90
มีปัญหา ได้แก่	27	55.10
ปัญหาคือ	(N=27)	
ไม่สามารถวิเคราะห์หลักสูตรในการนำเนื้อหาแนวคิดและ ประสบการณ์มาเขียนได้	12	44.44
ขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการสอนที่เน้นเด็กเป็น ศูนย์กลาง	17	62.96
ไม่สามารถนำข้อมูลสภาพท้องถิ่นที่จำเป็นของเด็กมาจัดทำ ลงในแผนได้	9	33.33
ขาดผู้แนะนำในการเขียนแผนการสอน/บันทึกการสอน	6	22.22
ไม่มีเวลาในจัดทำแผนการสอนให้เป็นปัจจุบันได้	14	51.85

ตารางที่ 23 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N =49)	ร้อยละ
5.ปัญหาในการเลือกเนื้อหาและประสบการณ์สำคัญมาจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก		
ไม่มีปัญหา	14	28.57
มีปัญหา	35	71.43
ปัญหา คือ	(N=35)	
เอกสารประกอบการสอนที่กำหนดให้ใช้เป็นแนวทางไม่เพียงพอ	9	25.71
เนื้อหาประสบการณ์ที่กำหนดไม่ตรงกับความสนใจเด็ก	16	45.71
ขาดหลักเกณฑ์และแนวทางในการเลือก	16	45.71
เนื้อหาประสบการณ์ไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของเด็ก	20	57.14
เนื้อหาประสบการณ์บางข้อยากเกินไป	16	45.71
ไม่ได้รับการอบรมในเรื่องนี้จึงทำไม่ได้	14	40.00
อื่น ๆ	2	5.71
6.ประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กในห้องเรียน		
ไม่ประสบปัญหา	14	28.75
ประสบปัญหา	35	71.43
ปัญหา คือ	(N=35)	
กิจกรรมที่กำหนดไว้ในตารางมากเกินไป เวลาไม่พอ	20	57.14
ต้องจัดเตรียมสื่อการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมาก	9	25.71
จำนวนเด็กมีมาก ไม่สะดวกในการจัดกิจกรรมบางกิจกรรม	25	71.42
เด็กวัยอนุบาลในห้องเรียนมีความแตกต่างกันมาก	16	45.71
ขนาดและพื้นที่ของห้องเรียนไม่เหมาะสมที่จะจัดกิจกรรมหลาย ๆ ประเภทได้	4	11.42
อื่น ๆ	4	11.42

ตารางที่ 23 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามปัญหาการจัดดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
7. ปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กวัยอนุบาล		
ไม่ประสบปัญหา	19	38.78
ประสบปัญหา ได้แก่	30	61.22
ปัญหา คือ	(N=30)	
ขาดทักษะและความชำนาญในการจัดกิจกรรม	10	33.33
ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ	14	46.67
ไม่สามารถเลือกกิจกรรมมาจัดให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน	8	26.67
ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่และขาดความร่วมมือ	19	63.53
ไม่ได้รับคำแนะนำจากผู้รู้ / ศึกษานิเทศก์เมืองพัทยา	7	23.33
8. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้เทคนิคและวิธีการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล		
ไม่ประสบปัญหา	20	40.81
ประสบปัญหา ได้แก่	29	59.18
ปัญหา คือ	(N=29)	
ขาดความรู้ความเข้าใจด้านเทคนิควิธีการสอน	17	58.62
ไม่มีประสบการณ์และขาดความชำนาญในการสอนเด็ก	5	17.24
ไม่ได้รับการอบรมและให้ความรู้ในเรื่องนี้	20	68.97
ไม่สามารถเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมได้เพราะไม่เคยสอนเด็กอนุบาล	9	31.03
สอนไม่ตรงกับความรู้ความสามารถและความถนัด	9	31.03
9. ประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนสำหรับเด็ก		
ไม่ประสบปัญหา	19	38.78
ประสบปัญหา ได้แก่	30	61.22
ปัญหา คือ	(N=30)	
ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม	6	20.00
ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ	4	13.33
ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรม	13	43.33

ตารางที่ 23 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
สถานที่ภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม	17	56.67
ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน	24	80.00
ผู้ปกครองและหน่วยงานในชุมชนไม่ให้การสนับสนุน	2	6.67
10. ประสบปัญหาเกี่ยวกับสื่อการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล		
ไม่ประสบปัญหา	14	28.57
ประสบปัญหา ได้แก่	35	71.43
ปัญหา คือ	(N=35)	
สื่อ วัสดุอุปกรณ์มีจำนวนจำกัดและไม่เพียงพอ	21	60.00
สื่อที่มีอยู่ในห้องขนาดไม่เหมาะสมกับวัยเด็ก	4	11.42
ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้และผลิตสื่อ	9	25.71
ขาดแหล่งทรัพยากรที่ใช้ศึกษาค้นคว้าเพื่อผลิตและพัฒนาสื่อการสอน	7	20.00
ไม่มีการรักษา ซ่อมแซมและจัดเก็บสื่อที่เป็นระบบ	16	45.71
11. ประสบปัญหาในการจัดบรรยากาศภายในชั้นเรียน		
ไม่ประสบปัญหา	16	32.65
ประสบปัญหา ได้แก่	33	67.34
ปัญหา คือ	(N=33)	
งบประมาณที่จัดสรรให้จำกัด ไม่เพียงพอ	12	36.36
ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดห้องเรียน	14	42.42
วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่มีไม่เพียงพอกันจำนวนเด็ก	16	48.48
สภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่เหมาะสม เสียงดัง มีกลิ่นและควัน	18	54.54
พื้นที่/ขนาดของห้องเรียนกับจำนวนเด็กที่มีมากทำให้ไม่สามารถจัดได้	24	72.72

ตารางที่ 23 จำนวนและค่าร้อยละของครูชั้นอนุบาลจำแนกตามปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=49)	ร้อยละ
12. ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กวัยอนุบาล		
ไม่พบปัญหา	20	40.81
ประสบปัญหา	29	59.18
ปัญหา คือ	(N=29)	
ขาดความรู้ความเข้าใจในเกณฑ์การวัดและประเมินผล	11	37.93
เอกที่สารที่ใช้ประกอบการวัดและประเมินไม่เพียงพอ	6	20.68
ไม่สามารถที่จะจัดกิจกรรมที่ให้เกิดแสดงพฤติกรรมที่ต้องการประเมินได้	10	34.48
ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินพัฒนาการ	5	17.24
เด็กมีจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถที่จะวัดเป็นระบบได้	26	89.95
ผู้ปกครองไม่เข้าใจในกิจกรรมการวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก	13	44.82

จากตารางที่ 23 พบว่า ในการเตรียมการสอนปัญหาที่ครูชั้นอนุบาลพบส่วนใหญ่ร้อยละ 69.38 ปัญหาที่พบมากที่สุดคือขาดความรู้และความเข้าใจในการเตรียมการสอน คิดเป็นร้อยละ 99.33 รองลงมา ร้อยละ 86.67 คือ ปัญหาขาดเอกสารและคู่มือประกอบการเตรียมการสอนเด็ก และปัญหาขาดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างครูอนุบาลด้วยกัน

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่พบปัญหาในการจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอนสำหรับเด็ก อนุบาลคิดเป็นร้อยละ 55.10 ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ การขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง คิดเป็นร้อยละ 62.96 และปัญหาไม่สามารถที่จะวิเคราะห์ในการนำเนื้อหาและแนวคิดและประสบการณ์มาเขียนแผนการสอนได้คิดเป็นร้อยละ 44.44

ครูชั้นอนุบาลพบปัญหาในการเลือกเนื้อหาและประสบการณ์สำคัญมาจัดกิจกรรมให้กับเด็ก คิดเป็นร้อยละ 71.43 ปัญหาที่พบมากที่สุด ร้อยละ 57.14 คือเนื้อหาและประสบการณ์ไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของเด็ก รองลงมา ร้อยละ 45.71 เท่ากัน คือปัญหาการขาดหลักเกณฑ์และแนวทาง

ในการเลือกทำให้ไม่มั่นใจ และปัญหาเรื่องเนื้อหาประสบการณ์ที่กำหนดไว้ไม่ตรงกับความสนใจของเด็กอนุบาล ส่วนครูชั้นอนุบาลจำนวนร้อยละ 28.57 ที่ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด

ด้านการจัดกิจกรรมประจำวันโดยส่วนใหญ่ครูชั้นอนุบาลพบปัญหา ร้อยละ 71.43 ปัญหาที่พบมากที่สุด ร้อยละ 71.42 คือปัญหา จำนวนเด็กที่มีมากไม่สะดวกในการทำกิจกรรมบางกิจกรรม รองลงมา ร้อยละ 57.14 คือปัญหากิจกรรมที่กำหนดไว้ในตารางมากเกินไป เวลาไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่พบปัญหาในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็ก คิดเป็นร้อยละ 61.22 ซึ่งปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาขาดความร่วมมือและเอาใจใส่จากผู้ปกครอง จำนวน ร้อยละ 38.78 และรองลงมา ร้อยละ 28.57 คือปัญหาด้านการขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยอนุบาล

ปัญหาในการใช้เทคนิคและวิธีการสอนสำหรับเด็กอนุบาลครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 59.18 จะพบปัญหาและปัญหาที่พบมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 40.81คือไม่ได้รับการอบรมเรื่องของเทคนิคและวิธีการสอนเด็กอนุบาล รองลงมา ร้อยละ 38.78 คือสอนไม่ตรงกับความรู้อุบัติการณ์และความถนัด

การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนให้กับเด็กวัยอนุบาล พบปัญหา ร้อยละ 61.22 ซึ่งปัญหาที่ครูชั้นอนุบาลพบมากที่สุดคือ ได้แก่ ปัญหาการไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมา ร้อยละ 55.66 สถานที่ภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ พบปัญหา คิดเป็นร้อยละ 71.43 ในการใช้สื่อการสอนประกอบการจัดกิจกรรม ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ สื่อและวัสดุอุปกรณ์มีจำนวนจำกัดและไม่เพียงพอ ร้อยละ 60.00 รองลงมา ร้อยละ 45.71 คือ ไม่มีการรักษาซ่อมแซมสื่อและจัดเก็บสื่อการสอนที่เป็นระบบ

ครูชั้นอนุบาลโดยส่วนใหญ่ มีปัญหาในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนคิดเป็น ร้อยละ 67.34 ปัญหาที่พบมากที่สุด ร้อยละ 72.72 คือ ปัญหาขนาดและพื้นที่ในห้องเรียนกับจำนวนเด็กไม่สมดุล

กัน เพราะเด็กมีจำนวนมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้กับเด็กได้ รองลงมา ร้อยละ 54.54 คือ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่เหมาะสม เสียงดัง มีกลิ่นและควัน

ปัญหาด้านการวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก ของครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่จำนวน ร้อยละ 59.18 จะพบปัญหามากที่สุดในเรื่อง เด็กในห้องเรียนมีจำนวนมากทำให้ไม่สามารถที่จะวัดและประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบได้ คิดเป็นร้อยละ 89.65 รองลงมา ร้อยละ 44.82 ผู้ปกครองไม่เข้าใจในกิจกรรมการวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก

จากการสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาล จำนวน 10 คน พบว่าครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ ไม่มีปัญหาในการเตรียมการจัดทำแผนการสอน (5คน) ส่วนที่เห็นว่ามีปัญหาคือไม่สามารถจัดเตรียมทำแผนการสอนล่วงหน้าได้ เพราะครูมีภาระมากไม่สามารถเตรียมแผนการสอนได้ทัน(5คน)บางครั้งจัดกิจกรรมได้ไม่ตรงตามแผนการสอนที่เตรียมไว้ เพราะจำนวนเด็กมากเกินไป (4คน)เนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ระยะเวลาไม่แน่นอน (1คน)บางครั้งจัดกิจกรรมได้ไม่ตรงตามแผนการจัดประสบการณ์ที่เตรียมไว้ เพราะจำนวนเด็กมากเกินไป ครูชั้นอนุบาลแก้ไขปัญหาโดยจัดเตรียมสื่อการสอนเท่าที่จัดเตรียมได้ (6คน) ดำเนินการจัดกิจกรรมล่วงหน้าไปก่อน แล้วทำการบันทึกแผนการสอนย้อนหลัง (3 คน) และเพิ่มระยะเวลาการเตรียมการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ล่วงหน้ามากขึ้น (1คน)

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่มีปัญหาในการดำเนินการเลือกเนื้อหาและแนวคิดประสบการณ์สำคัญ (7คน) ปัญหาที่มี คือเนื้อหาบางเรื่องที่กำหนดในหลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ (5 คน)และเด็กไม่กล้าเสนอความคิด ความสนใจที่อยากจะเรียนในเรื่องนั้น ๆ(2 คน) วิธีการแก้ไข ปัญหาในเรื่องดังกล่าว ครูชั้นอนุบาล ดำเนินการโดย จัดกิจกรรมให้กับเด็กเท่าที่สามารถทำได้ (3 คน)พยายามปรับเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น (2คน) สอนเนื้อหาที่เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็กไปสู่เรื่องไกลตัวเด็ก (1คน) สอนเนื้อหาที่เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม (1คน)

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประจำวัน(6คน) และปัญหาที่มี คือ จำนวนเด็กมากเกินไป ทำให้การจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมไม่เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด (5 คน)จัดกิจกรรมให้กับเด็กได้ไม่ครบตามพัฒนาการทุกด้านในแต่ละวัน (3 คน)กิจกรรมบางกิจกรรมที่จัดมีความไม่เหมาะสมกับเด็ก (1คน) บางกิจกรรมเด็กไม่ค่อยสนใจ(1คน) แก้ไขปัญหาด้วยวิธีการยืดหยุ่นเวลาให้สามารถจัดกิจกรรมได้ครบทุกกิจกรรมในแต่ละวัน (6 คน) และคัดเลือกกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับเด็กและดำเนินการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย น่าสนใจ (4 คน)

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน (8คน) ปัญหาที่มี คือสื่อมีไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก (5คน) สื่อส่วนใหญ่ชำรุด ไม่สามารถซ่อมแซมได้ (2 คน) เด็กเล่นสื่อบางชนิดไม่ถูกวิธี (2 คน) ครูไม่ชำนาญในการใช้สื่อบางประเภทและการนำแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นมาใช้ ส่วนมากครูชั้นอนุบาลไม่นำแหล่งเรียนรู้มาใช้ (7คน) สำหรับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่ครูชั้นอนุบาลนำมาใช้ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ได้จากภายในโรงเรียน (4คน) โดยครูใช้วัสดุในท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ (3 คน) ใช้ชุมชนใกล้โรงเรียนและบุคลากรในชุมชน (1คน)

ปัญหาในการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรม คือ ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากวิทยากร (5 คน) การเดินทางไปยังสถานที่จะไปศึกษาไม่สะดวกและไม่ปลอดภัย (5คน) ครูชั้นอนุบาลดำเนินการแก้ไขปัญหานี้โดย นำภาพถ่ายหรือเชิญวิทยากรมาบรรยายในกรณีที่ไม่สามารถไปศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ ไม่ได้ (6 คน) และนัดหมายวิทยากรล่วงหน้า (4 คน)

นอกจากปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหานี้ในข้อดังกล่าวข้างต้น ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมสอน(5 คน) และปัญหาที่มีส่วนใหญ่มักเป็นปัญหาในเรื่องของจำนวนเด็กที่มีมากเกินไปในแต่ละห้องเรียน และเด็กมีพื้นฐานด้านครอบครัวที่แตกต่างกันมาก (5 คน) ทำให้การจัดเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ดำเนินไปไม่ค่อยตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เท่าที่ควร

ครูชั้นอนุบาลแก้ปัญหานี้โดยพยายามเตรียมจัดกิจกรรมให้ดีที่สุดตามความสามารถของตนเองที่มีอยู่ (8) วิธีการแก้ไขปัญหานี้ครูชั้นอนุบาลดำเนินการโดยหาสื่อมาเพิ่มเติมหรือขอความร่วมมือจากชุมชนในการจัดหาสื่อมาให้ (3 คน) ใช้สื่อเท่าที่มีอยู่มาประยุกต์เข้ากับการจัดกิจกรรม(2 คน) ใช้สื่อเก่าที่มีอยู่ มาประยุกต์ให้เป็นสื่อใหม่ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม (3คน)

ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็ก (6 คน) ส่วนปัญหาที่มี ครูผู้สอน ระบุว่า จำนวนเด็กมีมากเกินไป ทำให้ประเมินได้ไม่ครบทุกคน (5 คน) พัฒนาการบางด้านของเด็กยังไม่เด่นชัด ทำให้ประเมินได้ไม่ละเอียดเท่าที่ควร (2 คน) ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการประเมิน (2 คน) เวลาที่ใช้ในการประเมิน ครูไม่สามารถประเมินพัฒนาการของเด็กได้ครบทุกด้านในเวลาเดียวกันได้ (1 คน) การแก้ไขปัญหานี้ในเรื่องดังกล่าวครูชั้นอนุบาลได้แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มและประเมินพัฒนาการของเด็กทีละกลุ่ม (5 คน) นัดหมายเวลากับผู้ปกครอง เพื่อมาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กตนเอง (3 คน) จัดบันทึกพัฒนาการของเด็กอย่างสม่ำเสมอ (2คน)

3.3 ปัญหาด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 10 คน พบปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

การวางแผนการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ (6คน) มีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนที่ระบุว่ามีความยากนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตร (7 คน) และขาดงบประมาณในการสนับสนุนในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร (3 คน) โรงเรียนดำเนินการแก้ไขโดย การจัดครูชั้นอนุบาลเข้ารับการอบรม สัมมนาในเรื่องการใช้หลักสูตร (8 คน) และจัดหาเอกสารหลักสูตรและคู่มือให้ครูศึกษาเพิ่มเติม (2 คน)

การวางแผนการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่ระบุว่ามีความยากในด้านการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่นของเด็ก (7คน) และในการดำเนินการตามนโยบาย ขัดต่อความต้องการของผู้ปกครอง (3 คน) มีปัญหาในเรื่องงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาล ได้รับการจัดสรรน้อย และไม่เพียงพอ (8คน) โรงเรียนแก้ไขปัญหาโดยการจัดประชุมชี้แจงนโยบายกับผู้ปกครองในตอนเปิดเรียน และของบประมาณจากเมืองพัทยาเพิ่มเติม

การจัดเตรียมและพัฒนาบุคลากร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ (7คน) ที่ระบุว่ามีความยากในการจัดเตรียมบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามีความยากนั้น คือปัญหาจำนวนครูไม่เพียงพอ (3คน) ปัญหาบุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถในการสอนเด็กอนุบาล (2 คน) ปัญหาเกี่ยวกับการขาดเอกสารและคู่มือที่ให้ศึกษา (2 คน)โรงเรียนแก้ไขปัญหาโดยจัดหาเอกสาร คู่มือครูให้ศึกษาเพิ่มเติม และส่งเข้ารับการอบรมและสัมมนา

การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียมอาคารเรียน ห้องเรียน และสถานที่ต่าง ๆ สำหรับเด็กวัยอนุบาล (7คน) ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก (4คน) ไม่มีห้องน้ำภายในอาคารเรียนให้เด็ก (2คน)โรงเรียนไม่มีรั้วกั้นบริเวณทำให้ต้องเพิ่มการดูแลเด็กมากขึ้น (1 คน)

บริเวณโรงเรียนตั้งอยู่ในย่านชุมชนมีมลภาวะทั้งเสียง คิว และกลิ่น(2 คน) สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นไม่เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้งานไม่ได้ (3 คน)

การนิเทศการสอนจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่พบปัญหาในการนิเทศการสอนคือ ขาดบุคลากรที่มาทำการนิเทศด้านอนุบาลโดยตรง (5 คน) ปัญหาการไม่ได้รับการนิเทศอย่างต่อเนื่อง (3 คน) แก้ไขโดยมีการจัดทำแผนการนิเทศการสอนและปัญหาการนิเทศที่ทำได้น้อยครั้ง ไม่มีเวลาในการนิเทศ (2 แห่ง) แก้ไขโดยใช้วิธีการนิเทศแบบเยี่ยมชั้นเรียนไม่เป็นทางการให้บ่อยครั้งขึ้น

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน (6 คน)ระบุว่าไม่มีปัญหาในการจัดเตรียมวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามีนั้น เป็นปัญหาในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณมาให้ไม่เพียงพอและไม่สามารถจัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ตามที่ครูผู้สอนต้องการได้ (2คน) และปัญหาเกี่ยวกับวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนมีจำนวนน้อยและไม่เพียงพอ (2คน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก วัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

4.1 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรที่จะมีการบรรจุครูผู้สอนที่มีวุฒิด้านศึกษาด้านอนุบาลให้มากขึ้น
2. หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือต้นสังกัดควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาล
3. ควรจัดสรรวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนและให้ทันต่อเหตุการณ์ เป็นปัจจุบันในแต่ละโรงเรียน
4. ผู้ที่มีบทบาทในการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากต้นสังกัดควรที่จะให้การนิเทศอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน
5. ควรที่จะจัดสรรงบประมาณด้านการจัดอาคารสถานที่ และจัดสรรงบประมาณซื้อเครื่องเล่นสนามให้มีจำนวนที่เพียงพอแก่เด็กในระดับอนุบาลในแต่ละโรงเรียน
6. ควรที่จะมีการจัดอบรมแก่บุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เด็กอนุบาล อย่างต่อเนื่อง

4.2 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูชั้นอนุบาล

1. ควรจัดอบรม สัมมนาครูชั้นอนุบาลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสำหรับการจัดการเรียนการสอนให้กับครูอย่างทั่วถึงทุกคนและอย่างต่อเนื่อง
2. การจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน ในด้านห้องเรียนของเด็กอนุบาลควรจัดให้ถูกสุขลักษณะและเหมาะสม เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ มีพื้นที่ในการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างสะดวก อาคารเรียนแยกเป็นเอกเทศ การจัดสนามเด็กเล่นให้แยกเป็นสัดส่วนและจัดให้มีเครื่องเล่นที่อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี มีความปลอดภัยกับเด็ก
3. ควรจัดสรรงบประมาณด้านอาคารสถานที่ เพื่อที่จะได้จัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสม จัดซื้อเครื่องเล่นสนามให้เพียงพอ และจัดสรรวัสดุครุภัณฑ์สำหรับเด็กให้มีความเหมาะสมกับเด็กอนุบาล
4. โรงเรียนควรที่จะมีการชี้แจงเป้าหมายและนโยบายในการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลให้ผู้ปกครองเด็กอนุบาลเข้าใจโดยผ่านวิธีประชาสัมพันธ์การที่หลากหลาย และควรที่จะให้ผู้ปกครองเด็กอนุบาลมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในห้องเรียนมากขึ้น

5. ควรที่จะจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อ และจัดหาเกี่ยวกับสื่อการสอนให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน
6. ผู้บริหารทุกระดับของหน่วยงานต้นสังกัดและเกี่ยวข้องควรที่จะให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาให้เท่ากัน
7. ควรที่จะจัดสรรครูที่ทำการสอนให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก และอัตราส่วนของครูต่อเด็กไม่ควรที่จะเกิน 25 คน
8. ควรที่จะได้รับการดูแลจากหน่วยงานต้นสังกัด ในเรื่องของการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และควรที่จะจัดอบรมในเรื่องที่เป็นนวัตกรรมทางการสอนใหม่ ๆ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนและการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เด็กวัยอนุบาล
9. บุคคลที่จะมาจะทำกรนิเทศการสอนชั้นอนุบาล ควรมีการนิเทศอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเด็กอนุบาลและควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่ครูจะได้นำไปใช้ปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นกว่าเดิม
10. ผู้รับผิดชอบในหน่วยงานต้นสังกัด ควรเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาให้เด็กอนุบาลโดยส่งเสริมให้ครูมีการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้วยการเข้าอบรมสัมมนาและศึกษาดูงานอย่างสม่ำเสมอ
11. ควรที่จะมีการดำเนินการจัดอบรมการจัดทำและผลิตสื่อการสอนเพื่อที่ครูจะได้นำสื่อการสอนไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กเกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

4.3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเด็กอนุบาล

1. โรงเรียนควรเน้นการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาการให้มากขึ้น เช่นสอนให้อ่าน และเขียน คำศัพท์ที่เด็กควรจะรู้ จัดสอนภาษาอังกฤษให้แก่เด็ก ให้มีการบ้านในทุกวัน และควรที่จะมีหนังสือแบบเรียนสำหรับเด็กที่ไม่ใช่แบบวาดภาพพระบายสี
2. ครูผู้สอนควรเน้นในเรื่องการอบรมให้เด็กมีมารยาทที่ดีงามและข้อควรปฏิบัติและมารยาทในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การมีนิสัยที่ดี ไม่เห็นแก่ตัว เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการพูดจาด้วยคำสุภาพและไพเราะ
3. โรงเรียนควรที่จะมีมาตรการในการดูแล รักษาความปลอดภัยให้กับเด็กให้มากขึ้น เช่น การดูแลเด็กขณะที่เล่นและทำกิจกรรม การจัดให้มีผู้ดูแลเด็กในขณะที่ครูมีภาระกิจอื่น ๆ การดูแลเด็กในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน และในการข้ามถนน ควรที่จะจัดให้เด็กอยู่ในห้องเพื่อรอผู้ปกครองและมีการจัดทำสมุดเซ็นต์รับเด็กที่เป็นลายลักษณ์อักษร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยาคอบคลุมสาระสำคัญต่าง ๆ ดังนี้ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา ในด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียน ครูชั้นอนุบาล และผู้ปกครองเด็กอนุบาล ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูชั้นอนุบาล และผู้ปกครองเด็กอนุบาล ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 10 คน ครูชั้นอนุบาล 49 คนและผู้ปกครองเด็กอนุบาล 390 คนในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา ที่เปิดสอนชั้นอนุบาล จำนวนทั้งหมด 10 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 449 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือ มี 4 แบบ คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจ มีจำนวนทั้งหมด 6 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามครูชั้นอนุบาลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ชุดที่ 2 แบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ชุดที่ 4 แบบสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ชุดที่ 5 แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นอนุบาลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ชุดที่ 6 แบบสำรวจการจัดสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูชั้นอนุบาล จำนวน 49 ชุด และที่เป็นผู้ปกครองเด็กอนุบาล จำนวน 390 ชุด โดยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนมา เป็นของครูชั้นอนุบาล 49 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นของผู้ปกครองเด็กอนุบาล 390 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และแบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน ดำเนินการสัมภาษณ์ และสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูชั้นอนุบาล จำนวน 10 คน ซึ่งดำเนินการสัมภาษณ์ และสังเกตได้ครบทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจและแบบสังเกต โดยการสรุปรวบรวม เรียบเรียง แยกคำตอบให้เป็นหมวดหมู่ แล้วนำเสนอข้อมูลทั้งหมดในรูปของการบรรยายตามประเด็นต่าง ๆ

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยโดยจำแนกตามสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล และตามกรอบแนวคิดที่ศึกษาทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ครูชั้นอนุบาลทั้งหมดเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-45 ปี วุฒิปริญญาตรี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงตามวุฒิที่สอน คือ จบปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ มีประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นอนุบาล 6ปีขึ้นไป โดยทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้นอนุบาล เคยเข้ารับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอนุบาล โดยใช้เวลา 4-6 วัน หน่วยงานที่จัดคือ สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น เคยศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภายในประเทศ

ผู้ปกครองเด็กอนุบาลส่วนใหญ่เป็นมารดา มีอายุ ระหว่าง 30-39 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้ประมาณเดือนละ 4,001 – 6,000 บาท เหตุผลในการนำบุตรหลานมาเรียนที่โรงเรียนเพราะค่าใช้จ่ายไม่สูงเกินไป

ผู้บริหารโรงเรียนให้การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 40–55 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ 8 คน อาจารย์ใหญ่ 2 คน มีประสบการณ์ในการบริหารงานระดับอนุบาล 11–20 ปี

ครูชั้นอนุบาลที่ให้การสัมภาษณ์และผู้วิจัยสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีทั้งหมด 10 คน เป็นเพศหญิงทั้งหมด มีอายุระหว่าง 30–45 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพครู 6-10 ปี และมีประสบการณ์ในการสอนเด็กระดับอนุบาลศึกษา 6-10ปี

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการใช้หลักสูตร

การใช้เอกสารหลักสูตร ครูชั้นอนุบาลเป็นผู้มีส่วนร่วมในด้านการวางแผน ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมโดยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนระดับอนุบาล มีส่วนร่วมในการเตรียมการจัดทำเอกสารและคู่มือประกอบการใช้หลักสูตร การใช้หลักสูตรในการจัดกิจกรรมการสอน ส่วนใหญ่ ใช้แนวการจัดประสบการณ์ของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง โดยมีจุดมุ่งหมายในการนำหลักสูตรมาจัดการเรียนการสอน คือ ส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา หลักสูตรและเอกสารหลักสูตรส่วนใหญ่จะได้รับโดยการจัดส่งให้ของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น และเอกสารประกอบหลักสูตรที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้เด็กคือ แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา การใช้เอกสารหลักสูตรมีวัตถุประสงค์ ส่วนใหญ่ คือ เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอนประจำวัน

การนำหลักสูตรไปใช้ ส่วนใหญ่ครูชั้นอนุบาลมีการนำแนวการจัดประสบการณ์มาปรับปรุงหรือพัฒนาก่อนนำไปใช้ โดยการปรับเนื้อหาและกิจกรรมให้เข้ากับโรงเรียนและชุมชน

การวางแผนการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนมีการวางแผนก่อนที่จะมีการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาลโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัย ความสนใจและความต้องการระหว่างบุคคลของเด็ก โดยมีจุดประสงค์คือ เพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนจะเข้าเรียนชั้น ป.1 มีการเตรียมการด้วยการจัดทำเอกสารและคู่มือประกอบการใช้หลักสูตร มีการเตรียมจัดอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ มีการเตรียมการเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดประสบการณ์และกิจกรรม โดยการสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อ เอกสารและคู่มือประกอบการใช้หลักสูตรที่โรงเรียนไม่มี ส่วนใหญ่ได้แก่ คู่มือการผลิตสื่อระดับชั้นอนุบาล เอกสาร คู่มือประกอบหลักสูตรที่โรงเรียนมีเพียงพอ ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ระดับชั้นอนุบาลของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น เอกสารและคู่มือประกอบการใช้หลักสูตรที่โรงเรียนมีไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่ได้แก่ หลักสูตรระดับชั้นอนุบาล การจัดทำเอกสารและ คู่มือประกอบหลักสูตรส่วนใหญ่จัดทำโดยครูผู้สอนชั้นอนุบาลและมีการเตรียมการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร โดยส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อนำมาสู่การปฏิบัติที่พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น

ตอนที่ 3 สภาพการจัดเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การเตรียมการสอน ครูชั้นอนุบาลมีการเตรียมการสอนล่วงหน้าโดยมีวิธีการในการเตรียมการสอน คือ วางแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก และจัดทำบันทึกการสอนล่วงหน้าในแต่ละสัปดาห์ ส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนการสอนที่เป็นรายภาคเรียนร่วมกันของครูในสายชั้นอนุบาล แต่มีการจัดทำบันทึกการสอนย่อยด้วยตนเองและหลักในการเลือกเนื้อหาและประสบการณ์มาจัดกิจกรรมให้กับเด็ก โดยเลือกตามความต้องการและความสนใจของเด็ก

การจัดกิจกรรมประจำวัน ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่จัดกิจกรรมประจำวัน โดยมีหลักในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก คือ จัดกิจกรรมที่มีความสมดุล คือมีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียนในอัตราส่วนที่เหมาะสม กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบและเป็นกิจกรรมที่ได้กรีเริ่มและครูริเริ่ม ส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมประสบการณ์ในลักษณะที่เป็นการบูรณาการเนื้อหาวิชาโดยกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรมที่จัดส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมเสริมประสบการณ์ และกิจกรรมที่จัดจะมีการยืดหยุ่นตามสภาพเหตุการณ์ในแต่ละวัน การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ส่วนใหญ่ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียนใกล้เคียงกับนอกห้องเรียน การใช้เทคนิควิธีการสอนส่วนใหญ่ได้แก่ สนทนา พุดคุย และอภิปราย การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายให้เด็กอนุบาล โดยครูจะจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กและประสาทสัมผัส เช่น การฉีก ตัด ปะและการร้อย และกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระตามจินตนาการที่มีการใช้เพลง และเครื่องดนตรี ส่วนกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจที่จัดมากที่สุดคือ กิจกรรมที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความซาบซึ้งทางศิลปะ และกิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมให้กับเด็กวัยอนุบาล คือ กิจกรรมที่ให้เด็กได้บำเพ็ญประโยชน์และช่วยเหลือโรงเรียน และกิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาให้เด็ก คือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา และกิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตให้กับเด็ก ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติให้ถูกต้องในการรักษาสุขภาพอนามัย

การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนที่ไม่ได้กำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน คือ กิจกรรมที่นำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หรือประเพณีต่าง ๆ ในชุมชน ส่วนการได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวัยอนุบาลนั้นครูผู้สอนชั้นอนุบาล จะได้รับการสนับสนุนในด้านการให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมและเอกสารคู่มือประกอบการจัดกิจกรรม

มีการจัดมุมเล่นภายในห้องเรียนโดยการจัดเป็นมุมเล่นถาวรไว้มุมที่จัดไว้มากที่สุด คือ มุมหนังสือ มุมบล็อก และมุมบ้าน ส่วนการได้รับงบประมาณในการจัดตกแต่งห้องเรียนนั้นจะได้รับมาจากการจัดสรรงบประมาณจากค่าวัสดุรายหัวจากโรงเรียน

การใช้สื่อการสอน หลักในการเลือกสื่อการสอนมาใช้ในการจัดกิจกรรม คือ สื่อต้องมีความแข็งแรงทนทาน และปลอดภัยสำหรับเด็ก และส่วนมากสื่อการสอนที่ใช้ครูจะใช้สื่อที่เป็นของจริง และการใช้สื่อ นั้นจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และเนื้อหาประสบการณ์ ครูผู้สอนชั้นอนุบาลมีวิธีการจัดหาสื่อการสอนที่ขาดแคลนโดย โรงเรียนจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อให้ และครูมีวิธีการในการซ่อมแซมสื่อการสอนโดยจะมีการตรวจสอบหลังการใช้ และเมื่อพบว่าสื่อชำรุดก็จะทำการซ่อมแซมด้วยตนเองทันที

การวัดและประเมินพัฒนาการมีจุดประสงค์ในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก เพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อรายงานผลพัฒนาการเด็ก แนวทางในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กในห้องเรียน คือ ทำการประเมินพัฒนาการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแนวการจัดประสบการณ์ เอกสารที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก คือ สมุดรายงานประจำตัวเด็กอนุบาล (อ.01) ครูวัดผลและประเมินพัฒนาการโดยวิธีการสังเกตพฤติกรรม และการดำเนินการหลังจากการประเมินพัฒนาการเด็กในแต่ละภาคเรียน คือ นำผลมาจัดทำรายงานลงในแบบประเมินพัฒนาการเด็กอนุบาล

ผู้บริหารโรงเรียนมีการวางแผนจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล ในด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลส่วนใหญ่มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนเข้าเรียนชั้น ป. 1 และผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และหัวหน้าฝ่ายต่างๆ สำหรับแหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษา และการกำหนดนโยบายส่วนใหญ่ยึดแนวทางจากนโยบายของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น และสำนักการศึกษาเมืองพัทยา การประชาสัมพันธ์นโยบายส่วนใหญ่ที่ผ่านมาส่วนใหญ่บรรลุเป้าหมายเป็นบางข้อ เกณฑ์การจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาลส่วนใหญ่จัดตามเกณฑ์ของสำนักการศึกษาเมืองพัทยา มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในด้านร่วมวางแผนโดยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาล โดยมีการดำเนินงานตามโครงการและแผนปฏิบัติงาน โดยการติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนกับสำนักการศึกษาเมืองพัทยา การสนับสนุนงบประมาณส่วนใหญ่ของงบประมาณเพิ่มจากสำนักการศึกษาเมืองพัทยา การใช้งบประมาณในการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ เน้นในด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์

ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยาว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด ใน 3 ด้านโดยเรียงลำดับดังนี้ คือ ในการจัดการเรียนการสอนครูอนุบาลมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและชุมชนรอบมา โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้าเยี่ยมชมกิจกรรมการเรียนการสอนของเด็กเสมอ และโรงเรียนได้จัดแสดงนิทรรศการและการแสดงผลงานของเด็กอนุบาลให้ชื่นชมและรับความรู้ ส่วนด้านที่ผู้ปกครองเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีการชี้แจงนโยบายและเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนให้เด็กอนุบาลให้เข้าใจอย่างชัดเจน

ตอนที่ 4 สภาพการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ครูชั้นอนุบาลได้รับการเตรียมบุคลากร โดยมีการเตรียมตัวก่อนทำการสอนส่วนใหญ่ได้รับการส่งเข้าอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอน การได้รับการสนับสนุนให้ทำการสอนส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนบอกว่ามีคุณสมบัติเหมาะสม และได้เข้าร่วมในการพัฒนาบุคลากรในเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีการสร้างเสริมขวัญกำลังใจจากผู้บริหารโดย สนับสนุนให้เพิ่มพูนความรู้โดยการอบรม สัมมนาและศึกษาดูงาน ในการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนครูผู้สอนชั้นอนุบาลได้รับงบประมาณในการตกแต่งห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ได้งบประมาณของโรงเรียน และจากสำนักการศึกษาเมืองพัทยา ลักษณะของห้องเรียนส่วนใหญ่ มีการระบายอากาศดี จัดมุมเล่นต่าง ๆ 2-3 มุม โดยมุมที่จัดไว้ในห้องเรียน ส่วนใหญ่ได้แก่ มุมหนังสือ การใช้แหล่งเรียนรู้มาจัดกิจกรรมส่วนมากจะนำวัสดุท้องถิ่นมาผลิตและใช้เป็นสื่อการสอน และมีการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน ส่วนใหญ่ได้จากการซื้อสำเร็จรูป และแก้ไขโดยงบประมาณการจัดซื้อจากโรงเรียน สภาพของสื่อส่วนใหญ่ใช้การได้ดี แต่ไม่เพียงพอ

การนิเทศการสอน ส่วนใหญ่ได้รับการนิเทศการสอนจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นรูปแบบของการนิเทศภายใน โดยเป็นการนิเทศการสอนแบบไม่เป็นทางการ โดยวิธีการที่ผู้นิเทศใช้ส่วนใหญ่ได้แก่ การสังเกตการสอน และการเยี่ยมชั้นเรียน ในภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยหลังจากการนิเทศการสอนแล้ว ครูชั้นอนุบาลจะนำผลของการนิเทศการสอนมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนจัดเตรียมและพัฒนาบุคลากรโดยมีการเตรียมความพร้อมของครูผู้สอนโดยส่งครูเข้ารับการอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลศึกษากับสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นร่วมกับสำนักการศึกษาเมืองพัทยา และผู้บริหารโรงเรียนจะสำรวจความพร้อมของบุคลากรในการสอนชั้นอนุบาล โดยสอบถามความสมัครใจ การจัดครูเข้าสอนชั้นอนุบาล ส่วนใหญ่มีเกณฑ์การคัดเลือกครูเข้าสอนโดยการพิจารณาจากวุฒิการศึกษา

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน ผู้บริหารโรงเรียนได้มีการดำเนินการในด้านจัดหาวัสดุหลักสูตร โดยโรงเรียนจะทำการประสานงานกับสำนักการศึกษาเมืองพัทยา เพื่อขอเอกสารหลักสูตรมาให้ครูผู้สอนชั้นอนุบาล โดยมอบหมายให้หัวหน้าสายอนุบาลเป็นผู้จัดหาหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรให้เพียงพอ อย่างไรก็ตามยังพบว่าโรงเรียนยังได้รับเอกสารหลักสูตรไม่ครบและมีจำนวนไม่เพียงพอ ผู้บริหารแก้ไขโดย จัดเอกสารไว้ที่หัวหน้าสายเป็นส่วนตัวกลาง ถ้าผู้ใดต้องการศึกษาก็มาขอยืมและนำมาคืน หรือจัดสรรงบประมาณในการซื้อเอกสารและนำเอกสารไปถ่ายสำเนาแล้วให้หัวหน้าสายดำเนินการแจกให้ครบทุกคน

สื่อการเรียนการสอนและวัสดุครุภัณฑ์ ส่วนใหญ่ดำเนินการจัดหาโดยผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ครูผู้สอนเป็นผู้สำรวจสื่อการสอน วัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องเล่นในห้องเรียนว่าขาดแคลนสิ่งใดและต้องการอะไรเพิ่มเติมแล้วรายงานความต้องการไปยังผู้มีหน้าที่รับผิดชอบหรือ ผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้หลักการในการพิจารณาเลือกสื่อการสอนให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็ก และโรงเรียนดำเนินการจัดหาให้โดยมีผู้มีหน้าที่รับผิดชอบคือ พัสดุโรงเรียน ด้านการจัดเตรียมสื่อการสอนไว้บริการ ได้แก่ วิทยุเทป และรูปภาพประกอบการสอน วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ประจำห้องเรียนที่ไม่มี ได้แก่ ตู้ ชั้น หรือที่แขวนของใช้ส่วนตัวของนักเรียน สื่อการสอน ประจำห้องเรียนไม่เพียงพอ ได้แก่ อุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ประจำ ห้องเรียนที่ใช้การได้ดี ส่วนใหญ่ได้แก่กระดานดำ และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ประจำห้องเรียนที่ชำรุด ส่วนใหญ่ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ นักเรียน

งบประมาณที่สนับสนุนในการจัดบริการได้รับจากสำนักการศึกษาเมืองพัทยา และจากผู้ปกครองหรือชุมชน หรือหน่วยงานราชการหรือเอกชนในเมืองพัทยา ส่วนโรงเรียนที่พบปัญหาด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนแก้ไขปัญหาโดยให้ครูชั้นอนุบาลดำเนินการผลิตสื่อขึ้นใช้เอง และมีการจัดหาคู่มือและเอกสารการใช้สื่อให้แก่ครูด้วยเพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนสามารถใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการรักษาและซ่อมแซมสื่อการสอน ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ครูผู้สอนชั้นอนุบาลดำเนินการซ่อมแซมด้วยตนเองทันทีเมื่อชำรุด

การนิเทศการสอน ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการสอน คือ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายชั้นอนุบาลแต่ละระดับชั้นและครูที่อยู่ในระดับสายชั้นเดียวกัน โดยดำเนินการนิเทศการสอนเป็นรูปแบบการนิเทศภายใน ด้วยการประชุมครูผู้สอนชั้นอนุบาล เพื่อสอบถามปัญหาต่าง ๆ หรือสนทนาเกี่ยวกับปัญหาที่พบ โดยเน้นการนิเทศการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน ทำการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในด้านผลสัมฤทธิ์เด็กโดยการดูผลงานของเด็ก ดูการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และดูสมุดรายงานประจำตัวเด็กอนุบาล (อ.01) ระยะเวลาในการนิเทศการเรียนการสอนเดือนละ 1 ครั้ง และหลังจากที่มีการนิเทศการสอน ผู้บริหารโรงเรียนได้นำประเด็นสำคัญมาพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในที่ประชุมของโรงเรียน แล้วให้ครูนำผลสรุปไปปฏิบัติและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองทราบในเรื่องของแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยจัดประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียนและมีหัวหน้าสายชั้นอนุบาลเป็นผู้ที่รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนการสอน

การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูจัดสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนเด็กอนุบาลนั้นคำนึงถึงบรรยากาศในการเรียนรู้ ความสะอาดและความปลอดภัย สถานที่ที่ใช้จัดห้องเรียนส่วนใหญ่ใช้ชั้นล่างสุดของอาคารเรียน ห้องเรียนส่วนใหญ่ใช้ห้องเรียนทำกิจกรรมและเป็นห้องนอน ส่วนห้องอาหารแยกต่างหาก จัดบริเวณโรงเรียนและสนามเด็กเล่นให้เป็นเอกเทศสำหรับเด็กวัยอนุบาลเล่นและทำกิจกรรมโดยเฉพาะ มีรั้วล้อมรอบบริเวณโรงเรียน ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนดำเนินการโดยจัดให้มีแสงสว่างส่องเข้ามาอย่างเพียงพอ มีความปลอดภัยและมีความสะอาด มีพื้นที่ว่างสำหรับเล่นและทำกิจกรรม ร่วมกัน มีโต๊ะ เก้าอี้ขนาดพอเหมาะกับวัยของเด็ก เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรม ภายในห้องเรียนมีการจัดมุมเล่นอย่างน้อย 3 – 5 มุมสำหรับการจัดห้องประกอบ ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดห้องพยาบาลให้เด็กอนุบาลใช้ร่วมกับเด็กประถมศึกษา แต่ได้พบปัญหาส่วนใหญ่ว่า ห้องน้ำไม่ได้อยู่ภายในตัวอาคารเรียน ผู้บริหารโรงเรียนให้ครูชั้นอนุบาลใช้แหล่งวิทยากรเรียนรู้ภายในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่น ได้แก่ การเชิญผู้ปกครองมาทำกิจกรรมร่วมกับเด็กอนุบาล และพาเด็กไปทัศนศึกษาในสถานที่ที่อยู่ในชุมชนซึ่งมีปัญหาว่า การเดินทางไปศึกษาสถานที่ในชุมชน เพราะส่วนใหญ่เดินทางลำบาก ควบคุมปกครองเด็กได้ยาก

การอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการอำนวยความสะดวก ในการจัดบริการด้านโภชนาการ ได้แก่ บริการอาหารเสริมแก่นักเรียนด้านสุข

ภาพอนามัย โดยติดต่อประสานงานในการขอรับการวัดขึ้นป้องกันกับศาลาว่าการเมืองพัทยา การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์เสริมพิเศษ ส่วนใหญ่ได้แก่ การจัดป้ายนิเทศ และการเข้าร่วมกับชุมชนในงานประเพณีวันสำคัญ

การสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน ส่วนใหญ่โรงเรียนจะได้รับการสนับสนุน ในด้านการบริจาคทรัพย์จากผู้ปกครองและชุมชนในการสนับสนุน การจัดซื้อ จัดหาสื่อการเรียน การสอน และเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนของเด็ก เช่น วันกีฬา สัปดาห์ วันเด็ก

ผู้ปกครองเด็กอนุบาลมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมว่าโรงเรียนตั้งอยู่ในทำเลการคมนาคมที่เหมาะสม สะดวก ไม่ห่างไกลจากย่านชุมชน และบริเวณรอบ ๆ อาคารเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะ ไม่มีน้ำขังและสิ่งปฏิกูล และด้านที่ที่มีความเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีการจัดสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นไว้เป็นที่เล่นและพักผ่อนเฉพาะให้แก่เด็กวัยอนุบาลที่แยกเป็นสัดส่วนมีจำนวนเพียงพอไม่รวมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนผู้ปกครองเห็นด้วยในเรื่องของการจัดและตกแต่งห้องได้สวยงามและน่าเรียน ห้องเรียนมีบรรยากาศที่เหมาะสมปราศจากกลิ่น เสียงรบกวน และมีแสงสว่างเพียงพอ การจัดครูเข้าสอนผู้ปกครองเห็นด้วยมากที่สุดคือ ครูที่ทำการสอนชั้นอนุบาลมีบุคลิกที่ดี ทั้งกิริยา ท่าทาง วาจา และการควบคุมอารมณ์ และรวมไปถึงการแต่งกายของครูอนุบาลที่มีการแต่งกายที่เรียบร้อย สะอาด สุภาพ และมีความเหมาะสมในการสอนเด็กอนุบาล และที่เห็นด้วยน้อยที่สุดคือ ครูปฏิบัติการสอนด้วยความกระตือรือร้น ความตั้งใจ เอาใจใส่ และมีความเสียสละ

การอำนวยความสะดวกและการบริการอื่น ๆ มีผู้ปกครองเห็นด้วยที่สุดคือ โรงเรียนได้มีการจัดบริการตรวจสุขภาพอนามัยให้แก่เด็ก และมีการจัดอาหารเสริมให้แก่เด็กทุกวัน อย่างเพียงพอ

ตอนที่ 5 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนครูชั้นอนุบาล

ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนชั้นอนุบาลมีปัญหาในการไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อจัดการเรียนการสอนและส่วนใหญ่พบปัญหาคือนโยบายในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล ที่กำหนดไว้ ขัดกับความต้องการของผู้ปกครอง ปัญหาด้านการใช้เอกสารหลักสูตร ครูผู้สอนมีปัญหาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรมาใช้จัดกิจกรรม

ในห้องเรียน คือ ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนำหลักสูตรมาใช้ ปัญหาในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น คือ ขาดความรู้และความเข้าใจและประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตร ปัญหาในการเตรียมการสอนสำหรับการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ คือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการสอน ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน และบันทึกการสอน ครูส่วนใหญ่ มีปัญหาในการจัดทำบันทึกการสอน คือการขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ปัญหาในการเลือกเนื้อหาและแนวคิดและประสบการณ์มาจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ส่วนใหญ่ครูผู้สอนมีปัญหาเรื่องเนื้อหาประสบการณ์ไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของเด็ก ครูผู้สอนประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กในห้องเรียน คือ จำนวนเด็กมีมากไม่สะดวกในการจัดกิจกรรมบางกิจกรรม ครูผู้สอนมีปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กวัยอนุบาล ในเรื่อง ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่และขาดความร่วมมือและครูผู้สอนมีปัญหาในการใช้เทคนิคและวิธีการสอน คือ ปัญหาไม่ได้รับการอบรมและให้ความรู้ในเรื่องนี้ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน คือ ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนเพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และพบว่า เอกสารหลักสูตรที่ช่วยให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของเด็ก คือ หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ของกรมวิชาการใช้ร่วมกับแผนการจัดประสบการณ์ของ สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมในห้องเรียน แล้วทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสอนให้เด็กมีคุณลักษณะตามที่ หลักสูตรกำหนดได้ในระดับปานกลาง เนื่องจากครูยังนำหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรมให้กับเด็กได้ไม่ดีเท่าที่ควร การพัฒนาหลักสูตร ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ทำเพราะครูไม่มีประสบการณ์ และไม่เข้าใจหลักสูตร ปัญหานี้แก้ไขโดยร่วมประชุมกับเพื่อนครู และปรึกษาผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 6 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียน

การวางแผนการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาล จะมีปัญหาในการกำหนดนโยบายส่วนใหญ่ ได้แก่ บุคลากรส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การวางแผนจัดเรียนการสอนการศึกษาในระดับอนุบาล ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา และที่มีปัญหาส่วนใหญ่ ได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ แผนปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาล ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา และที่มีปัญหาส่วนใหญ่ได้แก่ จุดประสงค์ของแผนปฏิบัติงานไม่ชัดเจนปัญหาการจัดเตรียมและพัฒนาบุคลากร คือบุคลากรไม่เพียงพอ และไม่มีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย งบประมาณในการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารส่วน

ใหญ่ไม่มีปัญหา ที่มีปัญหาส่วนใหญ่ได้แก่ งบประมาณที่ได้มาไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะงบประมาณมีน้อยไม่เพียงพอ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร และการเตรียมการจัดทำเอกสาร คู่มือ ประกอบการใช้หลักสูตร ส่วนใหญ่มีปัญหาในการจัดทำเอกสาร คู่มือ ประกอบการใช้หลักสูตร คือบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ส่วนการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน วัสดุ และอุปกรณ์ มีปัญหาเกี่ยวกับวัสดุครุภัณฑ์ ภายในห้องเรียนส่วนใหญ่ ไม่เพียงพอ ปัญหาการนิเทศการสอน คือ ขาดบุคลากรจากหน่วยงานต้นสังกัดมาทำการนิเทศ และนิเทศไม่ต่อเนื่องและการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก และส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องของผู้ปกครองไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียน

การอภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 46 ขึ้นไป วุฒิปริญญาตรี ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 6 ปีขึ้นไป ระยะเวลาที่โรงเรียนจัดการศึกษาระดับอนุบาล 6-10 ปี ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรม / สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล จึงเป็นเรื่องที่ควรเร่งควรให้มีการจัดอบรม และสัมมนา ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอนุบาล เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางที่จะปฏิบัติได้ ถูกต้องตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529) ได้กำหนดสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาล ควรมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารวิชาการเกี่ยวกับเด็กระดับชั้นอนุบาล ในเรื่องพัฒนาการความต้องการหลักสูตรและแนวการจัดประสบการณ์ หลักการจัดกิจกรรมการประเมินผลและการจัดสภาพแวดล้อม แต่ส่วนใหญ่เคยศึกษา ดูงานการจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาล

ส่วนครูชั้นอนุบาล ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 30 ปีขึ้นไป มีวุฒิปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอนชั้นอนุบาล 6-10 ปี เคยเข้ารับการอบรม/สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาล ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ เยาวพา เตชะคุปต์ (2527) กล่าวว่า ครูสอนเด็กอนุบาล ควรมีวุฒิทางการศึกษาอนุบาล หรือเคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการอบรมดูแลเด็กอนุบาลมาก่อน

2. ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีการจัดครูเข้าอบรมสัมมนา และจัดประชุมชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบจุดมุ่งหมายและแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับความจำเป็นเนื่องจากปัจจุบันยังมี

ครูที่ทางด้านการอนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัยศึกษานั้นน้อย อย่างไรก็ตามการอบรมครูเป็นจำนวนมากหรือใช้ระยะเวลาที่สั้นย่อมไม่ได้ผลเต็มที่ หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดให้มีการนิเทศอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง สำหรับการนิเทศการสอนระดับอนุบาลพบว่าการนิเทศโดยผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าสายอนุบาล ซึ่งทางโรงเรียนสามารถทำได้น้อยครั้งมากในการจัดการเรียนการสอน เพราะมีภาระงานอื่นร่วมด้วย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะจัดการนิเทศการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครอบคลุมทั้งการนิเทศเพื่อป้องกันปัญหาและเพื่อการแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอน

3. การจัดครูเข้าสอน ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารและหัวหน้าสายอนุบาลในโรงเรียนร่วมกันจัดโดยคำนึงถึงความถนัด และความเหมาะสมอย่างไรก็ดีเมื่อศึกษาปัญหาพบว่า โรงเรียนขาดครูผู้มีความรู้ด้านอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัยศึกษาโดยตรง ซึ่งโดยหลักการครูที่จะเข้าสอนระดับอนุบาลจะต้องมีคุณลักษณะตามที่กำหนดและมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการสอนเด็กระดับนี้ ดังคำกล่าวของ สุชาติ โสมประยูร (2525) “ ครูเป็นหัวใจของการดำเนินการศึกษาทุกระดับวิชา จึงจำเป็นต้องได้ครูที่มีคุณสมบัติเฉพาะจึงจะสามารถช่วยให้นักเรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เหมาะสมกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรทุกประการ “ ปัญหาการขาดแคลนครู ครูที่จบการศึกษาทางด้านอนุบาลศึกษารวมทั้งการขาดแคลนในเชิงคุณภาพ ดังที่ก้องเกียรติ สหวรรณนางกูร (2537) กล่าวว่า การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ภาวะการขาดแคลนครูในระดับนี้ ส่วนใหญ่เป็นการขาดแคลนในเชิงคุณภาพ กล่าวคือครูที่สำเร็จการศึกษาในวิชาเอกปฐมวัยที่รับบรรจุเป็นครูโดยตรงเพื่อสอนก่อนระดับประถมศึกษา มีน้อยมาก ครูที่มีอยู่ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีวุฒิวิชาเอกด้านอื่น โดยเฉพาะในสังกัดที่มีการขยายการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ได้แก่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา และสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ใช้ครูที่สอนระดับประถมศึกษาที่มีอยู่เดิมนั้นมาสอนในชั้นอนุบาลโดยการฝึกอบรมครูให้มีความรู้ในเรื่องการเตรียมความพร้อมของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา แต่ผลการฝึกอบรมยังเป็นปัญหาอยู่เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณและความรู้พื้นฐานของครูที่มีอยู่เดิม ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นควรจัดสรรครูเพิ่มให้กับโรงเรียนที่เปิดสอนระดับอนุบาล โดยจัดสรรอัตราครูที่จบด้านอนุบาลศึกษาให้แก่โรงเรียนอย่างน้อย โรงเรียนละ 1 คน เพื่อเป็นแกนนำในการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียน

4. จากการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 ร่วมกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น และเอกสารที่กลุ่มโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาร่วมกันจัดทำขึ้นเอง ผู้วิจัยเห็นว่ามีการดำเนินการที่เหมาะสม เพราะเนื่องจากว่า สภาพของแต่ละโรงเรียนในแต่ละพื้นที่ หรือในแต่ละสังกัด อาจมีบริบทที่แตกต่างกันในหลายด้าน ดังนั้นการนำเอาเอกสารหลักสูตรและแนวการจัดประสบการณ์ที่ได้มีการจัดทำขึ้น

เฉพาะในห้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นจริงย่อมสามารถที่จะมีสัมฤทธิ์ผลมากกว่าการยึดหลักสูตรแกนกลางเพียงอย่างเดียว

5. การจัดทำแผนการสอนของครูนั้นพบว่ามีการจัดทำและตรวจแผนการสอน ซึ่งนับว่าถูกต้องตามหลักของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ อูทัย ธรรมเดโช (2531) ซึ่งกล่าวว่า แผนการสอนและบันทึกการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญที่แสดงถึงความมอกงามในอาชีพครู เป็นแผนการปฏิบัติงานประจำชั้นของครูในแต่ละวันว่าจะมีการดำเนินการสอนอย่างไร การมีบันทึกการสอนจะช่วยให้ครูทำงานอย่างมีแผน ทำให้การสอนครบตามหลักสูตร และยังช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศทราบได้ว่าครูได้สอนอะไรไปแล้ว จะได้มีการนิเทศและให้คำแนะนำ ปรับปรุงการการจัดการกิจกรรมได้ถูกต้อง และบันทึกการสอนยังสามารถที่จะช่วยให้ผู้ทำการสอนแทนทำได้อย่างต่อเนื่อง

6. ปัญหาที่พบในงานวิจัยนี้ว่า วัสดุหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเพื่อการค้นคว้ามีไม่เพียงพอ ผู้วิจัยเห็นว่า ในปัจจุบันครูที่สอนในระดับอนุบาลส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาด้านอนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัย แม้ว่าจะผ่านการอบรมและสัมมนา ก็ยังมีครูจำนวนมากที่ยังมีปัญหาในเรื่องการสอนในระดับนี้ หน่วยงานต้นสังกัดจึงควรมีการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรเพื่อการค้นคว้ารวมทั้งเพื่อการจัดการเรียนการสอนและมอบให้กับโรงเรียนหรือครูผู้สอนเพื่อใช้ประกอบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน

7. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ มีการสำรวจความต้องการด้านอาคารสถานที่ จัดทำแผนผังและการใช้อาคารสถานที่ไว้ดังเช่น กิติมา ปรีดีดิถ (2532) กล่าวว่า ถ้าเรามุ่งให้การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างสมบูรณ์แล้วก็จำเป็นต้องจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ดี ถูกหลักวิชา และเอื้อต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด สำหรับการดูแลบำรุงอาคารสถานที่ มีการทำความสะอาดและตกแต่งอาคารสถานที่ให้สวยงามเป็นระเบียบ มีการสำรวจความชำรุดเสียหายและดูแลซ่อมแซมให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา ส่วนในการใช้แหล่งเรียนรู้จากที่อื่นเพื่อการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริม พบว่า ส่วนมากใช้สถานที่ทางศาสนา ปัญหาที่พบคือ สนามและเครื่องเล่นสนาม และสถานที่เล่นกลางแจ้งของเด็กก็มีไม่เพียงพอ ซึ่งสถานที่เหล่านี้เป็นการพัฒนาทางด้านร่างกายของเด็ก และห้องน้ำห้องส้วมมีจำนวนไม่เพียงพอ ไม่เป็นสัดส่วน ผู้วิจัยเห็นว่า หน่วยงานที่ดูแลควรจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการสร้างห้องน้ำห้องส้วมที่มีอยู่โรงเรียนให้มีขนาดเหมาะสมกับเด็กชั้นอนุบาล เพราะส่วนใหญ่ห้องน้ำห้องส้วมในโรงเรียนจะเหมาะกับเด็กประถมศึกษาซึ่งไม่เหมาะกับเด็กอนุบาลอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ และห้องน้ำห้องส้วมเป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยของเด็กรวมทั้งการดูแลเรื่องความสะอาด ระวังระวังไม่ให้เป็นที่แพร่เชื้อโรค ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็ก

8. ด้านงบประมาณ และการจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ งบประมาณส่วนใหญ่ได้จากเงินสนับสนุนจากเมืองพัทยา และขอเงินสนับสนุนจากสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่างบประมาณในการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการจัดการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับงบประมาณด้วย และสอดคล้องกับการติดตามผลการดำเนินงานโครงการการศึกษาในระดับชั้นอนุบาลของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530) ที่พบว่า ขาดงบประมาณสนับสนุนห้องเรียนทำให้การจัดสภาพการเรียนการสอนไม่ดีเท่าที่ควร การใช้งบประมาณเน้นหนักในด้านสื่อการสอนที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ห้องเรียนเด็กอนุบาลส่วนใหญ่ใช้ชั้นล่างสุดของอาคารเรียนซึ่งถูกต้องตามหลักเกณฑ์วิธีดำเนินการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ คือ การจัดห้องเรียน หากใช้ห้องว่างจะต้องใช้ห้องเรียนชั้นล่างสุด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ บังอร ภูมิชาติ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จัดห้องเรียนชั้นเด็กเล็ก โดยใช้ห้องเรียนในอาคารเรียน ร่วมกับชั้นเรียนอื่น แต่เป็นอาคารชั้นล่างสุด และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเมธา ปรางแสงวิไล (2531) ที่พบว่า ห้องเรียนชั้นอนุบาลจะอยู่ชั้นล่างสุดของอาคารเรียน สำหรับลักษณะการจัดห้องเรียนใช้ห้องเรียนเป็นห้องนอน ส่วนห้องอาหารแยกต่างหาก เพราะจะได้เป็นการสอนเด็กว่าห้องนอนกับห้องอาหารควรแยกกันอยู่ และง่ายต่อการรักษาความสะอาด การตกแต่งห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ได้จากงบประมาณของโรงเรียน และเมืองพัทยา การระบายอากาศในห้องเรียนดี มุมส่วนใหญ่ที่จัดคือมุมหนังสือ ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนส่วนใหญ่คือ จัดเครื่องเล่นสนาม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่พบว่า โรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา จะมีของเล่นไม่มากนักและเครื่องเล่นส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องเล่นสนาม ได้แก่ ชิงช้า กระดานลื่น และกระดานหก เป็นต้น

9. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดกิจกรรมตามตารางประจำวัน จัดได้ไม่ครบ สาเหตุได้แก่นักเรียนมีความแตกต่างกันมาก และให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียนมากกว่านอกห้องเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิไลพร เรือนศรี (2544) พบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนชั้นก่อนประถมศึกษาจัดกิจกรรมในห้องเรียนมากกว่านอกห้องเรียน และเมธา ปรางแสงวิไล (2531) พบว่า ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมภายในห้องเรียนมากกว่านอกห้องเรียน ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า ครูผู้สอนก็สามารถให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมได้ไม่จำเป็นการจัดนอกห้องเรียน หรือในห้องเรียน

10. การอำนวยความสะดวกและการบริการอื่น ๆ ส่วนใหญ่ได้แก่ โรงเรียนได้มีการประสานงานกับเมืองพัทยาโดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านสุขภาพอนามัย มาจัดบริการให้แก่เด็กในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา และโรงเรียนได้จัดบริการในด้านอาหารเสริมแก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พูนศรี ดันติวัฒน์ (2528) พบว่า โรงเรียนจัดอาหารที่มีคุณค่าทาง

โภชนาการให้เด็กนักเรียนรับประทาน ตลอดจนการเอาใจใส่ในการตรวจสุขภาพของเด็ก ผู้วิจัยเห็นสมควรเป็นอย่างยิ่งที่มีการบริการในด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย เพราะภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก

11. ด้านการนิเทศการสอนส่วนใหญ่ได้รับการนิเทศจากผู้บริหารโรงเรียนโดยวิธีการเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอนไม่เป็นทางการซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิไลพร เรือนศรี(2544) พบว่า ผู้นิเทศการสอนส่วนใหญ่ คือ ผู้บริหารโรงเรียนนอกจากนี้ สังัด อุทรานันท์ (2529) ได้ให้เหตุผลว่าศึกษานิเทศโดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัดไม่สามารถสนองความต้องการการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทั่วถึงสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่นอกโรงเรียนจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการแท้จริงได้ การสนองความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. โรงเรียนควรมีการพัฒนาบุคลากรที่สอนในระดับอนุบาลให้สามารถสอนเด็กอนุบาลได้เหมาะสมและมีการนิเทศภายในอย่างจริงจัง เพื่อแก้ปัญหาการจัดครูผู้สอนที่ไม่ตรงกับความรู้ความสามารถและความถนัด
2. สำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา ควรจัดสรรอัตราครูที่จบสาขาปฐมวัย ให้กับโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา อย่างน้อยโรงเรียนละ 1 คน เพื่อเป็นแกนนำในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
3. โรงเรียนควรจัดสถานที่เล่นและสนามเด็กเล่นให้กับเด็กวัยอนุบาล เนื่องจากการเล่นเป็นกิจกรรมส่วนใหญ่ในชีวิตของเด็กอนุบาลและการเล่นยังช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมและช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
4. สำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา ควรจัดอบรมครูผู้สอนชั้นอนุบาลให้รู้จักวิธีการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป
5. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษาแก่ชุมชนเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความพร้อมของโรงเรียนเมืองพัทยาและความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอนุบาล โดยศึกษาตามแนวคิด
2. ควรมีการศึกษารูปแบบและความต้องการในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลของโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา
3. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา
4. ควรให้มีการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้หลักสูตรระดับชั้นอนุบาลของโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมล รอดคล้าย. **คู่มือการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2537.

การศึกษาท้องถิ่น, สำนักงาน. **เอกสารประกอบการอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับอนุบาล
ปี 2533**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สวนท้องถิ่น, 2533.

กิติมา ปรีดีดีดก. **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : อักษรวิพัฒน์
, 2532.

เกรียงศักดิ์ เรืองศรี. **การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถม
ศึกษาในโรงเรียนอนุบาลอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน**.
กรุงเทพมหานคร : เอร่าวัฒนาการพิมพ์, 2523.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน**.
กรุงเทพมหานคร : ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์, 2526.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **คู่มือการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กระดับ
ก่อนประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **คู่มือการนิเทศการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2529.

คณะกรรมการการประถมศึกษา, สำนักงาน. **แนวการจัดโรงเรียนอนุบาล**. กรุงเทพฯ: หน่วย
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2525.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **สรุปแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 -2544)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
(พ.ศ.2540 -2544)**. กรุงเทพมหานคร : อรรถพลการพิมพ์, 2539.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นกับการจัดการ
ศึกษา**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,
2541.

- คำแนะนำการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539.
- งามนิจ วิทยบำรุง. การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534
- จิตตรา ทองคนารักษ์. การศึกษางานวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาลที่ได้รับรางวัล
เทศบาลที่จัดการศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมเด็ก เยาวชนดีเด่น ปี พ.ศ. 2536.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- จินตนา หมูผึ้ง. การอนุบาลศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ทัพย์อักษรการพิมพ์, 2535.
- จีระพันธุ์ พูลพัฒน์. เอกสารคำสอนการศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.
ใจทิพย์ เชื้อรัตน์. การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ อลิอัน เพรส, 2539.
- ชบา พันธุ์ศักดิ์. การศึกษาการใช้หลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็กวัย 3 ขวบในโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2542.
- ชูลี ช่วยเอื้อ. การใช้แนวประสงค์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา
ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ณัฐกฤตา ไพศาลสมบัติ. การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาลใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ธวัชชัย ชัยจิรยากุล. การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: อักษร
บัณฑิต, 2529.
- ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: เอร่าวัฒนาการพิมพ์,
2532.
- นภา คงเมือง. การศึกษาการจัดการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวน
ชายแดน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532

นิคม ทาแดง. การจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมนอกห้องเรียน. **เอกสารประกอบการสอนชุด วิชาพฤติกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา, หน่วยที่ 10.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช, 2527.

นิคม ทาแดง. การจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน. **เอกสารประกอบการสอนชุด วิชาพฤติกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา, หน่วยที่ 9.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช, 2527.

นิคม ทาแดง และกลมวรรณ ลิมปนาทร. การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในและภายนอกในสถานศึกษาปฐมวัย. **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา, หน่วยที่ 3.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.

บริหารการศึกษาท้องถิ่น, สำนักงาน. **สถิติข้อมูลทางการศึกษาเทศบาลและเมืองพัทยา.** ชลบุรี : สำนักงานบริหารการศึกษาท้องถิ่น, 2538.

บุญชู สนั่นเสียง. การจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา. **เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดศูนย์ และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา, หน่วยที่ 1.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.

บุษบา ละอองชัยรังษี. **แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของ โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2533.

ปนัดดา พรพิชมเนส. **สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน: กรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับประถมศึกษา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ประคอง กวรรณสูต. **สถิติประยุกต์สำหรับครู.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช , 2534.

ประคอง ขำดิษ. **การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาล.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ประดินันท์ อุปรมัย. **การศึกษาเชิงประเมินระบบหลักสูตรจิตวิทยาในวิทยาลัยครู.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2524.

- ปรีชา นิพนธ์พิทยา. **มิติใหม่การนิเทศการศึกษากับการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : ธีรพงษ์การพิมพ์, 2537.
- ปรีชา เสนาวัฒน์. **การบริหารการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา** สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การนิเทศการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2541.
- พยุง ชำนาญคิด. **การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- พรพรรณ คำเพ็ง. **การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเทศบาล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- พงษ์ศักดิ์ อินทรามะ. **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- พัฒนา พวงมาลี. **สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลคละอายุ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิตภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ภิญโญ สาธร. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2521.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. **เด็กก่อนวัยเรียน เรียนรู้ อย่างไร**. นนทบุรี : โรงพิมพ์สภาสงเคราะห์ ปากเกร็ด, 2533.
- เมธา ปรางค์วิไล. **การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- เยาวพา เดชะคุปต์. **การศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2541.

- รัตนา สหายายทอง. **การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการ
อนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 6.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- วนิดา วิชยประเสริฐกุล. **ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อม
เมืองพัทยา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- วัลลภ ศิริเลิศตระกูล. **การปกครองท้องถิ่นรูปเมืองไทย : ปัญหาและแนวทางแก้ไข.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- วรรดี เลิศไกร. **ผลการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ที่มีต่อพัฒนาการของเด็ก
ปฐมวัย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2533.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. **หลักสูตรและการสอน – มิติใหม่.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2523.
- วิชาการ, กรม. **คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3- 6 ปี).** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- วิชาการ, กรม. **หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- วิไลพร เรือนศรี. **การศึกษาการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. **แนวการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536.
- สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์. **เอกสารการสอนชุดวิชาการวางแผนพัฒนาโรงเรียน.** หน่วยที่ 1-7 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี : โรงพิมพ์สุโขทัยธรรมาธิราช , 2524.

สมชาย อรุณรัตน์. การศึกษาปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้าน
บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2539.

สมร ทองดีและ สุภัทรา กาญจนกิจ. **ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวทางการ
ศึกษาปฐมวัย, หน่วยที่ 9.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.

สันต์ ธรรมบำรุง. **หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร.** กรุงเทพมหานคร: ภาคพัฒนาตำราและ
เอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2527.

สมสิทธิ์ จิตหาญ. **การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์
เทศบาลและเมืองพัทยา ระหว่างเทศบาลที่ขนาดแตกต่างกัน.** วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2537.

สุมน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ. **สาระและกิจกรรมการสอน วิชาหลักสูตรและการ
สอนระดับประถมศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

โสภิตอนงค์ บุญช่วย. **สภาพการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน
เอกชนในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาศาสตร์ บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัยศึกษา : **หลักสูตรและแนวปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์ โอ
เอส พรินติ้งเฮาส์, 2535.

อนันต์ อัดชู. **สถานภาพทางการศึกษาของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.**
กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

อภิสมัย วุฒิพรพงษ์. **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในโรงเรียน
อนุบาลประจำจังหวัดสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขต
การศึกษา 12.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาศาสตร์ บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

อัจฉรา เก่งปัญญา . **บทบาทของวัดที่มีต่อการจัดการศึกษาของเด็กวัยก่อนเกณฑ์: ศึกษา
เปรียบเทียบกรณีวัดและสถานศึกษาเด็กก่อนเกณฑ์ฆราวาสในกรุงเทพมหานคร
และในจังหวัดสุพรรณบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
กรุงเทพฯ , 2534.อัสสัมชัญ.

ภาษาอังกฤษ

Beauchamp, George A. *Curriculum Theory*. 3rd Ed. Illinois : The Kagg Press, 1975.

Good, Carter V. *Dictionary of Education*. New York : Mc Graw Hill Book Co., Inc., 1973.

Hass Glen. *Curriculum Planning : A New Approach*. (3rd ed.). Boston : Allyn and Bacon, 1983.

Jackman, Hilda L. *Early Education Curriculum*. 2nd Ed. Brookhaven, Dallas : United States of America, 2001.

Passe, Jeff. *Elementary School Curriculum*. 2nd Ed. University of North Carolina : R.R. Donnelley & Sons Company / Crawfordsville, IN, 1999.

Spodek, B. *Teaching in the Early Years*. New Jersey : Prentice – Hall, 1985.

Swansburg, R. C. *Inservice Education*. New York: G.D. Putmen Son, 1968.

Taba, Hilda. *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York : Hartcourt, Brace and World, 1962.

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รองศาสตราจารย์ ดร. เยาวภา เดชะคุปต์ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
5. อาจารย์ สุทธภา ไชติประดิษฐ์ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามครูชั้นอนุบาลเกี่ยวกับภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา
2. แบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา
3. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา
4. แบบสัมภาษณ์ครูชั้นอนุบาลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา
5. แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นอนุบาล
6. แบบสำรวจการจัดสภาพแวดล้อม

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับครูชั้นอนุบาล
เรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล
ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ครูชั้นอนุบาล
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลใน 3 ด้าน คือ

1. ด้านการใช้หลักสูตร ได้แก่ การใช้เอกสารหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การเตรียมการสอน การจัด

กิจกรรมประจำวัน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การใช้สื่อการสอน และการวัดและประเมินพัฒนาการ

3. ด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ และการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. ข้อมูลในแบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่และการทำงานที่ท่านปฏิบัติอยู่แต่อย่างใด

4. ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทุกตอนตามความเป็นจริง เพราะคำตอบของท่านทุกคำตอบมีประโยชน์และมีคุณค่าอย่างมากสำหรับการศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

แบบสอบถามสำหรับครูชั้นอนุบาล
เรื่อง
การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล
ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
 2. อายุ.....ปี
 3. วุฒิทางการศึกษาสูงสุด
 - ต่ำกว่าปริญญาตรี สาขา.....
 - ปริญญาตรี สาขา.....
 - ปริญญาโท สาขา.....
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
 4. ปัจจุบันท่านทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้นอนุบาลปีที่.....
 5. ประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นอนุบาลศึกษาปี
 6. จำนวนเด็กในชั้นเรียนที่ท่านสอน.....คน
 7. ห้องเรียนของท่านมีครูพี่เลี้ยง/ผู้ดูแลเด็กหรือไม่
 - ไม่มี
 - มี **ถ้ามี** หน่วยงานใดที่ดำเนินการจัดครูพี่เลี้ยงมาให้.....
 8. หน้าที่อื่นๆ ที่ท่านรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนระดับชั้นอนุบาลศึกษา
 - ไม่มี มี **ถ้ามี** (โปรดให้ข้อมูลเพิ่มเติม เช่น เจ้าหน้าที่ห้องสมุด งานสอนชั้นอื่น ฯลฯ)
 9. ท่านเคยเข้ารับการอบรม/สัมมนา/ประชุมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนชั้นอนุบาลหรือไม่
 - ไม่เคย เคย (โปรดให้ข้อมูลเพิ่มเติม)
- 1.....
- 2.....

10. ประสบการณ์ในการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาลศึกษา

- เคยไปศึกษาดูงาน ไม่เคยไปศึกษาดูงาน

ถ้าเคย โปรดให้ข้อมูลเพิ่มเติม

11. ท่านพอใจกับการสอนระดับอนุบาลหรือไม่

- พอใจ ไม่พอใจ

หากไม่พอใจ เป็นเพราะสาเหตุใด.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตามความเป็นจริง (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ด้านการใช้หลักสูตร

1. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตรในการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาลอย่างไร

1. เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนสอนระดับชั้นอนุบาล
2. เป็นคณะกรรมการโรงเรียนวางแผนการใช้หลักสูตร
3. นำข้อมูลที่ได้จากการอบรม / สัมมนา/ ประชุมเชิงปฏิบัติการมานำเสนอ
4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านใช้หลักสูตรของหน่วยงานใดจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เด็กวัยอนุบาล

1. สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
2. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
4. กลุ่มโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาจัดทำขึ้นเอง
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านมีจุดมุ่งหมายในการนำหลักสูตรมาใช้จัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลอย่างไร

1. ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา
2. เพื่อให้เด็กมีความสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขและเป็นสมาชิกที่ดี

ของสังคม

3. เพื่อปลูกฝังให้เด็กมีพื้นฐานที่ดีทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม
4. เพื่อปลูกฝังการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมในท้องถิ่น และความเป็นไทย
5. เพื่อมุ่งเน้นให้เด็กมีความรู้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เพียงพอก่อนเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ท่านได้รับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมาโดยวิธีการใด
- 1. สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นจัดส่งให้
 - 2. สำนักการศึกษาเมืองพัทยา
 - 3. โรงเรียนจัดหามาให้
 - 4. การเข้าประชุม อบรม สัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการ
 - 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. เอกสารประกอบหลักสูตรที่ใช้เป็นแนวทางในจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวัยอนุบาล
- 1. แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา
 - 2. คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ของกรมวิชาการ
 - 3. เอกสารหลักสูตรที่โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยาจัดทำขึ้นเอง
 - 4. เอกสารและคู่มืออื่น ๆ จากสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นได้แก่ (โปรดระบุ).....
 - 5. เอกสารจากหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ เช่น สปช.และสช.
 - 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
6. ท่านมีวัตถุประสงค์ในการนำเอกสารประกอบหลักสูตรมาใช้ในการจัดกิจกรรมอย่างไร
- 1. เป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดกิจกรรม/บันทึกการสอน
 - 2. เลือกระบบการณสำคัญให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอน
 - 3. วางแผนจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน
 - 4. ศึกษาเทคนิควิธีการจัดกิจกรรม
 - 5. เป็นแนวทางจัดเตรียมสภาพแวดล้อมทั้งภายในและนอกห้องเรียน
 - 6. วางแผนการวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก
 - 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
7. ท่านได้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นหรือไม่
- ไม่มี เพราะ.....
 - มีการพัฒนา โดย
 - 1. ปรับวัตถุประสงค์ตามสภาพความต้องการและความจำเป็นของท้องถิ่น
 - 2. จัดลำดับ/ เลือกกิจกรรมประสบการณ์ให้สอดคล้องกับสภาพของเด็กและความจำเป็นของท้องถิ่น
 - 3. ประเมินพัฒนาการเด็กที่แสดงออกแล้วนำมาวิเคราะห์ปรับปรุงการจัดกิจกรรม
 - 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การเตรียมการสอน

1. ก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนท่านมีการเตรียมการสอนอย่างไร
 - 1. ศึกษาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร
 - 2. จัดทำกำหนดการสอนที่ได้วางแผนไว้ตลอดภาค/ปีการศึกษา
 - 3. จัดทำแผนการจัดกิจกรรม/บันทึกการสอนย่อรายวัน
 - 4. วางแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก
 - 5. จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน
 - 6. จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน
 - 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
2. ท่านมีหลักในการเลือกเนื้อหาประสบการณ์มาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยอนุบาล อย่างไร
 - 1. เลือกตามที่ได้เรียงไว้ในหน่วยการเรียนรู้
 - 2. เลือกตามความต้องการและความสนใจของเด็ก
 - 3. เลือกตามสภาพฤดูกาลและการเปลี่ยนแปลงของสภาพชุมชนและท้องถิ่น
 - 4. เลือกเนื้อหาประสบการณ์จากเรื่องใกล้ตัวเด็กไปสู่เรื่องไกลตัว
 - 5. เลือกเนื้อหาประสบการณ์จากเรื่องที่ยากไปหาเรื่องที่ยาก
 - 6. คำเนื่งถึงพัฒนาการและประสบการณ์เดิมของเด็ก
 - 7. เลือกตามความพร้อมและความถนัดของครู
 - 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
3. ท่านจัดทำบันทึกการสอน/แผนการสอนหรือไม่ อย่างไร
 - ไม่มีการจัดทำ เนื่องจาก.....
 - มีการจัดทำ **ดังนี้**
 - 1. มีการจัดทำแผนการจัดกิจกรรม แต่ไม่มีบันทึกการสอนเป็นรายวัน
 - 2. จัดทำแผนการจัดกิจกรรม และมีบันทึกการสอน
 - 3. มีการจัดทำแผนการสอนร่วมกันของครูแต่จัดทำบันทึกการสอนด้วยตนเอง
 - 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การจัดกิจกรรมประจำวัน

1. ท่านจัดกิจกรรมประสบการณ์ให้กับเด็กวัยอนุบาลในลักษณะใด

1. แยกสอนเป็นรายวิชา
2. จัดบูรณาการเนื้อหาวิชา
3. จัดบูรณาการกิจกรรมเป็นหน่วยการเรียนรู้
4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
2. ท่านยึดหลักเกณฑ์ใดในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กวัยอนุบาล
1. จัดกิจกรรมตามแผนการสอนอย่างครบถ้วน
2. จัดกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจและวัย
3. จัดกิจกรรมที่จัดมีความสมดุล คือ มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียนในอัตราส่วนที่เหมาะสม กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบ กิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม
4. จัดกิจกรรมที่เน้นให้มีสื่อของจริงที่เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตัวเอง
5. มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และผู้ใหญ่
6. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก มีการยืดหยุ่นตามความต้องการและความสนใจของเด็ก
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
3. ท่านจัดกิจกรรมใดเป็นกิจกรรมหลักให้กับเด็กวัยอนุบาล
1. การเคลื่อนไหวและจังหวะ
2. กิจกรรมเสริมประสบการณ์
3. กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี
4. กิจกรรมกลางแจ้ง
5. เกมการศึกษา
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. ท่านจัดกิจกรรมได้ตามขั้นตอนในแผนการสอนหรือตารางกิจกรรมประจำวันครบหรือไม่
1. ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ครบตามที่กำหนดไว้
2. จัดกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ได้ครบทุกกิจกรรม
3. จัดกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ได้บางกิจกรรม
4. มีการจัดกิจกรรมโดยยืดหยุ่นตามสภาพเหตุการณ์ในแต่ละวัน
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ท่านจัดเวลาให้เด็กวัยอนุบาลมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันอย่างไร

1. ให้เวลาเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมในห้องมากกว่านอกห้อง
2. ให้เวลาเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมในห้องใกล้เคียงกับนอกห้อง
3. ให้เวลาเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมในห้องน้อยกว่านอกห้อง
4. ให้เวลาเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมในห้องเท่านั้น
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
6. ท่านจัดกิจกรรมใดบ้างที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายให้กับเด็กวัยอนุบาล
1. กิจกรรมกลางแจ้งที่เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่
2. กิจกรรมสร้างสรรค์ที่เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กและประสาทสัมผัส เช่น การฉีก ตัด การปั้น และการร้อย เป็นต้น
3. กิจกรรมการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระตามจินตนาการมีการใช้จังหวะ เพลง และดนตรี
4. กิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร การรักษาความสะอาดของร่างกาย การขับถ่าย และการพักผ่อนด้วยตนเอง
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
7. ท่านจัดกิจกรรมใดบ้างที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจให้กับเด็กวัยอนุบาล
1. กิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความซาบซึ้งทางศิลปะ เช่น การวาดภาพ การปั้น การร้อย การเคลื่อนไหวตามจังหวะและตามจินตนาการ / เล่นบทบาทสมมติ
2. กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรี การร้องเพลง การฟังนิทาน และเรื่องราวต่าง ๆ คำคล้องจอง
3. กิจกรรมให้เด็กรู้จักการควบคุมตนเองในการเล่น ทำงานและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
4. กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เช่น เปิดโอกาสให้พูด / แสดงออก
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
8. ท่านจัดกิจกรรมใดบ้างที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมให้กับเด็กวัยอนุบาล
1. กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์และช่วยเหลือโรงเรียน เช่น เก็บขยะ การทำความสะอาดห้องเรียน
2. กิจกรรมการเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น การเล่นเกมกลางแจ้ง การเล่นตามมุม
3. กิจกรรมฝึกความมีระเบียบวินัยและการรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ เช่น ปฏิบัติตามกฎของห้องเรียน
4. กิจกรรมที่ส่งเสริมบุคลิกภาพและการแสดงออกทางวัฒนธรรมไทย และมารยาทไทย
5. กิจกรรมที่ให้เด็กรู้จักสื่อความหมายกับผู้อื่นและรับรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. ท่านจัดกิจกรรมใดบ้างที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาให้กับเด็กวัยอนุบาล
- 1. กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ได้แก่ เล่าเหตุการณ์ ข่าว นิทาน สนทนา ซักถาม ใช้หุ่นต่าง ๆ การเล่นนิ้วมือ เพลง คำคล้องจอง
 - 2. กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางคณิตศาสตร์ ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมการคิด และให้เหตุผล เช่น การแยกประเภท การแบ่ง การนับจำนวน การชั่ง การตวง และกิจกรรมเล่นทราย เล่นน้ำ
 - 3. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
10. ท่านจัดกิจกรรมใดบ้างที่ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตให้กับเด็กวัยอนุบาล
- 1. กิจกรรมที่ส่งเสริมการรักษาความปลอดภัยและสุขอนามัยของตนเอง
 - 2. กิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติให้ถูกต้องในการรักษาสุขภาพอนามัย เช่น ล้างมือ ล้างหน้า แปรงฟันและการออกกำลังกาย
 - 3. กิจกรรมที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของโรงเรียน บ้าน และสาธารณสมบัติ
 - 4. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่มีคุณค่า และอาหารที่มีประโยชน์
 - 5. กิจกรรมที่เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับเวลา ฤดูกาล ธรรมชาติรอบตัว เหตุการณ์ต่าง ๆ
 - 6. กิจกรรมที่พัฒนาการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 เช่น ฝึกสังเกตสิ่งที่หายไป สิ่งที่สัมพันธ์กัน ฝึกฟังเสียงดนตรี แยกประเภท ความเหมือน ความต่าง การทดลอง
 - 7. กิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษานอกสถานที่ หรือนอกห้องเรียน
 - 8. กิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกต้นไม้ การใช้น้ำอย่างประหยัด การปิดไฟทุกครั้งที่ไม่ใช้ การใช้สิ่งของอย่างประหยัดได้คุ้มค่า
 - 9. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
11. กิจกรรมเสริมการเรียนการสอนที่จัดให้แก่เด็กที่ไม่ได้กำหนดในตารางกิจกรรมประจำวัน
- 1. ฝึกสมาธิ
 - 2. ดนตรี
 - 3. ภาษาอังกฤษ
 - 4. ทัศนศึกษานอกสถานที่ เช่น สวนสัตว์ แหล่งเรียนรู้และสถานที่สำคัญในชุมชน
 - 5. จัดประกวดหรือแข่งขันทักษะต่าง ๆ เช่น ประกวดงานศิลปะ ร้องเพลง มารยาทไทย ฯลฯ
 - 6. จัดวันกีฬาอนุบาลหรือการแข่งขันกีฬาภายใน
 - 7. นำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์หรือประเพณีต่างๆ กับชุมชน และท้องถิ่น เช่น วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง ฯลฯ (โปรดระบุ).....

8. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
12. ท่านได้รับการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กวัยอนุบาลอย่างไร
1. การสนับสนุนด้านงบประมาณ
2. คำแนะนำในการจัดกิจกรรม
3. การสนับสนุนด้านเอกสารคู่มือประกอบการจัดกิจกรรม
4. การบริการด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม
5. ได้รับการบริการด้านแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
13. ท่านใช้เทคนิควิธีการจัดสอนใดบ้างในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้กับเด็กวัยอนุบาล
1. สนทนา พูดคุย และอภิปราย
2. การสาธิต / การทดลองหรือปฏิบัติจริง
3. เล่านิทาน/เรื่องราวต่าง ๆ
4. ท่องคำคล้องจอง
5. แสดงบทบาทสมมติ/ละคร
6. การร้อง / ฟังเพลง / ดนตรี / เสียงต่าง ๆ
7. เชิญวิทยากรมาให้ประสบการณ์พิเศษ
8. จัดศูนย์การเรียนรู้/ มุมกิจกรรม/ห้องสมุดของเล่น
9. พาเด็กไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
10. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

1. ท่านได้จัดให้มีมุมเล่น/ศูนย์การเรียนรู้ภายในห้องเรียนอย่างไร
1. จัดเป็นมุมเล่นถาวรไว้ ได้แก่ มุม.....
2. จัดหมุนเวียนไปตามหน่วยการเรียนรู้ทุกสัปดาห์
3. ไม่มีการจัดมุมเล่น/ศูนย์การเรียนรู้เพราะ.....
4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
2. ท่านได้รับงบประมาณในการตกแต่งและจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมหรือไม่
- ไม่ได้รับ ได้รับ จากที่ใด
1. การจัดสรรงบประมาณค่าวัสดุ ครุภัณฑ์จากโรงเรียน
2. ขอรับบริจาคจากผู้ปกครองของเด็ก

- 3. ขอรับบริจาคจากสมาคม มูลนิธิ ชุมชมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การใช้สื่อการสอน

1. ท่านมีหลักในการเลือกสื่อในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวัยอนุบาลอย่างไร
 - 1. มีขนาดเหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
 - 2. สามารถพัฒนาเด็กได้ครอบคลุมทุกพัฒนาการ
 - 3. สอดคล้องและเหมาะสมเนื้อหาและวัตถุประสงค์
 - 4. หาง่ายในท้องถิ่น ใกล้เคียงตัวเด็กและประหยัด
 - 5. สื่อมีความแข็งแรง ทนทานและปลอดภัยสำหรับเด็ก
 - 6. ตอบสนองความต้องการและความสนใจของเด็กตามวัย
 - 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
2. สื่อการสอนที่ท่านใช้ในการจัดกิจกรรมนั้นส่วนใหญ่เป็นสื่อประเภทใด
 - 1. สื่อการสอนที่เป็นของจริง
 - 2. สื่อธรรมชาติที่มีในท้องถิ่น
 - 3. สื่อการสอนสำเร็จรูป
 - 4. สื่อการสอนที่ผลิตขึ้นเอง (โปรดระบุ).....
 - 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
3. ท่านใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร
 - 1. ใช้เป็นประจำทุกครั้งทุกกิจกรรม
 - 2. ใช้เป็นบางครั้ง
 - 3. ใช้เฉพาะบางกิจกรรมที่เรียนรู้ได้ยาก
 - 4. ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาประสบการณ์
 - 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. ท่านมีวิธีการจัดหาสื่อการสอนอย่างไร
 - 1. นำความรู้จากการเข้าอบรมมาผลิตและจัดทำสื่อขึ้นเอง
 - 2. ครูในสายชั้นอนุบาลร่วมกันจัดทำ
 - 3. สำนักการศึกษาเมืองพัทยาจัดหาสื่อมาให้
 - 4. โรงเรียนจัดสรรงบประมาณจัดซื้อให้

- 5. จัดหาสื่อจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
 - 6. ขอยืมสื่อจากโรงเรียนอื่น
 - 7. ขอบริจาคจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ท่านมีวิธีดำเนินการซ่อมแซมสื่อการสอนอย่างไร
- 1. ตรวจสอบสื่อหลังการใช้ และทำการซ่อมแซมด้วยตนเอง
 - 2. มีการแบ่งการรักษาและซ่อมแซมตามระดับชั้น
 - 3. จัดเป็นศูนย์สื่อและมีผู้รับผิดชอบดำเนินการซ่อมแซมอย่างเป็นระบบ
 - 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การวัดและประเมินพัฒนาการ

1. จุดประสงค์ในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กภายในห้องเรียนของท่าน คือ อะไร
- 1. เพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง รายงานปัญหาสุขภาพและพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็ก
 - 2. เพื่อทราบความก้าวหน้าและพัฒนาการของเด็ก
 - 3. เป็นข้อมูลปรับปรุงการจัดกิจกรรมและประสบการณ์เสริมที่เหมาะสมให้กับเด็ก
 - 4. บันทึกระเบียบสะสมเพื่อรายงานสำหรับครูประจำชั้นคนต่อไป
 - 5. รายงานให้สำนักการศึกษาทราบ
 - 6. ใช้เป็นสถิติข้อมูลของโรงเรียน
 - 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
2. ท่านมีแนวทางในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กอย่างไร
- 1. ประเมินพัฒนาการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวการจัดประสบการณ์
 - 2. จัดเป็นกระบวนการ คือ ศึกษาพฤติกรรม จดบันทึกและสรุปพฤติกรรม บันทึกแบบประเมินพัฒนาการ
 - 3. ประเมินพัฒนาการของเด็กให้ครอบคลุมทุกพัฒนาการทุกด้าน
 - 4. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ
 - 5. ประเมินพัฒนาการตามสภาพที่แท้จริง โดยการสะสมผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล
 - 6. ประเมินพัฒนาการเพื่อทราบความก้าวหน้าและพัฒนาการของเด็ก
 - 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. เอกสารใดที่ท่านใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก
- 1. บัญชีเรียกชื่อ ของ สนศท.
 - 2. บัตรบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียน (สศ.3)
 - 3. สมุดรายงานประจำตัวเด็กอนุบาล (อ.01) ของ สนศท.
 - 4. สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กอนุบาล (อ.02) ของ สนศท.
 - 5. แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก
 - 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. ท่านใช้วิธีการใดในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก
- 1. การสังเกตพฤติกรรม
 - 2. การสนทนาและบันทึกพฤติกรรม
 - 3. การตรวจผลงานหรือแบบฝึกหัด
 - 4. การให้ข้อทดสอบปากเปล่า แล้วบันทึกคำตอบ
 - 5. การทดสอบโดยใช้รูปภาพแล้วประเมินภายหลัง
 - 6. การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน(Portfolio)
 - 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ท่านมีการดำเนินการหลังจากการประเมินพัฒนาการเด็กในแต่ละภาคเรียนอย่างไร
- 1. รายงานผลการประเมินพัฒนาการต่อผู้ปกครอง
 - 2. จัดทำรายงานผลลงในแบบประเมินพัฒนาการเด็ก
 - 3. นำผลการประเมินพัฒนาการมาปรับปรุงกิจกรรมตามความแตกต่างของเด็ก
 - 4. เขียนรายงานผลสำหรับครูประจำชั้นคนต่อไป
 - 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
6. ท่านติดต่อสื่อสารรูปแบบใดในการรายงานพัฒนาการเด็กและสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง
- 1. พบปะพูดคุยกับผู้ปกครองในตอนเช้า/เย็นขณะที่มาส่ง/รับเด็ก
 - 2. บันทึกลงในสมุดประจำตัวเด็กอนุบาล (อ.01)
 - 3. จดหมายข่าว/จุลสาร/วารสาร/เอกสารเผยแพร่
 - 4. จัดนิทรรศการแสดงผลงานเด็ก
 - 5. ปฐมนิเทศและประชุมผู้ปกครอง
 - 6. เยี่ยมบ้านเพื่อพบผู้ปกครอง
 - 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

การใช้แหล่งเรียนรู้

1. ท่านปฏิบัติอย่างไรในการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวัยอนุบาล
 - 1. พาเด็กไปศึกษากับบุคคลและสถานที่ในชุมชน
 - 2. เชิญวิทยากรในชุมชนมาสาธิต / ให้ความรู้และประสบการณ์พิเศษ
 - 3. นำวัสดุในท้องถิ่นมาผลิตและใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก
 - 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การนิเทศการสอน

1. กิจกรรมการนิเทศการสอนที่ท่านได้รับการนิเทศได้แก่
 - 1. ประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาหารือ
 - 2. ให้คำปรึกษารายบุคคล
 - 3. สาธิตการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ
 - 4. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ
 - 5. การอบรมสัมมนา
 - 6. สังเกตการสอน
 - 7. การเยี่ยมชั้นเรียน
 - 8. เชิญผู้เชี่ยวชาญมาบรรยายหรือปาฐกถา
 - 9. การศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนดีเด่น
 - 10. การสร้างเอกสาร / แจกตำราทางวิชาการใหม่ ๆ
 - 11. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
2. ท่านได้รับการนิเทศการสอนชั้นอนุบาลจากบุคคลใดบ้าง
 - 1. ศึกษาพิเศษศึกษานิเทศก์สำนักงานศึกษาเมืองพัทยา
 - 2. หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนเมืองพัทยา
 - 3. ผู้บริหารโรงเรียน
 - 4. หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียน
 - 5. หัวหน้าสายชั้นอนุบาล
 - 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน

1. ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนอย่างไร
- 1. บริจาคทรัพย์สินสนับสนุนการจัดซื้อ จัดหาสื่อการเรียนการสอน
 - 2. ดำเนินการจัดหาสื่อ เครื่องเล่นมามอบให้โรงเรียน เช่น เครื่องเล่นสนาม
 - 3. ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองที่มีความรู้มาเป็นวิทยากรในบางโอกาส
 - 4. ดำเนินการจัดหาและมอบทุนการศึกษาให้แก่เด็ก
 - 5. มีการติดต่อสื่อสารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนและพัฒนาการของเด็กอย่างสม่ำเสมอ
 - 6. ยังไม่ได้รับการสนับสนุนแต่อย่างไร
 - 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในห้องเรียนหรือไม่
- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
 - ประสบปัญหา **ได้แก่**
 - 1. ไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตร
 - 2. ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนำหลักสูตรมาใช้สำหรับเด็กวัยอนุบาล
 - 3. ไม่เข้าใจในหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างตามทีหลักสูตรกำหนดไว้
 - 4. เอกสารหลักสูตรที่กรมการปกครองกำหนดให้ใช้มีไม่เพียงพอ
 - 5. หลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น
 - 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
2. ท่านประสบปัญหาในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่นหรือไม่
- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
 - ประสบปัญหา **ได้แก่**

1. ขาดความรู้ความเข้าใจ / ประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตร
2. ขาดเอกสาร/แนวทางในการพัฒนาหลักสูตร
3. ไม่มีบุคลากร / ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ
4. ภาระงานสอนมาก ไม่มีเวลาในการพัฒนา
5. ไม่ได้รับการอบรมในเรื่องการพัฒนาหลักสูตร
6. อื่น ๆ(โปรดระบุ).....
3. ท่านประสบปัญหาในการเตรียมการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลหรือไม่
- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
1. มีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน
2. ขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการสอน
3. ขาดเอกสารที่ใช้ประกอบการเตรียมการสอน
4. ขาดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างครูเพื่อเตรียมการสอน
5. ไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
6. อื่น ๆ(โปรดระบุ).....
4. ท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอนหรือไม่
- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
1. ไม่สามารถวิเคราะห์หลักสูตรในการนำเนื้อหา มาเขียนแผนการสอนได้
2. ขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง
3. ไม่สามารถนำข้อมูลสภาพท้องถิ่นที่จำเป็นของเด็กมาจัดทำลงในแผนได้
4. ขาดคำแนะนำในการเขียนแผนการสอน / บันทึกการสอน
5. ไม่มีเวลาในการจัดทำแผนการสอนให้เป็นปัจจุบันได้
6. อื่น ๆ(โปรดระบุ).....
5. ท่านมีปัญหาในการเลือกเนื้อหาและประสบการณ์สำคัญมาจัดกิจกรรมให้กับเด็กหรือไม่
- ไม่มีปัญหา เพราะ.....
- มีปัญหา **ได้แก่**
1. เอกสารประกอบที่กำหนดให้ใช้เป็นแนวทางไม่เพียงพอ
2. ขาดหลักเกณฑ์และแนวทาง

3. เนื้อหาประสบการณ์ที่กำหนดไว้ไม่ตรงกับความสนใจของเด็ก
4. เนื้อหาประสบการณ์ไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของเด็ก
5. เนื้อหาประสบการณ์บางข้อยากเกินไป
6. ไม่ได้รับการอบรมในเรื่องนี้
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ท่านประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กวัยอนุบาลในห้องเรียนหรือไม่
- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
1. กิจกรรมที่กำหนดไว้ในตารางมากเกินไป เวลาไม่เพียงพอ
2. ต้องจัดเตรียมสื่อการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมาก
3. จำนวนเด็กมีมาก ไม่สะดวกในการจัดกิจกรรมบางกิจกรรม
4. เด็กวัยอนุบาลในห้องเรียนมีความแตกต่างกันมาก
5. ขนาดและพื้นที่ของห้องเรียนไม่เหมาะสมที่จะจัดกิจกรรมหลาย ๆ ประเภทได้
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
6. ท่านประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กในห้องเรียนหรือไม่
- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
1. ขาดทักษะและความชำนาญในการจัดกิจกรรม
2. ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ
3. ไม่สามารถที่จะเลือกกิจกรรมมาจัดให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านได้
4. ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่และขาดความร่วมมือ
5. ไม่ได้รับคำแนะนำจากผู้รู้ / ศึกษานิเทศก์ / สำนักการศึกษาเมืองพัทยา
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
7. ท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลหรือไม่
- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
1. ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม
2. ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ
3. ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมและจัดกิจกรรม

4. สถานที่ภายในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม
5. ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน
6. ผู้ปกครองและหน่วยงานในชุมชนไม่ให้การสนับสนุน
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
8. ท่านประสบปัญหาในการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวัยอนุบาลหรือไม่
- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
1. สื่อ วัสดุอุปกรณ์มีจำนวนจำกัดและไม่เพียงพอ
2. สื่อที่มีอยู่ในห้อง ไม่เหมาะสมกับวัยเด็ก เช่น ขนาดใหญ่เกินไป
3. ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้และผลิตสื่อ
4. ขาดแหล่งทรัพยากรในชุมชนที่ใช้ศึกษาค้นคว้าเพื่อผลิตและพัฒนาสื่อ
5. ไม่มีการรักษา ซ่อมแซมและจัดเก็บสื่อที่เป็นระบบ
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
9. ท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้เทคนิคและวิธีการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลหรือไม่
- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
1. ขาดความรู้ความเข้าใจด้านเทคนิควิธีการจัดกิจกรรม
2. ไม่มีประสบการณ์และขาดความชำนาญในการสอนเด็กอนุบาล
3. ไม่ได้รับการอบรมและให้ความรู้ในเรื่องนี้
4. ไม่สามารถเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมได้ เพราะไม่เคยสอนเด็กอนุบาล
5. สอนไม่ตรงกับความรู้อุปกรณ์และความถนัด
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
10. ท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กวัยอนุบาลหรือไม่
- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
1. ขาดความรู้ความเข้าใจในเกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ
2. เอกสารที่ใช้ในการวัดและประเมินพัฒนาการไม่เพียงพอ
3. ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่让孩子แสดงพฤติกรรมที่ต้องการประเมินได้
4. ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินพัฒนาการ

- 5. เด็กมีจำนวนมาก ไม่สามารถที่จะวัดและประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบได้
- 6. ผู้ปกครองไม่เข้าใจในกิจกรรมการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กของคุณ
- 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

11. ท่านประสบปัญหาในการจัดบรรยากาศภายในชั้นเรียนสำหรับเด็กวัยอนุบาลหรือไม่

- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
 - 1. งบประมาณที่จัดสรรให้จำกัด ไม่เพียงพอ
 - 2. ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดห้องเรียน
 - 3. วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่มีในห้องเรียนไม่เพียงพอ
 - 4. สภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่เหมาะสม เช่น เสียงดัง มีกลิ่นและควัน
 - 5. พื้นที่/ขนาดของห้องเรียนกับจำนวนเด็กที่มีมาก ทำให้ไม่สามารถจัดห้องได้
 - 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. ท่านประสบปัญหาในการเตรียมตัวก่อนที่จะรับงานสอนในระดับชั้นอนุบาลหรือไม่

- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
 - 1. ไม่ได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการสอนเด็ก
 - 2. ไม่เคยได้ไปทัศนศึกษาโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนดีเด่นด้านอนุบาล
 - 3. ไม่ได้เอกสารและคู่มือครูที่เป็นแนวทางให้ศึกษาการสอนเด็กอนุบาล
 - 4. ไม่ได้รับคำแนะนำจากศึกษานิเทศสำนักการศึกษา / ผู้บริหาร / หัวหน้าสาย
 - 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

13. ท่านประสบปัญหาในด้านการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจในการสอนเด็กวัยอนุบาลหรือไม่

- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
 - 1. ไม่ได้รับการพัฒนาในเรื่องที่ตรงกับความต้องการ
 - 2. กิจกรรมที่โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น ไม่น่าสนใจ
 - 3. ไม่มีเวลาในการเข้ารับการอบรมและศึกษาเอกสารการสอน
 - 4. เอกสารที่ใช้ประกอบการศึกษาและค้นคว้า ไม่เพียงพอ
 - 5. สำนักการศึกษาเมืองพัทยา ไม่ให้การส่งเสริมและพัฒนา
 - 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

14. ท่านประสบปัญหาในด้านการนิเทศการเรียนการสอนหรือไม่

- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
- 1. ไม่มีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ
 - 2. ไม่ได้รับการนิเทศจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 3. ผู้ที่มาทำการนิเทศไม่มีความรู้ความสามารถด้านอนุบาลศึกษา
 - 4. ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและเครื่องมือในการนิเทศ
 - 5. อื่น ๆ(โปรดระบุ).....

15. ท่านประสบปัญหาในการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกและแหล่งเรียนรู้หรือไม่

- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
- 1. สภาพอาคารเรียนไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น ไม่สะอาด ไม่เป็นสัดส่วน
 - 2. อาคารประกอบจัดไม่ถูกสุขลักษณะและไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก
 - 3. ห้องเรียนสำหรับเด็กวัยอนุบาลไม่เป็นเอกเทศ ใช้ร่วมกับระดับประถมศึกษา
 - 4. สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นสนามไม่เป็นสัดส่วน และไม่เพียงพอ
 - 5. การจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนหาได้ยากและไม่ได้รับความร่วมมือ
 - 6. อื่น ๆ(โปรดระบุ).....

16. ท่านประสบปัญหาในการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนหรือไม่

- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
- 1. ความไม่เพียงพอของวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน
 - 2. สภาพของวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนไม่สามารถใช้งานได้
 - 3. การจัดบริการไม่สะดวก ลำบากและไม่ระบบ
 - 4. อื่น ๆ(โปรดระบุ).....

17. ท่านประสบปัญหาในด้านการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลหรือไม่

- ไม่ประสบปัญหา เพราะ.....
- ประสบปัญหา **ได้แก่**
- 1. การประสานงานกับสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา

- 2. ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมแก่เด็ก
- 3. ผู้ปกครองไม่เข้าร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น
- 4. ผู้ปกครองขาดความสนใจในการเรียนและพัฒนาการของเด็ก
- 5. ไม่ได้รับการบริจาค ช่วยเหลือในปัจจัยที่จำเป็นจากหน่วยงานต้นสังกัดและชุมชน
- 6. ไม่มีการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์หรือขอรับการสนับสนุน
- 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ท่านมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาในด้านต่อไปนี้อย่างไรบ้าง
 - 1.1 ด้านการใช้หลักสูตร
.....
 - 1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
.....
 - 1.3 ด้านการสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน
.....
2. ท่านมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่ต้องการให้ผู้บริหาร หรือสำนักการศึกษาเมืองพัทยา ให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนหรือไม่ ได้แก่เรื่องใดบ้าง
 - 2.1.....
 - 2.2.....
 - 2.3.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามผู้ปกครอง

เรื่อง

การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล
ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

เรียน ท่านผู้ปกครองของนักเรียนอนุบาล

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้เสียสละเวลาตอบคำถามในแบบสอบถามชุดนี้อย่างครบถ้วน ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ปกครองของเด็กอนุบาลที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กร่วมกับทางโรงเรียน ความคิดเห็นและคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อดำเนินการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กได้เหมาะสม คำตอบจะถูกนำมาประมวลเป็นคำตอบโดยรวมจะไม่มีเปิดเผยเป็นรายบุคคล เมื่อท่านตอบแบบสอบถามแล้วกรุณาส่งคืนให้กับครูประจำชั้นผู้วิจัยจักขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวจุไรพร เสนาะ

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี

ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับผู้ปกครอง
เรื่อง
การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล
ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้ปกครองเด็กนักเรียนอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา
2. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา
3. ผู้วิจัยจะใช้คำตอบเพื่อการศึกษาในเรื่องนี้เท่านั้น และในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เป็นภาพรวม คำตอบของท่านจึงไม่มีผลกระทบต่อท่านและทางโรงเรียนแต่อย่างใด
4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและเด็กในความดูแล
 - ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล
 - ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและเด็กในความดูแล

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน เพื่อแสดงข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านและบุตรธิดาของท่านตามความเป็นจริง และเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 20 ปี	☐ 20 – 29 ปี
☐ 30 – 39 ปี	☐ 40 – 49 ปี
☐ สูงกว่า 50 ปี	
3. ระดับการศึกษา

☐ ไม่ได้รับการศึกษา	☐ จบระดับประถมศึกษา
☐ จบระดับมัธยมศึกษา	☐ ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา
☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	☐ สูงกว่าปริญญาตรี(โปรดระบุ).....
4. อาชีพ

☐ รับจ้างทั่วไป	☐ ค้าขาย / ทำธุรกิจส่วนตัว
☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐ รับราชการ
☐ เกษตรกร	☐ พนักงานบริษัทห้างร้าน
☐ พ่อบ้าน แม่บ้าน	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ครอบครัวยของท่านมีรายได้ประมาณเดือนละ

☐ ต่ำกว่า 2,000 บาท	☐ 2,000 – 4,000 บาท
☐ 4,001 – 6,000 บาท	☐ สูงกว่า 6,000 บาท
6. ความสัมพันธ์ของท่านกับเด็ก

☐ บิดา	☐ มารดา
☐ บุคคลอื่นที่รับเป็นผู้ปกครอง	
☐ ญาติพี่น้อง(โปรดระบุความเกี่ยวข้อง.....)	
7. ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กในความดูแลของท่าน

7.1 เพศ	☐ หญิง	☐ ชาย
7.2 ระดับชั้นเรียน	☐ อนุบาลศึกษาปีที่ 1	☐ อนุบาลศึกษาปีที่ 2
7.3 เด็กเป็นบุตรคนที่.....ซึ่งมีพี่น้อง(รวมทั้งตัวเด็กด้วย).....คน		

8. สาเหตุที่ท่านนำบุตรหลานมาเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนแห่งนี้

- สะดวกแก่การรับ – ส่งและการเดินทาง
- มีสวัสดิการให้เรียนฟรี
- ค่าใช้จ่ายไม่สูงจนเกินไป
- โรงเรียนมีชื่อเสียงในการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (สอนดี, ครูมีคุณภาพ)
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อทางด้านซ้ายว่าท่านพบความเป็นจริงตามรายการนี้เหล่านี้หรือไม่ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือเพียงอย่างเดียวในแต่ละข้อที่ท่านเลือกว่า ท่านพบสภาพความเป็นจริงตามรายการนั้นๆ

ตัวอย่าง

ข้อ ที่	สภาพการจัดการเรียนการสอน	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
0	สถานที่ตั้งและ อาคารเรียนอนุบาลถูกสุขลักษณะและมีความปลอดภัย	✓	

หมายถึง ท่านเห็นด้วยว่าโรงเรียนที่บุตรหลานของท่านศึกษาอยู่ มีสถานที่ตั้งและอาคารเรียนอนุบาลถูกสุขลักษณะและมีความปลอดภัย

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา

สังกัดเมืองพัทยา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่านตามสภาพความเป็นจริง

ที่ท่านรับทราบในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา

ข้อ ที่	สภาพการจัดการเรียนการสอน	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อม		
1.	โรงเรียนตั้งอยู่ในทำเลการคมนาคมสะดวก ไม่ห่างไกลจากย่านชุมชนที่พักอาศัย
2.	โรงเรียนอยู่ในบริเวณที่ไม่เสี่ยงอันตราย (โรงงาน, แหล่งบันเทิง/อบายมุข).....
3.	อาคารสถานที่ภายในโรงเรียนมีการตกแต่ง บำรุงรักษาให้สะอาด สวยงามร่มรื่น.
4.	บริเวณรอบๆ อาคารเรียนมีสภาพแวดล้อมถูกสุขลักษณะ(ไม่มีน้ำขัง/สิ่งปฏิกูล)...
5.	โรงเรียนมีอาคารเรียน ห้องเรียนที่เพียงพอกับจำนวนเด็กอนุบาล.....
6.	อาคารเรียนมีพื้นที่ที่เพียงพอที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับเด็กได้ทำกิจกรรม.....
7.	โรงเรียนจัดให้มีห้องสุขาอ่างล้างมือและที่ล้างหน้าที่สะอาด ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วนแก่เด็กอนุบาล.....
8.	โรงเรียนมีการจัดเครื่องเล่นสนามให้เด็กเล่นและพักผ่อนที่แยกเป็นสัดส่วน และมีจำนวนเพียงพอไม่รวมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา.....
9.	สภาพของเครื่องเล่นทั้งในและนอกห้องเรียนอยู่ในสภาพการใช้งานที่แข็งแรง ทนทานและปลอดภัยสำหรับเด็ก.....
10.	บรรยากาศของห้องเรียนปราศจากกลิ่น เสียงรบกวนและมีแสงสว่างเพียงพอ.....
11.	ห้องเรียนของเด็กมีการจัดและตกแต่งสวยงาม น่าเรียน.....
12.	มีการจัดมุมเล่นสำหรับเด็กไว้ในห้องเรียน (มุมบ้าน มุมบล็อก มุมหนังสือ)....โต๊ะ- เก้าอี้ มีจำนวนเพียงพอและมีขนาดเหมาะสมกับวัยของเด็ก
13.	อนุบาล.....
14.
15.	ห้องเรียนมีตู้เก็บของใช้ /เอกสาร / ป้ายนิเทศ และที่สำหรับแสดงผลงานของเด็ก.
16.	ห้องเรียนจัดให้มีอุปกรณ์สำหรับให้เด็กนอนและพักผ่อน เช่น ที่นอน หมอน.....
	ห้องเรียนจัดให้มีที่เก็บเครื่องใช้ประจำตัวเด็ก เช่น แปรงสีฟัน แก้วน้ำ ผ้าเช็ดตัว เป็นระเบียบเรียบร้อย.....

ข้อ ที่	สภาพการจัดการเรียนการสอน	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	การอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ		
17.	โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการให้แก่เด็ก.....
18.	โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารเสริม เช่น นมกล่อง นมถั่วเหลือง ให้เด็ก.....
19.	โรงเรียนมีการจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดแก่เด็กอย่างเพียงพอ.....
20.	โรงเรียนจัดให้มีบริการตรวจสุขภาพอนามัยให้แก่เด็ก เช่น ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ตรวจฟัน/เล็บ/การฉีดวัคซีนให้ภูมิคุ้มกันโรคให้เด็ก
21.	โรงเรียนมีการจัดบริการด้านสวัสดิการและความปลอดภัยให้กับเด็ก เช่น จัดครูเวรดูแลเด็ก ขณะเล่น /การดูแลปฐมพยาบาลเมื่อเด็กป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุ.....
22.	โรงเรียนมีโครงการช่วยเหลือเด็กขาดแคลนและด้อยโอกาส เช่น จัดหาทุนการศึกษา แบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน.....
23.	โรงเรียนมีการจัดบริการสื่ออุปกรณ์/ของเล่น/หนังสือไว้สำหรับเด็กและผู้ปกครอง ยืมกลับไปศึกษา.....
24.	โรงเรียนจัดให้มีการบริการชุมชน เช่น การอำนวยความสะดวกในการติดต่องาน การให้ใช้สถานที่ในการจัดงาน ให้ครูเข้าร่วมกิจกรรม/ประเพณีของชุมชน.....
25.	ครูที่สอนระดับชั้นอนุบาลมีเพียงพอกับจำนวนห้องเรียนเด็กอนุบาล.....
26.	ครูมีความรู้ความสามารถในการสอนเด็กวัยอนุบาล.....
27.	ครูปฏิบัติการสอนด้วยความกระตือรือร้น มีความตั้งใจ เอาใจใส่ และเสียสละ....
	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		
1.	โรงเรียนมีการชี้แจงนโยบายและเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก อนุบาลให้ผู้ปกครองเข้าใจอย่างชัดเจน.....
2.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้าเยี่ยมชมกิจกรรมของเด็ก.....
3.	โรงเรียนได้จัดแสดงนิทรรศการและผลงานของเด็กให้ได้ชื่นชมและรับความรู้.....
4.	ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือครูในการเตรียมกิจกรรมหรือดูแลเด็กขณะทำงาน เช่น จัดหาสื่อการสอน เป็นผู้ปกครองอาสา วิทยากรให้ความรู้เด็ก.....
5.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอนด้านบริจาคทรัพย์ แรงงาน วัสดุอุปกรณ์เพื่อให้ครูใช้ประกอบการสอน.....

ข้อ ที่	สภาพการจัดการเรียนการสอน	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
6.	ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเด็กและครูที่โรงเรียนเนื่องในโอกาสพิเศษหรือวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันแม่.....
7.	ครูจัดเก็บดูแลรักษา และปรับปรุงสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด สวยงามน่าใช้อุณหภูมิ.....
8.	ครูจัดแสดงผลงานและกิจกรรมของเด็กในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่น จัดให้มีที่แสดงผลงาน/จัดป้ายนิเทศด้วยภาพวาดของเด็ก.....
9.	ครูจัดทำรายงานพัฒนาการ/ ปัญหาเฉพาะด้านของเด็ก เช่น อุบัติเหตุให้รับทราบ.....
10.	ครูที่ทำการสอนมีบุคลิกภาพที่ดี ทั้งกิริยา ท่าทาง วาจาและการควบคุมอารมณ์..
11.	ครูแต่งกายเรียบร้อย สะอาด สุภาพและมีความเหมาะสมในการสอนเด็กอนุบาล..
12.	ครูอนุบาลมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน.....
13.	ครูให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องการอบรมเลี้ยงดู/การแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเด็กกับผู้ปกครองเป็นประจำ.....

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการจัดการการเรียนการสอนให้กับเด็กวัยอนุบาล

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาลของโรงเรียนที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และต้องการให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมในด้านใดบ้าง
.....
2. ท่านได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาลในโรงเรียนมากน้อยเพียงใด และได้มีส่วนร่วม/สนับสนุนด้านใดบ้าง
.....
3. ปัญหาของการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยาที่ท่านพบในโรงเรียน ได้แก่อะไรบ้าง และต้องการให้มีการดำเนินการแก้ไขอย่างไร
.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

คำชี้แจงใช้แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้นอนุบาล
เรื่อง
การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล
ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

วัตถุประสงค์

แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้นฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ผู้ให้ข้อมูล

คือ ครูประจำชั้นอนุบาลศึกษา ได้แก่ ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 และครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2

รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการสัมภาษณ์รายบุคคล โดยผู้สัมภาษณ์ถามตามแนวการสัมภาษณ์ โดยอาจดัดแปลงคำถามที่เหมาะสมตามสถานการณ์ และผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การปฏิบัติในการสัมภาษณ์

1. ศึกษาแบบสัมภาษณ์ และกรอบความคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลที่ใช้ในการสัมภาษณ์ให้เข้าใจอย่างชัดเจน และติดต่อนัดเวลา และสถานที่สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์ให้เรียบร้อยก่อนดำเนินการ

2. การดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์แนะนำตนเอง และบอกจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์และสนทนาเรื่องทั่ว ๆ ไปเพื่อสร้างความคุ้นเคยในการสัมภาษณ์พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเสียง และ จดบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์

การบันทึกข้อมูล

1. ผู้สัมภาษณ์บันทึกข้อมูลตอนที่ 1 ก่อนการสัมภาษณ์ และบันทึกข้อมูลตอนที่ 2 ระหว่างการสัมภาษณ์ โดยมีการบันทึกเสียงและจดประเด็นสำคัญลงในแบบสัมภาษณ์ และตรวจสอบการบันทึกข้อมูลและรายละเอียดเพิ่มเติมจากเทปบันทึกเสียงหลังจากการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....เพศ.....อายุ.....ปี

วุฒิการศึกษา.....สาขา/วิชาเอก.....ประสบการณ์

รวมในการประกอบวิชาชีพครู.....ปี

ประสบการณ์ในการสอนชั้นอนุบาล.....ปี

จำนวนนักเรียนในห้องที่รับผิดชอบ.....คนชาย.....คน หญิง.....คน

หน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....เดือน.....พ.ศ.....
 เวลาเริ่มต้น.....น. สิ้นสุดการสัมภาษณ์เวลา.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านการใช้หลักสูตร

1. ท่านใช้หลักสูตรหน่วยงานใดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในห้องเรียน

2. หลักสูตรที่ท่านใช้มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างไร

3. เอกสารหลักสูตรใดบ้างที่ช่วยให้ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยอนุบาล

4. ท่านมีการปรับใช้หลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ของหน่วยงานอื่นมาประกอบการจัดการเรียนการสอนหรือไม่อย่างไร (ข้อดีข้อเสีย/ ปัญหาในการใช้)

5. ท่านมีการปรับและพัฒนาหลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์เหมาะสมกับเด็กในห้องเรียนและให้สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนเมืองพัทธกอนนำไปใช้จัดกิจกรรมอย่างไร

6. ท่านพบปัญหาที่สำคัญอะไรบ้างในการปรับและพัฒนาหลักสูตรเพื่อนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล และได้ดำเนินการแก้ไขอย่างไร

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การเตรียมการสอน

1. ท่านได้ปฏิบัติอย่างไรในการเตรียมการก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล
 - 1.1 เตรียมตัวเอง (ครูผู้สอน) เตรียมจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ /เตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้
 - 1.2 สิ่งที่ท่านคำนึงถึงในการวางแผนการจัดประสบการณ์ หรือ กิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เด็กวัยอนุบาลมีอะไรบ้าง เหตุผลคืออะไร

2. ท่านพบสำคัญปัญหาอะไรบ้างในการเตรียมการสอน และดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างไร

การจัดกิจกรรมประจำวัน

1. ท่านมีหลักและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลอย่างไร

2. ท่านจัดทำแผนการจัดประสบการณ์หรือบันทึกการสอนประจำวันหรือไม่ อย่างไร.....

3. ท่านมีหลักเกณฑ์อย่างไรในการเลือกเนื้อหาและประสบการณ์มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กวัยอนุบาล.....
4. ท่านได้จัดทำตารางการจัดกิจกรรมประจำวันหรือไม่ อย่างไร
.....
5. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กหรือไม่ อย่างไร
.....
6. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลท่านได้คำนึงถึงพัฒนาการทางด้านใดของเด็กบ้าง
.....
7. ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบตามแผนการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้หรือไม่
(ลักษณะการจัด / การให้งานเด็ก)
.....
8. ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ทันเวลาที่กำหนดไว้ในตารางกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร
9. ท่านใช้เทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรมใดบ้างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กวัยอนุบาล
.....
10. ท่านพบปัญหาอะไรบ้างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล และแก้ไขปัญหายังไง
.....

การใช้สื่อการสอน

1. ท่านมีหลักในการเลือกใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับเด็กวัยอนุบาลอย่างไร
(หลักในการเลือก/ประเภทสื่อ/การใช้สื่อในการสอน/เน้นการใช้สื่อประเภทใด)
.....
2. ท่านใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบการจัดการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด (การใช้สื่อที่มีอยู่/สื่อท้องถิ่น/การผลิตสื่อ/การประยุกต์ใช้สื่อมีหรือไม่อย่างไร)
.....
3. ท่านได้นำทรัพยากรท้องถิ่นหรือวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ และนำมาใช้
อย่างไร
.....
4. ท่านพบปัญหาอะไรบ้างในการใช้สื่อการเรียนการสอน และดำเนินการแก้ไขปัญหายังไง
.....

การจัดบรรยากาศของชั้นเรียน

1. ในห้องเรียนของท่านมีการจัดบรรยากาศของห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างไร (หลักในการจัด/รูปแบบการจัด/งบประมาณ/การได้รับการสนับสนุน)
.....
2. ท่านสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอนอย่างไร (การจัดกิจกรรมกลุ่ม/กิจกรรมรายบุคคล/ข้อคำนึงในการจัดกิจกรรม)
.....

3. ท่านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างไร และใช้วิธีการใดในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง
.....
4. ท่านพบปัญหาอะไรบ้างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล และแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร
.....

การวัดและประเมินพัฒนาการ

1. ท่านดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาลอย่างไร (หลักการจัด / ข้อคำนึง/การมีส่วนร่วม/งบประมาณที่สนับสนุน)
.....
2. ลักษณะการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่ท่านจัดเป็นอย่างไร (ลักษณะการจัดเหตุผลที่จัด)
.....
3. ท่านได้ใช้อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้จากที่ใดบ้างนอกเหนือไปจากที่มีอยู่ในโรงเรียนเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล (ลักษณะการใช้งาน /ประเภท / ความร่วมมือ/การประสานงาน)
.....
4. ท่านพบสำคัญปัญหาอะไรบ้างในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล และมีวิธีแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร
.....

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน

1. สื่อการสอน เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ที่ท่านใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนแต่ละปีมีจำนวนเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่เพียงพอเพราะสาเหตุใด
.....
2. ท่านจัดเก็บ บำรุงรักษาและซ่อมแซม สื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนอย่างไร
.....
3. ท่านได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากโรงเรียนในด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง
.....
4. ท่านพบปัญหาในการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนและดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร
.....

การจัดเตรียมและพัฒนาคู่มือ

1. ท่านมีการเตรียมตัวอย่างใดบ้างเมื่อได้รับมอบหมายให้สอนเด็กระดับอนุบาล
.....
2. ท่านเคยได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลหรือไม่ (วิธีการ/หน่วยงานใด)
.....
3. ผู้บริหารของท่านสนับสนุน ส่งเสริม แนะนำและให้ความช่วยเหลือท่านในเรื่องใดบ้าง
.....

4. ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของท่านอย่างไรบ้าง

5. ท่านพบปัญหาอะไรบ้างในการเตรียมและพัฒนาบุคลากร และดำเนินการแก้ไขปัญหายังไง

การนิเทศการสอน

1. ท่านเคยได้รับการนิเทศการสอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลหรือไม่

2. ท่านได้รับการนิเทศการสอนจากผู้ใดบ้าง และรูปแบบการนิเทศเป็นแบบใด

3. ท่านต้องการได้รับการนิเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล ในเรื่องใดบ้าง

4. ท่านพบปัญหาอะไรบ้างในการนิเทศการสอน และดำเนินการแก้ไขปัญหายังไง

การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกโรงเรียน

1. ท่านมีการประสานงานกับบุคคลใดบ้างในการทำงาน หรือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เด็กวัยอนุบาล

2. ท่านมีเหตุผลอะไรบ้างในการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานดังกล่าว

3. ท่านพบปัญหาอะไรบ้างในการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียนและดำเนินการแก้ไขปัญหายังไง

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล

1. ท่านคิดว่าตัวท่านประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาลศึกษามากน้อยเพียงใด

2. ท่านมีความพอใจในงานการสอนระดับอนุบาลศึกษามากน้อยเพียงใด เพราะอะไร

3. ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนในด้านอื่น ๆ อย่างไรบ้าง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจงแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

เรื่อง

การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล
ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

วัตถุประสงค์

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ผู้ให้ข้อมูล

คือ ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้ที่รักษาราชการแทน และผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ

รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการสัมภาษณ์รายบุคคล โดยผู้สัมภาษณ์ถามตามแนวการสัมภาษณ์ โดยอาจดัดแปลงคำถามที่เหมาะสมตามสถานการณ์ และผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การปฏิบัติในการสัมภาษณ์

1. การเตรียมตัวก่อนไปสัมภาษณ์

1.1 ศึกษาและทำความเข้าใจกับคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน

1.2 นัดเวลาและสถานที่สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์

2. การดำเนินการสัมภาษณ์

2.1 ผู้สัมภาษณ์แนะนำตนเองและบอกจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์

2.2 สนทนาเรื่องทั่วไปเพื่อสร้างความคุ้นเคยในการสัมภาษณ์

2.3 ขออนุญาตจดบันทึกและบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์

2.4 เริ่มต้นการสัมภาษณ์ตามลำดับในแบบสัมภาษณ์

การบันทึกข้อมูล

ผู้สัมภาษณ์บันทึกข้อมูลในตอนต้นที่ 1 และตอนที่ 2 ระหว่างการสัมภาษณ์ และตรวจสอบการบันทึกข้อมูลและบันทึกที่รายละเอียดเพิ่มเติมจากเทปบันทึกเสียง หลังจากการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวคำถามการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับ
เด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ด้านการใช้หลักสูตร

1. ปัจจุบันโรงเรียนยึดหลักสูตรของหน่วยงานใดในการจัดการเรียนการสอนเด็กอนุบาล (เหตุผลที่
เลือกใช้/ข้อดี/ข้อเสียมีหรือไม่อย่างไร)
.....
2. โรงเรียนมีการเตรียมการวางแผนในการนำหลักสูตรมาใช้จัดการเรียนการสอนอย่างไร
(ขั้นตอน / กระบวนการ / ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผน)
.....
3. โรงเรียนมีการดำเนินการในเรื่องการนำหลักสูตรมาใช้อย่างไร (การจัดทำโครงการสอน/แผน
ปฏิบัติงาน/ปฏิทินปฏิบัติงาน / ผู้รับผิดชอบในโครงการและแผนปฏิบัติงาน)
.....
4. หลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอนมีการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาอย่างไร (ขั้นตอน / ผู้รับ
ผิดชอบ/ การให้การสนับสนุน)
.....
5. โรงเรียนของท่านพบปัญหาอะไรบ้างในด้านการใช้หลักสูตรและมีการแก้ไขปัญหาลักษณะใด
.....

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนจัดการเรียนการสอนอย่างไร
(การกำหนดนโยบาย / เป้าหมาย / แผนการปฏิบัติงาน / การจัดสรรงบประมาณ)
.....
2. โรงเรียนมีนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลศึกษาอย่างไร
(วิธีการที่ใช้ / ผู้ที่กำหนด / แหล่งข้อมูลที่น่ามากำหนดเป็นนโยบาย)
.....

3. โรงเรียนกำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลอย่างไร
(กำหนดวัตถุประสงค์มุ่งเน้นในด้านใด/การดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้)
4. โรงเรียนดำเนินการและให้การสนับสนุนครูผู้สอนในด้านต่อไปนี้อย่างไร
(การเตรียมการสอน/การจัดกิจกรรมประจำวัน / การใช้สื่อการสอน / การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน)

-
5. โรงเรียนได้สนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัยอนุบาลอย่างไรบ้าง (การดำเนินการ / ประเภทกิจกรรม/ และวิธีการ / ผู้รับผิดชอบ)
-

6. โรงเรียนพบปัญหาอะไรบ้างในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินการแก้ไขอย่างไร
-

ด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

การจัดเตรียมและพัฒนาบุคลากร

1. โรงเรียนของท่านมีการเตรียมบุคลากรเพื่อการดำเนินการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลอย่างไร (กิจกรรมที่จัดเตรียม/ขั้นตอน/วิธีการเตรียม/ช่วงเวลาที่เตรียม)

.....

2. โรงเรียนมีวิธีการจัดครูเข้าสอนชั้นอนุบาลอย่างไร (หลักเกณฑ์ / รูปแบบ/ ผู้มีส่วนร่วม)

.....

3. โรงเรียนจัดกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการสอนแก่ครูอย่างไร

.....

4. ท่านมีวิธีการสร้างแรงจูงใจ สร้างเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ครูในโรงเรียนอย่างไร (การให้สวัสดิการ / การพิจารณาความดีความชอบ)

.....

5. โรงเรียนมีการดำเนินการพัฒนาบุคลากรอย่างไร (เป้าหมายในการพัฒนาบุคลากร/ หลักในเลือกพัฒนา/กิจกรรมที่จัด/)

.....

6. โรงเรียนพบปัญหาอะไรบ้างในการจัดเตรียมและพัฒนาบุคลากรและดำเนินการแก้ไขอย่างไร

.....

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน

1. โรงเรียนของท่านมีการจัดบริการวัสดุหลักสูตรให้กับครูอย่างไร (การจัดบริการ / ความเพียงพอ/งบประมาณ)

.....

2. โรงเรียนมีการจัดหาเอกสาร และคู่มือหลักสูตรประกอบการสอนอย่างไร (จัดหา /จัดซื้อเอง / รับจากหน่วยงานต้นสังกัด /การสนับสนุน)

.....

3. โรงเรียนมีการจัดทำวัสดุหลักสูตรเพิ่มเติม อย่างไร (เอกสารที่จัดทำ / การให้การสนับสนุน)

.....

4. โรงเรียนมีการจัดบริการสื่อการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลอย่างไร ดำเนินการจัดหาอะไรบ้าง

.....

5. งบประมาณที่ได้รับมาเพื่อจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน (ได้มาจากแหล่งใด/ เพียงพอหรือไม่)

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. ท่านให้การสนับสนุนการจัดหา จัดซื้อ และการผลิตสื่อการสอนอย่างไร

.....

7. โรงเรียนมีการดำเนินงานบำรุงรักษา และซ่อมแซมวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนอย่างไร
(วิธีการ / ผู้รับผิดชอบ / การสนับสนุน)

.....

8. โรงเรียนพบปัญหาอะไรบ้างเกี่ยวกับการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนและดำเนินการแก้ไขอย่างไร

.....

การนิเทศการสอน

1. โรงเรียนมีการนิเทศการสอนสำหรับชั้นอนุบาลศึกษาอย่างไร (วัตถุประสงค์ / รูปแบบการนิเทศ/ วิธีการนิเทศการสอน / ผู้ที่รับผิดชอบการนิเทศการสอน)

.....

2. โรงเรียนของท่านได้รับการนิเทศการสอนจากภายนอกโรงเรียนหรือไม่จากหน่วยงานใด

.....

3. โรงเรียนนำผลการนิเทศการสอนมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนชั้นอนุบาลอย่างไรบ้าง

.....

4. โรงเรียนพบปัญหาสำคัญอะไรบ้างเกี่ยวกับการนิเทศการสอนและดำเนินการแก้ไขอย่างไร

.....

การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกและการใช้แหล่งเรียนรู้

1. โรงเรียนมีหลักในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลอย่างไร

.....

2. โรงเรียนมีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลอย่างไร (บริเวณโรงเรียน / อาคารเรียน / สนามเด็กเล่น / แหล่งเรียนรู้)

.....

3. โรงเรียนมีการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างไร (บุคคล /สถานที่/กิจกรรม)

4. ท่านส่งเสริมและสนับสนุนครูให้จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอย่างไร

5. โรงเรียนดำเนินการควบคุมดูแลอาคาร สถานที่และบริเวณโรงเรียนอย่างไร (ผู้ที่รับผิดชอบ
ดำเนินการบำรุงรักษา /มาตรการเกี่ยวกับการดูแลรักษาความปลอดภัย)

6. โรงเรียนพบปัญหาอะไรบ้างในการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้และดำเนินการแก้ไข
ปัญหาอย่างไร

การสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน

1. โรงเรียนของท่านได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก
วัยอนุบาลอย่างไร (หน่วยงาน /บุคคล / รูปแบบการสนับสนุน)

2. หน่วยงานต้นสังกัดให้การสนับสนุนการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนของ
ท่านอย่างไร

3. โรงเรียนได้จัดให้มีการบริการชุมชนและนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการ
เรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลอย่างไร

4. โรงเรียนได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนจากผู้ปกครองและชุมชนหรือไม่
อย่างไร

5. โรงเรียนพบปัญหาอะไรบ้างเกี่ยวกับการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียนและดำเนินการ
แก้ไขอย่างไร

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล

1. ท่านคิดว่าโรงเรียนประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดในการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาล

.....

.....

2. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยาที่ผ่านมามีบรรลุตามเป้าหมายและนโยบายที่กำหนดไว้เพียงใด

.....

.....

.....

3. ท่านต้องการได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด/ ชุมชน/บุคคลภายนอกในการจัดการเรียนการสอนระดับ อนุบาลในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

4. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในสภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้อย่างไรบ้าง

1. ด้านการใช้หลักสูตร.....

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....

3. ด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจงแบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เรื่อง

การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล
ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

วัตถุประสงค์

แบบสังเกตฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

ผู้ให้ข้อมูล

คือ ครูประจำชั้นอนุบาล ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนเมืองพัทยา

การปฏิบัติในการสังเกต

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมอย่างละเอียด ทำความเข้าใจในประเด็นที่จะสังเกตให้ชัดเจน
2. ทำการสังเกตโดยมีความตั้งใจตลอดเวลาที่สังเกตและเป็นการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมโดยไม่เข้าไปร่วมในเหตุการณ์หรือในขณะที่ครูกำลังดำเนินการจัดกิจกรรมอยู่ (Non-Participant Observation)
3. ทำการบันทึกการสังเกตโดยพิจารณาตามรายการในแบบสังเกตหากพบรายการใดให้ใส่เครื่องหมาย / ในช่องผลการสังเกต "ปฏิบัติ" ถ้าไม่พบรายการใดให้ใส่เครื่องหมาย / ในช่องผลการสังเกตว่า "ไม่ปฏิบัติ" เมื่อมีความคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือพบสิ่งที่เกี่ยวข้องกับแต่ละรายการให้บันทึกลงในช่องรายละเอียดเพิ่มเติม
4. ผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกข้อมูลลงในแบบสังเกตด้วยตัวเองและถ่ายภาพกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
5. ช่วงเวลาที่สังเกต คือ ช่วงเวลาตั้งแต่เด็กเริ่มเข้าชั้นเรียนจนกระทั่งเด็กกลับบ้าน (เวลาประมาณ 9.00 – 15.00 น.) โดย สังเกตโรงเรียน 1 โรงเรียน : 1 ห้องเรียน

การบันทึกข้อมูล

1. บันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต ได้แก่ ชื่อครู ชั้นเรียน โรงเรียน วันเดือนปี และช่วงเวลา ที่สังเกตให้เรียบร้อยก่อนการสังเกต
2. บันทึกพฤติกรรมการสอนของครูในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลงในช่องพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ช่วงเด็กเริ่มเข้าเรียนจนกระทั่งเด็กกลับบ้านและนำรายการพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาใส่ให้ตรงกับพฤติกรรมของครูชั้นอนุบาลที่สังเกตได้
3. เมื่อเลิกสังเกต บันทึกเวลาสิ้นสุดการสังเกต

แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ระดับชั้นที่สอน.....โรงเรียน.....

วัน เดือน ปีที่สังเกต.....ช่วงเวลาที่สังเกต.....

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติ ทำรายการแต่ละข้อโดย
จากสิ่งที่พบ และโปรดเขียนความคิดเห็นลงในช่องรายละเอียดเพิ่มเติมในแต่ละรายการ

รายการกิจกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ ปฏิบัติ	รายละเอียด เพิ่มเติม
1. การจัดห้องเรียน 1.1 จัดห้องเรียนถูกสุขลักษณะอนามัย เช่น อากาศถ่ายเทได้ดี แสงสว่างในห้องเพียงพอ ปราศจากสิ่งรบกวน คว้น เสียง 1.2 มีการจัดมุมเล่นหรือศูนย์การเรียนภายในห้อง เช่น มุมบ้าน มุมบลิ๊ก มุมหนังสือ ฯลฯ 1.3 จัดใช้พื้นที่ว่างภายในห้องเรียนง่ายต่อการสังเกตเด็ก สะดวกต่อการเคลื่อนไหวและปฏิบัติกิจกรรม 1.4 ครูมีที่เก็บเอกสารของใช้ส่วนตัวและสื่อการสอนอย่างเป็น สัดส่วน 1.5 ชั้นวางของ โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดเหมาะสมกับเด็กและสภาพ แวดล้อมในห้องเรียน 1.6 ในห้องเรียนมีที่แขวนเก็บของใช้ส่วนตัวของเด็กเป็นสัดส่วน 1.7 มีที่แสดงและเก็บผลงานเด็กเป็นรายบุคคล 1.8 จัดสื่อ ประจำมุมเล่นหลากหลายมีปริมาณเพียงพอ 1.9 มีการจัดตกแต่งห้องเรียนด้วยป้ายนิเทศและผลงานเด็กและ สัมพันธ์กับหน่วยการสอน			

รายการกิจกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียดเพิ่มเติม
<p>2.การเตรียมการสอน</p> <p>2.1 การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูคำนึงถึงความพร้อมของเด็กตามวุฒิภาวะ 2. เลือกเนื้อหาโดยคำนึงถึงประสบการณ์พื้นฐานของเด็ก 3. ครูจัดลำดับเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้จากง่ายไปยาก 4. จัดเนื้อหาและประสบการณ์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายตามหน่วยการสอน 5. จัดเนื้อหาและประสบการณ์สัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้ เช่น ทักษะการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ ฯลฯ 6. ครูจัดเนื้อหาประสบการณ์ได้เหมาะสมกับเวลา ความสนใจ และยืดหยุ่นเวลาได้ 7. มีการจัดทำแผนการสอนล่วงหน้า <p>2.2 การจัดเตรียมสื่อการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เตรียมสื่อไว้เหมาะสมกับเนื้อหาประสบการณ์และกิจกรรม 2. เตรียมสื่อไว้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและจำนวนเด็ก 3. จัดเตรียมสื่อไว้ในบริเวณที่เหมาะสมสะดวกต่อการนำมาใช้จัดกิจกรรม <p>3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>3.1 การจัดประสบการณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีตารางกิจกรรมประจำวัน 2. จัดกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์ 3. ชี้แจงและบอกวัตถุประสงค์ให้เด็กทราบก่อนการปฏิบัติกิจกรรม 4. มีลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ซึ่งได้แก่ ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรมและขั้นสรุป 5. มีการกำหนดข้อตกลงในการปฏิบัติกิจกรรมและปฏิบัติตน 			

รายการกิจกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียดเพิ่มเติม
6. เด็กและครูสนทนาวางแผนร่วมกันแล้วจึงมอบหมายงาน 7. ครูจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้จากรูปธรรมไปนามธรรม 8. ครูติดตามแนะนำให้ความสนใจเด็กขณะจัดกิจกรรม			
3.2 กิจกรรมประจำวัน 1. จัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน 2. จัดกิจกรรมประสบการณ์ได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม 3. จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก 4. จัดกิจกรรมประสบการณ์แบบบูรณาการ 5. จัดกิจกรรมที่เด็กใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการปฏิบัติกิจกรรม 6. จัดกิจกรรมประสบการณ์ได้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ 7. จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยให้เด็กเลือกทำด้วยตนเองตามความสามารถ 8. จัดกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัย ความชอบและความสนใจของเด็ก 9. จัดกิจกรรมโดยมีการลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก 10. จัดกิจกรรมโดยการตั้งปัญหาให้เด็กคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง. 11. จัดกิจกรรมที่ให้เด็กได้มีโอกาสแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 12. ครูจัดกิจกรรมสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก			
3.3 เทคนิคและวิธีการสอน 1. ใช้เทคนิคและวิธีการสอนในการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย เช่น สภาธิต ทดลอง บทบาทสมมติ เล่านิทาน อภิปราย ฯลฯ 2. เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นและเป็นผู้ริเริ่มกิจกรรม 3. ใช้คำถามที่หลากหลายในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดกระบวนการคิด			

รายการกิจกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียดเพิ่มเติม
<p>4. เป็นผู้คอยกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากในการปฏิบัติกิจกรรม</p> <p>5. เปิดโอกาสให้เด็กซักถามและครูสนใจที่จะตอบคำถามเด็ก</p> <p>6. เปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมด้วยตนเองตามความสนใจและความสามารถของแต่ละบุคคล</p> <p>7. มีการยืดหยุ่นกิจกรรมตามความสนใจของเด็กและสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม</p> <p>3.4 การใช้สื่อการสอน</p> <p>1. ใช้สื่อและอุปกรณ์ได้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมประสบการณ์</p> <p>2. เลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม</p> <p>3. เลือกใช้สื่ออุปกรณ์มีเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก</p> <p>4. ครูใช้สื่อที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์</p> <p>5. สื่อที่ใช้ประกอบการสอนชัดเจนและสร้างความสนใจของเด็ก</p> <p>6. เป็นสื่อที่ครูจัดทำขึ้นเองหรือเป็นสื่อที่หาง่ายในท้องถิ่น</p> <p>7. เตรียมสื่ออุปกรณ์สำหรับปฏิบัติกิจกรรมได้ครบและเพียงพอกับจำนวนเด็ก</p> <p>8. ให้เด็กมีโอกาสได้สัมผัสและการใช้สื่อการสอนในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึงทั้งที่เป็นรายกลุ่มและรายบุคคล</p> <p>9. ครูสอนระเบียบวินัยในการใช้สื่อและอุปกรณ์ให้กับเด็ก</p> <p>10. มีการจัดเก็บสื่อ-อุปกรณ์อย่างเรียบร้อยหลังจากใช้แล้ว</p>			

รายการกิจกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียดเพิ่มเติม
<p>3.5 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก 2. ครูเป็นผู้คอยช่วยเหลือ ชี้แนะเมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือ มากกว่าเป็นผู้ออกคำสั่ง 3. ครูมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กทุกคน เช่น การโอบกอด การพูดชมเชย การเสริมแรง และซักถามกระตุ้นเด็ก ฯลฯ 4. แสดงความรักยิ้มแย้มแจ่มใสกับเด็กทั้งวาจาและท่าทาง ไม่เครียด มีอารมณ์มั่นคง 5. ให้ความสนใจเด็กทุกคนรับฟังเมื่อเด็กพูดหรือขอร้องและตอบคำถามที่เด็กถาม 6. ครูใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม สุภาพ ชัดเจนกับเด็ก 7. ปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างยุติธรรมและให้โอกาสเด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ เสมอภาคทุกคน. 8. ครูยอมรับความคิดเห็นและให้กำลังใจแก่เด็ก 9. ให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ผลัดกันเป็นผู้นำ ผู้ตาม 10. ครูส่งเสริมให้เด็กช่วยเหลือตนเองอยู่เสมอ 11. ให้การเสริมแรงแก่เด็กอย่างเหมาะสม เช่น ชมเชย ให้รางวัล ฯลฯ 12. ครูมีเทคนิควิธีควบคุมเด็กให้สนใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมสม่ำเสมอ 13. ครูใช้วิธีการที่เหมาะสมในการจูงใจให้เข้าร่วมกิจกรรม 14. ครูควบคุมสถานการณ์ในห้องเรียนได้ดี โดยใช้เทคนิคในการเก็บเด็กได้อย่างเหมาะสม เช่น ใช้เพลง คำคล้องจอง 15. เด็กสามารถควบคุมตนเองได้ ในการเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น 16. เด็กร่าเริงแจ่มใส สนใจทำกิจกรรมพูดคุยกับเพื่อน ๆ อย่างเป็นสุข 			

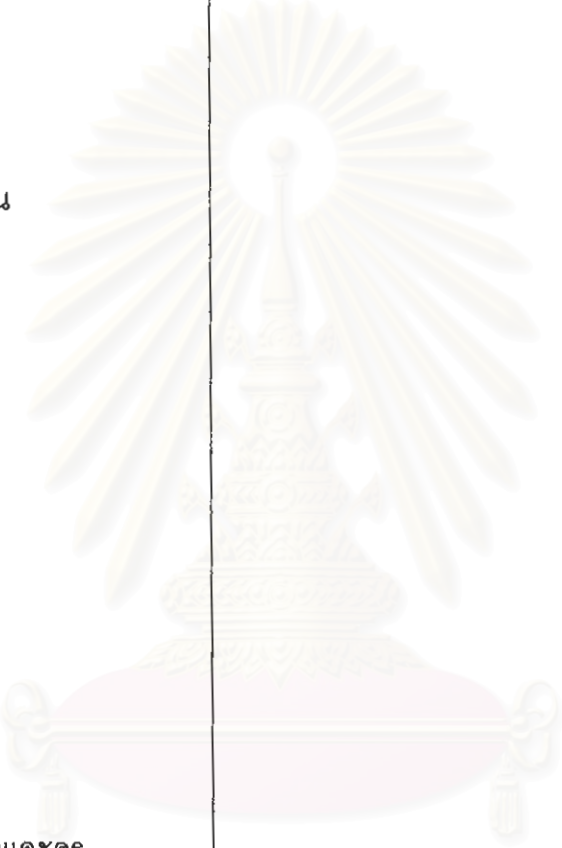
รายการกิจกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียดเพิ่มเติม
<p>3.6. การวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูมีวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการได้เหมาะสมกับกิจกรรม เวลาและตัวเด็ก 2. ครูวัดและประเมินพัฒนาการเด็กทุกด้านในแต่ละกิจกรรม 3. มีการประเมินผลพัฒนาการของเด็กไปขณะการจัดกิจกรรม 4. ประเมินพัฒนาการของเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต แบบทดสอบ พูดคุยและสนทนา ตรวจสอบผลงาน แฟ้มสะสมผลงานฯลฯ 5. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน 6. จัดทำแบบบันทึกพัฒนาการของเด็กด้านต่าง ๆ และแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรือเป็นปัจจุบัน 7. ครูรายงานความก้าวหน้าของเด็กให้ทราบเป็นรายบุคคล 8. มีแผนภูมิแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กเป็นรายบุคคล 6.9 นำผลงานของเด็กทุกคนมาจัดแสดงไว้ตามมุม บอร์ดหรือป้ายแสดงผลงาน 			

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นอนุบาล

ชื่อครูประจำชั้น.....ระดับชั้นที่สอน.....ชื่อโรงเรียน.....

วัน เดือน ปี.....เริ่มสังเกตเวลา.....น. สิ้นสุดเวลา.....น

รายการ	พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน
1. การเตรียมการสอน	 <p style="text-align: center; font-size: 2em; color: #c0c0c0; opacity: 0.5;">สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
2. การจัดกิจกรรมประจำวัน	
3. การใช้สื่อการสอน	
4. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและครู	
5. การวัดและประเมินพัฒนาการ	
6. การวัดและประเมินพัฒนาการ	

แนวในการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	หลักในการปฏิบัติ
1. การจัดห้องเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดห้องเรียนมีความปลอดภัยและสะดวกต่อการจัดกิจกรรม - ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนเด็ก จัดเป็นสัดส่วน เรียบร้อย สะอาด - ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี และปราศจากสิ่งรบกวน เช่น เสียงดัง กลิ่น คิว้นและอื่น ๆ - จัดใช้พื้นที่ภายในห้องเรียนง่ายต่อการสังเกตเด็ก สะดวกต่อการเคลื่อนไหวและปฏิบัติกิจกรรม - ครูมีที่เก็บเอกสารของใช้ส่วนตัวและสื่อการสอนอย่างเป็นสัดส่วน - ชั้นวางของ โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดเหมาะสมกับเด็กและสภาพแวดล้อม - ในห้องเรียนมีที่แขวนหรือเก็บของใช้ส่วนตัวของเด็กเป็นสัดส่วน - มีที่แสดงและเก็บผลงานเด็กเป็นรายบุคคล - มีการจัดมุมเล่นภายในห้องเรียน เช่น มุมบ้าน มุมบล็อก มุมหนังสือ ฯลฯ - จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ประจำมุมประสบการณ์ หลากหลาย มีปริมาณเพียงพอ - มีการจัดตกแต่งห้องเรียนด้วยป้ายนิเทศและผลงานเด็กและสัมพันธ์กับหน่วยการสอน - วัสดุอุปกรณ์และสื่อ เครื่องเล่นจัดเก็บเข้าที่เรียบร้อยหลังจากใช้แล้ว
2. การเตรียมการสอน 2.1 การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดทำบันทึกการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ล่วงหน้า - คำนึงถึงความพร้อมของเด็กตามวุฒิภาวะ - จัดเนื้อหาและประสบการณ์โดยให้ความสำคัญกับพัฒนาการทุกด้าน - จัดเนื้อหาและประสบการณ์โดยบูรณาการเนื้อหาวิชาต่าง ๆ - จัดเนื้อหาและประสบการณ์สัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้ เช่น ทักษะการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ - จัดเนื้อหาและประสบการณ์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในหน่วยการสอน - เลือกเนื้อหาโดยคำนึงถึงประสบการณ์พื้นฐานของเด็ก - ครูจัดลำดับเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้จากรูปธรรมไปนามธรรม - ครูจัดเนื้อหาและประสบการณ์อย่างเหมาะสมกับความต้องการทางพัฒนาการ ความสามารถ เวลาและความสนใจของเด็ก - ครูนำเอา วัฒนธรรม(ศาสนา,ขนบธรรมเนียม,ประเพณี,อาหารท้องถิ่น) และภาษามาเป็นส่วนหนึ่งในการเลือกเนื้อหาและประสบการณ์ให้เด็ก

รายการ	หลักในการปฏิบัติ
2.2 การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมสื่อการสอนไว้สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมในแผนการสอน - จัดเตรียมสื่อไว้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและจำนวนเด็ก - จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้เด็กได้เลือกใช้ในการเล่นและทำกิจกรรมด้วยความสะดวกและเหมาะสมกับเด็กและบริบทในห้อง
3. การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - มีตารางกิจกรรมประจำวัน
3.1 การจัดประสบการณ์สำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> - มีลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ซึ่งได้แก่ ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรม และขั้นสรุป - ครูออกจุดประสงค์ และการจัดกิจกรรมแก่เด็กก่อนสอน - จัดกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์ - เด็กและครูสนทนาวางแผนร่วมกันแล้วจึงมอบหมายงาน - ชี้แจงให้เด็กทราบก่อนการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละครั้งว่าจะทำอะไร - มีการกำหนดข้อตกลงในการปฏิบัติกิจกรรมและปฏิบัติตน - ครูสังเกต ดูแลความปลอดภัยและแนะนำให้ความสนใจเด็กตลอดเวลาขณะที่เด็กปฏิบัติกิจกรรม
3.2 กิจกรรมการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - ครูจัดกิจกรรมที่让孩子ได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างมีส่วนร่วมกับบุคคล สื่อ และสภาพแวดล้อม - จัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม - จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ โดยคำนึงถึงพัฒนาการและความต้องการของเด็กเป็นสำคัญ เช่น ระยะเวลาของแต่ละกิจกรรม/การจัดให้เด็กได้นอน/จัดให้เด็กได้เล่น ฯลฯ - จัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับหน่วยการสอน - จัดกิจกรรมที่เปิดที่เหมาะสมกับวัยให้โอกาสวางแผนและเลือกทำกิจกรรมที่สนใจและเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล - เป็นกิจกรรมที่จัดได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา - จัดกิจกรรมที่หลากหลาย มีความยากง่ายต่างกัน - จัดกิจกรรมที่เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการปฏิบัติกิจกรรม

รายการ	หลักในการปฏิบัติ
3.4 เทคนิคและวิธีการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้รู้จักคิดให้เหตุผล ตั้งคำถามและได้ทดลอง - จัดกิจกรรมที่让孩子ได้มีโอกาสแสดงออกทางสร้างสรรค์ และความซาบซึ้งทางศิลปะในรูปแบบหลากหลายอย่างอิสระในเวลาที่เหมาะสม - จัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลางแจ้งและในห้องเรียนที่ใช้กลัมน้ำใหญ่ - จัดกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กพัฒนา กลัมน้ำเล็ก ผ่านการเล่นและกิจวัตรประจำวัน - ครูจัดกิจกรรมสอดคล้องกับชีวิตประจำวันและห้องถิ่นของเด็ก - มีการยืดหยุ่นกิจกรรมตามความสนใจของเด็กและสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม - ครูมีวิธีการกระตุ้นและสนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม - ใช้เทคนิคในการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย เช่น สราธิต ทดลอง บทบาทสมมติ เล่านิทาน อภิปราย ฯลฯ - จัดโอกาสให้เด็กวางแผนและเป็นผู้ริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเอง - ครูมีส่วนร่วมกับเด็กในการทำกิจกรรมโดยการชักถามให้ข้อเสนอแนะ และช่วยเหลือ - ใช้คำถามที่หลากหลายในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิด - เปิดโอกาสให้เด็กซักถาม และครูสนใจที่จะตอบคำถามของเด็ก - ครูเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน - เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมด้วยตนเองตามความสนใจและความสามารถของแต่ละบุคคล - เปิดโอกาสให้เด็กได้ร่วมกิจกรรมทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่มอย่างทั่วถึง - ใช้เทคนิคในการเก็บเด็กได้อย่างเหมาะสม เช่น เพลง คำคล้องจอง

รายการ	หลักในการปฏิบัติ
4. การใช้สื่อการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมและประสบการณ์ - สื่อ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมมีครบและเพียงพอกับเด็ก - สื่อที่ใช้ประกอบการสอนชัดเจนและสร้างความสนใจของเด็ก - ขั้นตอนในการใช้สื่อประกอบการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น - เป็นสื่อที่ครูสามารถจัดทำขึ้นเองหรือเป็นสื่อที่หาง่ายในห้องเรียน - เลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม - เลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก - ครูใช้สื่อที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมประสบการณ์ - ให้เด็กมีโอกาสได้สัมผัสและการใช้สื่อการสอนในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึงทั้งที่เป็นรายกลุ่มและรายบุคคล - ครูสอนระเบียบวินัยในการใช้สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้กับเด็ก - มีการจัดเก็บสื่อ-อุปกรณ์อย่างเรียบร้อยหลังจากใช้แล้ว
5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและครู	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก - ครูเป็นอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือและชี้แนะเด็กในการเรียน - ครูเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก เช่น การใช้คำพูด กิริยาท่าทาง - ครูมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กทุกคน เช่น การโอบกอด การพูดชมเชย การเสริมแรง และซักถามกระตุ้นเด็ก ฯลฯ - แสดงความรัก ยิ้มแย้มแจ่มใสกับเด็กทั้งวาจาและท่าทาง ไม่เคียดมีอารมณ์มั่นคง - ให้ความสนใจเด็กทุกคน รับฟังเมื่อเด็กพูดหรือขอร้องและตอบคำถามที่เด็กถาม - ครูใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม สุภาพ ชัดเจนกับเด็ก - ปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างยุติธรรมและให้โอกาสเด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ เสมอภาคทุกคน - ครูยอมรับความคิดเห็นและให้กำลังใจแก่เด็กในการเรียนการสอน - ให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ผลัดกันเป็นผู้นำ ผู้ตาม - ครูส่งเสริมให้เด็กช่วยเหลือตนเองอยู่เสมอ

รายการ	หลักในการปฏิบัติ
6. การวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> - ครูมีเทคนิควิธีการที่เหมาะสมในการรูจใจและควบคุมเด็กให้สนใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมสม่ำเสมอ - มีความเข้าใจและเป็นกันเองกับเด็กทุกคน - ครูควบคุมสถานการณ์ในห้องเรียนได้ดี โดยใช้เทคนิคในการเก็บเด็กได้อย่างเหมาะสม เช่น ใช้เพลง ทำท่าง คำคล้องจอง ฯลฯ - เด็กสามารถควบคุมตนเองได้ ในการเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น - เด็กร่าเริงแจ่มใส สนใจทำกิจกรรมต่าง ๆ และพูดคุยกับเพื่อน ๆ อย่างเป็นสุข <ul style="list-style-type: none"> - ครูประเมินพัฒนาการได้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา - ครูมีวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการได้เหมาะสมกับกิจกรรม เวลา และตัวเด็ก - มีการประเมินผลพัฒนาการของเด็กไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรม - ประเมินพัฒนาการของเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต ทดสอบ พูดคุย ตรวจผลงาน แฟ้มสะสมผลงาน ฯลฯ - ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน - ครูวัดและประเมินพัฒนาการเด็กทุกด้านในแต่ละกิจกรรม - จัดทำแบบบันทึกพัฒนาการของเด็กด้านต่าง ๆ และแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรือเป็นปัจจุบัน - รายงานความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคล - มีแผนภูมิแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กเป็นรายบุคคล - นำผลงานของเด็กทุกคนมาจัดแสดงไว้ตามมุมหรือป้ายแสดงผลงาน

คู่มือการใช้แบบสำรวจการวัดสภาพแวดล้อม

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล
ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

วัตถุประสงค์

แบบสำรวจฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยาที่มีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล

แหล่งข้อมูล

โรงเรียนเมืองพัทยาที่มีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล สังกัดเมืองพัทยา

รายละเอียดของแบบสำรวจการวัดสภาพแวดล้อม และอาคารสถานที่

แบบสำรวจการวัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเมืองพัทยามีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและแบบบันทึกการสังเกต แบ่งเป็น 5 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน
- ตอนที่ 2 การจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน
- ตอนที่ 3 การวัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน
- ตอนที่ 4 แผนผังการจัดห้องเรียน
- ตอนที่ 5 แผนผังการจัดอาคารสถานที่

การปฏิบัติในการใช้แบบสำรวจ

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการวัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลอย่างละเอียด และทำความเข้าใจประเด็นในการสำรวจให้ชัดเจน
2. บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับชื่อโรงเรียน วัน เวลาที่สำรวจให้เรียบร้อยก่อนเริ่มการสำรวจ
3. บันทึกการสำรวจ ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 โดยวิธีบันทึกดังนี้
 - 3.1 ทำการบันทึกข้อมูลตามรายการในแบบสำรวจหากพบรายการใดให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องผลการสำรวจ "พบ" หรือถ้าไม่พบรายการใดให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการสำรวจ "ไม่พบ"
 - 3.2 เมื่อมีความคิดเห็นข้อเสนอแนะหรือพบสิ่งที่เกี่ยวข้องกับแต่ละรายการให้ทำการบันทึกในช่องรายละเอียดเพิ่มเติม

แบบสำรวจการจัดสภาพแวดล้อม

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาล ในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา

โรงเรียน..... สำรวจวันที่.....เดือน..... พ.ศ.....เวลา.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

1. สถานที่ตั้งของโรงเรียน
2. โรงเรียนเปิดทำการสอนระดับ.....
4. ขนาดโรงเรียน.....จำนวนนักเรียนทั้งหมด.....คน จำนวนห้องเรียน.....ห้อง
5. ห้องเรียนอนุบาลทั้งหมดจำนวน.....ห้อง ประกอบด้วย
 - 5.1 ชั้นอนุบาลปีที่ 1.....ห้อง
 - 5.2 ชั้นอนุบาลปีที่ 2.....ห้อง
6. จำนวนเด็กนักเรียน
 - 6.1 เด็กวัยอนุบาลทั้งหมดในโรงเรียน.....คน
 - 6.2 เด็กชาย.....คน
 - 6.3 เด็กหญิง.....คน
7. ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร
 - 7.1 บุคลากร รวมทั้งสิ้น.....คน
 - 7.2 พนักงานครูเมืองพัทยาจำนวน.....คน
 - 7.3 ครูอัตราจ้างจำนวน.....คน
 - 7.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....คน
8. การอำนวยความสะดวกและบริการที่จัดให้เด็ก
 - 8.1 การบริการด้านสุขภาพอนามัย
 - 8.2 การบริการด้านโภชนาการ.....
 - 8.3 การจัดบริการด้านสวัสดิการและความปลอดภัย.....

แบบสำรวจการจัดสภาพแวดล้อม

โรงเรียน.....วันเดือนปีที่สำรวจ.....เวลา.....

ตอนที่ 2 สภาพการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

รายการที่สำรวจ	ผลการสำรวจ		รายละเอียดเพิ่มเติม
	พบ	ไม่พบ	
1. บริเวณโรงเรียน		
- โรงเรียนตั้งอยู่ในบริเวณที่ไม่เสี่ยงอันตรายและอบายมุข.....
- บริเวณโรงเรียนสะอาด ร่มรื่น และเป็นระเบียบ.....
- มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมและการเล่น.....
- มีอาณาเขตแบ่งเป็นสัดส่วนให้ทำกิจกรรมแต่ละประเภท.....
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
2. อาคารเรียนและห้องเรียน		
- ห้องเรียนชั้นอนุบาลจัดไว้ล่างสุดของอาคารหรือแยกเป็นเอกเทศ..
- ภายในอาคารมีพื้นที่ใช้สอยที่สะอาดและปลอดภัย.....
- ห้องเรียนใช้ประโยชน์ได้หลายทาง เช่น จัดกิจกรรม ห้องนอน.....
- มีห้องน้ำและอ่างล้างหน้าอยู่ใกล้ห้องเรียนของเด็ก.....
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
3. สนามเด็กเล่น และเครื่องเล่นสนาม		
- พื้นสนามที่ราบเรียบไม่เป็นหลุมบ่อ ขรุขระ.....
- มีบริเวณที่จัดเป็นสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นเฉพาะเด็กอนุบาล
- เครื่องเล่นสนามอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดีและปลอดภัย.....
- เครื่องเล่นสนามมีจำนวนเพียงพอเหมาะสมในการทำกิจกรรม
4. การจัดบริเวณและห้องประกอบอื่น ๆ		
- มีการจัดห้องสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะ เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องดนตรี เป็นต้น.....
- มีห้องน้ำห้องส้วม อ่างล้างมือ ที่ล้างหน้าที่มีขนาดเหมาะสมกับ เด็กและสามารถใช้ได้อย่างสะดวก.....
- ระบบดูแลความปลอดภัย เช่น รั้วกันเขตโรงเรียน เครื่องดับเพลิง

ตอนที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

รายการที่สำรวจ	ผลการสำรวจ		รายละเอียดเพิ่มเติม
	พบ	ไม่พบ	
การจัดห้องเรียน			
1. สถานที่ตั้งของห้องเรียนเหมาะสมปราศจากกลิ่น คิวและเสียง.....
2. ห้องเรียนมีแสงสว่างพอเพียง และอากาศถ่ายเทสะดวก.....
3. ห้องเรียนมีความสะอาดและปลอดภัย.....
4. จัดพื้นที่ในห้องให้เด็กนั่งและเคลื่อนไหวเพื่อปฏิบัติกิจกรรมได้สะดวก..
5. มีการแบ่งพื้นที่ในการทำกิจกรรมเป็นสัดส่วน เช่น พื้นที่สำหรับกิจกรรมส่วนตัว และกิจกรรมกลุ่ม พื้นที่เสียงดังและเงียบ
6. มีการเลือกใช้สื่อ วัสดุครุภัณฑ์ที่มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก
7. มีการจัดตกแต่งห้องเรียนด้วยป้ายนิเทศและผลงานของเด็ก
8. กระดานดำ ป้ายนิเทศ ที่แสดงผลงานจัดไว้ในระดับสายตาของเด็ก....
9. ในห้องเรียนมีการจัดมุมประสบการณ์และมุมเล่นต่าง ๆ.....
10. มีตู้ หรือที่สำหรับเก็บวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องใช้ส่วนตัวของครู.....
11. มีที่เก็บของใช้ส่วนตัว เครื่องนอนสำหรับเด็กแต่ละคน.....
12. มีที่เก็บผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล.....
13. มีสภาพแวดล้อมน่าสนใจ เช่นภาพวาด ผลงานเด็ก สัญลักษณ์ หรือข้อความที่มีความหมายต่อเด็ก.....
14. มีที่วาง/ชั้นสำหรับเก็บสื่อ อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมแก่การหยิบใช้...
15. มีการจัดมุมหรือศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียนให้เด็กเล่นและทำกิจกรรม.
16. การจัดวางสื่อในมุมต่างเป็นระบบและหมวดหมู่ แสดงให้เห็นชัดเจน และสามารถหยิบใช้ และจัดเก็บได้สะดวกด้วยตนเอง
12.1 มุมหนังสือ
12.2 มุมบล็อก
12.3 มุมบ้าน
12.5 มุมอื่น ๆ

ตอนที่ 4 แผนผังการจัดห้องเรียน

ชื่อโรงเรียน.....ชั้นเรียนที่สำรวจ.....
วัน/เดือน/ปีที่สำรวจ.....เวลา

แผนผังการจัดห้องเรียน

ตอนที่ 5 แผนผังการจัดอาคารเรียนและสถานที่

ชื่อโรงเรียน.....

วัน/เดือน/ปีที่สำรวจ.....เวลา

แผนผังการจัดอาคารเรียนและสถานที่

ภาคผนวก ค

รายชื่อและที่อยู่โรงเรียนที่มีผู้บริหารโรงเรียนเมืองพัทยาและครูชั้นอนุบาลเป็นผู้ตอบ
แบบสัมภาษณ์และให้การเก็บข้อมูลด้วยแบบสังเกต

รายชื่อโรงเรียน	ที่อยู่ของโรงเรียน
1. โรงเรียนเมืองพัทยา 1 (เชิญ พิศลยบุตรราชภัฏร่ำเพ็ญ)	เลขที่ 58 หมู่ที่ 6 ตำบลหนองปลาไหล อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
2. โรงเรียนเมืองพัทยา 2 (เจริญราษฎร์อุทิศ)	เลขที่ 5 ถนนสุขุมวิท ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
3. โรงเรียนเมืองพัทยา 3 (สว่างฟ้าพุดผามาราม)	เลขที่ 250 หมู่ที่ 4 ถ.สุขุมวิท ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
4. โรงเรียนเมืองพัทยา 4 (วัดหนองใหญ่)	เลขที่ 23/4 หมู่ที่ 6 ถ.สุขุมวิท ตำบลนาเกลือ จังหวัดชลบุรี
5. โรงเรียนเมืองพัทยา 5 (บ้านเนินพิศวิทยาเหนือ)	เลขที่ 15 หมู่ที่ 9 ถ.สุขุมวิท ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
6. โรงเรียนเมืองพัทยา 6 (วัดธรรมสามัคคี)	เลขที่ 26 หมู่ที่ 10 ถ.สุขุมวิท ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
7. โรงเรียนเมืองพัทยา 7 (บ้านหนองพังแค)	เลขที่ 87 หมู่ที่ 12 ถ.สุขุมวิท ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา (ต่อ)

รายชื่อโรงเรียน	ที่อยู่ของโรงเรียน
8. โรงเรียนเมืองพัทยา 8 (พัทธยานุกูล)	เลขที่ 26 หมู่ที่ 10 ถ.พัทยาใต้ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
9. โรงเรียนเมืองพัทยา 9 (วัดโพธิ์สัมพันธ์)	เลขที่ 39 หมู่ที่ 5 ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
10. โรงเรียนเมืองพัทยา 10 (บ้านเกาะล้าน)	ตั้งอยู่ที่ เกาะล้าน อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวจุไรพร เสนาะ เกิดเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2516 ที่จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จากสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ในปีการศึกษา 2538 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2542

ปัจจุบันรับราชการ ในตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนอนุบาลศรีสะเกษ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย